VIDUR-NAKČIO LAUŽAI

Mary Stewart

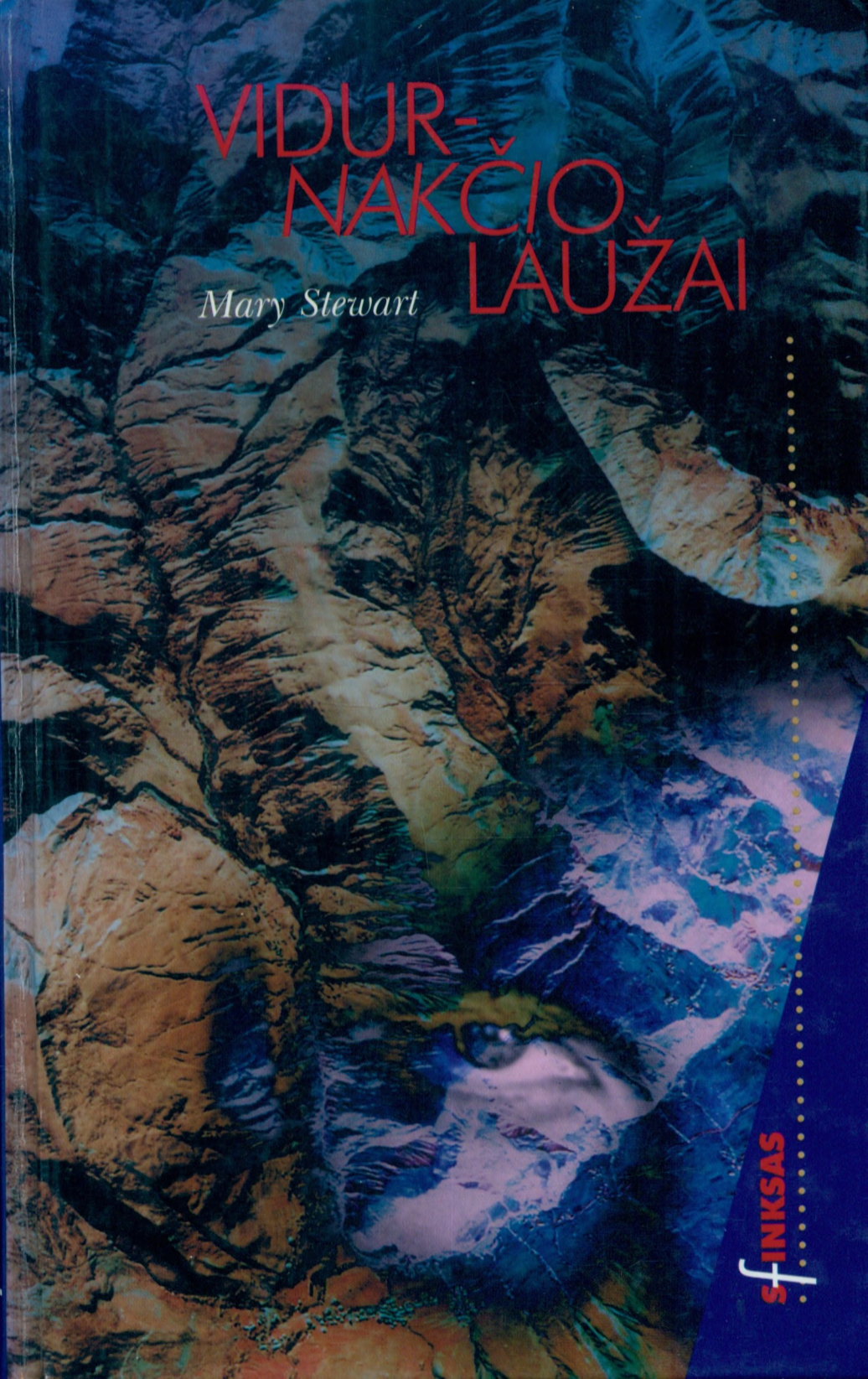

SFINKSAS

Mary Stewart

Wildfire at Midnight

Mary Stewart

Vidurnakčio laužai

Romanas

Iš anglų kalbos vertė
Virginija Jakutienė

alma littera
Vilnius 2001

UDK 820-3
St-181

Mary Stewart
WILDFIRE AT MIDNIGHT
A Fawcett Crest Book, New York, 1962

© 1956 by Mary Stewart
© Vertimas į lietuvių kalbą, Virginija Jakutienė, 2001

ISBN 9986-02-951-1

Skiriu F.H.S.

Vidurnakčio laužai. Baisingoje rūstybėj
Jis gali tapt žiaurus ir nukryžiuot save.
Stebėsiu įvykius.

Turnjė „Keršytojo tragedija“

1

Kalčiausi buvo mano tėvai, davę man tokį kvailą vardą: Džianeta. Pats vardas gana gražus, tačiau jis atkuria vaizduotėje riebokas damas iš ne pačių geriausių Ticiano drobių, ir, nors turiu pripažinti, kad man taip pat nestinga spalvų, kurios sudomintų šį Venecijos meistrą, vis dėlto esu suvaržytas vaikas, išauklėtas Anglijos kaimo pastoriaus namuose. Ir nežinau, kas galėtų būti svetimesnis Ticiano viduriniojo periodo ***bagnio*** (besimaudančioms) veneroms.

Privalau būti tėvams teisinga ir atvirai pripažinti, kad mūsų šeimai buvo būdingas toks veneriškas bruožas, be abejo, puikiai tikęs praeityje, bet išlikęs iki dabar. Mano mama buvo tokia išsiblaškiusi, meniška ir sentimentali, kad nesibodėjo pavadinti dukrą Vikseno Veneros, dailiosios rudaplaukės Džianetos Foks, vardu, – moters, kadaise sužavėjusios Londoną, ir tikros Gražuolės tais laikais, kai šis žodis buvo rašomas didžiąja raide, o pačios gražuolės buvo linkusios manyti, kad grožis ir kapitalas – tas pats. Dailioji Džianeta buvo niekas; jos motina, regis, buvo pusiau italė, ir nors mergaitė žinojo, kas jos tėvas, šis dukters niekada nepripažino. Ji patekėjo kaip Venera iš Viktorijos laikų Vaitčepelio purvyno ir 1858 metų pavasarį su trenksmu nusileido Londone. Jai buvo tik septyniolika. Kai

sulaukė dvidešimties, ją jau buvo nutapę visi žymesnieji dailininkai (vienintelis Lendsieras susilaikė) visomis įmanomomis alegorinėmis pozomis, be to, žmonės šnekėjo, kad ji buvo kiekvieno jų meilužė. Čia aš taip pat būčiau linkusi išteisinti Lendsierą, nesant pakankamai įkalčių. 1861 metais jos nepaprastos dorybės buvo tinkamai įvertintos ir ji ištekėjo už baroneto. Šiam pavyko sulaikyti ją šeimoje, kol ji pagimdė jam du vaikus. Tada ji pabėgo pas itin šiuolaikišką prancūzų mokyklos dailininką, kuris specializavosi tapydamas nuogus kūnus. Ji paliko sūnų ir dukrą sero Čarlzo globai, kėlusiai visų pasipiktinimą; berniukas ir buvo mano senelis iš mamos pusės.

Taigi mano mieloji išsiblaškiusi menininkė motina, kurios gyvenimas pastoriaus namuose Kotsvolde slinko lipdant mažyčius puodelius ir dubenėlius ir degant juos krosnyje sodo gale, pavadino mane ne itin garbingos (bet garsios) prosenelės vardu, net nesusimąsčiusi apie galimus padarinius, kai šįsyk jau aš pakliūsiu į Londoną 1945-aisiais.

Man buvo devyniolika, vos prieš aštuonetą mėnesių atsisveikinau su mokykla, o dabar ką tik užbaigiau Vest Endo manekenių kursus ir modelių namuose naiviai pradėjau drabužių modelio karjerą. Turėjau kambarį, kuris buvo ir miegamasis, ir svetainė, nedidelę sąskaitą banke (tėvo dovana), du žiestus puodus ir peleninę (mamos dovana) ir knygutę užsakymams (brolio Liucijaus dovana). Jaučiausi kaip devintame danguje.

Vis dar jaučiausi kaip devintame danguje, kai Morelio galerija įsigijo Zolnerio drobę „Miledi Žaliarankovė“, o Markas Morelis – tas pats Markas Morelis – nusprendė sukelti sensaciją. Tikriausiai pamenate tą triukšmą? Man regis, kad Morelio idėja buvo surengti nedidelę meno grįžimo šventę, pasibaigus karo žiaurumams ir nepritekliams. Vargu ar jis galėjo rasti tam tinkamesnį kūrinį. Paveiksle „Miledi Žalia-

rankovė" atsispindėjo visa Zolnerio 1860-ųjų periodo bravūra: žavinga liūdinti dama, nutapyta visu ūgiu paveikslo viduryje tarp įmantriai blizgančių brangakmenių, plunksnų ir siuvinėto šilko. Nemanau kada nors buvus tobuliau perteiktą medžiagos faktūrą, nei šis žvilgantis didžiulių žalių rankovių damastas. Tai buvo tikrai iškalbinga asketiško vaizdavimo priešingybė. Net mirguliuojantis Zolnerio spalvų siautulys nenustelbė moters gyvybiškumo ir nenuslopino jos liepsnojančių plaukų ugnies. Šis paveikslas buvo paskutinis, kuriame Džianeta Foks nutapyta su drabužiais, ir ji pasistengė išspausti iš to visa, kas įmanoma.

Tą patį stengėsi daryti ir Morelis bei jo pusbrolis Hugas Montefjoras, drabužių modeliuotojas, pas kurį aš dirbau. Niekas neprieštaravo Montefjoro idėjai atkurti suknelę su gražiosiomis žaliomis rankovėmis, kurią aš turėjau demonstruoti ir kuri turėjo tam tikruose sluoksniuose sukelti sensaciją, atnešiančią daug naudos pusbroliams. O gal ir man, nors, atvirai sakant, aš net nepagalvojau apie tai, kai Hugas atskleidė man savo sumanymą. Jaučiausi pamaloninta, susijaudinusi ir nežmoniškai nervinausi.

Taigi per demonstravimą vilkėjau Žaliarankovės suknele, Morelis sulaukė savo sensacijos, o aš taip bijojau elegantiškosios minios, kad prakalbinta atsakinėjau susikaustusi, negyvu balsu, tikriausiai skambėjusiu kaip paskutinis nuobodaus nervingo pašnekesio žodis. Tiesą sakant, matyt, atrodžiau ir kalbėjau kaip blyški arogantiškosios damos iš Zolnerio drobės, kabojusios man už nugaros, kopija, nes Nikolas Draris, žinoma, tokia mane ir palaikė, kai pagaliau prisiyrė iki manęs per minią ir prisistatė. Be abejo, buvau girdėjusi apie jį, bet tai nepridėjo man pasitikėjimo. Tuo metu, sulaukęs dvidešimt devynerių, jis jau buvo išleidęs tris nuostabiai gerus romanus ir pelnęs aštrialiežuvio reputaciją. Aš taip išsigandau, kad visiškai sustingau lyg kvailė, o nuo jo

pašaipaus žvilgsnio lemenau kažkokius moksleiviškus niekus, kuriuos jis, ačiū Dievui, palaikė koketavimu. Po trijų mėnesių mudu susituokėme.

Visai nenoriu daug pasakoti apie trejus tolimesnius metus. Žinoma, buvau įsimylėjusi jį pašėlusiai, beprotiškai, aklai, kaip kvailutė garsenybės pakerėta paauglė, panardinta į visai nepažįstamą ir gąsdinantį gyvenimą. Netrukus paaiškėjo, kad Nikolas irgi jautėsi nesmagiai. Vesdamas jis tikėjosi gauti šių laikų Džianetą Foks, santūrią rafinuotą moterį, sugebančią savarankiškai tvarkytis judrioje visuomenėje, prie kurios jis buvo pripratęs; o iš tikrųjų gavo tik Džianetą Bruk, neseniai baigusią mokyklą, ką tik išėjusią laikysenos pamokas Montefjoro salonuose ir Meifero modelių fabrike.

Mūsų mažosios tragedijos priežastis buvo ne tik šis pirmasis apsiskaičiavimas; meilė stato tvirtus tiltus ir iš pradžių atrodė, kad tai, ką jautėme vienas kitam, gali užpildyti kiekvieną spragą. Nikolas stengėsi ne mažiau negu aš. Žvelgdama atgal dabar tai aiškiai matau; jei aš įgijau rafinuotumo ir truputį išminties, tai Nikolas kovojo, bandydamas atgaivinti savyje švelnumą. Bet buvo per vėlu; jau tada, kai susitikome, buvo per vėlu. Spraga prieš mus suirusiame laike pasirodė pernelyg plati – ne tas mūsų dešimties metų skirtumas, o tūkstantmetis pasaulinio karo tarpsnis, teužkliudęs patį mano gyvenimo paviršių, įsispausdamas paauglės prisiminimuose, tačiau Nikolą iki šiol keldavęs iš miego baisiais košmarais, jo sąmonėje paliekančiais randus, kurie tuo metu dar tik vos vos buvo pradėję trauktis. Ar galėjau aš, karo nepaliesta devyniolikmetė, suvokti, kokia jausmų našta slėgė Nikolą? Ir ar galėjo jis atspėti, kad giliai po mano apsimestinio pasitikėjimo paviršiumi tūno klastingos visa griaunančios netikrumo ir baimės bacilos?

Kad ir kokia buvo priežastis, lūžis netruko įvykti. Po dvejų metų santuoka jau buvo iširusi. Kai Nikolas vykdavo į kelionę ieškoti medžiagos knygai, jis vis dažniau rasdavo priežastį neimti manęs drauge, ir kai pagaliau sužinojau, kad jis keliauja ne vienas, visai nenustebau, tik jaučiausi įskaudinta ir pažeminta, tad – juk esu rudaplaukė – kalbėjau atvirai ir audringai.

Jei norėjau neprarasti Nikolo, turėjau laikyti liežuvį už dantų. Neprilygau jam kaip priešininkė mūšio lauke, kur meilė virto trūkumu, o išdidumas liko vienintelis ginklas nuo šiurkštaus ir neatremiamo cinizmo. Jis laimėjo labai lengvai, bet pats nesuprato, kaip žiauriai...

Mes išsiskyrėme 1949-aisiais. Dėl mamos, kuri (anot tėvo) pamaldumu norėjo prilygti popiežiui, aš pasilikau Nikolo pavardę ir tebemūvėjau vestuvinį žiedą. Po kurio laiko netgi grįžau į Londoną pas Hugą Montefjorą, kuris buvo man angeliškai geras, vertė mane dirbti, kol mirtinai nuvargdavau, ir nė karto nepaminėjo Nikolo vardo. Neminėjo ir visi kiti, išskyrus mamą; toji retkarčiais pasiteiraudavo apie jį laiškuose, o porą kartų pasidomėjo, ar neketiname gausinti šeimos... Po metų ar vėliau šie dalykai jau linksmino mane, išskyrus tas akimirkas, kai būdavau nusidirbusi ir pavargusi, ir tada švelnus mamos ir Tenč Abaso pastoriaus namų amžinumas tapdavo nepakeliami.

Taigi, praėjusių metų gegužės viduryje, kai Londonas jau keletą savaičių duso nuo gausybės žmonių, suvažiavusių į didžiąją Karūnavimo šventę, vieną rytą Hugas Montefjoras atidžiai pažvelgė man į veidą kartą, kitą, ir tuoj pat liepė porai savaičių išvažiuoti. Paskambinau į Tenč Abasą ir pakviečiau prie telefono mamą.

– Atostogos? – nustebo mama. – Birželio pradžioje? Kaip miela, brangioji. Ar atvažiuojate pas mus, ar Nikolui čia bus pernelyg nuobodu?

– Mama, aš...

– Žinoma, televizoriaus neturime, – pareiškė mama išdidžiai, – bet galėsime klausytis šventės per radiją...

Žvilgtelėjau pro Montefjoro salono langą į didingą Regento gatvės vaizdą.

– Būtų labai smagu, – atsakiau aš. – Bet mama, mieloji, ar neprieštarausi, jei iš pradžių nuvažiuosiu kur nors kitur? Kuo toliau nuo visko... na, ten, kur tik kalnai, vanduo, paukščiai ir panašūs dalykai. Galvojau apie Ežerų kraštą.

– Jis nepakankamai toli, – tuojau atsakė mama. – Geriau tiktų Skai.

Pažindama mamą, akimirką pagalvojau, kad ji siūlo man dangų, kaip esantį pakankamai toli. Bet ji pridūrė:

– Tavo tėvas kalbėjosi apie tą vietovę per pobūvį Danhilų sode. Visą laiką lijo, todėl mes sėdėjome viduje... kaip žinai, mieloji, per pobūvius Danhilų sode visada lyja. Toks oras primena man pačią Meisę Danhil. Kartą jie išlaukė ten dvi savaites, bet lijo kasdien.

– A, – pasakiau aš, staiga suvokusi jos žodžius. – Skai.

– Be to, – užbaigė mama, – ten nėra televizijos.

– Tokios vietos man ir reikia, – pareiškiau aš be ironijos. – Ar ponia D. davė tau adresą?

– Štai ir vėl pypsi, – išsiblaškiusi tarė mama. – Negalima nė trijų minučių ramiai pasikalbėti. Jie žino, kaip tas pypsėjimas išmuša mane iš vėžių. Apie ką mes... a, tiesa, apie Danhilus... žinai, mieloji, jie nusipirko naują automobilį, didžiulį, jis vadinasi „Šakalas“, o gal „Jėgeris“ ar dar kitaip, ir...

– „Jaguaras“, mama. Bet tu ketinai duoti man adresą viešbučio, kuriame Danhilai buvo apsistoję.

– Taip, tikrai. Bet žinai, pulkininkas Danhilas niekada nevažiuoja greičiau nei trisdešimt penkias mylias per valandą, o tavo tėvas sako... ką, mielasis?

Jos balso fone išgirdau tėvą, kažką neaiškiai murmantį.

Tada vėl prabilo mama.

– Tavo tėvas, brangioji, turi jį užsirašęs. Tiesiog nežinau, kaip... a, štai jis. „Kemes Fjonarido" viešbutis.

– Koks viešbutis, mama?

– „Kemes"... tuoj padiktuosiu paraidžiui. – Ji padiktavo. – Nemanau... nepamenu... turėtų būti tas. Ką sakei, mielasis?

Klausimas vėl buvo skirtas tėvui. Ji nusisuko nuo ragelio ir paliko mane baimingai klausytis pypsėjimų, dėl kurių mamos įprastas mielai išsiblaškęs kalbėjimas visada pavirsta padriku veblenimu.

– Tavo tėvas sako, kad tai keltiškas pavadinimas, jis tariamas „Kemesaneris", – paaiškino mama, – o ta vieta – visiškas užkampis, todėl važiuok ten, mieloji, ir smagiai praleisk laiką tarp paukščių ir... vandenų, ar kaip tu ten sakei.

Sėdėjau, spausdama ragelį, skrajodama aukštai virš Regento gatvės triukšmo. Vaizduotėje man prieš akis iškilo šaltas ir tolimas lietaus nuplautų kalnų vaizdas.

– Žinai, – tariau aš iš lėto, – manau, kad važiuosiu ten.

– Tai nutarta, – pasakė mama patenkinta. – Tokios vietos tau ir reikia. Kaip pravertė tas adresas! Užsirašėme jį tarsi žinodami.

Džiaugiuosi galvodama, kad mama niekada nesuvoks viso tos pastabos ironiškumo.

Taigi vėlyvą šeštadienio popietę, 1953 metų gegužės 30 dieną aš pradėjau paskutinį savo kelionės į „Kemes Fjonarido" viešbutį Skai saloje etapą. Paaiškėjo, kad mama buvo teisi, sakydama, jog tai tikras užkampis. Paskutiniąją atkarpą turėjome plaukti laiveliu, nes sausuma iš Streterdo į „Kemes Fjonaridą" vedančio prasto lauko keliuko vienišas priemiestinis autobusas neįveiktų. Tas pats autobusas atgabe-

no mane iki Elgolio, esančio rytinėje Skeveigo įlankos pusėje, ir, galima sakyti, išvertė su visais lagaminais ant kranto. Čia valtininkas šiek tiek mandagiau įlaipino mane į savo laivelį, sukrovė mano daiktus ir dabar drauge su dar vienu keleiviu plukdė per žvilgančią įlanką į tolimąjį Kemesanerio užutėkį.

Ramesnę vietą sunku įsivaizduoti. Jūros įlanka plytėjo kaip milžiniškas užutėkis, Atlanto fiordas, supamas kalnų pusračio. Elgolio žvejų kaimelis, apjuostas viržių kalvomis, buvo viename pusračio gale; kitame statmena dantyta siena iš jūros kilo kalnai, raudonai apšviesti besileidžiančios saulės. Tai Kulino kalnai, Miglų salos milžinai.

Vanduo, apglėbtas didžiulėmis kalnų rankomis, tvyrojo lygus kaip nublizgintas skydas, tamsesnėmis mėlyna ir auksine spalvomis atspindintis dangaus ir kalvų grožį... Tik plonutė spindinti juosta, žvilganti kaip rapyra, virpuliavo tarp realybės ir povandeninio pasaulio. Mūsų laivelis yrėsi pirmyn palei artimesnįjį įlankos krantą, stumiamas mieguistai murkiančio variklio. Vanduo švelniai pleškeno į laivelio priekį ir ribuliavo į šalis. Atoslūgis jau buvo įpusėjęs, bangelių raizginys prie kranto po truputį nyko. Jūrų žolės, juodos, raudonos ir žalios, siūbavo, judinamos sūraus vandens, o viršun kilo aštrus ir svaiginantis jūros kvapas. Krantas slydo pro mus; žvirgždas ir viržiai, apkloti vasariniais beržų šešėliais, plaukė pro šalį, o mūsų laivelio priekio vagiamas vanduo sklido vario ir indigo spalvos ribuliais.

Ir štai priešais mus, pačiame kalnų lanko viduryje, pamačiau užutėkio ruoželį, kur žalias slėnis nuo kalnų leidosi iki jūros. Žinojau, kad virš slėnio yra ežeras, ten susigrūdę kalnai laikė vandenį giliame ir siaurame baseine. Iš jo tekėjo upė; pastebėjau ją mirguliuojant, kai tolumoje, kol kas vos įžiūrimas, pasirodė beržų apsuptas baltas namas, atskir-

tas nuo jūros blykčiojančių seklaus vandens plotelių. Laivelis nesustodamas plaukė artyn. Dabar jau mačiau dūmus, kylančius iš viešbučio kaminų, vinguriuojančius tamsiai mėlyname kalvų fone. Saulei leidžiantis žemyn vandens blizgesys nyko, ir didysis Kulinas užtemdė visą slėnį. Viena išdidi uola, išsiveržusi į saulę, metė ant pusės įlankos įstrižą šešėlį.

– Garsvenas, – paskelbė antrasis keleivis greta manęs. Aš krūptelėjau. Buvau taip pasinėrusi į aplinkos vaizdus, didžiulės kalvos kėlė man tokį stiprų nuošalumo pojūtį, kad pamiršau, jog plaukiu ne viena.

– Atsiprašau?

Jis nusišypsojo. Dabar pastebėjau, kad tai buvo malonios išvaizdos apie trisdešimties metų vyras, neįprastos tamsiai auksinės spalvos plaukais, didelėmis mėlynomis akimis. Jis buvo aukštas ir lieknas, bet atrodė stiprus ir tvirtas, veidas įdegęs, tarsi jis didžiąją laiko dalį leistų atvirame ore. Ant kažkada gero tvido kostiumo jis vilkėjo senamadišką platų apsiaustą su diržu.

– Tikriausiai tai jūsų pirmoji kelionė, – pasakė jis.

– Taip. Vaizdai tiesiog užburia, ar ne?

Jis nusijuokė.

– Be abejo. Pažįstu tas vietas kaip savo penkis pirštus, bet vis tiek jie man kas kartą užgniaužia kvapą.

– Jie?

– Kulino kalnai. – Jis ištarė tą vardą taip, kaip tikriausiai jį taria vietiniai žmonės. Jo žvilgsnis nuslydo pro mane ir aš nusekiau jį. – Garsvenas, – prabilo jis vėl. – Štai tas, pats tolimiausias kalnas, šaunantis iš jūros tiesiog neįtikėtinu kampu. – Jo ranka per mano petį rodė į tą pusę. – Ten Sgur nan Egas. O tas didysis, kuris užstoja saulę, – Smailioji viršūnė – Sgur Bjorachas.

– Jūs kalbate apie Sgur Alesderą, – staiga įsiterpė valti-

ninkas mums už nugaros. Tai buvo kresnas Skai salos gyventojas tamsiu kampuotu veidu, kalbantis švelniu saliečių balsu. Jis atsainiai vairavo laivelį ir retkarčiais nusispjaudavo pavėjui. – Sgur Alesderas, – pakartojo jis.

Šviesiaplaukis vyras nusišypsojo, kažką pasakė keltų kalba ir valtininkas atsakydamas nusišiepė plačia šypsena. Tada jis kreipėsi į mane.

– Merdas, žinoma, teisus. Žemėlapyje jis pažymėtas kaip Alesderas, perkrikštytas kažkokio alpinisto vardu. Bet man labiau patinka senieji pavadinimai. Tai Sgur Bjorachas, o šalia jo Sgur Dergas, Raudonoji viršūnė. – Jo smilius nuslinko prie paskutinės viršukalnės, juoduojančios saulėlydžio fone. – Sgur nan Gilenas. – Jis nuleido ranką ir nusišypsojo man tarsi atsiprašydamas, kaip tikras britas apgailestaudamas dėl atvertų jausmų. Tada linksmai pridūrė: – Sunku įsivaizduoti geresnes sąlygas pamatyti visa tai pirmą kartą. Saulėlydis, Vakarinė žvaigždė – tikras meno kūrinys, nutapytas garsiosiomis „Technikolor" spalvomis.

– Jūs tikriausiai alpinistas, – pasakiau aš.

– Alpinistas? Taip, šiek tiek.

– Jis puikiai karstosi po kalnus, tas ponas Grantas, – pasakė Merdas.

Grantas išsiėmė cigaretes, pasiūlė man ir Merdui, o sudegusį degtuką įmetė į vandenį. Tada kreipėsi į mane.

– Ar ilgam atvykote?

– Savaitei ar dešimčiai dienų. Priklausys nuo oro. Jei liks toks kaip dabar, čia bus rojus.

– Neliks, – pareiškė jis nedvejodamas. – Kaip manai, Merdai?

Valtininkas metė tiriamą žvilgsnį į pietvakarius, kur ilgas žvilgantis Atlanto ruožas susiliejo su tamsiai mėlynu dangumi. Jis mostelėjo nykščiu į tą pusę ir pareiškė trumpai ir tiksliai.

– Lietus, – ištarė jis.

– O Dieve.

Aš nusiminiau. Dabar, kai jau atsidūriau čia, šių auksinių spalvų troškau labiau nei savo išsvajotų lietaus nuplautų kalnų.

– Nieko baisaus, – linksmai pasakė ponas Grantas. – Geriau kibs žuvys. – Tikriausiai atrodžiau sutrikusi, nes jis pridūrė: – Jūs, be abejo, žvejojate?

– O, ne. – Pati nustebau, kad pasakiau tai tarsi atsiprašydama. – Bet... bet galėčiau pasimokyti.

Jo susidomėjimas augo.

– Tai laipiojat po kalnus?

– Irgi ne. – Staiga pasijutau tikra miestietė iškylautoja. – Tiesą sakant, atvykau... pailsėti, pasidžiaugti ramybe. Ir viskas.

Jo akys užkliuvo už mano lagaminų.

– Iš Londono? – Jis nusišypsojo. – Jei norėjote pabėgti nuo minios, pasirinkote tinkamiausią vietą. Čia nebus jokių kaimynų, tik Juodasis Kulinas, o artimiausias iš jų... – Jis staiga nutilo.

– Artimiausias? – Aš žvilgterėjau į jau gerokai priartėjusį viešbutį, panašų į salą žaliame slėnyje, kuris didžiulio vienišo kalno iš rytų pusės fone atrodė mažesnis, nei buvo iš tikrųjų. – Šitas kalnas? Ar jis irgi vienas iš jų? Jūs nieko apie jį nesakėte. Kaip jis vadinasi?

Jis susimąstęs padvejojo.

– Tai Bleivenas.

Valtininkas išsiėmė iš burnos cigaretę ir nusispjovė į vandenį.

– Bla-venas, – ištarė jis švelniu kalniečio balsu. – Hmm, hmm.

– Mėlynasis kalnas, – pasakė Grantas beveik atsainiai. Tada vandenyje užgesino cigaretę ir greitai paklausė: – Ar Londonas tikrai toks sausakimšas?

– Taip. Ir ištisus mėnesius jame vis daugėja žmonių bei pramogų. Dabar jis panašus į didžiulį puodą, kuris kaista ant lėtos ugnies ir tuoj tuoj užvirs.

Merdas pasuko laivelio smaigalį tiesiai į upės žiotis.

– Ar Londonas? – Jo balse pasigirdo naivi nuostaba. – Nenorėjote likti pažiūrėti Karūnavimo, ponia?

– Iš dalies norėjau. Bet... šiek tiek persidirbau, taigi pamaniau, kad bus geriau, jei išvyksiu atostogų.

– Kas jus privertė atvažiuoti čia? – paklausė Grantas. Jo akys tebebuvo įsmeigtos į Mėlynąjį kalną.

– Į Skai? O, nežinau. Visi nori bent kartą pabūti Skai saloje, ar ne? O aš norėjau rasti ramybę ir visiškai pakeisti aplinką. Ketinu daug vaikštinėti po kalvas.

– Viena? – Kažkas Merdo balse privertė mane atidžiau pažiūrėti į jį.

– Na taip, – atsakiau nustebusi.

Pamačiau, kaip jiedu su Grantu susižvalgė, tada Merdo žvilgsnis slystelėjo į šalį ir jis ėmė stebėti artėjantį molą. Aš nusijuokiau.

– Aš nepaklysiu, – pasakiau. – Taip toli nevaikštinėsiu. Nepamirškit, kad esu miesto paukštis. Nemanau, kad nueisiu už ežero ar už žemutinių kalno – Bleiveno, ar ne? – šlaitų. Man nieko neatsitiks! – Aš atsigręžiau į poną Grantą. – Ar Merdui atrodo, kad aš paklysiu migloje arba mane nusivilios vandenis? – Staiga nutilau. Jo mėlynose akyse, žvelgiančiose į manąsias, pastebėjau keistą išraišką, tik šešėlį, ne daugiau, bet sudvejojau, pajutusi nenusakomą nerimą.

Grantas nuleido žvilgsnį.

– Manau, kad Merdas norėjo pasakyti...

Bet Merdas išjungė variklį ir staiga stojusi tyla kaip sprogimas nutraukė mūsų pokalbį.

– Londonas... – tarė Merdas, susimąstęs žiūrėdamas į variklio vidų. – Koks tolimas kelias! Iš tiesų, koks tolimas kelias iki čia...

Jo balse vėl išgirdau nekaltą nuostabą, bet nemaloniai jutau jį kalbant bet ką, kas atsitiktinai šovė į galvą. Be to, jo kalnietiškas naivumas buvo aiškiai perdėtas; supratau, kad šiam žmogui netrūksta įžvalgumo.

– Sako, kad tai puikus miestas. Vestminsterio abatija, Pikadilio aikštė, Zoologijos sodas. Mačiau nuotraukas...

– Merdai, – pasakiau aš įtariai, kai mūsų laivelis dunkstelėjo į prieplauką, ir greitai pridūriau: – Kada paskutinį kartą buvote Londone?

Jis pažvelgė man į akis savo skaidriu žvilgsniu, drauge padėdamas išlipti iš laivelio.

– Prieš aštuonerius metus, ponia, – atsakė švelniu balsu, – grįždamas iš Rytų, iš Birmos.

Vyras, pasivadinęs Grantu, paėmė mano lagaminus ir ėmė kilti takeliu į viešbutį. Sekdama iš paskos jaučiau, kad, prieš grįždamas į laivelį, Merdas ilgai žiūrėjo mums įkandin. Ką reiškė šis paprasto Skai saliečio poelgis? Ar tai kokia priedanga? Bet – ką reikėjo slėpti? Kodėl jis taip nekantravo pakeisti pokalbio temą?

Takelis suko aplink viešbutį ir vedė prie pagrindinių durų, atsiveriančių į slėnį. Kai sekiau paskui savo vadovą pro pastato kampą, nesusilaikiau dar kartą nepažvelgusi į didžiulį vienišą kalno luitą rytuose, kaip vanagas nutūpusį ant slėnio.

Bleivenas? Mėlynasis kalnas?

Nusigręžiau nuo jo ir įėjau į viešbutį.

2

Praėjo valanda. Aš nusiprausiau, iššukavau iš plaukų geležinkelio dūmų kvapą, persirengiau. Sėdėjau viešbučio svetainėje ir mėgavausi vienat-

vės akimirka, kol kiti svečiai rinkosi pietų. Iš lėto gurkšnojau puikų cheresą, maloniai ištiesusi kojas į ugnį, o didingų kalnų vaizdas iš trijų kambario pusių buvo tarsi skirtas man vienai gėrėtis. Jaučiausi puikiai.

Viešbučio verandos durys atsivėrė ir trinktelėjo, ir tuoj pat pro stiklines svetainės duris pamačiau, kaip dvi moterys perėjo holą ir nuskubėjo prie laiptų. Viena, kaip spėjau, buvo maždaug mano vienmetė; neaukšta, tamsi, stamboka, lygiai, vyriškai apkirptais plaukais, o alpinistės uniforma – kelnės, batai ir storas nertinis – dar labiau pabrėžė jos vyriškumą. Antroji buvo apie dvidešimties metų mergina, labai graži, skaisčiai raudonais skruostais ir lygiais juodais plaukais. Ji toli gražu neatrodo laiminga, pamaniau. Pečiai palinkę į priekį nuo sunkios kuprinės, kaip labai pailsusio žmogaus. Jiedvi užlipo pirmąjį laiptų maršą ir dingo už kampo.

Maždaug po minutės paskui jas nusekė pagyvenusių žmonių pora, abu aukšti, laibi, truputį susikūprinę, švelniais išauklėtų žmonių veidais ir su pasibaisėtinomis skrybėlėmis. Jie abu iškilmingai nešė laiptais tuščią pintinėlę žuviai, o jiems įkandin ėjo dar viena moteris, giliai susikišusi rankas į plataus palto kišenes. Nemačiau jos veido, bet nusmukę pečiai ir vangus žingsnis bylojo apie depresiją ar nuobodulį.

Aš nusižiovavau, ištiesiau kojų pirštus į liepsną ir vėl siurbtelėjau chereso. Tingiai perverčiau po ranka gulinčio aukštuomenės savaitraščio puslapius. Tie patys blykstės nušviesti ir be gailesčio išryškinti veidai per medžioklių vakarienes ar labdaros pobūvius spoksojo į mane iš žvilgančių puslapių... gražūs žirgai, negražios moterys, puikiai apsirengę vyrai... Londono telefonų knyga būtų įdomesnė, pamaniau. Sklaidžiau lapus. Štai ir įprasta mano nuotrauka. Šį kartą aš rymau prie nestilingo židinio, apsivilkusi viena iš geriausiai pavykusių Hugo Montefjoro suknių... Gerai ją pa-

menu, puiki vakarinė suknelė. Štai teatro puslapis; Alekas Ginesas su nenusakoma barzda, Vivjena Ly, šalia kurios visos moterys atrodo negražios, Marsija Meling, besišypsanti prieš objektyvą savo garsiąja trikampe šypsenėle ir spoksanti į tuštumą tomis nuostabiomis akimis...

Verandos durys plačiai atsivėrė ir švilptelėjusios vėl tyliai užsitrenkė. Marsija Meling įėjo į vidų, atsisėdo priešais mane ir paskambino, kad atneštų gėrimo.

Mirksėdama stebeilijau į ją. Negalėjau suklysti. Tie patys lygūs medaus gelsvumo plaukai, didelės mielos akys, nedidelė aristokratiška nosis ir visai nearistokratiška burna – tai tikrai buvo ta pati žvaigždė, kurios sėkmė ilgoje meilės nuotykių virtinėje nuo pat pirmųjų karo metų užgriuvo vieną iš didžiųjų Londono teatrų ir jis iki šiol negali nuo jų atsigauti.

Atnešė gėrimą. Marsija Meling pakėlė taurę, paragavo, pažiūrėjo į mane ir nerūpestingai nusišypsojo. Palaipsniui šypsena virto atidžiu žvilgsniu.

– Prašau atleisti, – ištarė ji gerai pažįstamu kimiu balsu, – bet ar mes nebuvome susitikusios? Aš tikrai jus pažįstu.

Aš nusišypsojau.

– Jūs labai drąsi, tai sakydama, panele Meling. Manau, kad dažniausiai jums tenka gintis nuo žmonių, kurie teigia pažįstą jus. Ne, mes nebuvome susitikusios.

– Neabejoju, kad esu jus mačiusi.

Pabarbenau nagu žurnalo puslapius.

– Gali būti. Aš demonstruoju drabužius.

Ji atpažino.

– Šit kaip! Tai štai kur jus mačiau. Dirbate pas Montefjorą, ar ne?

– Gan dažnai. Bet esu ir laisva menininkė. Mano pavardė Drari. Džianeta Drari. Jūsų pavardę, be abejo, žinau. Ir,

žinoma, mačiau jūsų spektaklį. Taip pat ir ankstesnįjį, ir dar ankstesnį...

– Iki seniausių laikų, mieloji. Žinau. Bet labai miela iš jūsų pusės. Tikriausiai dar pynėt kasytes, kai mes statėme „Laukinę gražuolę".

Aš nusijuokiau.

– Aš jas anksti nukirpau. Turėjau užsidirbti gyvenimui.

– Ir jums puikiai sekėsi. – Marsija gėrė džiną ir stebėjo mane. – Bet pamenu, kur mačiau jus paskutinį kartą. Ne nuotraukoje, o praėjusių metų Ledako žiemos madų šventėje. Aš nusipirkau tą nuostabią kokteilio suknią...

– Iš topazo spalvos aksomo. Pamenu ją. Dieviška suknelė.

Jos veidą virš taurės iškreipė grimasa.

– Gali būti. Bet tai buvo klaida. Jūs žinote ne blogiau už mane, kad ta suknia buvo skirta ne šviesiaplaukei.

– Jūs ir nebuvot šviesiaplaukė, kai ją pirkot, – atrėžiau nesvarstydama. – Atleiskit, – greitai pridūriau. – Aš...

Bet ji nusijuokė maloniu kliuksinčiu juoku.

– Tikrai. Pamiršau. Tada mano plaukai buvo kaštonų spalvos. To reikėjo spektakliui „Mici". Ir plaukai man netiko, ir „Mici" patyrė nesėkmę. – Ji ištiesė savo nuostabias kojas ir nusišypsojo man savo garsiąja trikampe šypsena. – Džiaugiuosi, kad jūs atvykote. Aš čia viešiu tik tris dienas, bet jau pasiilgau miesto. Pirmą kartą po to, kai išvykau iš jo, galiu kalbėtis apie tokius civilizuotus dalykus kaip drabužiai, nes aš juos garbinu, o jūs?

– Žinoma. Bet kadangi jie yra mano darbo dalis...

– Žinau, – pasakė ji. – Bet bėda ta, kad čia visi kalba vien apie žvejybą ir kopimą į kalnus, o man tos kalbos tiesiog nykios.

– Tai ką tuomet čia veikiate? – Klausimas išsprūdo netikėtai, pernelyg greitai, kad būtų mandagus, bet ji nedvejodama atsakė.

– Ilsiuosi, mieloji.

– Suprantu. – Bandžiau apsimesti supratinga, bet Marsija Meling pakėlė antakius ir vėl nusijuokė.

– Ne, – pasakė ji. – Aš kalbu rimtai. Ilsiuosi iš tikrųjų, ne šiaip ištrūkau iš darbo. Spektaklis įvyko prieš savaitę. Adrianas pasakė, kad privalau atsikvėpti. Kaip tik buvau perskaičius nuostabią knygą apie Skai salą, ir štai aš čia.

– Ar Skai atitiko tai, ką apie ją skaitėte?

– Iš dalies. Kalvos tikrai baisiai gražios, kaip ir visa kita, be to, vakar mačiau elnę su žavingu mažyliu, tik bėda ta, kad neįmanoma pasidairyti plačiau. Jūs mėgstate vaikščioti? Turiu omenyje, vaikščioti nelygia vietove?

– Tiesą sakant, mėgstu.

– Aš ne. O Fergiusas griežtai atsisako važiuoti automobiliu šitais keliais.

– Fergiusas? Vadinasi, jūs čia atvažiavote su vyru? – Veltui stengiausi prisiminti, kas yra dabartinis Marsijos Meling vyras.

– Mieloji, aš nesu ištekėjusi. Šiuo metu. Ar ne nuostabi permaina? – Ji švelniai sukikeno, palenkusi galvą virš rausvo džino, ir aš pajutau, kad atsakau jai šypsena. Jos žavesys buvo toks apčiuopiamas, spinduliuojantis ir sodriai gyvas, kad net kvailiausios frazės ir pasenę pokštai šildė sielą ne mažiau kaip tarp mūsų liepsnojanti ugnis. – Ne. Fergiusas mano vairuotojas.

– Marsija! – Nepajutau, kaip kreipiausi į ją vardu. Neatsispyriau jos žavesiui. – Nejaugi atsivežėte čia automobilį su vairuotoju? Ir tai vadinate poilsiu?

– Ką gi, aš nemėgstu vaikščioti, – pasakė ji rimtai. – Bet mes neketiname likti čia visą laiką. Aš keliauju po aukštumas ir salas. Išgerkime dar. Ne, aš vaišinu. – Ji ištiesė ranką ir paspaudė skambutį. – Iš dalies atvykau čia dėl Fergiuso. Jis čia gimęs. Ne todėl, kad jis ilgėtųsi senųjų gerųjų

laikų ar panašiai, tiesiog atvykti čia atrodė tiek pat smagu, kiek ir bet kur kitur.

Aš spoksojau į ją. Negalėjau susilaikyti.

– Jūs labai dėmesinga, – pasakiau. – Savo darbuotojams.

Ji žvilgterėjo į mane. Šį kartą ji tikrai apdovanojo mane savo garsiąja šypsena iš labai nepadoraus spektaklio „Taip, brangusis".

– Ar ne? Bet Fergiusas... o, sauso chereso, taip? Ir dar vieną rausvojo džino. – Užsakiusi vėl atsigręžė į mane. – Ar žinote, kad jei šitaip kalbėčiausi su kitais viešbučio gyventojais, jie sustingtų kaip... kaip įdaryti upėtakiai.

– Kas dar gyvena viešbutyje?

– Tuoj pagalvosiu... Pulkininkas ir ponia Kaudrei-Simpsonai. Jie kvailoki, bet gana mieli. Žvejoja dieną naktį, tačiau tikrai žinau, kad iki šiol nieko nepagavo.

– Rodos, mačiau juos čia įeinančius. Pagyvenę žmonės, nešini tuščia pintinėle.

– Taip, tai jie. Beje, jei jau kalbame apie žuvis, tai dar yra ponas ir ponia Korigenai ir ponas Breinas.

– Ar kartais ne Alesteras Breinas?

– Regis, jo vardas toks. – Ji klausiamai pažiūrėjo į mane. – Draugas?

– Pažįstu jį. Jis dirba reklamoje.

– Jis čia atvyko drauge su Korigenais. Žinote, – pridūrė Marsija iš lėto, – jei sugebėčiau gailėtis moters, ištekėjusios už tokio gražaus vyro kaip Hartlis Korigenas, tai šitos moters man tikrai būtų gaila.

– Kodėl? – paklausiau susidomėjusi. Marsijos Meling požiūris į santuoką, ypač jos pačios pasakytas, buvo vertas dėmesio.

– Žuvys, – pasakė ji paprastai.

– Žuvys? A, supratau. Vadinasi, žuvys?

– Būtent. Jis ir Alesteras Breinas tokie patys kaip Kaudrei-Simpsonai. Rytą, dieną, naktį. Tik žvejoja. O ji net nebando – visiškai nebando – pasipriešinti, nors akivaizdu, jog laiką leidžia baisiai, ir taip tęsiasi savaičių savaites. Ji vaikšto viena, nelaiminga, susibrukusi rankas į kišenes.

Prisiminiau liūdnos išvaizdos moterį, lipusią laiptais Kaudrei-Simpsonams įkandin.

– Manau, kad mačiau ją. Išties, ji toli gražu neatrodė laiminga. Bet abejoju, – pasakiau susimąsčiusi, – ar atsirastų moteris, kuri sugebėtų nukonkuruoti žuvis, juolab jei šios yra užvaldžiusios vyro širdį.

Marsija Meling savo gražiu kūnu patogiau įsitaisė krėsle ir paklausė:

– Neatsirastų?

– Na, gerai, – sutikau. – Galbūt jūs. Arba Rita Heivort. Ne prastesnė moteris.

– Bet ji net nebando! – piktinosi Marsija. – Na, tiek to. Kas dar?

– Mačiau dvi moteris... – pradėjau aš.

– O, taip, taip... koks tas žodis? *Schwärmerinen**, – pareiškė Marsija mielu kerinčiu balsu. – Jos...

– Ne, Marsija! Geriau nereikia.

Bet panelės Meling kryžeiviška dvasia pasirodė besanti labai tvirta. Jos akys sužibo.

– Tas vaikas! – sušuko ji. – Jai ne daugiau nei devyniolika, o toji nepakenčiama ūsuotoji moteriškė visur ją tampo! Mieloji, ji tikrai yra įbauginusi tą mergaitę!

– Jei ta moteriškė jai taip nepatinka, – įterpiau aš ramiai, – kodėl ji atvažiavo su ja?

– Aš gi sakiau. Jos...

* Fanatikės *(vok.)*.

– Nereikia, Marsija. Tai jau apkalbos ar kažkas panašaus. Atminkite, kad čia meškeriotojų viešbutis Škotijoje, o ne teatralų kokteilių vakaras.

– Manau, kad jūs teisi. – Ji atsiduso. – Tiesą sakant, jiedvi, regis, dirba vienoje mokykloje. Jaunoji tik pradėjo mokytojauti, o antroji dėsto kažkokią P. K. ar K. K. Aš girdėjau, kaip ji prisipažino.

– Ką prisipažino? – paklausiau išsigandusi.

– Kad dėsto kažkokią K. K. Ką tai reiškia?

– Manau, kad kovingąją krikščionybę.

– Na, matot, – pasakė Marsija paniurdama.

– Kas dar gyvena viešbutyje? Plaukdama čionai laiveliu iš Elgolio, sutikau vyrą...

– Tai tikriausiai Roderikas Grantas. Man atrodo, kad jis čia gyvena. Aukštokas, gan dailus, gražiais plaukais?

– Tas pats. Mėlynos akys.

– Ir kokios mėlynos! – jausmingai pritarė Marsija. – Jis iš tiesų įdomus, ir jei ne... – Ji nebaigė sakinio ir gurkštelėjo džino.

Jausdama vis augantį smalsumą pamatyti Fergiusą, aš pasakiau:

– Spėju, kad tas Roderikas Grantas taip pat meškeriotojas.

– Ką? O, taip. Visi jie čia tokie, – su kartėliu pareiškė Marsija. – Bet turiu pasakyti, kad jis žvejoja tik retsykiais. Didesniąją laiko dalį praleidžia vaikščiodamas ar ką nors kita veikdamas. Viešbutyje niekada neužsibūna.

– Jis alpinistas, – pasakiau pralinksmėjusi.

– Gal. Čia yra dar vienas alpinistas, pavarde Byglas.

– Ronaldas Byglas?

– Atrodo. Dar vienas draugas?

– Ne. Aš jo nepažįstu, tik girdėjau apie jį. Garsus alpinistas.

Ji šiek tiek susidomėjo.

– Iš tikrųjų? Kadangi jau prakalbote apie tai, prisiminiau, kad kiekvieną vakarą jis sėdi palinkęs prie žemėlapių arba prigludęs prie radijo imtuvo ir klausosi pranešimų apie ekspediciją į Everestą.

– Tai štai kas jis. Jis yra parašęs knygą apie Nanga Parbatą.

– A, – atsiliepė Marsija, bet mačiau, kad jai nebeįdomu. – Čia jis vaikšto drauge su kitu vyru, tokiu nediduku keistuoliu Hubertu Hėjumi. Nemanau, kad jie atvyko kartu, bet, regis, Hėjus taip pat rašytojas. Jis mažiukas, apskritutis, tikras „sorbo".

– „Sorbo"?

– Taip. Stangrutis.

– Supratau. Koks keistas žodis. „Sorbo"... Itališkas?

Ji žavingai nusikvatojo.

– O Dieve! Štai ir paaiškėjo mano amžius, ar ne? Turiu būti atsargesnė. Ne, mieloji, žodis ne itališkas. Prieš kurį laiką, ketvirtajame dešimtmetyje, kai tu dar sėdėjai vežimėlyje, vaikams būdavo pardavinėjami stangrūs guminiai kamuoliukai. Juos vadino Sorbo šokliukais.

– Jūs žaisdavote jais?

– Brangioji, – vėl pasakė Marsija. – Kokia jūs miela... Šiaip ar taip, tas žmogutis tikrai panašus į „sorbo" tiek vidumi, tiek išore, ir jis dėvi madingas liemenes. Yra dar vienas vyras, kurio pavardės nežinau. Jis atvyko vakar vakare. Nujaučiu, kad jis taip pat rašo.

– O dangau!

– Suprantu. Visas talentų žvaigždynas, ar ne? Nors tikriausiai visi jie nieko neverti. Pavyzdžiui, Sorbo. Bet tas vyrukas atrodo šio to vertas... toks tamsiaplaukis, o jau akys... – poetiškai pridūrė Marsija ir vėl niūriai įsistebeilijo į džiną. – Tik jis taip pat žvejoja.

– Koks intriguojantis žmonių sambūris, – pasakiau.

– Tikrai? – atsiliepė ji šiek tiek dvejodama. – Tiesa, mieloji, dar yra pagyvenusi dama, rodos, Kaudrei-Simpsono motina, kuri be perstojo mezga iš siaubingų spalvų siūlų. Ir trys plikablauzdžiai jaunuoliai, kurie stovyklauja prie upės, ateina čia valgyti ir nešiojasi kūjelius, pjautuvėlius ir panašius daikčiukus.

– Tikriausiai geologijos studentai, – pasakiau. – Ir aš gerokai suabejočiau dėl pjautuvėlių. Žinot, čia galėtų padėti tik viena. Teks ir jums pradėti žvejoti. Aš pradėsiu. Sako, kad žvejojimas labai ramina nervus.

Ji metė į mane pasibaisėjimo, sumišusio su pagarba, kupiną žvilgsnį.

– Dieve mano! Jūs tiesiog nuostabi! Bet... – Jos žvilgsnis užkliuvo už mano kairės rankos ir ji palingavo galva. – Kaip aš iš karto nesupratau. Jūs ištekėjusi. Tai jo įtaka. Na, jei ta vargšelė ponia Korigen...

– Aš nesu ištekėjusi, – pasakiau.

Ji susigriebė.

– O, atleiskit, aš...

– Aš išsiskyrusi.

– Ooo... – Ji nurimo ir žvaliai man nusišypsojo. – Jūs taip pat? Aš irgi, mieloji.

– Žinau.

– Jau trečią kartą, brangute. Pernelyg vargina, pasakysiu aš jums. Kokie pašlemėkai.

– Atsiprašau?

– Vyrai, mieloji. Pašlemėkai.

– A, supratau.

– Tik nesakykit, kad jūsiškis nebuvo pašlemėkas.

– Buvo, – pasakiau aš. – Be abejonių.

– Taip ir žinojau, – pasakė Marsija patenkinta. Pagalvo-

jau, kad nesu mačiusi didesnio dviejų rausvojo džino taurelių poveikio. – Kuo jis vardu?

– Nikolas.

– Gyvulys, – pareiškė ji kilniaširdiškai. Mačiau, kad joje vėl sukilo senasis kryžeiviškas instinktas. – Užsakykit dar po vieną, mieloji Dženete, ir pasakokit man viską.

– Šį kartą aš vaišinu, – pasakiau tvirtai ir paspaudžiau skambutį. – O mano vardas Džianeta. Dži-a-ne-ta. Itališkos kilmės, kaip „sorbo".

– Gražus vardas. – Jos dėmesys nukrypo kitur. – Kodėl tave pavadino itališku vardu?

– O, sena istorija... – Užsakiau gėrimus džiaugdamasi, kad pokalbis pasuko nauja linkme. – Mano prosenelės vardas buvo Džianeta. Ji iš tokių prosenių, kuriuos norėtųsi laikyti šeimos spintoje tvirtai užrakintus, tik mano prosenelė niekada nė akimirkai nesileido užrakinama.

– Ką ji darė? – paklausė Marsija susidomėjusi.

– Žengė įprastu pražūties keliu. Dailininkų pozuotoja, dailininkų meilužė, ištekėjo už baroneto ir...

– Kaip aš, – linksmai pareiškė Marsija. – Bet aš jį palikau. O ji?

– Žinoma. Ji pabėgo su labai pažangiu jaunu dailininku į Paryžių, kur susikrovė nemažus turtus – tik neklauskite manęs kaip – ir mirė vienuolyne, laimingai sulaukusi aštuoniasdešimt septynerių.

– Puikios buvo dienelės. – Marsijos balse aiškiai jautėsi ilgesys. – Ne paskutinės, kur vienuolyne, žinoma, bet tos ankstesnės... Tu turėjai išties pagyrimo vertą prosenelę, ypač dėl turto ir titulo.

Aš nusijuokiau.

– Jų neliko. Mama buvo vienintelė jos anūkė, ir Džianeta visus pinigus paliko vienuolynui – tikriausiai kaip draudimą nuo gaisro. – Pastačiau tuščią taurę. – Todėl aš, priešingai

nei mano prosenelė, velkuosi drabužius, kad užsidirbčiau pragyvenimui.

Pro stiklines duris pamačiau, kad Kaudrei-Simpsonai leidžiasi laiptais. Per holą į valgomąjį nuskubėjo kambarinė. Lauke tamsėjantis dangaus raudonis už stačios Sgur na Stri keteros virto variu, ir jo nušviesta aukštai iškilusi rantytoji uola įgijo aiškius kontūrus. Pamačiau tris jaunus vyrus, be abejo, stovyklautojus, ateinančius nuo upės; jie praėjo pro svetainės langus ir po akimirkos išgirdau, kaip atsivėrė ir vėl užsitrenkė verandos durys.

Kažkur laikrodis išmušė septynias.

– Išalkau, – pasakiau. – Ačiū Dievui, jau pietų metas.

Atsistojau nuo kėdės ir priėjau prie lango, žvelgiančio į rytus. Priešais viešbutį plačiai driekėsi slėnis, beveik mylia avių nuganyto durpyno, kurio lygų paviršių šen bei ten kirto siauri rusvi upeliai, čiurlenantys jūros link. Siauras vėžių išvagotas kelias ėjo per slėnį lygiagrečiai jūros krantui, toliau jo pilkas ruožas viržynais kilo į viršų ir dingo iš akių. Dešinėje pusėje šniokštė tamsiai pilka kaip švinas jūra, užtemdyta kalnų šešėlio. Toli kairėje, Bleiveno papėdėje, vanduo žvilgėdamas atspindėjo varinį dangų.

Sutarškėjo vėlyva kurapka ir vėl nutilo. Kiras ant kranto ištiesė sparnus ir vėl suglaudė juos ant nugaros. Jūra atrodė rami. Vaizdas buvo gan rūškanas ir nykus: nei paukščių balsų, nei avių mekenimo, jokio judėjimo, tik paukščio sparno krustelėjimas ir neskubūs vėlyvo ateivio žingsniai per žolę.

Štai einantysis žengė ant žvyruoto keliuko. Batų girgždėjimas į šiurkštų tako paviršių trikdė tylą. Čia lesęs perkūno oželis suplasnojo jam už nugaros ir pakilęs nuskrido virš siauro slėnio į žaibą panašiais zigzagais. Grėsmingame Bleiveno fone kartą, antrą sidabru tvykstelėjo jo sparnai ir jis dingo iš akių.

– Bleivenas... – susimąsčiusi ištariau aš. – Įdomu...

Už savęs išgirdau aštrų, šiurkštų Marsijos balsą.

– Gana apie tai, prašau tavęs. Sutinki?

Nustebusi žvilgterėjau į ją. Ji baigė gerti paskutinius trečiosios džino porcijos lašus ir tuo pat metu vėrė man akis keistu žvilgsniu. Aš taip pat žiūrėjau į ją įdėmiai ir su nuostaba, jausdamasi truputį sukrėsta, kaip esti susidūrus su šiurkštumu. Žinau, kad gana savavališkai nukreipiau kalbą į Džianetą ir jos nuodėmes, bet aš tada nenorėjau kalbėtis apie Nikolą. Man atrodė, kad pokalbis ją domino. Jei būtų buvęs nuobodus... bet ji tikrai nenuobodžiavo. Atvirkščiai.

Ji atsiprašydama nusišypsojo.

– Nesusivaldžiau, – pasakė. – Bet geriau apie tai nekalbėkime. Prašau.

– Kaip norit, – sutikau aš, vis dar įsitempusi. – Atleiskit.

Nusigręžiau į langą.

Prieš mane stūksojo kalnas, didžiulis ir grėsmingas. Pažvelgiau į jį ir man staiga palengvėjo. Bleivenas. Juk paminėjus Bleiveną, o ne Džianetą, Marsija griebėsi džino ir pasislėpė jame kaip sraigė kiaukute. Roderikas Grantas, tada Merdas, dabar Marsija Meling... O gal mano vaizduotė pernelyg laki?

Žvelgiau į tirštėjančias sutemas, kuriose vėlyvasis ateivis jau baigė įveikti paskutiniuosius dvidešimt jardų, likusių iki viešbučio durų. Įsmeigiau į jį akis. Akimirką sustingau, įsižiūrėjau atidžiau...

– O Dieve, – ištariau piktai ir atšokau nuo lango kaip žirnis nuo sienos.

Sustojau ant kilimėlio priešais akis išpūtusią Marsiją ir giliai giliai įkvėpiau.

– O Dieve brangus, – pakartojau.

– Kas atsitiko? Ar dėl manęs...

– Ne dėl jūsų, – atsakiau nusiminusi. – Dėl vyro, kuris tuoj įžengs pro viešbučio duris.

– Dėl vyro? – Ji suglumo.

– Taip. Dėl jūsų minėtojo bevardžio, to tamsiaplaukio, anot jūsų, „tokiomis" akimis rašytojo... tik man jis nėra bevardis. Jo vardas Nikolas Draris.

Ji žioptelėjo.

– Negali būti! Ar nori pasakyti, kad...

Aš linktelėjau.

– Būtent. Mano vyras.

– Tas... pašlemėkas?

Aš nelinksmai šyptelėjau.

– Tikrai taip. Jūs teisi. Atostogos, – pridūriau aš pilnu abejonių balsu, – žada būti įdomios.

3

Taip, štai jis, arogantiškas juodas parašas lankytojų knygoje: Nikolas Draris, Londonas, 1953 metų gegužės 29 diena. Akimirką žvelgiau į jį, prikandusi lūpą, tada mano akį patraukė kitas įrašas tuo pačiu braižu ankstesniojo lapo pradžioje: Nikolas Draris, Londonas, 1953 metų balandžio 28 diena. Vadinasi, šį pavasarį jis jau čia buvo. Įtemptai svarsčiau, ką jis galėjo veikti Skai saloje. Žinoma, galėjo rinkti medžiagą knygai, nes vargu ar būtų pasirinkęs tokią vietą kaip ši atostogauti. Atšiaurūs kalnai, upėtakiai, ūkanoti viržynai, vyrai apspurusiais tvido drabužiais niekaip nederėjo prie Nikolo, kokį jį pažinojau. Paėmiau plunksnakotį, jausdama, kokia netvirta mano ranka. Visa mano stropiai įgyta poza buvo bejėgė padėti man sutikti Nikolą Drarį su draugišku abejingumu, kaip,

be abejo, buvo madinga elgtis tarp išsiskyrusių jo aplinkos porų Londone.

Pamerkiau plunksną į rašalą, akimirką susvyravau ir pagaliau parašiau: Džianeta Bruk, Tenč Abaso pastoriaus namai, Vorvikšyras. Tada gan sunkiai nusitraukiau nuo piršto jungtuvių žiedą ir įmečiau jį į rankinę. Būtų tekę aiškinti majorui Persimonui, viešbučio valdytojui, kodėl ponia Drari staiga virto panele Bruk. Bet man atrodė, kad iškiltų ir daugiau nepatogumų žinant, kad tame pačiame viešbutyje gyvena ponas ir ponia Drariai. Marsija Meling jau buvo man pažadėjusi nieko nesakyti. O Nikolas tegu nežino, kad aš netapau panele Bruk prieš ketverius metus. Kai susitiksime, jis tikriausiai irgi susinervins, pasijus nejaukiai ir stengsis, kad šis keblus susitikimas praeitų kiek įmanoma laisviau. Stengsis, kad ir kaip ten būtų, raminau save, nudžiovindama rašalą ir užversdama knygą. Tačiau, gerai pažinodama savo gražųjį ir nenuspėjamąjį vyrą, jaučiau, kad labai menkai galiu pasikliauti geru Nikolo Drario elgesiu.

Staiga kaip nervinga katė pašokau išgirdusi už nugaros vyrišką balsą.

– Dženetė Drari, kaip mane gyvą matai!

Aš greitai atsisukau ir pamačiau vyrą, lipantį laiptais žemyn link manęs.

– Alesterai! Kaip malonu vėl tave matyti! Kur buvai dingęs šitiek metų?

Alesteras Breinas suėmė abi mano rankas ir plačiai šypsojosi. Tai buvo aukštas, stambus vyras, galingais pečiais, nuolat susivėlusiais rusvais plaukais ir nuginkluojančia šypsena, slepiančia skvarbų protą. Jis atrodė visai ne toks, koks buvo iš tikrųjų – vienas iš daug žadančių negailestingo reklamos pasaulio atstovų.

– Daugiausia Amerikoje, trumpai Brazilijoje ir Pakistane. Ar žinai, kad dirbau Pergamono firmoje?

– Taip, pamenu. Seniai grįžai?

– Maždaug prieš šešias savaites. Man suteikė poros mėnesių atostogas, taigi atvykau čia su keletu bičiulių pažvejoti.

– Kaip džiugu vėl tave matyti, – pakartojau ir pridūriau: – Įdegimas tau labai tinka, Alesterai.

Jis man nusišypsojo.

– Gaila, kad negaliu apie tave to pasakyti, Dženete, mažule. – Jis greitai pasitaisė: – Ne, ne, man irgi malonu tave matyti, bet tu tapai pernelyg panaši į tikrą Londono miestietę, jei galiu taip pasakyti. Kur dingo mokinukės veideliai? Gal Nikas tave muša?

Aš spoksojau į jį, bet atrodė, kad jis mano išraiškoje nepastebi nieko keisto. Jis žvaliai pridūrė:

– Tai nelemtas slapukas, jis nepasakė man, kad ir tu čia atvažiuosi.

– O Viešpatie, – tariau. – Alesterai, tik nesakyk man, kad nieko nežinojai. Mudu išsiskyrėme.

Naujiena jį nustebino, net pritrenkė.

– Išsiskyrėte? Kada?

– Jau daugiau nei prieš ketvertą metų. Ar tai reiškia, kad nieko apie tai negirdėjai?

Jis papurtė galvą.

– Visiškai nieko. Aišku, visą laiką gyvenau užsienyje, be to, esu labiausiai nevykęs, koks tik begali būti, laiškų rašytojas, o ir Nikas nedaug nuo manęs atsilieka, taigi matai... – Jis užsikirto ir pro dantis pašvilpavo trumpą frazę. – Ką gi, atleisk, Dženete. Vis dėlto, turiu pasakyti, aš ne itin nustebau. Ar tavęs nepiktina tokios mano kalbos?

– Pakaks apie tai. – Mano balsas skambėjo laisvai ir žvaliai ir, mano manymu, nebūtų padaręs gėdos nė vienai iš

Nikolo atsitiktinių londoniškių gražuolių. – Mūsų santuoka buvo toks sumanymas, kokie paprastai nesusiklosto sėkmingai. Dėl to niekas nekaltas. Matai, jam tiesiog atrodė, kad esu visai kitokia. Dirbdamas tokį darbą kaip mano, privalai atrodyti tvirtas ir, sakyčiau, nublizgintas, net jei iš tikrųjų toks ir nesi.

– Tu ir nesi.

– Na, tada nebuvau, – atsakiau. – Bet dabar jau sugebu geriau apsimesti.

– Per trejus metus, nugyventus su mano puikiuoju draugu Nikolu, – pasakė Alesteras, – išmoktų gudrauti net ir vestalė. Apgailestauju, Dženete. Bet leisk paklausti, ką tu čia veiki?

– Atostogauju, kaip ir tu, pasprukau nuo minios, suplūdusios į Karūnavimo šventę. Turbūt nereikia nė sakyti, kad nežinojau, jog čia sutiksiu Nikolą. Buvau pavargusi, man reikėjo ramios vietelės ir per šeimos draugus sužinojau apie šitą viešbutį.

– Ramios vietelės! – Jis trumpai nusikvatojo. – Kad mane kur! Ir turėjai kaktomuša susidurti su Niku!

– Dar nesusidūriau, – atsakiau niūriai. – Šis malonumas dar laukia mūsų abiejų.

– Dieve, Dieve, – apgailestaudamas tarė Alesteras, bet netrukus jo veidą nutvieskė šypsena. – Nebijok, vaikuti. Nikas tavęs nesuės. Nervintis turėtų jis, o ne tu. Klausyk, Dženete, ar leisi man šįvakar pietauti prie tavo stalo? Aš sėdžiu su vedusia pora, ir, manau, jiems nepakenktų pabūti vieniems.

– Būtų labai malonu, – dėkingai sutikau. – Tačiau kaip, po galais, Nikolas galėjo nepapasakoti tau apie mus?

– Tiesą sakant, mačiau jį labai trumpai. Jis keliauja po Skai salą, renka savo knygai folklorą ir panašiai, keldamasis iš vienos vietos į kitą, o šis viešbutis yra jo pagrindinė ba-

zė. Čia jo beveik nebūna. Gali neabejoti, aš jo pasiteiravau, kaip tu laikaisi, o jis atsakė: „Ji gyvena puikiai. Tebedirba pas Hugą. Netrukus vyks naujų madų pristatymas“. Man nė į galvą netoptelėjo.

– Kada tai buvo?

– Kai pirmą kartą atvykau ir radau jį jau apsistojusį. Maždaug gegužės dešimtą.

– Tiesą sakant, tuomet mes tikrai ruošėmės naujam pristatymui. Bet iš kur jis galėjo žinoti?

– Manęs neklausk, – linksmai atsakė Alesteras ir pasisuko pasveikinti poros, einančios skersai holą prie mūsų. Moteris buvo liekna, juodbruva ir beveik neapibūdinama, jei ne jos nuostabios rudos akys su pailgais vokais, paryškintos šešėliais su aukso dulkelėmis. Suknelė atrodė sukirpta nerūpestingai, siūta iš niūraus žalio atspalvio medžiagos. Plaukai buvo be žvilgesio, lūpos gaižiai karojo. Ją lydėjęs vyras darė visiškai priešingą įspūdį. Jis taip pat buvo tamsiaplaukis, bet jo lieknas raumeningas kūnas spinduliavo ištverme ir gyvybingumu. Akys mėlynos, tamsaus airiško mėlynumo, ir nepaprastai dailus veidas, nors kelios raukšlės aplink jausmingą burną liudijo apie per dažnai prasiveržiantį nežabotą būdą.

Aš greitosiomis pasakiau:

– Mano pavardė Bruk, Alesterai, ne Drari. Nepamiršk. Pamaniau, kad gali būti nepatogu...

– Kaip kažin ką, sutinku. Na, – kreipėsi jis į priėjusią porą, – Hartai, Alma, čia Dženetė Bruk. Dženete, susipažink su ponu ir ponia Korigenais.

Murmtelėjome mandagias frazes. Mačiau ponią Korigen nenuleidžiant akių nuo mano suknelės. Jos vyro mėlynos akys akimirką abejingai stabtelėjo ties manimi su tariamu susidomėjimu, tada nuklydo prie svetainės durų, tarsi kažko laukdamos.

– Ketinu per pietus palikti jus, Alma, jei atleisit man, – atsiprašė Alesteras. – Panelė Bruk ir aš esame seni bičiuliai, norime apie daug ką pasikalbėti.

Ponia Korigen atrodė truputį įsižeidusi, ir vieną akimirksnį maniau, kad ji pakvies mus prie savo stalo, bet supratau, kad ji stengiasi pasirinkti mažesniąją blogybę: arba pavojų, kurį gali sukelti kita moteris, atsidūrusi šalia jos vyro, arba vyro bičiulio draugijos netektį. Tiesą sakant, ji buvo panaši į žmogų, kuriam jau seniai reikia nuolat štai šitaip smulkmeniškai skaičiuoti. Man buvo jos gaila. Alesterui maloniai plepant visokiausius niekus, aš dirstelėjau į Hartą Korigeną ir spėjau pamatyti jo veido išraišką, kai svetainės durys už manęs atsivėrė ir su „Šanel Nr. 5" debesėliu įplaukė Marsija Meling. Gailestis Almai Korigen staiga tapo dar aštresnis. Ji atrodė visiškai beginklė. Tik stovėjo ten tokia senamadiška, paniurusi, neslėpdama pagiežos, kai Marsija, kreipusis į mus visus linksmu klausimu: „Na, kaip sekėsi žvejoti, mielieji?", apgaubė visą grupę šiltu savo asmenybės gyvybingumu. Taip, visą grupę, bet stebėdama ją ir klausydamasi jos parodijuojamos kvailos istorijos apie žvejus, pamaniau, kad ji kažkokiu būdu išskyrė Hartlį Korigeną iš bandos ir gražiai įviliojo jį į diendaržį, tarsi ji būtų avių suvarymo čempionė kalė, o jis – veislinis avinas. O iš aukštojo airio elgesio buvo aišku, kad nors jis ir bendravo su mumis visais, jautėsi, lyg jiedu čia būtų tik dviese.

Pajutau, kad nenoriu sutikti Almos Korigen žvilgsnio, ir nusisukau. Laukiau, kada suskambės gongas. Dabar holas jau buvo pilnas žmonių: mačiau susirinkusius visus iš Marsijos sąrašo. Atėję Kaudrei-Simpsonai dėmesingai bendravo su senučiuke žilaplauke dama su klausos aparatu; kampe stovėjo abi keistai nederančios viena prie kitos mokytojos, tylios ir šiek tiek paniurusios; mano bendrakeleivis iš val-

ties Roderikas Grantas tyrinėjo barometrą nuoširdžiai šnekučiuodamasis su apkūniu žmogeliu, tikriausiai Ronaldu Byglu; ir, giliai paniręs į laikraštį, sėdėjo su niekuo nesupainiojamas Hubertas Hėjus, dabitiškas, apvalutis, pasipuošęs geltoniausia iš visų regentiško stiliaus liemenių.

Tada skubiu žingsniu iš už laiptų kampo išėjo Nikolas ir ėmė leistis paskutiniuoju laiptų maršu į holą.

Jis iš karto mane pastebėjo. Beveik nevalingai stabtelėjo, tada nulipo keletą likusių laiptelių ir per holą artėjo prie mūsų.

– Alesterai, – tariau visiškai pašnibždomis, pykdama, kad gerklė užsigniaužė ir išdžiūvo.

Alesteras atsisuko, pamatė Nikolą ir nėrė sklandžiai kaip olimpinis plaukikas.

– Sveikas, Nikai! – pasakė jis. – Žiūrėk, kas čia. Prisimeni Dženetę Bruk?

Jis labai švelniai pabrėžė mano pavardę. Tamsūs Nikolo antakiai vos kilstelėjo, o akyse kažkas blykstelėjo. Tada jis pasakė:

– Žinoma. Sveika, Džianeta. Kaip laikaisi?

Aštriai dilgtelėjo širdį prisiminus, kad Nikolas vienintelis niekada nekeisdavo mano vardo. Įtempusi jėgas sutikau jo žvilgsnį ir palyginti ramiai atsakiau:

– Ačiū, gerai. O tu?

– O, kuo puikiausiai. Kaip matau, atostogauji, ar ne?

– Tai tik trumpa pertrauka. Hugas išsiuntė mane...

Nejaukioji, baisioji akimirka praėjo, dingo banalių šnekų bangelėse tarp lengvų automatiškai tariamų mandagybių, kurios yra šis tas daugiau nei tuščias paprotys; jos yra antkeliai ir krūtinės šarvai, saugantys gyvą nervą. Dabar galėjome su palengvėjimu nusisukti vienas nuo kito ir susiburti aplink Marsiją Meling, kuri ir toliau liko spinduliuojančiu mūsų draugijos centru. Ji kalbėjosi su Hartliu

Korigenu, bet mačiau, kad iš po blakstienų stebi Nikolą. Pasisukusi į mane, tarė:

– Dar vienas senas bičiulis, mieloji?

Akimirką pamiršau, kad ji aktorė, ir nustebusi spoksojau į ją. Kaip natūraliai ji sugebėjo paklausti! Tada jos akyse pastebėjau linksmą kibirkštėlę ir šaltai atsakiau:

– Taip, dar vienas senas bičiulis. Londono gyvenimas atsivijo mane net iki čia. Nikolai, leisk supažindinti tave su panele Marsija Meling, taip, ta pačia Marsija Meling. Marsija, čia Nikolas Draris.

– Tas pats Nikolas Draris? – Marsija išburkavo šiuos žodžius žemu balsu taip minkštai, kaip tik įstengė, ir nukreipė į jį savo žavesį, pasiekdama maždaug tokį poveikį, kokį galėtų turėti spindulinis šautuvas iš kosmoso, nutaikytas į žemišką būtybę. Bet Nikolas niekuo neišsidavė, nebuvo panašu, kad ketintų čia pat suirti į smulkiausias dalelytes. Jis sumurmėjo kažkokią įprastą frazę, ir atrodė, kad Marsijos žodžiai tik sužadino jo nepatiklumą. Supratau, kad jis jau buvo matęs tą linksmą Marsijos žvilgsnį. Jis visada reaguodavo greitai kaip katė. Tada Hartlis Korigenas kažką pasakė Marsijai ir, man nespėjus nė mirktelėti, draugija jau kalbėjosi apie žvejojimą. Bent jau vyriškoji jos dalis; Marsija stebėjo Hartlį Korigeną, Alma Korigen stebėjo Marsiją, o aš pasijutau tyrinėjanti Nikolą.

Per ketverius metus jis pasikeitė. Dabar jau turėtų būti trisdešimt šešerių, pamaniau, bet atrodė vyresnis. Jo savitas tamsus melancholiškas grožis nedingo, bet jis pats tapo lieknesnis ir, nors atrodė energingas, jo pečių laikysena buvo ne visai natūrali, o oda aplink akis įsitempusi, tarsi kažkieno per stipriai atitraukta nuo skruostikaulių link smilkinių. Pajutau, kad svarstau, ką jis galvoja. Tai tikrai negalėjo būti tokia įtampa, kokią jaučia autorius, pradėjęs naują kny-

gą, nors žinojau, kad kai kurie kūrybos etapai gali virsti tikru pragaru. Ne, gerai pažinodama jį supratau, kad turėjo būti kažkas kita, kažkoks giliai užslėptas stresas, kurio negalėjau įspėti, bet kuris tikrai egzistavo. Kad ir kas atsitiko, pamaniau, šį kartą jau ne aš esu tokios jo nuotaikos priežastis, tad šį kartą man visai ir nėra ko rūpintis.

Vos spėjau pasveikinti save, kad nebereikia jaudintis, kai nuskambėjo gongas ir mes visi suėjome pietauti.

4

Po pietų jau buvo visiškai aišku, jog nejauki mano padėtis ne vienintelė kėlė įtampą šioje keistai įvairioje draugijoje, susirinkusioje „Kemesanerio" viešbutyje. Mano vaizduotė nebuvo pernelyg laki. Iš tikrųjų po ramiu paviršiumi tekėjo povandeninės jausmų srovės, tik iš pradžių aš nesuvokiau, kokios jos stiprios. Ir tikrai neįsivaizdavau, kad jos galėtų būti tokios pavojingos.

Kai po pietų grįžau į svetainę, draugijos jau buvo iširusios ir persigrupavusios, ir, kaip įprasta mažuose kaimo viešbučiuose, visi įsitraukė į bendrą pokalbį. Su pašaipiu pasitenkinimu stebėjau, kaip Marsija Meling paliko Korigenus ir dabar sėdėjo šalia Nikolo. Gera permaina, pamaniau.

Ji negalėjo neskrieti orbita aplink arčiausiai esantį įdomų vyrą, kaip negalėjo nekvėpuoti, bet aš norėjau, kad ji paliktų Hartlį Korigeną ramybėje. Tegu švaisto laiką Nikolui; šis sugebės savimi pasirūpinti.

Alesteras surado man kampe kėdę, atsiprašė ir išėjo sverti bei rūšiuoti lašišų, kurias tą dieną buvo pagavęs. Mačiau, kaip Korigenas atsistojo ir, netaręs žmonai nė žodžio, išėjo paskui jį iš kambario. Alma Korigen sėdėjo nepakeldama akių, tik maišė ir maišė kavą.

– Ar gersite kavos? Juodos ar baltos?

Pažvelgiau aukštyn ir sutikau skaistų jaunesniosios mokytojos žvilgsnį. Ji stovėjo priešais mane su dviem puodeliais rankose. Buvo persivilkusi sauso chereso spalvos suknele, atlape segėjo jaspio akmenukų sagę. Suknelės spalva buvo pernelyg prabangi ir neturėjo jai tikti, bet vis dėlto tiko; ji atrodė kaip žavinga mergytė, pasipuošusi vyresniosios sesers drabužiais. Ji buvo kaip niekada jaunatviška ir iki graudulio pažeidžiama.

Aš atsakiau:

– Juodos. Labai ačiū. Bet kodėl mane aptarnauji?

Ji padavė man puodelį.

– Ak, čia niekas kavos nepaduoda. Atneša didžiulį padėklą ir mes patys pasiimame. Jūs ką tik atvykote, tiesa?

– Prieš pat pietus. – Parodžiau į šalia stovinčią kėdę.

– Gal atsisėstum? Per tas žuvis likau čia viena.

Ji dvejojo ir aš pastebėjau, kaip žvilgterėjo per kambarį į savo kompanionę, kuri buvo įnikusi į aukštuomenės žurnalą. Tada atsisėdo, bet tik ant kėdės kraštelio, tarsi pasirengusi tuoj pat nuskristi.

– Čia tikrai gyvenimą reguliuoja žuvys, – sutiko ji. – Beje, aš Roberta Saims.

– O aš – Džianeta Bruk. Kaip suprantu, tu nežvejoji.

– Ne. Mudvi mėgstame vaikščioti, Meriona ir aš... tai yra Meriona Bredford, ji ten. Mes atvykome kartu. Galima sakyti, kad esame šiokios tokios alpinistės.

– Ką reiškia „šiokios tokios"? – paklausiau pralinksmėjusi. Skai salos kalvos man neatrodė tokios, į kurias galima kopti „šiaip taip".

– Meriona tikra alpinistė, o aš ne. Tai ir norėjau pasakyti. Dėl to mes tik po truputį laipiojame, radome abiem priimtiną sprendimą. – Ji nuoširdžiai žiūrėjo į mane. – Bet aš be galo trokštu išmokti. Norėčiau laipioti ne prasčiau už poną

Byglą, norėčiau įkopti į kiekvieną Kulino viršukalnę, net į Nepasiekiamąją.

– Kokios tuščios ambicijos, – ištarė balsas virš mūsų. Roderikas Grantas buvo priėjęs prie mūsų ir stovėjo su kavos puodeliu rankoje.

Robertos akys išsiplėtė.

– Tuščios? Ir tai sakote jūs? Kodėl, pone Grantai?

Jis pasisuko ir rankos mostu parodė į vaizdą, matomą pro svetainės langą.

– Pažiūrėkite į juos, – pasakė jis. – Pažiūrėkite. Prieš trisdešimt milijonų metų jie iškilo Dievas žino iš kur, juos skaldė vėjas, ledas ir audros, kapojo ir suformavo tokius, į kuriuos šiandien bandote įkopti. Jie stūkso čia nesuskaičiuojamus amžius, tos pačios uolos, iškilusios virš to paties vandenyno, gairinamos tų pačių vėjų. O jūs, pragyvenusi vos dvidešimt metelių, kalbate apie tai, kaip koptumėte į juos vieną po kito, tarsi jie būtų...

– Dantys, – užbaigė Roberta ir sukikeno. – Supratau, ką norėjote pasakyti. Greta jų pasijunti toks menkas, ar ne? Bet juk tuo rimtesnis iššūkis, tiesa? Tikri vyrai ir, deja, tik retkarčiais tikros moterys užkariauja tokius milžinus, kaip...

– Everestas! – Pulkininko Kaudrei-Simpsono pastaba buvo taip laiku, kad aš net pašokau, o Roberta vėl sukikeno. „The Times“ šiugždėdamas nusileido colį ar du ir pulkininkas per laikraščio viršų pažvelgė į Nikolą, sėdėjusį arčiausiai radijo aparato. – Įjunkite radiją, būkite geras, pone Drari. Pasiklausykime, kaip jiems sekasi.

Nikolas pakluso. Žinios jau beveik baigėsi. Mums pasisekė, nes informacija apie konferencijas, streikus, naujausius atominius tyrinėjimus, paskutinius gandus iš SSRS jau baigėsi. Įsijungėme pačiu laiku ir dar sužinojome apie posėdį Vestminsterio abatijoje, išgirdome Melo arkų aprašymą bei keletą žodžių apie visuotines linksmybes Londone, kun-

kuliuojančiame jau dabar, iki virimo – Karūnavimo šventės – likus dar trims dienoms. Ir nė žodžio apie Everestą...

Nikolas išjungė aparatą.

– Manau, kad jie įkops, – pasakė jis.

– Kaip tai jaudina, tiesa? – ramiai tarė Marsija.

– Tai tikrai didingas bandymas, – pasakė pulkininkas Kaudrei-Simpsonas. – Ekspedicija užsitarnavo sėkmės. Ką pasakysi, Byglai? Kokio oro laukiama?

– Gana palankaus. – Buvo matyti, kad Byglui nejauku, kai į jį šitaip viešai kreipiasi. Susidomėjimui augant prisiminiau, kad šis neišvaizdus žmogutis buvo susijęs su ankstesniu bandymu įkopti į Everestą. Bet atrodė, kad jis nebenori šia tema kalbėti. Pagraibęs švarko kišenėje, jis išsitraukė pypkę ir staiga nukreipė pokalbį kitur. – Šiaip ar taip, ten jie gali tikėtis geresnio oro nei mes čia. Man nepatinka dangus. Anoje pusėje jau lyja.

– Geriau kibs žuvys, – taikiai pareiškė ponia Kaudrei-Simpson, bet Roberta sudejavo.

– O, ne! Rytoj kaip tik ketinau rimtai pradėti kopti į kalną.

– Vadinasi, esate pasiryžusi užkariauti Kuliną, – pasakė Roderikas Grantas.

– Žinoma!

– Nuo kur pradėsite?

– Nežinau. Tegu sprendžia Meriona.

– Į Garsveną kopti nesunku, – pasakė kažkas, regis, Alma Korigen. – Iš Korusko pusės yra kelias į viršų...

Meriona Bredford ją nutraukė.

– Pirmą kartą geriausia kopti į Bruak na Fritą ir Sgur na Banakdiką, bet jie per toli. Garsvenas arti, bet jis juk gryniausia nuobodybė.

Jos kategoriškas balsas ir nenuolaidus elgesys, mano manymu, buvo daugiau negu šiurkštūs. Alma Korigen atsilošė

kėdėje suspaudusi lūpas. Roberta truputį paraudo ir pasilenkė į priekį.

– Ak, Meriona, manau, kad ponia Korigen teisi. Kopti nesunku ir vaizdas nuostabus...

– Nuo kiekvienos Kulino viršūnės atsiveria nuostabus vaizdas, – atšovė Meriona.

– Ar buvote į visas jas įkopusi? – maloniai pasiteiravo Roderikas.

– Jei klausiate, ar žinau, apie ką kalbu, tai atsakau – „taip", – rėžė Meriona Bredford.

Stojo trumpa pauzė, per kurią visi pasijuto nejaukiai, o aš svarsčiau, kas verčia žmones šitaip elgtis be jokios priežasties. Pulkininkas ir ponia Kaudrei-Simpsonai grįžo prie „The Times" kryžiažodžio, o Roderikas Grantas užsidegė cigaretę, staiga tapęs toks tolimas ir mandagus. Nikolas atrodė nuobodžiaująs, bet aš žinojau, kad tai reiškia, jog jis suirzęs. Marsija Meling mirktelėjo man, kažką pasakė Nikolui ir jis vyptelėjo. Roberta sėdėjo tylėdama, skaisčiai paraudusi ir nelaiminga. Tobulas Gyvenimo pamokos pratimas.

Tada pirmą kartą prabilo Hubertas Hėjus, visiškai nekreipdamas dėmesio nei į Merionos Bredford šiurkštumą, nei į nutrūkusį pokalbį. Prisiminiau žodį, kuriuo Marsija jį apibūdino – „sorbo", ir man pasidarė smagu.

– Jumis dėtas, – linksmai pasakė jis Robertai, – pabandyčiau kopti į Bed Stepą. Palaukit, kol prasidės potvynis, tada, jei ir nukrisite, nenusisuksite sprando. Tik nuskęsite. Sako, kad tai daug maloniau.

Jo tylus balsas buvo neįprastai silpnas ir aukštas, o drauge su keistoka išvaizda nuteikė mus komiškai, ir visiems palengvėjo. Roberta nusijuokė.

– Aš moku plaukti.

– Su alpinisto batais ir kuprine?

– Ak, tiesa. Tikriausiai ne.

– Kas tas Bed Stepas? – paklausiau aš.

Hubertas Hėjus parodė į vakarinius langus.

– Matote tą kalvą už upės žiočių, tarp mūsų ir Kulino?

– Taip.

– Tai Sgur na Stri. Tai aukštas kyšulys, skiriantis mus nuo įlankos. Jis Garsveno papėdėje. Galit pereiti jį trumpesniu keliu, jei norite pasilaipioti. Bet jei ketinate krantu pasiekti Korusko fiordą ir Kuliną, jums reikės perkirsti Bed Stepą.

– Skamba tiesiog baisiai. Ar tai kažkas panašaus į Įsimylėjėlių uolą?

– O, ne. Tai tik gabro luitas, palinkęs bjauriu, apie šešiasdešimties laipsnių kampu.

– Gal ne tokiu dideliu, – pataisė Roderikas Grantas.

– Ne? Gal jūs ir teisus. Šiaip ar taip, jis kybo virš jūros ir jį reikia pereiti uolos plyšiu, kuriame nagiukai ras už ko užsikabinti.

– Nagiukai? – su siaubu paklausė Marsija. – Dieve mano! Ar tai reiškia, kad reiks rėplioti?

Nikas nusišypsojo.

– Ne, ponia. Jis kalba apie batų vinutes.

– Kaip tik tai, ko man reikia, – žvaliai pareiškė Roberta. – Pagaliau, ar svarbu, kad nuskęsime? Eikime pro ten, Meriona, o grįžkime per Sgur na Stri.

– Aš jau nusprendžiau, kur eisime, – pareiškė Meriona kategorišku, atšiauriu, nelaimę pranašaujančiu balsu. – Kopsime į Bleiveną.

Staiga įsivyravo tyla. Greitai pakėliau akis. Vadinasi, neklydau manydama, kad kiekvieną kartą, paminėjus tą vardą, būdavo taip keistai reaguojama. Šį kartą tikrai neklydau. Ir

iššūkis Merionos Bredford balse nebuvo mano vaizduotės padarinys. Ji žinojo, kad po jos pareiškimo kambarį prislėgs štai šitokia tyla.

Tada nedrąsiai prabilo Ronaldas Byglas.

– Ar tai tikrai... protinga, panele Bredford? Tas kalnas ne pradžiokams.

– Iš šitos pusės užkopti iki keteros visai nesunku, – atrėžė ji.

– Gal ir taip. Bet jei oras prastas...

– Truputis lietaus nepakenks. O jei užslinks rūkas, mes neisime. Tiek proto dar turiu.

Jis nieko nebesakė ir kambaryje vėl trumpai įsivyravo tyla. Mačiau, kaip neramiai sujudėjo Nikolas, ir aš svarsčiau, ar jis, kaip ir aš, jautė tą aplink sklandančią nejaukumo dvasią, daug aštresnę, nei būtų galėjęs sukelti Merionos Bredford šiurkštumas.

Matyt, ir pati Meriona kažką pajuto, nes staiga nirčiai užgesino peleninėje cigaretę ir pakilo.

– Man regis, – pradėjo ji sausu karingu balsu, – jau laikas išsklaidyti gandus apie šį prakeiktą nelaimių kalną. Eini, Roberta?

Ji išdidžiai iššygiavo iš kambario. Roberta nejaukiai šyptelėjo man ir atsistojo, ketindama sekti paskui ją. Akimirką norėjau sulaikyti ją, bet nusprendžiau, kad ir kokios būtų tos besikertančios srovės, griaunančios mūsų sambūrio jaukumą, geriau jų negilinsiu. Tad tik nusišypsojau jai ir ji išėjo paskui savo draugę.

Neišvengiamai stojo kebli pauzė, kai visiems velniškai norėjosi apšnekėti Merioną Bredford, bet, suprantama, nė vienas nesiryžo. Tada Marsija, kuriai, kaip netrukau įsitikinti, neegzistavo jokios kliūtys, pasakė:

– Na, išties. Turiu pasakyti, kad...

Pulkininkas Kaudrei-Simpsonas skubiai kostelėjo ir pro ją kreipėsi į Ronaldą Byglą:

– Kur siūlai eiti rytoj, Byglai?

– Jei oras leis, gerbiamasis, ketinu kopti į Sgur nan Giljeną. Bet bijau...

Aš pakilau. Man jau buvo viso to gana, po kelionės jaučiausi sustingusi ir pervargusi. Jei Merdas ir Byglas neklydo ir iš ryto tikrai pradės lyti, tai dabar pats laikas kokią valandą pasivaikščioti. Kai pasisukau pastatyti puodelio ant padėklo, su nerimu pamačiau, kad Nikolas taip pat atsistojo ir pasuko per kambarį prie manęs... Atrodė, kad jis tikrai ketina su manimi kalbėtis arba eiti drauge pasivaikščiot, ir aš pajutau, kad dabar pokalbis su Nikolu akis į akį mane visai sugniuždytų. Greitai pasisukau į arčiausiai stovinčią moterį, kuri pasirodė esanti Alma Korigen.

– Ketinu trumpai pasivaikščioti, – pasakiau, – bet dar visai nepažįstu šių vietų. Gal sutiktumėte eiti su manim?

Ji atrodė nustebusi ir, manau, šiek tiek patenkinta. Bet tada jos veide atsirado senoji pagiežinga išraiška ir ji papurtė galvą.

– Mielai eičiau, – mandagiai, bet kategoriškai atsakė ji. – Bet prašau man atleisti, esu truputį pavargusi. Suprantate, mes visą dieną praleidome lauke.

Jau prieš pietus ji buvo man sakiusi, kad visą dieną sėdėjo ant akmens, kol vyrai žvejojo Strat na Kreithyče, todėl griežtas atsisakymas mane iš karto paveikė.

– Suprantu, – atsakiau, jausdamasi kvaile. – Gal tuomet kitą kartą.

Aš nusisukau ir šalia savęs pamačiau Roderiką Grantą.

– Ar galėčiau?.. – Jis nedrąsiai žvelgė į mane. – Prie įlankos galima labai maloniai pasivaikščioti. Ar leisite pabūti jūsų vadovu? O gal norite eiti viena?

– Jokiu būdu, – užtikrinau jį. Kai Roderikas Grantas mane prakalbino, Nikolas sustojo ir aš neabejojau, kad jis nepatenkintas susiraukė. Aš nusišypsojau ponui Grantui. – Labai ačiū. Jūsų draugija man bus labai maloni.

Nikolas nepajudėjo. Eidama prie durų turėjau su juo prasilenkti. Akimirką mūsų žvilgsniai susitiko. Jo akys, griežtos ir be išraiškos, išlaikė prikausčiusios manąsias geras tris sekundes, tada jis kreivai šyptelėjo ir lėtai pasuko prie Marsijos Meling.

Aš nuėjau atsinešti palto.

5

Vasarą pusę dešimtos Hebridų salose dar tik pradeda temti. Tiksliau, išnyksta dienos žvilgesys, ryškios smėlio, žolės ir vandens spalvos prigęsta, bet tai dar tik pirmasis plonas melsvas šydas. Iš tiesų naktis yra ne kas kita, kaip dulsvesnė diena, sidabro plėvelė ant vis dar šilto popietės aukso.

Vakaras buvo labai tylus ir, nors lietaus debesys iš lėto rinkosi už mūsų pietvakariuose, likusioji dangaus dalis buvo giedra ir šviesi. Virš Sgur na Stri keteros, virš ir žemiau dantytų Kulino viršukalnių rausvame ore vis dar tvyrojo saulės šiluma. Per visą šią giedrą mėlynę driekėsi ilga debesies juosta, siauras violetinis šešėlis, susiliejęs į vientisą blizgantį šleifą, apšviestą iš apačios jau nebematomos saulės.

Mes pasukome į šiaurę ir kilome slėniu, einant per trumpą avių nugraužtą žolę mūsų žingsnių tyloje visai nesigirdėjo. Lygi ganykla nuo upės žiočių siauru slėniu pusę mylios ėjo aukštyn, tada stačiu ir sueižėjusiu šlaitu kilo į viršų ir virto žemutinėmis Bleiveno kalno keteromis bei

nedidelėmis kalvomis. Viena iš tokių kalvų, didžiausioji, stūksojo priešais mus. Tai buvo nedidukė akmeninga viržiais apaugusi kalva, kuri užstojo mums siauro slėnio vidurį ir į kurią rėmėsi pietinis įlankos krantas. Kairėje pusėje ją juosė upė; rytuose uolų keteros ir viržynai susiliejo su Bleiveno prieigomis.

– Ar nėra tako palei upę? – paklausiau aš.

– Yra, bet jei norite įkopti į Ant Sroną, aną kalvą priešais, ir pamatyti puikų įlankos vaizdą, geriau laikykimės to slėnio krašto, kuris arčiau Bleiveno. Ten toliau, prie upės, yra raistas, ne itin maloni vieta.

– Ten pavojinga ar tik šiaip drėgna?

– Ir viena, ir kita. Nežinau, ar raistas prasivers ir jus praris, bet žemė ten bjauriai linguoja, o jei kurį laiką ramiai pastovi, pradedi grimzti. Elniai raistą aplenkia.

– Tada, – pasakiau nusipurtydama, – ir mes aplenkime. Kaip matau, turiu būti jums labai dėkinga, kad sutikote mane lydėti.

Jis nusijuokė.

– Pasielgiau kaip tikras savanaudis. Kai myli vietovę, norisi ja pasigirti. Negalėjau praleisti dar vienos progos pasididžiuoti šiais vaizdais. Tai vienas iš gražiausių pasaulio kampelių.

– Ar turite galvoje šį kampelį, ar Skai salą, o gal visą salyną?

– Šį Skai salos gabalėlį. – Jo rankos buvo giliai sukištos į kišenes, bet akys žvilgčiojo į tolimas viršukalnes ir į didžiąsias mėlynas Bleiveno keteras, stūksančias virš slėnio, kuriuo ėjome. – Ir jas.

– Ar čia jūsų namai, pone Grantai?

Jis papurtė galvą.

– Ne, aš gimiau kalnuose, bet visai kitokiuose. Mano tėvas buvo mažytės Keirngormso parapijos pastorius. Tai ato-

kus kaimelis, nugairintas šiaurės vėjų. Oklektis Bein a Bjuirdo papėdėje. Teko girdėti?

– Kad gal ne.

Jis plačiai nusišypsojo.

– Dar nesutikau žmogaus, kuris būtų apie jį girdėjęs... Štai ten aš ir išmokau garbinti kalnus. Mamos nebeturėjau; tėvas buvo uždaras žmogus, jis neturėjo man laiko; į mokyklą reikėdavo eiti keletą mylių, todėl aš neretai laisvas lakstydavau po kalvas.

– Tikriausiai buvote labai vienišas berniukas.

– Tikriausiai. Nepamenu. Bet regis, kad vienišas nesijaučiau. – Jis vėl plačiai nusišypsojo. – Tiksliau, nesijaučiau iki to laiko, kai mirė dėdė, palikęs mums daug pinigų, ir tėvas privertė mane avėti batus ir lankyti bendruomenės mokyklą, kad išmokčiau gero elgesio.

– Jums nepasisekė.

– Aš, žinoma, viso to nekenčiau. Ypač batų.

– O dabar leidžiate laiką kopdamas į kalnus.

– Ir man labai smagu. Aš daug keliauju, bet atrodo, kad visos mano kelionės baigiasi čia, bent jau gegužį ir birželį. Tai patys geriausi mėnesiai Vakaruose, nors... – jis greitai žvilgterėjo per petį, – manau, kad mūsų bičiulis Byglas dėl oro neklydo. Rytoj tikrai pradės lyti, ir kai jau Kulino kalnai nutveria audrą, ilgai jos nepaleidžia.

– Vaje, – pasakiau. – O aš ketinau daug vaikščioti. Pradedu suprasti, kodėl žmonės čia žvejoja. Tai tik savisauga.

– Gali būti. Dabar ženkite atsargiai. Temstant vaikščioti nesaugu.

Tuo metu mes jau priėjome nedidelės kalvos, vadinamos Ant Sronu, papėdę ir ėmėme kopti uolėtu viržiais apaugusiu šlaitu. Kažkur visai netoli plasnodama pakilo kurapka ir piktai čekšėdama nusklendė prie upės. Šviesa pastebimai blyško. Virš slėnio kaip grėsmingas audros debesis rymojo

Bleivenas, o už jo masyvios viršūnės kaip vaiduoklis kabojo mėnulis, besitraukiantis iš pilnaties fazės.

Roderikas Grantas akimirką stabtelėjo ir susimąstęs žvelgė aukštyn į klastingąsias dangų remiančias viršūnes.

– Įdomu, ar tos dvi kvailos moteriškės tikrai rytoj kops į tą kalną?

– Ar tai būtų pavojinga?

– Ne, jei jos žinotų, kur eiti. Kopti tiesiai į pietinę viršukalnę būtų tik smagus pasivaikščiojimas. Bet net ir ten yra nelemtų vietų.

– Panelė Bredford dievagojosi kelią žinanti, – pasakiau aš.

Lengva šypsena nuslinko jo lūpomis.

– Dievagojosi, ar ne? Nieko nepadarysi.

– Tikriausiai ne.

Mes jau buvome įkopę beveik iki mažosios kalvos vidurio. Toliau kelias darėsi vis statesnis ir sunkesnis.

– Pone Grantai, – kreipiausi į jį, gaudydama kvapą.

– Ką?

Pasvarsčiau ir paklausiau tiesiai:

– Ką panelė Bredford turėjo mintyje sakydama, kad Bleivenas neša nelaimę? Kas jame slypi?

Jis sustojo ir pažvelgė žemyn į mane. Atrodė nustebęs, beveik apstulbęs.

– Kas jame slypi? – beveik mechaniškai pakartojo mano klausimą.

– Taip. Kodėl visi vengia atvirai apie jį kalbėti? Iš tikrųjų. Aš negalėjau suklysti. O jei jau prakalbome apie tai, pasakykite, kas yra tiems žmonėms viešbutyje? Jiems tikrai kažkas yra, ir jei jūs nepastebėjote...

– Tai jūs nežinote?

– Be abejo, nežinau! – atsakiau beveik suirzusi. – Juk tik ką atvykau. Bet net ir aš pajutau visą scenos nejaukumą, kaip prasidedant prastai probleminei pjesei.

– Nedaug apsirikote, – pasakė Roderikas Grantas. – Tik pjesė jau įpusėjo ir panašu, kad problema niekada nebus išspręsta. – Jis nutilo ir, gaubiamas prieblandos, rimtai žiūrėjo į mane. – Tai gana bjauri problema, – pasakė jis. – Tiesą sakant, bjauresnės nebūna. Čia įvyko žmogžudystė.

Man užgniaužė kvapą.

– Žmogžudystė?

Jis linktelėjo. Prieblandoje jo mėlynos akys po nuleistais vokais atrodė visai tamsios.

– Ji įvyko prieš pustrečios savaitės, gegužės tryliktą dieną. Bleiveno kalne buvo nužudyta vietinė mergaitė.

– Suprantu. – Negalėdama tuo patikėti, pakėliau akis į didžiąją sieną, stūksančią priešais mane. Tada nusipurčiau ir skubiai pradėjau žingsniuoti pirmyn. – Įkopkime į šios kalvos viršūnę, – pasakiau, – o tada, jei neprieštaraujate, papasakosite man smulkiau.

Mes sėdėjome ant uolos atbrailos ir rūkėme. Toli apačioje, apgaubta rausvo saulėlydžio, nugludinta sidabru švytėjo Kreithyčo įlanka. Virš jos nuskrido dvi antys, tik per dvi pėdas virš savo pačių atspindžio vandenyje.

– Kas buvo ta mergaitė? – paklausiau. – Ir kas ją nužudė?

Iš pradžių jis atsakė į antrąjį klausimą.

– Mes dar nežinome, kas ją nužudė. Tai ir turėjau galvoje sakydamas, kad problema bjauri. Policija... – Jis paniuręs žvelgė žemyn į cigaretę ir tarė: – Bus geriausia, jei pradėsiu nuo pradžios, tiesa?

– Prašau, pasakokite.

– Mergaitės vardas buvo Heter Makrėj. Jos tėvas yra smulkus fermeris, kuris vasarą viešbučio svečiams padeda žvejoti. Jūs dar tikriausiai jį pamatysite. Jo ūkelis yra už

keturių mylių aukštyn Strat na Kreithyčo upe, kuri įteka į tolimąjį šios įlankos kraštą. Taigi Heter Makrėj, regis, draugavo su vienu vaikinu iš savo kaimo, tokiu Džeimsiu Farleinu, tad kai ilgais pavasario vakarais juodu drauge kiek užsibūdavo, artimieji visai nesijaudino. Jie buvo įsitikinę, kad žino, su kuo ji leidžia laiką.

– Vadinasi, ji susitikinėdavo ne su Džeimsiu?

– Džeimsis tvirtina, kad ne. Jis teigia tai be užuolankų. Kita vertus, – pridūrė Roderikas Grantas, – ką gi daugiau jam sakyti.

– Jei ji susitikinėdavo ne su Džeimsiu, tai tuomet su kuo?

– Džeimsis sako, kad juodu su Heter susipyko. Taip, jis visai to neslepia. Sako, kad ji pradėjo jo vengti, o kai galų gale jis ją rimtai prigriebė, ji supyko ir pareiškė, kad susitikinėja su šaunesniu vaikinu negu jis. Su džentelmenu, pasakiusi ji Džeimsiui. – Jis žvilgterėjo į mane. – Su džentelmenu iš viešbučio.

– O, ne, – ištariau.

– Manau, kad taip.

– Bet tai nereiškia, kad tas vyras iš viešbučio ir buvo...

– Žudikas? Tikriausiai ne, bet galimybė nemaža, jei jis, taip sakant, iš viso egzistavo. Tai tik Džeimsio Farleino žodžiai. Bet mes žinome, kad tą vakarą, gegužės tryliktąją, Heter Makrėj išėjo susitikti su tuo vyru. Ji pasakė tėvams, kad eina „į pasimatymą".

– Kuris, anot jūsų, turėjo įvykti Bleiveno kalne.

Jis prabilo niūriu balsu.

– Ši istorijos dalis ne itin patraukli, bet geriau papasakosiu jums. Tą vakarą apie vidurnaktį keletas vyrų, kurie žvejojo Skeveigo įlankoje – įtariu, kad jie brakonieriaudami gaudė lašišas – matė aukštai Bleiveno šlaite skaisčią liepsną. Juos tai suglumino, bet nesukėlė nerimo. Ten pliki akme-

nynai, taigi vyrai nesibaimino, kad ugnis gali išplisti. Jie toliau dirbo savo darbą, bet akies krašteliu sekė liepsną. Vienas iš jų pažiūrėjo pro naktinius žiūronus ir pasakė kitiems, kad ten liepsnos stulpas, panašus į aukštą laužą, bet paties ugniakuro nesimato, jį užstoja uolėtas skardis.

Jis patylėjo.

– Jų sumišimas vis augo. Kas galėjo taip aukštai užkurti laužą ir kurių galų ten jį degino? Gal jie po to įvykio susivokė, o gal ne, nežinau, bet vienas iš tų vyrų, Rodris Makdauelas, dabar sako, kad stebėdami šokinėjantį liepsnos stulpą toje vietoje, kur jokia ugnis neturėtų degti, jie iš pradžių pasijuto nejaukiai, tada sunerimo ir galiausiai rimtai išsigando. Ir kai vaikinas su naktiniais žiūronais pareiškė, kad priešais liepsną mato judančią figūrą, jie nusprendė ištirti, kas ten dedasi.

Jis niūriai žvilgterėjo žemyn į žvilgančią įlanką.

– Kol jie ten užkopė, ugnis, žinoma, jau buvo išblėsusi, ir palei uolą, kuri buvo jiems orientyru, vyniojosi tik siaura dūmų juosta. Ant platokos atbrailos – ant jos nesunku buvo užlipti – jie rado suanglėjusias išvirtusių medžių ir beržų malkas bei apdegusius viržius, tarsi tyčia išbarstytus po visą uolą. Pačiame pajuodusio žemės lopo viduryje ant nugaros gulėjo Heter kūnas. – Jis giliai įtraukė dūmą ir vėl prabilo vienodu bespalviu balsu. – Ji buvo visai nedaug apdegusi. Jis paguldė ją ant laužo jau mirusią. Visas jos kūnas buvo apibarstytas pelenais, o gerklė perpjauta.

– O Dieve brangus, – pasibaisėjau.

– Ji buvo su visais drabužiais, – tęsė jis tokiu pat bereikšmiu balsu, – gulėjo ramiai, rankas sukryžiavusi ant krūtinės. Bet keisčiausia tai, kad ji buvo basa ir nuo jos buvo nuimti visi papuošalai.

– Papuošalai? – paklausiau aš apstulbusi. – Bet, Dieve šventas...

– O, ne, jie nebuvo pavogti, – pasakė jis greitai. – Vargšė mergaitė, iš jos nebuvo ko vogti, juo labiau ją dėl to žudyti. Viskas gulėjo ten, sudėta į nedidelę krūvelę ant atbrailos krašto: batai, odinis diržas ir visi jos papuošalai: žiedas, pigi apyrankė ir segė, auskarai, net pora plaukų segtukų. Keista, ar ne?

Bet aš galvojau ne apie padėties keistumą. Aš karštai tariau:

– Vargšelė dėl jo pasidabino gražiausiais savo papuošalais, ar ne?

Jis dirstelėjo į mane.

– Dėl to dar nemaloniau, tiesa?

– Žinoma. – Aš pakėliau akis ir nužvelgiau iškilusį pietinio Bleiveno kalnagūbrio linkį. – O policija? Kurį jie laiko nekaltu, Džeimsį ar tą džentelmeną iš viešbučio?

Jis gūžtelėjo pečiais ir užgesino cigaretę į akmenį.

– Vienas Dievas težino. Nuo tos dienos policija vis atvyksta ir išvyksta, vėl ir vėl verčia mus pergyventi viską iš naujo, – labai ramiai ir neįkyriai, bet be galo nuodugniai. Dabar suprantate, kodėl visų nervai tokie įtempti?

– Dabar suprantu, – atsakiau paniurusi. – Bet man regis keistoka, kad majoras Persimonas neįspėja naujų svečių apie tai, kas vyksta. Gal jie net nenorėtų čia važiuoti.

– Greičiausiai, – sutiko Roderikas Grantas. – Bet jis, matyt, įsitikinęs, kad Džeimsis šneka niekus, norėdamas apsiginti, ir kad viešbutis niekuo dėtas. Pagrindinė apklausa jau baigta, policija apie tai beveik nekalba. Juk negalite tikėtis, kad Bilas – majoras Persimonas – gadintų sau visą sezoną ir žlugdytų savo viešbutį.

– Tikriausiai ne. – Aš gesindama sumaigiau cigaretę ir pakilau. Jis taip pat atsistojo ir stovėjo, žiūrėdamas į mane.

– Tikiuosi, kad ši istorija jūsų labai neprislėgė, – pasakė jis truputį nedrąsiai.

– Jei ir prislėgė, – atsakiau, – juk tai nesvarbu, ar ne? Svarbu ta vargšė mergaitė, kuri lipo į kalną pasitikti mirties, pasipuošusi gražiausiais savo drabužiais... – Aš prikandau lūpą ir koja pajudinau kuokštą viržių, tada pakėliau galvą ir pažvelgiau tiesiai į jį. – Pasakykite man tiksliai, – paprašiau, – kurie „džentelmenai" buvo viešbutyje gegužės tryliktą dieną?

Mėlynos akys ramiai sutiko mano žvilgsnį.

– Visi, – pasakė jis be jokios išraiškos, – kurie dabar jame yra, išskyrus panelės Meling vairuotoją.

– O kurie iš jūsų, – tęsiau atkakliai, jausdamasi kartu ir nelaiminga, ir juokinga, – turite alibi?

– Kiek žinau, nė vienas. – Nė menkiausia jo balso gaidelė neišdavė to, kad jis suprato, jog įvardžio pakeitimas kraupiai priartino šią istoriją prie mūsų... – Du vaikinai iš tų, kurie stovyklauja prie upės, prisiekinėja buvę kartu; trečiojo nebuvo. Už pulkininką Kaudrei-Simpsoną ir Bilą Persimoną liudija jų žmonos, bet tai, žinoma, nedaug tereiškia. Korigenas ir Breinas žvejojo Ateino įlankoje.

– Vidurnaktį?

– Daug kas taip daro. Šiuo metų laiku čia niekada visai nesutemsta.

– Vadinasi, jie buvo kartu?

– Ne. Po vienuoliktos jiedu nuėjo į priešingas puses ir į viešbutį grįžo kiekvienas atskirai. Ponia Korigen teigia, kad jos vyras parėjo prieš vidurnaktį.

Išgirdusi jo balse keistą gaidelę, tuojau stvėriausi jos.

– Jūs ja netikite?

– Aš to nesakiau. Tik manau, kad jis turėjo labai skubėti, jei norėjo grįžti į „Kemesanerį" prieš vidurnaktį. Ateino įlanka yra už mylios nuo Kreithyčo galo, o kelias nelengvas.

– Ar jis pats atsirakino duris į viešbutį?

– Durys lieka atviros visą naktį.

– Puiku, – pasakiau. – O ponas Hėjus?

– Jis gulėjo lovoje. Jo alibi sunku paneigti.

– Arba įrodyti.

– Kaip pažiūrėsite. Mano alibi toks pat.

– Atleiskit, – pasakiau ir staiga pasijutau bejėgė. – Tai atrodo tiesiog... neįtikima, ar ne? Negaliu patikėti... be to, kas man suteikė teisę klausinėti jūsų taip, tarsi būtumėt pagrindinis įtariamasis. Labai prašau atleisti.

Jis nusišypsojo.

– Viskas gerai. Turite teisę klausinėti, jei ketinate čia likti. Jūs turite nuspręsti, su kuriuo iš svečių, jei toks žmogus yra, jaustumėtės saugi.

Priglaudžiau ranką prie skruosto.

– O Viešpatie, – pasakiau. – Turbūt. Aš... aš nepagalvojau apie tai.

Jis prašneko greitai, apgailestaudamas.

– Kvailai pasielgiau, kad pasakojau, kol mes negrįžome ten, kur šviesu ir kur yra žmonių... Eime.

Jis paėmė man už rankos, greitai nusigręžė ir nuvedė mane per akmenuotą pievą.

– Grįšime į viešbutį. Ką gali žinoti, gal aš tikrai esu pagrindinis įtariamasis. Suksime čionai – palei kraštą yra takas. Eisime juo kalvos šlaitu, o vėliau nusileisime.

Ėjau su juo, nejaukiai jausdama, kad širdis daužosi kaip pašėlusi. Aplink vakaras dar labiau sutemo. Už mūsų nugarų švytėjo vakaro gaisai, priekyje tamsėjančiame danguje tarsi šmėkla plaukė mėnulis, o galingas Bleivenas kūpsojo kaip Fausto kalnas, pasirengęs mus užgriūti.

Jo grėsmingus kontūrus kartojo šešėlis, plytintis priešais mus, tiesiai ant tako... neaiškios kilmės krūva, sukrauta ant viržių, tarsi skirta kalvos viršūnei pažymėti. Roderikas Grantas vedė mane pro ją nesidairydamas, bet aš dvejodama atsigręžiau.

– Kas tai? Akmeninis antkapis?

Jis metė per petį atsainų žvilgsnį.

– Čia? Ne. Tai laužavietė.

Stabtelėjau kaip nudiegta ir paleidau jo ranką. Jis nustebęs atsisuko. Staiga pajutau, kaip slėnyje tylu, tylu ir vieniša. Viešbučio šviesos atrodė labai labai tolimos.

– Laužavietė? – paklausiau trūkčiojančiu balsu.

Jis spoksojo į mane.

– Taip. O kas yra? – Jo balsas pasikeitė. – O Dieve, ir vėl aš kartojuosi, ar ne? Tikrai nenorėjau... tikrai neketinau jūsų gąsdinti. Koks aš kvailys... – Jis žengė porą žingsnių prie manęs ir uždėjo rankas man ant pečių. – Panele Dženete. – Abejoju, ar kuris iš mūsų tada pastebėjo, kaip jis taria mano vardą. – Nebijokite. Tai tik vietinė Karūnavimo šventė. Jie rinko malkas laužui keletą savaičių. Ir tai blogiausia iš visko, kas čia vyko. – Jis švelniai papurtė mane. – Ir patikėkite, aš tikrai ne žudikas.

– Nė akimirką neabejojau, – pasakiau netvirtai. – Kokia aš kvailė. Atleiskite man.

Jis nuleido rankas ir prieblandoje aš mačiau, kad jis šypsosi.

– Grįžkime į viešbutį, gerai?

Mes pasukome į „Kemesanerio" žiburius.

Dar nebuvo labai vėlu. Viešbutyje degė šviesos, buvo šilta ir saugu, vienas kitas gyventojas dar nemiegojo. Pro svetainės duris mačiau Hartlį Korigeną ir Alesterą, baigiančius tuštinti paskutiniąją taurelę, o netoli jų ramiai skaitė Ronaldas Byglas.

Mintis, kad vienas iš tų žmonių, su kuriais susipažinau, gali būti žudikas, buvo tokia atgrasi, tokia keista ir nereali, kad panėšėjo į beprotybę. Šiek tiek susigėdusi palinkėjau Roderikui Grantui labos nakties ir užlipau į savo kambarį.

Laiptai baigėsi pačiame viršutinio koridoriaus centre. Koridorius priminė E raidę, o visos trys jo atšakos baigėsi langais, žvelgiančiais į rytus virš viešbučio fasado. Mano kambarys buvo pačiame pietrytiniame kampe, apatinėje E raidės atšakoje. Gretimas vonios kambarys buvo užimtas, taigi susisukau į savo baltąjį aksominį chalatą ir išėjau ieškoti kitos vonios. Pagaliau radau ją pačiame pagrindinio koridoriaus gale. Maudžiausi ilgai, o kai baigiau, viešbutis prieš naktį jau buvo visai nurimęs. Tyliai išėjau iš vonios ir nutykinau pritemdytu koridoriumi.

Atsargiai ėjau per laiptų aikštelę ir, kai jau beveik praėjau ją, supratau, kad kažkas tyliai ir ramiai stovi pačiame priešingo koridoriaus gale. Blausiame lange išsiskyrė siluetas. Beveik krūptelėjusi pažvelgiau per petį.

Ten buvo du žmonės. Jie manęs nematė dėl labai suprantamos priežasties. Jiedu buvo apsikabinę ir aistringai bučiavosi.

Moteris buvo Marsija Meling. Pažinau ją iš svyrančių šviesių plaukų, nors šnervės dar nepagavo jos kvepalų aromato. Pamenu, kaip šmėstelėjo mintis: „Fergiusas?“, ir tada pažinau vyro pečius ir galvos formą.

Ne Fergiusas. Nikolas.

Paskubomis nusigręžiau ir tyliai nusėlinau pagrindiniu koridoriumi savo kambario link.

Kažkur už manęs, kitoje koridoriaus pusėje, vos girdimai užsivėrė durys.

6

Buvo lygiai pirma valanda keturiasdešimt aštuonios minutės nakties, kai nusprendžiau, kad vis tiek neužmigsiu. Atsisėdau lovoje, graibydama ap-

link jungiklio. Mažytis šviečiantis mano kelioninio laikrodžio ciferblatas atkakliai spoksojo į mane nuo naktinio stalelio. Pirma valanda keturiasdešimt aštuonios minutės. Piktai pašnairavau į jį ir paspaudžiau jungiklį. Tamsu. Tada prisiminiau, kad viešbutis pats gaminosi elektrą ir vidurnaktį ją išjungdavo. Prisiminiau, kad kažkur buvau mačiusi žvakidę. Paieškojusi užčiuopiau ją ranka. Įbrėžiau degtuką ir užžiebiau žvakę.

Vėl dirstelėjau į laikrodį ir išsliuogiau iš lovos. Buvau nusikamavusi, prislėgta ir jau pasiekusi tą būseną, kai nesėkmingas bandymas užmigti taip mane suerzino, kad užmigti tapo visai nebeįmanoma. Dar blogiau. Žinojau, kad tuoj prasidės veriantis galvos skausmas, kuris pastaruosius trejetą ar ketvertą metų negailestingai mane alino. Jaučiau pirmuosius požymius; prieš akis įspėjamai blyksėjo elektros linija, skausmas atsirasdavo ir laikinai išnykdavo, užleisdamas vietą dar stipresniam.

Sėdėjau ant lovos krašto, rankomis užspaudusi akis, bandydama nuslopinti skausmą, o mano spazmuojančiose smegenyse sukosi ir grūdosi vaizdiniai, kurie, nutarę galutinai išvaikyti visus miegus, kankinančiomis srovėmis tekėjo mano nervais... Laužas vidurnaktį... liepsna ant Bleiveno... ir džentelmenas iš viešbučio. Korigenas? Roderikas? Alesteras? Nikolas?

Mane nukrėtė šiurpas. Aš sudrebėjau ir atsistojau. Neketinau laukti, kol skausmas įsismarkaus; ruošiausi nuslopinti jį stipriais vaistais, ir kuo greičiau. Išganingosios tabletės gulėjo rankinėje. Nušlepsėjau per kambarį paimti jos, grabinėdama tarp groteskiškų šešėlių, iškraipiusių kambario kampus. Bet ant veidrodžio stalelio jos nebuvo. Nebuvo ir ant židinio atbrailos. Neradau jos nei ant grindų šalia praustuvo. Nei prie lovos. Nei po lova, nors ieškojau jau karštligiškai. Kambaryje jos niekur nebuvo.

Vėl atsisėdau ant lovos ir prisiverčiau pripažinti tiesą. Aš nepasiėmiau rankinės, eidama pasivaikščioti su Roderiku Grantu. Palikau ją svetainėje. Mintyse mačiau ją, pastatytą ant grindų šalia kėdės, o joje tūnojo neįkainojamoji tablečių dėžutė, tokia nepasiekiama, tarsi ji plūduriuotų ant plausto Raudonosios jūros viduryje. Nes niekas, tvirtai tariau sau, suvirpėdama nuo naujo skausmo tvyksnio, niekas neprivers manęs išeiti iš kambario šią naktį. Jei kam ir užtektų kvailumo slampinėti vidurnaktį po viešbutį, galimas daiktas, prikimštą žudikų džentelmenų, tai tik ne man.

Su šia itin protinga mintimi grįžau į lovą, užpūčiau žvakę ir pasiruošiau kentėti.

Po septyniolikos minučių atsisėdau, vėl įžiebiau žvakę, išsiropščiau iš lovos ir apgraibomis susiradau chalatą. Per tas septyniolika bangomis vis didėjančio skausmo minučių padariau dar protingesnį sprendimą, bet tik dabar galėčiau tiksliau pasakyti, ar jį padiktavo protas, ar neviltis. Sprendimas buvo paprastas ir mane patenkino. Tariau sau, kad Heter Makrėj nužudė ne kas kitas, o Džeimsis Farleinas. O kadangi jis viešbutyje negyveno, vadinasi, aš galiu eiti ir visiškai saugiai atsinešti tabletes.

Visiškai saugiai, tvirtai tikinau save, sprausdama kojas į šlepetes ir juosdamasi chalato diržu, jei atliksiu tai labai greitai ir labai tyliai, o jeigu pamatysiu ar išgirsiu bent menkiausią dalyką, imsiu rėkti kaip pamišusi...

Net nestabtelėjusi apsvarstyti šio sprendimo logiškumo, čiupau žvakę, atsirakinau duris ir išėjau.

Iš karto supratau, kad tai nebus klasikinis pasivaikščiojimas name, kuriame vaidenasi žmogžudžiai... Nors šviesos koridoriuje buvo išjungtos, pro rytinius langus sklindanti brėkšma aiškiai rodė man kelią ir apšvietė tylią ir patikimą koridorių tuštumą, kurioje rikiavosi uždaros durys.

Tyliai žengiau pagrindiniu koridoriumi, ranka pridengusi žvakę, kol pasiekiau laiptų aikštelę.

Laiptai skendėjo šešėliuose ir aš akimirką susvyravau, nevalingai per petį dirsčiodama į langą, prie kurio buvau mačiusi Marsiją ir Nikolą. Šį kartą ten nieko nebuvo; tuščias lango stačiakampis rėmino tik blyškią naktį.

Beveik šviesiame migloto dangaus fone gana aiškiai dūlavo masyvus Bleiveno kraštas. Mėnulis jau buvo dingęs.

Tada išgirdau šnabždesį. Tikriausiai nesąmoningai klausiausi jo tas keletą sekundžių, kol stovėjau čia, nes kai pagaliau mano sąmonę pasiekė suvokimas, kad už durų į dešinę nuo manęs šnibždasi du žmonės, supratau, jog tas garsas sklido jau seniai.

Turėjau susiprasti, kad, be manęs, dar kažkas nemiega; nebuvo ko nei jaudintis, nei išsigąsti, bet kaip tik tai ir atsitiko. Žinoma, nebuvo jokios priežasties kitiems viešbučio gyventojams kentėti nuo nemigos. Jei pulkininkas Kaudrei-Simpsonas su žmona arba Korigenai nemiegotų ir tokią gūdžią valandą šnekėtųsi, jie stengtųsi nekelti balso ir nepažadinti kitų svečių. Bet šitas šnibždesys nejučiomis kėlė keistą nerimą. Atrodė, kad švelniuose, beveik dusliuose tamsoje aidinčiuose garsuose girdėtis beviltiškumas, žmogiškas nekantrumas, kylantis iš pykčio, aistros ar baimės, jie sklido į mane pro uždaras duris, ir mano rankų oda pašiurpo kaip nuo šalto skersvėjo, traukiančio pro grindų plyšį.

Pasisukau eiti ir nuo perkeliamo svorio sugirgždėjo grindų lenta.

Šnibždesys liovėsi staiga, kaip varikliui sustabdžius garą. Tyla nusileido kaip skraistė ir keletą sekundžių girdėtieji garsai atrodė netikri, o pati tyla kirbėjo pilna šnabždesių, tokių pat nerealių. Bet net ir tyloje tebetvyrojo neviltis. Atrodė, kad ramybė tik sulaikė kvapą ir kiekvieną akimirką gali pratrūkti klyksmu.

Sparčiu žingsniu besitraukdama užkliuvau už batų, paliktų koridoriuje ir laukiančių, kad kitą rytą juos nuvalytų. Kilimas buvo storas, bet net menkiausias garsas tokioje tylumoje dundėjo kaip griaustinis. Už durų pasigirdo duslus šūktelėjimas ir po jo kapotas, šnypščiantis klausimas springstančiu iš jaudulio balsu. Žemesnis balsas kažką atsakė.

Prie durų stovėjo tik viena pora batų, moteriškų. Greitai pakėliau tą, kurį buvau nuspyrusi, ir pastačiau šalia antrojo. Tai buvo rankų darbo siūti Laforgo batai, dailūs ir absurdiški, su keturių colių kulniukais. Jie priklausė Marsijai Meling.

Už durų dabar buvo tylu. Aš kone tekina pasileidau laiptais, nebesaugodama plevenančios žvakės, ir nėriau į dar juodesnę holo tamsą. Buvau supykusi ir susigėdusi, jaučiau šleikštulį, tarsi aš pati būčiau sugauta bedaranti kažką įtartino. Dievas mato, su kartėliu galvojau eidama per holą ir atidarydama stiklines svetainės duris, visa tai ne mano reikalas, tačiau vis vien... Juk ji tik šįvakar susipažino su Nikolu. O koks tuomet Fergiuso vaidmuo? Juk negalėjau suklysti dėl jos užuominų apie Fergiusą. Ir ką bendra su visu tuo turi Hartlis Korigenas, svarsčiau aš, prisiminusi jo žvilgsnį ir, kas man pasirodė dar reikšmingiau, jo žmonos veido išraišką.

Per skubėjimą ir neatsargumą suveriamos durys už manęs staiga užsitrenkė ir žvakės liepsna ištįso aitriu dūmeliu. Šešėliai priartėjo, jie puolė mane iš visų blausaus kambario kampų, tad aš sustojau ir ranka siekiau durų, pasirengusi ieškoti prieglobsčio saugiame savo kambaryje. Bet pokilsio kambaryje nebuvo nieko, tik tie šešėliai; blėstančios durpių žarijos apšvietė tuščią patalpą. Mečiau baimingą žvilgsnį pro stiklines duris į holą ir nuėjau per kambarį ten, kur turėjo būti mano rankinė.

Marsija ir Nikolas... ši vardų pora vėl įkyriai lindo man į galvą. Keista buvo tai, kad maniau, jog Marsija Meling tiesiog negali nepatikti; bet tikriausiai jausčiausi kitaip, jei ir aš, kaip ponia Korigen, baiminčiausi netekti vyro. Turėjau suprasti, mąsčiau atsargiai aplenkdama kavos stalelį, turėjau suprasti, kad Marsija kitaip negali. Tokias moteris kaip ji vadina ilgu bjauriu žodžiu, bet prisiminusi jos gyvą ryškų kilnų grožį, kai stebėjau ją, sėdinčią priešais mane šitame pačiame kambaryje, negalėjau prisiversti jos nemėgti. Ji buvo nepakenčiama, ji buvo pasileidusi, bet tuo pat metu smagi, labai miela ir, pagalvojau aš, gera. Gali būti, kad ji savitai darė man gera, patraukdama į save Nikolo dėmesį, kai suprato, kad aš stengiuosi jo išvengti, nors taip manydama tikriausiai pervertinau nesavanaudišką ir kovingą panelės Meling dvasią.

Nusišaipiau iš savęs, kai pasilenkusi ieškojau prie kėdės savo brangiosios rankinės. Pirštai nieko neapčiuopė. Neramiai graibiau grindis, rankomis sukdama ratus, iš pradžių mažus, tada, nieko nerasdama ir pradėdama jaudintis, vis didesnius ir skubesnius... ir tada pamačiau blausiai blizgant metalinę rankinės sagtį, bet ne ant grindų, o akių lygyje, kai buvau pritūpusi. Kažkas, matyt, pakėlė rankinę ir pastatė ant lentynėlės šalia kėdės. Čiupau ją, kartu nutverdama keletą žurnalų ir porą knygų, ir taip greitai nėriau per kambarį, kad net mano drabužių skvernai plevėsavo.

Atsidūriau prie svetainės durų ir jau ketinau stumti jas petimi, kai išgirdau, kaip labai tyliai atsidarė viešbučio verandos durys. Stovėjau kaip įbesta, spausdama knygas, rankinę ir užgesusią žvakę prie dunksinčios širdies.

Kažkas tykiai įėjo į verandą. Girdėjau, kaip į grindų lentas braižosi kaustyti batai, ir kitus silpnus garsus, įėjusiajam atsargiai braunantis pro alpinizmo ir žvejybos reikme-

nis, kuriais visada buvo užverstas šis kampas. Aš laukiau. Roderikas Grantas sakė man, kad viešbutis atviras visą naktį. Iš tikrųjų kas daugiau čia galėjo būti, jei ne užsibuvęs žvejys, kuris užėjo padėti savo reikmenų. Ir viskas.

Kad ir kas jis buvo, neketinau jam matant eiti per holą ir lipti laiptais. Todėl laukiau, stengdamasi nutildyti širdies dūžius traukdamasi nuo stiklinių durų, nes prisiminiau, kad mano chalatas baltas.

Lauko durys atsidarė ir vėl užsidarė taip pat tykiai, kaip ir pirma, ir nakties tyloje aiškiai išgirdau, kaip ant takelio žvyro sušiugždėjo jo batai – kartą, antrą... Dvejojau tik akimirką, tada atstūmiau stiklines duris ir nulėkiau per holą į verandą, tikėdamasi pro langą įžvelgti išėjusį žmogų.

Slėnį gaubė migla, pilna neryškių šešėlių, bet aš jį pamačiau. Jis nužengė nuo žvyro ant žolės ir palenkęs galvą skubiai žingsniavo kelio į Streterdą pakraščiu. Tai buvo laibas, aukštas vyras, jis žirgliojo pasilinguodamas. Mačiau, kaip jis kartą sustojo, kryptelėjo, metė žvilgsnį per petį, bet jo veidas liko tik neryški dėmė. Tada jis dingo šešėliuose.

Atsigręžiau nuo lango į patalpos prieblandą ir ėmiau atidžiai žvalgytis po mažąją verandą. Mano akys jau buvo apsipratusios. Mačiau stalą, ant jo stovinčias svarstykles ir baltus emaliuotus padėklus žuviai; ant pintų kėdžių buvo sukrautos kuprinės, batai, žvejų tinklai; balti alpinistų virvių ovalai karojo ant kablių; apsiaustai ir striukės, šalikai ir kepurės, meškerės ir alpinistų lazdos...

Už manęs be garso atsivėrė durys ir iš nakties tyliai įžengė žmogus.

Aš nesurikau. Tikriausiai nepajėgiau. Tik viskas, ką laikiau rankose, iškrito ant grindų ir, atrodė, supurtė viešbutį, o aš stovėjau netekusi žado ir tarsi suparalyžiuota, pražiojusi burną.

Verandos durys jam įėjus garsiai užsitrenkė. Jis krūptelėjęs nusikeikė, tada spragtelėjęs užsidegė žibintuvėlis ir jo spindulys akindamas ištraukė mane iš tamsos.

Žmogus pasakė:

– Dženete! – Ir nusijuokė. – Dieve, na, ir išgąsdinai mane! Ką, po galais, veiki apačioje tokį vėlyvą metą?

Aš mirksėjau prieš šviesą ir jis ją užgesino.

– Alesteras?

– Aš pats. – Jis nusimetė nuo peties kelioninį krepšį ir ėmė vilktis neperšlampamą „Barberio" lietpaltį. – Ką išmetei? Atrodė, kad atominė bomba sprogo.

– Knygas ir dar šį tą, – atsakiau. – Negaliu užmigti.

– O, – jis vėl nusijuokė ir užmetė apsiaustą ant kėdės. – Su tuo baltu drabužiu atrodei kaip vaiduoklis. Tikrai mane išgąsdinai. Vos nesurikau.

– Aš taip pat. – Pasilenkiau susirinkti daiktų. – Geriau grįšiu į lovą.

Jis užkėlė koją ant kėdės.

– Jei liktum pusę minutės ir pašviestum man, Dženete, aš kaip nors atsivarstyčiau tuos nelemtus batus. Raišteliai šlapi.

Paėmiau žibintuvėlį.

– Ar lyja?

– Vis protarpiais užlyja ir vėl nustoja.

– Kaip suprantu, žvejojai?

– Taip. Strate.

– Kaip sekėsi?

– Neblogai. Parsinešiau dvi ar tris didokas žuvis, o Hartas pagavo tikrą gražuolę. Pusantro svaro.

– Hartas? A, Hartlis Korigenas.

– Mhm. Nejudink žibintuvėlio, brangute.

– Atleisk. O ar ponas Korigenas dar negrįžo?

– O Viešpatie, grįžo. Jis parėjo prieš porą valandų, bet

man gerai kibo, todėl likau. Tai griežtai draudžiama, todėl neįskųsk manęs, gerai.

– Draudžiama?

– Juk šventadienis, mieloji. Ar pamiršai? Turėjau grįžti iki vidurnakčio kaip Hartas.

Jis nusitraukė antrąjį batą ir išsitiesė.

– Jo žuvų ant padėklo nėra, – pasakiau.

– Ką? – Jo akys nusekė žibintuvėlio spindulį iki stalo. – Tikrai nėra... keista.

– Alesterai.

Mano balso tonas privertė jį staigiai atsisukti.

– Ką?

Aš drąsiai išrėžiau:

– Prieš penkias minutes kažkas buvo įėjęs į verandą, pasisukiojo truputį ir vėl išėjo.

– Ką? A... – jis nusijuokė. – Be reikalo jaudiniesi. Tai galėjo būti Džeimsis.

– Džeimsis?

– Džeimsis Farleinas. Kartu žvejojome. Jis vaikšto sparčiau už mane, be to, skubėjo. Jis gyvena tolokai nuo čia, prie Streterdo.

– Supratau, – pasakiau ir sunkiai nurijau seilę.

– Ar tau pasirodė, kad jis plėšikas? Nesijaudink dėl tokių miestiškų pavojų, Dženete. Salose niekas durų nerakina. Čia nėra vagių.

– Taip, – sutikau. Padėjau žibintuvėlį ant stalo ir pasisukau eiti. – Yra tik žmogžudžių.

Girdėjau, kaip jis staiga įtraukė orą.

– Kas tau sakė?

– Roderikas Grantas.

– Aišku. Nerimauji?

– Suprantama.

– Be reikalo. Kad ir kas čia įvyko, su tavimi tai nesusiję.

– Aš jaudinuosi ne dėl savęs.

– Tai dėl ko? – Klausimas nuskambėjo atsargiai.

Aštriu balsu atsakiau:

– Dėl Heter Makrėj, be abejo. Dėl pačios mergaitės... Ir jos artimųjų. Ką ji padarė, kad ją ištiko tokia baisi lemtis? Ką tai turėjo reikšti? Juk tai daugiau nei vien keista, Alesterai. Negaliu paaiškinti, ką dėl to jaučiu, bet tai... kažkaip ypatingai niekšiška.

Jis prašneko visai kitu tonu.

– Žmogžudystė niekada nebūna maloni.

– Bet ji gali būti paprasta, – atsakiau. – O ši nėra paprasta nedora žmogžudystė. Juk jos nenudūrė ar nepasmaugė kas nors, apimtas žmogiškos aistros. Ji buvo nužudyta apgalvotai, iš anksto pasirengus. Žmogžudystė buvo šaltakraujiška, apskaičiuota ir... ir šėtoniška. Taip, šėtoniška. Ir įvykdyta čia, tokioje vietoje, kur joks iškrypėliškas piktadariškumas neturėtų egzistuoti. Štai kas neduoda man ramybės, Alesterai.

Jis atsakė šiek tiek dvejodamas.

– Policija vis dar tiria šį įvykį, ir jie nenurims.

Aš paklausiau:

– Kaip manai, kas tai padarė?

– Dženete...

– Tu tikriausiai galvojai apie tai. Kas? Gal Džeimsis Farleinas?

– Aš... klausyk, Dženete... tavimi dėtas, aš mažiau kalbėčiau apie tai...

Atsakiau:

– Nori pasakyti, tuo atveju, jei kartais tas asmuo gyvena viešbutyje?

Jis nejaukiai atsakė:

– Na...

– Ar tu manai, kad tai padarė kažkas iš viešbučio?

– Aš nežinau. Aš ne-ži-nau. Jei tau čia baisu, mieloji, išvažiuok kur nors kitur. Į Bredfordą, į Portrį, į...

– Aš liksiu čia, – pasakiau. – Noriu būti čia, kai tas šėtonas bus surastas, kad ir kas jis būtų. Kad ir kas jis būtų.

Alesteras tylėjo.

Aš tariau:

– Labanakt, Alesterai. – Ir užlipau į savo kambarį.

Tablečių man taip ir neprireikė. Vidurnakčio pasivaikščiojimas tarp žmogžudžių paveikė kaip šoko terapija, kurios reikėjo mano vargšei galvai, nes kai grįžau į kambarį, supratau, jog skausmas visai praėjo.

Įlipau į lovą ir peržvelgiau parsineštą laimikį.

Pamačiau, kad pasiėmiau du žurnalo „Mano automobilis" egzempliorius. Viena iš knygų vadinosi „Lamermuro sužadėtinė", o antroji buvo sutrumpintas Freizerio „Auksinės šakos" leidimas.

„Lamermuro sužadėtinė" užmigdė mane per dešimtį minučių.

7

Kitą rytą, žinoma, lijo, dulkė smulkus, įkyrus, merkiantis lietus. Avys, besiganančios pievoje netoli viešbučio, buvo šlapios ir kėlė gailestį, ir tegalėjau matyti tik artimiausius ežiaženklius. Net Sgur na Stri, esantis čia pat už upės, vos dūlavo pilkoje migloje.

Kai truputį pavėlavusi nulipau žemyn pusryčiauti, name buvo ramu, nors tai greičiau buvo šventadienio ramybė, o ne prasto oro sukeltas liūdesys. Mačiau Alesterą Breiną ir Korigenus, sėdinčius svetainėje su laikraščiais rankose, o ponia Kaudrei-Simpson bei senoji dama jau buvo išsitrau-

kusios savo mezginius. Tačiau buvo aišku, kad net šlapias kalnų sekmadienis nepajėgus užgesinti kai kurių entuziazmo kibirkšties: pulkininkas Kaudrei-Simpsonas prie valdytojo kontoros pertvaros rimtai diskutavo apie muses su ponu Persimonu ir aukštu kaimiečiu, vilkinčiu solidžiu juodu kostiumu; Meriona Bredford ir Roberta iš verandos spoksojo į permirkusį peizažą; netoli jų Roderikas Grantas palinkęs stropiai adė virvele graibštą.

Jis pakėlė akis, pamatė mane ir nusišypsojo.

– Sveika. Kaip gaila, kad sekmadienis, ar ne? Juk mielai pažvejotum per dieną lietui lyjant, tiesa?

– Ačiū, nenoriu, – atsakiau nedvejodama. – Man regis, jūs, pamišę žvejotojai, tokį orą vadinate idealiu?

– O, puikiu! – Jis reikšmingai mirktelėjo apniukusiai tolumai. – Net ir mėgėjams jis nebūtų pernelyg niūrus. Tokia diena kaip ši akimirksniu gali pragiedrėti. Panelė Saims pagaliau galės kopti į savo kalnus.

– Jūs taip manote? – žvaliai atsiliepė Roberta.

– Visai įmanoma. Bet... – Jis šnairomis žvilgterėjo į Merionos Bredford nugarą, vis taip pat nepalenkiamai jam atsuktą. – ...jei eisite, būkite atsargios ir aukštai nekopkite. Migla kaip greitai pakyla, taip greitai gali vėl užslinkti...

Jis kalbėjo negarsiai, bet Meriona Bredford išgirdo. Ji atsisuko ir sviedė į jį naikinantį žvilgsnį.

– Dar vienas geras patarimas? – paklausė įsitempusiu, įžūliu balsu, dėl kurio kiekvienas jos ištartas žodis skambėjo kaip įžeidimas.

Roberta greitai įsiterpė:

– Gerai, kad ponui Grantui rūpi, Meriona. Jis žino, jog aš nieko apie tai neišmanau.

Meriona Bredford dėbtelėjo taip, tarsi ketintų atsikirsti, bet tik suspaudė lūpas, nusigręžė ir liko toliau spoksoti pro langą. Roderikas nusišypsojo Robertai ir vėl ėmėsi graibš-

to. Tada verandoje pasirodė ponas Byglas su kuprine ant pečių.

– Žiūrėkite, – pasakė Roberta, – ponas Byglas išeina. Ar šitaip ketinate kopti į Sgur nan Giljeną, pone Byglai?

– Tikiuosi, kad išsigiedrys, – atsakė Byglas. – Eisiu į tą pusę. Jei po kokios valandos pragiedrės, kaip aš tikiuosi, būsiu pasirengęs kopti.

Jis vos vos pamojavo mums ir išėjo į lietų.

– Na, – tariau aš Robertai, – abu orakulai savo nuomonę išdėstė, tad tikiuosi, kad vis dėlto galėsite kopti.

– Ar ir jūs eisite pasivaikščioti?

– Mieloji, aš dar net nepusryčiavau. Ir jei nepaskubėsiu, visai negausiu valgyti.

Bet beeinančią per holą į valgomąjį pusiaukelėje mane sustabdė majoro Persimono balsas, kviečiantis prieiti prie raštinės langelio. Aš priėjau. Aukštasis stambokas kaimietis vis dar buvo ten. Jis stovėjo pasilenkęs virš padėklo su grimzdais ir atsargiai sklaidė juos storais pirštais.

Bilas Persimonas persisvėrė per langelį.

– Man regis, jūs minėjote, kad norite išsinuomoti meškerę, ponia... ee... panele Bruk, ir truputį pažvejoti?

– Taip, norėčiau, bet dar nenusprendžiau kada. Gal palauksiu dieną kitą, apsidairysiu.

– Žinoma, jūsų valia, tik... – Jis žvilgterėjo į kitą vyrą. – Jei tikrai norėtumėte pamatyti, kaip žvejojama, iš anksto susitarkite su štai šiuo žmogumi, Dugalu Makrėjumi. Aš žinau, kad jis mielai plauktų su jumis žvejoti.

Stambusis vyras pakėlė galvą. Jo veidas buvo kampuotas, rudas, išvagotas gilių raukšlių, o nedidelės mėlynos akys paprastai turbūt žvelgė geraširdiškai. Bet dabar jos buvo visai be išraiškos.

Jis prabilo tuo nuostabiai švelniu saliečio balsu:

– Mielai pamokyčiau ponią, kaip pasigauti žuvį.

– Jūs labai malonus, – atsakiau. – Tai tebūnie... trečiadienį?

– Trečiadienis laisva diena. – Dugalas Makrėjus palinksėjo didele galva. – Taip, tinka.

– Labai ačiū, – pasakiau aš.

– Kur plauksite? Kur jus užrašyti?

Dugalas Makrėjus pasakė:

– Į Kemesanerio upę, į aukštutinį žvejybos plotą. Jei jau ten nepagauni žuvies, dieną gali vadinti nevykusia.

Jis išsitiesė ir pasiėmė nuo langelio didžiulę kietą švariai išvalytą skrybėlę.

– Dabar turiu eiti, nes pavėluosiu į bažnyčią. Geros dienos, ponia. Ir jums geros dienos, pone Persimonai.

Ir jis išėjo į pilką rytą. Pasijutau žiūrinti jam įkandin. Mūsų pokalbis buvo visiška banalybė, bet aš pirmą kartą iš arti susidūriau su nuostabiai paprastu kalniečio mandagumu, su natūraliu, bet beveik karališkai oriu smulkaus ūkininko elgesiu, ūkininko, visą gyvenimą praleidusio tik Salose. Šis ramus žmogus padarė man didžiulį įspūdį. Dugalas Makrėjus. Heter Makrėj tėvas...

Linktelėjau ponui Persimonui ir nuėjau valgyti savo vėlyvų pusryčių.

Aš baiminausi (galbūt visai kvailai) kito susitikimo su Marsija, todėl apsidžiaugiau, kai valgomajame jos neradau. Tiesa, dar nespėjusi išgerti pirmo puodelio kavos, pamačiau, kaip didelis kremo spalvos automobilis lėtai pravažiavo pro langą ir pririedėjęs stabtelėjo prie verandos durų. Kone tą pačią akimirką iš viešbučio išskubėjo Marsija, tokia kerinti ir miestietiška su savo prabangiu mėlynu apdaru, o dailus uniformuotas vaikinukas pasodino ją automobilio priekyje ir labai rūpestingai apkamšė. Taip pat iškilniai ir lengvai automobilis nuvažiavo...

Gėriau kavą ir apgailestavau, kad neturiu rytinio laikraščio ir negaliu apsimesti, jog nematau Nikolo, kuris kartu su Hubertu Hėjumi buvo vieninteliai valgomojo svečiai.

Iš jų dviejų netrukus pakilo vis dėlto antrasis ir priėjo prie mano stalo.

Jis ėjo keistais tūpčiojančiais žingsneliais, kurie man priminė Marsijos šoklius guminius kamuoliukus arba orią raudongurklę. Pastarąjį palyginimą patvirtino apvalainas raudono nertinio plotas, pagyvinantis jau ir taip linksmai žalias tvido kelnes. Jo veidas irgi buvo apskritutis, burnelė maža ir daili, o blyškiai žydras akis supo daugybė išsišakojusių raukšlelių. Ant stropiai išpuoselėtų rankų vieno piršto mūvėjo auksinį žiedą su juodu akmeniu.

Jis man nusišypsojo ir jo burna blykstelėjo auksu.

– Panelė... eee... Bruk? Mano pavardė Hėjus.

– Malonu susipažinti, – sumurmėjau aš mandagiai.

– Tikriausiai neprieštarausite, kad priėjau pasikalbėti su jumis, panele Bruk, nes iš tiesų... – Jis stabtelėjo ir nedrąsiai pažvelgė į mane. – ...iš tiesų aš norėjau jūsų paprašyti paslaugos.

– Sakykite. – Susidomėjusi laukiau, kas bus toliau.

– Matote, – tęsė jis su ta pačia drovia išraiška, kuri apskritą jo veidą darė komišką. – Matote, aš esu Laisvūnas.

– Kas jūs esate? – paklausiau krūptelėjusi.

– Laisvūnas.

– Jūs taip ir sakėte. Bet...

– Tai mano literatūrinis slapyvardis, – pasakė jis. – Aš rašytojas. – Raudonasis nertinis regimai išsipūtė. – Laisvūnas.

– A, supratau! Rašytojas. Kaip protingai sugalvota, pone Hėjau. Jūs rašote romanus, ar ne?

– Kelionių knygas, panele Bruk, kelionių knygas. Atnešu jums grožį tiesiai prie židinio, taip mes užrašome ant

viršelių. „Jums į krėslą atnešu Anglijos peizažo grožybes." Ir Škotijos, – garbingai pripažino jis. – Dėl to esu čia.

– Suprantu. Renkate medžiagą?

– Vaikštinėju, – atsakė Hubertas Hėjus paprastai. – Pavaikščioju ir rašau apie matytas vietas, kartu pridėdamas žemėlapį. Pagal vietovių sudėtingumą pažymiu jas raidėmis A, B ir C, o pagal grožį – viena, dviem ar trimis žvaigždutėmis.

– Kaip... kaip originalu, – išlemenau, jausdama, jog Nikolas sėdi pakankamai arti, kad girdėtų. – Tai turbūt užima nemažai laiko.

– Bet labai lengva, – išpoškino Hubertas. – Žinoma, jei moki rašyti taip, kaip aš. O šito sugebėjimo man dar niekada nepritrūko. Be to, labai apsimoka.

– Pasidairysiu jūsų knygų, – pažadėjau ir jis džiugiai man nusišypsojo.

– Vieną atsiųsiu jums, būtinai. Paskutinioji vadinasi „Somerseto Saunteringas". Jums turėtų patikti. Tam tikra prasme jų net nepavadinsi tikromis knygomis. Jos popieriniais viršeliais. Manau, kad geriausiai man pavyko „Klajonės po Velsą". Šitą jums taip pat atsiųsiu.

– Labai ačiū.

Tada pastebėjau, kad rankoje jis laiko du žurnalus: seną „Tatler" numerį ir „Country Life". Jis padėjo juos abu ant stalo ir pabarbeno per juos smiliumi.

– Juose mačiau jūsų nuotrauką, – pasakė jis. – Juk ten jūs, ar ne?

– Taip.

Jis pervertė „Country Life", kol rado tą nuotrauką. Joje tikrai buvau aš. Deivido Geljeno nuotrauka su manimi, vilkinčia tvido kostiumu, ir pora dailių airių seterių, pritraukiančių kiekvieno dėmesį. Hubertas Hėjus pažvelgė į mane vėl susidrovėjęs.

– Aš pats fotografuoju savo knygoms, – pradėjo jis varžydamasis.

Laukiau, jausdamasi visiškai bejėgė. Akies krašteliu mačiau, kaip Nikolas atsistojo ir neskubėdamas ėmė čiupinėtis kišenėse tabako. Hubertas Hėjus skubiai tęsė:

– Kai tie vaikinai, geologai, fotografuoja akmenį, jie padeda šalia plaktuką, kad paaiškėtų mastelis. Pagalvojau, kad fotografuodamas Kuliną, norėčiau jo fone pastatyti moterį – būtų matyti, kokios aukštos tos kalvos ir kaip jos toli.

Nikolas šypsojosi. Greičiau jutau tai, nei mačiau. Hubertas Hėjus žiūrėjo į mane per puikiai Deivido Geljeno sukomponuotos reklamos viršų ir ilgesingai tarė:

– Jūs labai fotogeniška, iš tikrųjų.

Nikolas lyg tarp kitko užsiminė:

– Geriau iš anksto sužinok, kiek ji prašo. Manau, kad tau brangiai kainuos.

Naivaus sumišimo kupinu žvilgsniu Hubertas Hėjus pažvelgė į jį, paskui vėl į mane.

– Ar tikrai aš turėjau?

Jis atrodė toks pasimetęs ir beprarandantis paskutinius pasitikėjimo savimi trupinius, kad aš pamiršau savo pačios sutrikimą ir stabą, kuris greičiausiai ištiktų Hugą Montefjorą. Įširdusi įsmeigiau akis į Nikolą.

– Ponas Draris juokauja, – pasakiau greitai. – Žinoma, galite fotografuoti mane, jei tik norite, pone Hėjau. Man bus labai malonu, jei mano nuotrauką išspausdins jūsų knygoje. Kada fotografuosite?

Jis raustelėjo iš malonumo, o jo raudonasis nertinis vėl išsipūtė iki savo įprastinio apvalumo, tapdamas panašus į raudongurklės pilvelį.

– Išties jūs be galo, be krašto maloni. Man didelė garbė, tikrai didelė. Jei pragiedrės, gal šiandien po pietų? Ant Sgur na Stri, kad matytųsi Kulinas.

– Puiku, – atsakiau tvirtai.

– Bilas Persimonas turi spanielį.– Labai mandagiai įsiterpė Nikolas.

– Tikrai? – Hubertas Hėjus džiaugsmingai priėmė Nikolo žodžius už gryną pinigą. – Gal tai visai nebloga mintis. Eisiu ir paklausiu, ar galėtume jį pasiskolinti.

Jis žvaliai ištrepseno. Nikolas stovėjo ir žiūrėjo į mane su ta pašaipaus linksmumo išraiška, kurios taip nekenčiau.

– Ką Hugas pasakys, kai pamatys tave knygiūkštėje „Trepsenimas po Skai salą" ar panašiame meno kūrinyje?

– Jis nepamatys, – kandžiai atšoviau, kildama nuo stalo. – Hugą domina vienintelis kelionių maršrutas: „Air France" linija į Paryžių ir atgal.

Pasukau eiti paskui Hubertą Hėjų, bet Nikolas žengė žingsnį ir užstojo man kelią į duris.

– Noriu su tavim pasikalbėti, Džianeta.

Šaltai nužvelgiau jį.

– Abejoju, ar turime ką vienas kitam pasakyti.

– Vis tiek noriu su tavim pasikalbėti.

– Apie ką gi?

– Apie mus.

Aš pakėliau antakius.

– „Mūsų" nebėra, Nikolai. Gal pamiršai? Mūsų niekas nebesieja. Tu atskirai esi ir aš esu atskirai, ir mūsų niekas negali sujungti. Net bendra pavardė.

Jo lūpos susispaudė.

– Aš puikiai tai žinau.

Nespėjusi suvokti, ką sakau, išpoškinau:

– Ar tu vakar naktį buvai su Marsija Meling?

Jo akys žybtelėjo ir vėl užgeso.

– Taip.

Praėjau pro jį ir išskubėjau iš kambario.

Orakulai neklydo. Apie vienuoliktą valandą nustojo lyti ir debesys stebuklingai greitai pakilo aukštyn. Mačiau, kaip po pusvalandžio Meriona Bredford ir Roberta jau keliavo slėniu aukštyn, o netrukus ir Nikolas nuėjo takeliu į Streterdą.

Prieš pat vidurdienį išlindo saulė ir po akimirkos dangus jau buvo giedras ir mėlynas, o migla kaip sniegas tirpo nuo kalno viršūnių. Viksvos ir viržiai sužėrėjo brangakmeniais, o liauni voratinkliai, nusidriekę tarp viržių viršūnių, linko nuo pilkšvai sidabrinių deimantų svorio.

Hubertas Hėjus ir aš išėjome tuoj po priešpiečių, pasiėmę Bilo Persimono spanielį. Per nedidelį beržynėlį nusileidome prie akmenų, kuriais buvo išgrįstas takelis iki pat Kemesanerio upės. Beržai buvo seni ir kerpėti, bet lengvai svyravo vėjyje, barstydami giedrame ore lietaus lašus, pažyrančius saulės liūtimis, kurias mums teko aplenkti, einant trumpesniu keliu prie upės, atsargiai žengiant per šlapius mėlynojus, samanas ir išsibarsčiusias kerpes, nukritusias nuo medžių.

Brasta akmenimis perėjome į kitą upės pusę ir valandą kilę stačiu, bet ne ypač sunkiu taku, pasiekėme Sgur na Stri keterą. Hubertas Hėjus, nors ir apkūnus, kopė lengvai ir, mano nuostabai, pasirodė besąs smagus pašnekovas. Jo meilikavimai ir gamtos pažinimas nebuvo tokie paviršutiniški, kaip rytinis mūsų pokalbis vertė mane manyti; jis su išmanymu kalbėjo apie paukščius, elnius ir kalnų lapes ir, pasirodo, puikiai nusimanė apie augalus.

Jis plepėjo rinkdamasis „vaizdą" ir įtaisydamas fotoaparatą, ir, nors nesiliaudamas žarstė vien nuvalkiotas frazes, jaučiau, kad jo džiaugsmas, atsidūrus, kaip jis sakė, „gamtos glėbyje", buvo nuoširdus ir tikras. Jo panašumas į pasipūtusią raudongurklę kas akimirką vis didėjo, bet ta jo savybė, kurią Marsija pavadino „sorbo", kaip įsitikinau, kilo iš nevaržomo linksmumo, iš džiaugsmingo domėjimosi bei

gėrėjimosi viskuo, o ne iš pasitenkinimo savimi. Tiesą sakant, jis buvo gan patrauklus žmogutis.

Padarėme tris nuotraukas. Nuo Sgur na Stri viršūnės galėjai matyti visus Juodojo Kulino kalnus, grėsmingą puslankį, besitęsiantį nuo Garsveno pietuose iki Sgur nan Giljeno šiaurėje, kaip taurėje laikantį Korusko įlanką, juodą it rašalas, tyvuliuojančią kalnų papėdėje. Aš pozavau su spanieliu, aristokratišku, bet neprotingu padaru, kalno, dangaus ir įlankos fone, o Hubertas Hėjus bruzdėjo aplink fotoaparatą ir strykčiojo iš vienos vietos į kitą, laidydamas mandagaus susižavėjimo šūksnius.

Kai pagaliau jis baigė, mudu susėdome ant uolos ir užsirūkėme. Kažkokia mintis nedavė jam ramybės ir jis nervingai traukė dūmą. Tada tarė:

– Panele Bruk, ar leisite man šį tą jums pasakyti?

– Prašau. O ką?

– Jūs čia atvykote viena, tiesa?

– Taip.

Jis rimtai pažvelgė į mane, o jo apvaliame veide atsispindėjo nerimas.

– Neikite vaikščioti su niekuo, panele Bruk. Nieko blogo, kad atėjote čia šiandien su manim, bet jūs negalėjote to žinoti. – Jo keistas balsas gąsdino savo įkarščiu. – Tik neikite su niekuo kitu. Tai nesaugu.

Akimirką nieko nesakiau. Supratau, kad nuo šio ryto pusryčių aš visai pamiršau, kaip pavojinga vaikščioti po šias kalvas.

– Nepyksite, kad perspėjau? – susirūpinęs paklausė Hubertas Hėjus.

– Žinoma, ne. Jūs visiškai teisus. Pažadu jums, kad būsiu atsargi.

Jo patarimas nuskambėjo šiek tiek ironiškai, jame pasikartojo vakarykštis Roderiko Granto įspėjimas. Ar galėjau

išbraukti šiuos du įtariamuosius iš bendro „džentelmenų iš viešbučio“ sąrašo? O gal tie įspėjimai tebuvo tik dviejų sumanytas akių dūmimas? Jei ir vėl eisiu pasivaikščioti su „džentelmenais“, nėra abejonių, kad netrukus viską sužinosiu. Lengvai nusipurčiau ir įtempiau ausis.

– Ne itin maloni mintis, ar ne?

Jo veidą išpylė tamsus raudonis.

– Prakeikimas! Aš... prašau jūsų atleisti. Bet kito žodžio nerandu. Panele Bruk, – jis pasisuko į mane kažkaip keistai, įnirtingai mosteldamas ranka. – Ta mergaitė, Heter Makrėj – jai buvo tik aštuoniolika metų!

Aš tylėjau.

– Tą dieną buvo jos gimtadienis. – Jo juokingai aukštame balse išgirdau įtūžį. – Aštuonioliktasis gimtadienis. – Jis patraukė cigaretę ir prabilo tyliau. – Negaliu ramiai kalbėti, panele Bruk. Aš ją pažinojau.

– Pažinojote ją? Gerai?

– O Dieve, ne. Mes tik pasikalbėdavome. Keletą kartų, eidamas pasivaikščioti, buvau užsukęs į jų ūkį ir ji pavaišino mane puodeliu arbatos. Ji buvo graži mergaitė, linksma ir šiek tiek akiplėša, labai gyvybinga. Joje nebuvo nė kruopelės blogio. Ji nenusipelnė to... kas ją ištiko.

– Ar jūs nenumanote, su kuo ji susitikinėdavo?

Klausimas, suprantama, buvo visiškai kvailas, nes policija jau buvo smulkmeniškai juos apklaususi, bet jis kantriai man atsakė:

– Ne, visai nenumanau.

Bet jo balsas vos juntamai pasikeitė, todėl greit žvilgterėjau į jį.

– Kažką žinote?

– Tai tik menka užuomina, – pratarė jis atsargiai. – Papasakojau jai, kad rašau knygą, ir ji, žinoma, susidomėjo. Žmonės dažniausiai susidomi... Ji pasakė, kad dėl vienos ar ki-

tos priežasties į jų ūkį užsuka nemažai žmonių, besidominčių vietiniais papročiais, prietarais ir panašiais dalykais. Paklausiau, žinoma, juokais, ar ji pati tiki kokiais nors prietarais. Ji atsakė netikinti, nes esanti šiuolaikiška mergina. Tada paklausiau, ar Salose iki šiol užsiimama magija kaip senovėje... – Jis atgręžė į mane šviesias apvalias akis. – Ji užsisklendė kaip austrė kiaute ir beveik stumte išstūmė mane iš virtuvės.

– Magija? – nusistebėjau. – Juk tai absurdas.

Jis linktelėjo.

– Žinau. Bet negaliu atsikratyti to įtarimo, kai galvoju apie žmogžudystę. Ji turėjo būti suplanuota. Jis turėjo apgalvotai susinešti į kalną visa, kas buvo reikalinga laužui, daiktą po daikto. Ten rado viržių, durpių, beržo šakų, didžiulį, beveik nesudegusį ąžuolo gabalą ir daugybę sausų kempingrybių, kurie auga ant beržų.

Aš aiktelėjau, bet jis manęs neišgirdo.

– Kai viskas buvo paruošta, jis nusivedė mergaitę į kalną... Tik pagalvokite ir atleiskite man, kad vėl apie tai kalbu... Laužas, batai ir kiti daiktai sudėti į tvarkingą krūvelę, o mergaitė guli su perpjauta gerkle, sukryžiuotomis rankomis, veidas apibarstytas pelenais. Juk tai panašu į... aukojimą!

Pastarąjį žodį jis ištarė piktai mosteldamas. Aš pašokau ant kojų ir spoksojau į jį, o nugara nuėjo pagaugais.

– Bet tai beprotystė!

Jis pakėlė blyškias nerimastingas akis.

– Taip ir yra, argi ne? Tas, kuris taip pasielgė, turėjo būti beprotis. Bet jis atrodo sveikas ir elgiasi taip, kaip jūs arba aš... išskyrus retus atvejus. – Jis atsistojo ir rimtai žiūrėjo į mane. – Dėl to, jumis dėtas, neičiau vaikščioti su niekuo.

– Neisiu, – karštai sutikau. – Tiesą sakant, pradedu svarstyti, ar nebus geriau, jei grįšiu į Londoną.

– Ne pati blogiausia mintis, jei norite žinoti, – atsakė jis, imdamas fotoaparatą ir pasukdamas paskui mane kalvos šlaitu žemyn.

8

Aš vis dar svarsčiau, ar tikrai nebūtų protingiausia išvykti iš viešbučio, kai vienas įvykis privertė mane apsispręsti bent laikinai čia likti.

Tai įvyko svetainėje po pietų, kai ėmė ryškėti pirmieji vėl prasidedančio nejaukumo požymiai. Alesteras Breinas, nešinas kavos puodeliais, sustojo viduryje kambario ir šiek tiek nustebęs šūktelėjo:

– Vaje! Ar mūsų alpinistės dar negrįžo?

– Per pietus jų nebuvo, – atsakė Alma Korigen.

Pulkininkas Kaudrei-Simpsonas pridūrė:

– Gerasis Dieve, iš tikrųjų nebuvo. Tikiuosi, kad nieko neatsitiko.

– Ta kvaila moteriškė! – griežtai pareiškė ponia Kaudrei-Simpson. – Kopti į kalnus tokią dieną!

Alesteras ramindamas tarė:

– Jumis dėtas, nesijaudinčiau. Gal jos nuėjo kiek toliau, nei ketino. Be to, juk dar šviesu.

Nikolas pakėlė galvą nuo laiško, kurį rašė.

– Kai jos išėjo, oras sparčiai giedrėjo. Šią popietę virš Bleiveno miglos nėra. Joms nieko neatsitiks.

– Jei tik toji siaubinga moteriškė, – įsiterpė Marsija Meling, – neiškrėtė kokios kvailystės, kad padarytų įspūdį! Vargšelė Roberta...

Roderikas Grantas ramiai pasakė:

– Panelė Bredford yra tikrai labai patyrusi alpinistė. Ji nerizikuos, išsivedusi naujokę. Ir Draris dėl oro neklydo.

Juk pagaliau ir Ronaldas Byglas šiandien lipo į Sgur nan Giljeną, o jis tikrai nebūtų ėjęs, jei kas būtų buvę negerai.

– Jis irgi dar negrįžo, – pastebėjo Hubertas Hėjus.

Stojo trumpa tyla. Pajutau, kaip nejaukumas ir įtampa didėja.

– Irgi dar negrįžo, – gan kvailai nutęsė Alma Korigen.

– Na, aš manau...

– O kur jūsų vyras? – paklausė ponia Kaudrei-Simpson. Klausimas nuskambėjo šiurkštokai, bet dėl jo Alma Korigen neturėjo taip skaisčiai parausti.

– Jis... jis išėjo pasivaikščioti.

Jos sumišimas buvo toks akivaizdus, kad ir kiti pasijuto sutrikę, patys nesuvokdami priežasties. Alesteras greitai pasakė:

– Mes visi po priešpiečių buvome nuėję prie skardžio pažiūrėti į Slapino įlanką. Aš parlydėjau ponią Korigen namo, o Hartas nuėjo toliau.

– O, jūs buvote toje pusėje? Tai gal matėte tas moteris ant Bleiveno? – paklausė pulkininkas Kaudrei-Simpsonas.

– Ne. Tolumoje kažką matėme, tikriausiai Drarį, bet daugiau nė gyvos dvasios.

– Aš nebuvau ant Bleiveno, – pasakė Nikolas, – tad irgi jų nemačiau.

Roderikas Grantas pastatė savo kavos puodelį ir atsistojo.

– Dar nėra pusės devynių ir, man regis, nėra ko nerimauti, nors jos jau tikrai turėjo būti grįžusios. Einu, šnektelsiu su Bilu. Gal jos įspėjo jį, kad grįš vėlai.

Jis sparčiai nužingsniavo į holą ir aš mačiau, kaip palinko prie administratoriaus pertvaros, rimtai kalbėdamasis su majoru Persimonu.

– Nuovokus vaikinas, – pastebėjo pulkininkas Kaudrei-Simpsonas. – Dar nėra ko pradėti erzelioti.

Bet Marsijos taip lengvai nesustabdysi.

– Tai išties šiurpu, ar ne? Kaip manote, kas joms galėjo atsitikti?

– Kulino kalnuose daug kas gali atsitikti, – pareiškė Alma Korigen gana tiesmukai. – Be to, daug kas ten pastaruoju metu ir atsitiko.

– Turite galvoje tą įvykį? – paklausė Alesteras. – Abejoju, ar yra koks nors ryšys...

– Kalbu ne apie žmogžudystę, – kaip kirviu nukirto Alma. Išgirdau, kaip Marsija aiktelėjo. – Kalbu apie nelaimingus įvykius, ištinkančius alpinistus. – Ji apžvelgė visus savo gražiomis akimis, kuriose atsispindėjo lengvas išgąstis. – Ar suvokiate, kiek žmonių Kulinas nužudė vien šiais metais?

Kalno suasmeninimas suteikė jos žodžiams keistą klaikų skambesį ir aš pamačiau, kaip Marsija žvilgterėjo per petį į aukštus kalnus, stūksančius vakaro debesų fone.

– Ar daug? – Jos balse pasigirdo baimingos pagarbos gaidelės.

– Keturis, – atsakė Alma Korigen ir beveik išsiblaškiusi pridūrė: – Kol kas...

Jaučiau, kaip sprandą nusmelkė šaltis, ir buvau dėkinga pulkininkui, kai jis guviai įsiterpė:

– Ką gi, – pasakė jis dalykiškai, – kol žmonės kops į tuos kalnus, menkai tenusimanydami apie alpinizmą, tol galima laukti nelaimingų atsitikimų. Dažniausiai nelaimės įvyksta tik dėl neišmanymo ir neatsargumo, bet manau, kad Byglo ir panelės Bredford nei vienu, nei kitu neapkaltinsi. Mes visai be reikalo keliame sąmyšį, tad geriau liaukimės apie tai kalbėti ir save gąsdinti.

Jis pasisuko į Alesterą, kažką sakydamas apie rytojaus žūklę, ir po keleto minučių įtampa atslūgo, o žmonės pradėjo ramiai šnekučiuotis apie bendrus dalykus.

Atsigręžiau į Marsiją Meling.

– Kur šiandien važiavote?

– Į Portrį, mieloji, – jos veidas nušvito gerai pažįstamu išdykėlišku žavesiu. – Važiavau tiesiog žvėriškai bjauriais keliais, o vargšas Fergiusas visą kelią purškė kaip nepatenkintas katinas, nes buvo ką tik nuplovęs automobilį.

– Maniau, kad Brodfordo kelias labai geras.

– O, taip, tačiau jis vingiuoja siaubingais U raidės vingiais aplink uolas ir visokius akmenis...

– Bet Marsija, vaizdai...

Mostelėjusi ranka, kurioje laikė cigaretę, ji tarsi nubraukė tuos vaizdus.

– Be abejo, vaizdai dieviški, – greitai sutiko ji, – bet lijo lietus. O Portris sekmadienį – negyva skylė. Bet penktadienį nusipirkau ten puikaus tvido. Vakare tau parodysiu. Jis neryškios violetinės spalvos, nepaprastai puošnus.

Bet tuo metu Roderikas grįžo į svetainę, dėl to pokalbiai pritilo ir visų žvilgsniai nukrypo į jį.

– Bilas Persimonas sako, kad nėra visiškai jokio pagrindo nerimauti, – užtikrino jis raminančiai, bet kai per kambarį ėjo prie manęs, man pasirodė, kad jo žvilgsnyje, mestame į dangų, pastebėjau susirūpinimą.

Kažkas įjungė radiją ir į mūsų pokalbį nepastebimai įsibrovė niūri oro prognozė. Pulkininkas Kaudrei-Simpsonas pasislinko arčiau, kad geriau girdėtų.

– Laukia žinių iš Everesto, – paaiškino Roderikas šypsodamasis. – Everestas ir žuvų stygius upėse yra dvi pagrindinės temos, kurios domina pulkininką.

– Jis mielas žmogus, – pasakiau, – ir labai nenorėčiau, kad nusiviltų, bet, žinote, Everestas man kelia keistą jausmą... tiesą sakant, apgailestaučiau, jei į jį įkoptų.

– Apgailestautumėt? – Jis smalsiai žiūrėjo į mane. – Kodėl gi?

Aš nusijuokiau.

– Gal ne visai. Bet aš visada įsivaizdavau jį kaip paskutinį neliestą tašką, kurio arogantiškasis žmogus dar neišpurvino, kuris tebėra tolimas, baltas ir nepasiekiamas.

Nesuterštas, štai tiksliausias žodis. Kažkodėl man būtų apmaudu pamatyti žmogaus pėdas jo sniege.

– Nežinojau, kad tu poetė, Džianeta, – pasigirdo virš manęs tingiai pašaipus Nikolo balsas. Jis buvo priėjęs prie lango ir atsistojo kaip tik už mano kėdės.

Pajutau, kaip paraudau, o Roderikas truputį suirzo.

– Iš kur galėtum žinoti? Nemaniau, kad pažįsti panelę Bruk.

Jo balsas buvo atžarus. Akimirką Nikolas jį stebėjo.

– Iš kur galėtum žinoti? – pamėgdžiojo jis piktokai ir nusisuko į langą. – Štai, jei neklystu, pagaliau grįžta mūsų bičiulis Byglas.

– Vienas? – paklausė ponia Kaudrei-Simpson.

– Taip... keista.

– Kas keista? – paklausė Alesteras, prieidamas prie jo.

– Jis ateina slėniu nuo Kreithyčo įlankos. Maniau, kad jis kopė į Sgur nan Giljeną, – atsakė Nikolas susimąstęs. – Ar jam nebūtų buvę lengviau nusileisti vakariniu slėnio pakraščiu ir eiti per upės brastą?

– Čia nėra nieko nuostabaus, – tarė Alesteras. – Tas kelias, žinoma, trumpesnis, bet labai sunkus, o iš Kreithyčo pusės nuo Bleiveno galima nusileisti taku.

Roderikas pasakė:

– Jei jis grįžta slėniu, tai galbūt matė abi moteris. Dar pakankamai šviesu, kad būtų galima įžiūrėti žmones ant pietinės keteros.

Bet sugrįžęs Byglas paneigė ką nors matęs. Sunerimusi jo veido išraiška išgirdus, kad merginos dar negrįžo, vėl grąžino blogą nuojautą, kurios mes stengėmės atsikratyti. Jis

nuėjo persirengti ir pavalgyti vėlyvų pietų, o mes visi dar pusvalandį sėdėjome, protarpiais trumpai šnekteldami ir stengdamiesi pernelyg dažnai nežvilgčioti į langą, o mūsų nerimas vis augo.

Pusę devynių jau buvo beveik visai tamsu. Lietaus debesys ritosi didžiuliais tamsiai mėlynos spalvos kalnais per visą dangų, užguldami jį ir nebepraleisdami net mažiausio atsitiktinio šviesos spindulėlio iš vakarų. Po aukštesniaisiais debesimis vėjo genami plaukė drėgnos miglos kuokštai ir gūsiais žėrė lietų į langų stiklus. Regis, dabar jau niekas neabejojo, kad abiem moterims kažkas atsitiko, ir kone palengvėjo, kai lygiai pusę dešimtos į svetainę įėjo Bilas Persimonas ir be įžangų pareiškė:

– Manau, kad mums reikia eiti jų ieškoti. Ką tik grįžo ponas Korigenas su Dugalu. Jie sako, kad vis dar nematyti, kad jos leistųsi šlaitu.

Visi vyrai pakilo.

– Ar jos tikrai kopė į Bleiveną?

Persimonas atsakė:

– Tikrai. Jos...

– Jos galėjo persigalvoti, – įsiterpė Nikolas.

Man pasirodė, kad Bilas Persimonas keistai dėbtelėjo į jį. Jis lėtai tarė:

– Jos tikrai nuėjo į Bleiveną. Jas ten matė.

– Matė? – paklausė Roderikas. – Kada? Kokioje vietoje?

– Prie Sputan Du, – sausai atsakė Persimonas.

Ronaldas Byglas šoktelėjo į priekį.

– Prie... bet Dieve, juk tas kalnas ne naujokei! Juodasis Stulpas! Į jį kopti velniškai sudėtinga. Ar jūs neklystate, Persimonai?

Mes visi spoksojome į Bilą Persimoną, o mūsų įsivaizduojami būgštavimai palaipsniui virto baisia tikrove.

– Kas jas matė? – greitai paklausė Nikolas.

Bilas vėl žvilgterėjo į jį.

– Dugalas Makrėjus. Jis matė jas apie ketvirtą valandą einančias dauba. Juos visus tris.

Mano gerklė staiga išdžiūvo. Išgirdau save klausiančią keistu balsu:

– Juos... tris?

Jis linktelėjo ir nužvelgė susirinkusiųjų veidus, kuriuose jau pradėjo rastis kitokia baimė. Jis tarė:

– Dugalas sako, kad jie buvo trise. Bet... visi mūsiškiai jau grįžo. Keista, tiesa?

– Tikriausiai jos pasikvietė vadovą, – pasakė Nikolas.

– Išeidamos dar jo neturėjo, – atsiliepė Roderikas.

Bilas Persimonas atbulomis priėjo prie sukamųjų durų ir stumtelėjęs petimi jas atidarė.

– Aptarsime tai, kai rasime jas ir parsivesime namo, – pasakė jis. – Damoms patariu likti viešbutyje. Ar vyrai bus pasirengę po penkių minučių? Tada ateikite į virtuvę, mano žmona paruoš kavos ir sumuštinių.

Aš atsistojau.

– Ar mes galėtume padėti virtuvėje?

– Būtų labai malonu, panele. Žmonai pagalba tikrai praverstų.

Ir jis išėjo pro duris, o kiti vyrai jam iš paskos.

Kai galiausiai jie visi dingo tirštoje tamsoje, aš lėtai grįžau į svetainę. Galvoje blaškėsi padrikos mintys apie Dugalo Makrėjaus pasakojimą. Trys alpinistai? Trys?

Nors, be abejo, jokio ryšio būti negalėjo, pasijutau besvarstanti, kaip atrodo Džeimsis Farleinas.

Alma Korigen jau buvo atsigulusi, o ponia Kaudrei-Simpson užlipusi į viršų pas savo anytą. Mudvi su Marsija vėl likome vienos svetainėje. Užuolaidos buvo užtrauktos, kad užstotų audrą, bet liūtis tarsi saujomis pylė į langus vande-

nį, o vėjas nirtulingai kaukė. Jo trūksmingų gūsių fone vienodai grumėjo jūra.

Marsija krūptelėjo ir ištiesė kojas į ugnį. Jos akys buvo didelės ir išsigandusios.

– Ar visa tai ne siaubinga? – paklausė ji ir aš išgirdau, kaip virpa jos balsas, pateikiant tokį nuvalkiotą ekstravagantišką klausimą.

– Panašu, kad iš tiesų kažkas atsitiko, – pasakiau aš. – Žiūrėk, Marsija, atnešiau mums abiem išgerti.

– O, tu tikras angelas. – Ji pakėlė taurę ir nugėrė didelį gurkšnį. – O Dieve, kaip man to reikėjo! – Ji palinko į priekį kėdėje. Jos ir taip didelės akys dabar atrodė dar didesnės. – Dženete, ar tu tiki, kad kalnai neša nelaimę?

Aš nusijuokiau, bet tikriausiai ne itin įtikinamai.

– Ne, žinoma, ne. Jos tikriausiai bandė kopti pernelyg sudėtingoje vietoje ir įstrigo. Taip neretai atsitinka. Jos tikrai atsiras.

– Bet... tas kitas alpinistas?

– Kad ir kas jis buvo, – pasakiau tvirtai, – jis tikrai ne šmėkla.

Ji lengvai atsiduso.

– Ką gi, kuo greičiau jas suras, tuo anksčiau eisime miegoti. Iš širdies tikiuosi, kad mažylei Robertai nieko neatsitiko. Ji gana miela, nors savitai graudi.

– Man graudesnė pasirodė antroji, – pasakiau ir staiga sukrėsta pagalvojau, kad kalbu apie ją būtuoju laiku.

Marsija to nepastebėjo.

– Ta baisuolė Bredford? Bet, mieloji, ji nepakenčiama! Žinoma, nelinkiu, kad jai kas nors atsitiktų, bet išties...

– Ji tikriausiai labai nelaiminga moteris, – pasakiau aš, – jei šitaip elgiasi. Pati suvokia, kad verčia visus jos nemėgti, bet kažkoks velniukas nuolat ragina nuteikti prieš save kiekvieną, su kuo tik ji susipažįsta.

– Ji nusivylusi, – negailestingai tėškė Marsija, – ir netgi labai. Ji įsimylėjusi Roderiką Grantą.

Pastačiau taurę taip, kad net skambtelėjo, ir prabilau beveik piktai.

– Marsija! Tai absurdas!

Marsija sukikeno. Ji atrodė kaip meili katė.

– Visai ne. Ar nematei, kaip ji žiūri į jį?

Griežtai ją sudraudžiau:

– Nešnekėk nesąmonių. Ji buvo jam pasibjaurėtinai šiurkšti, tiek vakar vakare, tiek šį rytą. Pati girdėjau.

– Aha, – sutiko Marsija dar pašaipiau. – Vis tiek atkreipk dėmesį, kaip ji žiūri į jį. Juk tai akivaizdu, lygiai kaip ir tai, kad jis visai į ją nežiūri, tik nužvelgia iš aukšto taip mandagiai ir išauklėtai, kaip tik jis vienas temoka, ir nepraleidžia progos pasikviesti tave pasivaikščioti. Tavimi dėta, mieloji, nesipainiočiau jai po kojomis.

– O, nesąmonė, – pakartojau, pasijutusi be galo nejaukiai. Aš atsistojau. – Geriau eisiu miegoti.

Marsija išsitiesė gyvatės judesiu ir išgėrė taurę iki dugno.

– Ir aš eisiu. Tikrai neketinu sėdėti čia viena. Manau, kad girdėsime, kai jie sugrįš, ir tada sužinosime, kas atsitiko.

Lipant laiptais į viršų ji įsikibo man į parankę ir kaltai nusišypsojo.

– Pyksti ant manęs?

– Žinoma, ne. Dėl ko turėčiau pykti?

– Dėl to, mieloji, kad šneku tai, ko neturėčiau šnekėti. Beje, bijau, kad šįvakar tave išdaviau. Bet aš to nenorėjau.

– Mane išdavei? Ką nori tuo pasakyti?

– Pasakiau Roderikui Grantui, kad tu ir Nikis esate išsiskyrusi sutuoktinių pora. Pamiršau, nuo ko kalba prasidėjo... per šio vakaro sąmyšį, kai tu buvai virtuvėje. Labai apgailestauju, iš tikrųjų.

– Nesvarbu.

Nikis, pagalvojau. Nikis. Neabejoju, kad jo vardą ji rašytų „Nikki".

– Tikiuosi, kad nesvarbu, – pasakė Marsija.

Aš nusijuokiau.

– Kodėl turėtų būti svarbu? Nemanau, kad Grantas kam nors pasakys.

– Na, taip... – Mes pasiekėme laiptų viršų. – Tuomet gerai. Užsuk pažiūrėti mano tvido, kol dar nenuėjau miegoti.

Nusekiau ją koridoriumi į jos kambarį. Šįvakar galiniame lange matėsi tik riaumojanti pilkuma, kurioje atsispindėjo iškraipyti ir blyškūs mūsų siluetai. Marsija atidarė savo kambario duris ir įžengė, ranka graibydama jungiklio.

– Tuoj tuoj surasiu...

Įsižiebė šviesa. Išgirdau, kaip ji aiktelėjo. Ji stovėjo tarsi suakmenėjusi, atgręžusi man nugarą, rankomis spausdama kaklą.

Tada ji suklykė aukštu, širdį veriančiu balsu.

Vieną siaubingą akimirką negalėjau nė krustelt, lyg būčiau paralyžiuota. Mano kūnas suledėjo ir aš stovėjau nekvėpuodama.

Tada ji vėl suklykė ir staigiai atsisuko į mane, apimta siaubo, vieną ranką ištiesusi, kitą prispaudusi prie gerklės.

Tuomet aš pajudėjau. Prišokau prie jos ir sugriebiau už rankos.

– Marsija, dėl Dievo meilės, kas yra? – paklausiau.

Ji žiopčiodama gaudė kvapą.

– Žudikas. O Dieve mano, žudikas...

– Marsija, čia nieko nėra.

Ji siaubingai drebėjo, įsikibusi man į ranką ir tvirtai ją laikydama. Parodė į lovą, o lūpos taip virpėjo, kad ji nepajėgė aiškiai ištarti žodžio.

Spoksojau į lovą ir mano nugara slankiojo šiurpuliai. Ant lovos užtiesalo gulėjo lėlė, neskoninga lėlė su parauktu si-

jonu, kokias šio pasaulio marsijos mėgsta įkurdinti ant krėslų arba ant sofų tarp atlasinių pagalvėlių. Esu mačiusi tūkstančius tokių kaip ši – lino spalvos plaukais, žydromis akimis, – rausvų, baltų ir šilkinių.

Bet ši lėlė buvo kitokia.

Ji lygiai gulėjo ant nugaros, ištiestomis kojomis ir ant krūtinės sukryžiuotomis rankomis. Ant jos buvo išbarstytas visas peleninės turinys, o skersai kaklą, perpjautą nuo ausies iki ausies, žiojėjo didžiulė raudona žaizda.

9

Tą naktį jie nerado nei Merionos Bredford, nei Robertos.

Naktis buvo tamsi ir audringa, ir po keleto valandų tuščio laipiojimo ir šūkavimo neperregimoje tamsoje, brėkštant ieškotojai pakrikai grįžo namo, truputį užkando ir numigo, kad vėl, iš nuovargio padėrusiomis akimis ir nusikamavę, galėtų ieškoti toliau. Bilas Persimonas paskambino vietinei gelbėtojų komandai ir kitą rytą apie devintą valandą maždaug dvidešimties žmonių grupė ryžtingai dar kartą patraukė ten, kur dabar jau tikrai buvo galima laukti išvystant nelaimingo įvykio vaizdą.

Šį kartą ir aš išėjau su jais. Nors ir nemoku kopti į kalnus, dar viena pora akių jiems tikrai praverstų, be to, galėčiau padėti jiems išnaršyti plačius žvirgždo ir šiurkščių viržių plotus palei Juodąjį Stulpą.

Rytas (truputį nustebusi prisiminiau, kad tai Karūnavimo dienos išvakarės) išaušo pilkas ir grėsmingas. Vėjas vis dar švilpavo tarp akmenų ir viržynų su nepaaiškinamu įsiūčiu, o dažnai pratrūkstantys lietaus pliūpsniai čaižė aštriai ir skaudžiai. Mes visi apsikūtojome iki ausų ir nuplumpino-

me per įmurusį slėnį, atstatę galvas negailestingai plakančiam lietui.

Man palengvėjo, kai užėjome už kalvos, ant kurios prieš dvi dienas kalbėjausi su Roderiku, bet kai šiaip taip įkopėme į jos viršūnę, vėjas vėl pasitiko mus visa savo jėga. Lietaus lašai smaigstė kaip vinys, ir aš atsukau jiems nugarą, kad nors akimirką galėčiau atsikvėpti. Audros gūsis pralėkė pro mane, trukteldamas apsiaustą, ir slėniu nuskriejo žemyn prie jūros.

Viešbutis atrodė tolimas, mažas ir vienišas, o už jo bolavo jūros įlanka, sušiaušta skubančio vėjo šuorų. Mačiau, kaip nuo verandos lėtai nuvažiavo automobilis ir pasuko audros pliekiamu keliu į Streterdą. Tai buvo didelė gelsva mašina su juodu atverčiamu stogu.

– Marsijos Meling automobilis, – ištarė balsas man prie šono.

Tai buvo Alma Korigen, ji atrodė dalykiškai, vilkėjo „Barberio" lietpalčiu, ryšėjo raudonu šaliu ir avėjo milžiniškais batais su vinutėmis. Pastebėjau, kad ji atrodė neabejotinai patraukliai, vėjui įpūtus raudonio į jos skruostus ir įžiebus žiburėlius jos gražiose akyse. Kai pasukome eiti per kalvos viršūnę, ji su panieka pridūrė:

– Negalėjome tikėtis, kad ji eis su mumis, bet be reikalo išsitempė vairuotoją. Dabar kiekvienas vyras mums...

– Ji išvažiuoja, – pasakiau.

Ji stabtelėjo.

– Išvažiuoja? Norit pasakyti, išvyksta namo?

– Taip. Grįžta į Londoną. Ji sakė man jau vakar vakare.

– Maniau, kad ji ketina paviešėti čia bent savaitę! Tikriausiai šis įvykis, o dar ir anas...

– Tikriausiai, – abejingai sutikau. Neketinau niekam pasakoti, kokia buvo tokio staigaus Marsijos sprendimo priežastis. Ponia Persimon žinojo apie tai, ponia Kaudrei-Simp-

son taip pat, bet jei vakarykštė Marsijos isterija nesutrikdė Almos Korigen, juo geriau. Aš pati labiau nei bet kada buvau įsitikinusi, kad rytoj išvažiuosiu namo. Bet kadangi aš, priešingai nei Marsija, galima sakyti, įspėjimo negavau, jaučiau, kad vargu ar sutiksiu išvažiuoti nesužinojusi, kas atsitiko Merionai ir Robertai.

– Na, ką gi, – pasakė ponia Korigen keistoku balsu, kuris didžiąja dalimi reiškė palengvėjimą, o likusiąja kažką kita, ko nepajėgiau atpažinti. – Negaliu apsimesti, kad sielvartauju dėl jos išvykimo. Ji išbuvo čia tik penkias dienas, ir... – ji staiga nutilo ir paskersavo į mane iš po ilgų blakstienų, – ...jūs suprastumėt, ką jaučiu, jei būtumėt ištekėjusi moteris, panele Bruk.

– Be abejonės. – Ir švelniai pridūriau: – Žinote, ji kitaip negali... Manau, ji išlepinta, bet vis tiek labai miela asmenybė.

– Jūs geraširdiškesnė nei aš, – pasakė Alma Korigen niūrokai. – Tai suprantama – jums negresia pavojus prarasti tiek, kiek man.

Neapsimečiau jos nesupratusi.

– Jai buvo būtina, kad vyrai ja nuolat žavėtųsi, – pasakiau, – nesvarbu, kas dėl to nukenčia. Atleiskit, bet, jumis dėta, pasistengčiau nustumti visa tai į praeitį. Ar negalite apsimesti, jog nieko neįvyko?

Ji prisiversdama dusliai nusijuokė.

– Iš karto matyti, kad neturite patirties, kaip elgtis su vyrais.

Kurį laiką nieko nesakiau. Suirzusi svarsčiau, kodėl ištekėjusios moterys taip mėgsta tokį toną, kone išdidaus pasitenkinimo dėl to, ką joms teko iškentėti. Tada tariau sau, kad ji tikriausiai teisi. Juk man visiškai nepavyko su vyru, už kurio buvau ištekėjusi, tad kaip galiu jai patarinėti? Su ironija pagalvojau, kad patarimų apskritai niekam nereikia; daugelis žmonių ieško tik, kas patvirtintų jų požiūrį.

Mes ėjome pro Karūnavimo šventės laužą ir aš pakeičiau pokalbio temą.

– Vargu ar dabar šis laužas bus uždegtas. Noriu pasakyti, kad visai netiks švęsti, jei abi merginas ištiko kokia nelaimė.

Ji niauriai pasakė:

– Koks skirtumas, vis vien malkos šlapios, – ir rūškanai pridūrė, ryžtingai grįždama prie ankstesnės temos kaip pelė prie savo monotoniško įprasto darbo: – Bet negi Hartas gali tikėtis ir toliau taip elgtis? Nuo tos akimirkos, kai ji atvyko, jis sekiojo ją kaip šunytis, versdamas mane jaustis kvaile. O, jūs ne viską matėte. Vakar ji jau puolė prie to Drario, iš tikrųjų visi tai pastebėjo. Lengva sakyti, kad ji kitaip negali. O Hartas? Kodėl Hartui turėtų būti leista šitaip elgtis? Po galais, aš ketinu...

Aš ją nutraukiau:

– Ar jūs norite, kad vyras liktų su jumis, ar nenorite?

– Aš? Žinoma, noriu! Kvailas klausimas!

– Tai palikite jį ramybėje, – pasakiau. – Ar dar nesupratote, kad santuokoje išdidumui vietos nėra? Jūs privalote rinktis. Jei negalite tylėti, tai pasirenkite jo netekti. O jei norite jį turėti, nurykite išdidumą ir užsičiaupkite. Žaizda užgis; jos visada užgyja, tik reikia laiko ir trupučio ramybės.

Ji prasižiojo, gal norėdama paklausti, ką aš apie tai išmanau.

– Mes atsiliekame, – pasakiau beveik šiurkščiai. – Paskubėkime.

Atsitraukiau nuo jos ir nuskubėjau greitai statėjančiu taku.

Buvome jau gan aukštai įkopę, kai pastebėjau, jog lipant vorele į viršų elnių takais vakariniu Bleiveno kraštu, vėjas susilpnėjo. Gūsiai nebebuvo tokie dažni ir stiprūs, o kai pasiekėme pirmosios žvirgždo atšlaitės papėdę, lietus staiga liovėsi, tarsi kažkas būtų užsukęs čiaupą.

Visa grupė dabar buvo ištįsusi į vorelę, smailiu kampu kopiančią išilgai kalno šlaito. Dauguma vyrų nešėsi ryšulius; keletas jų turėjo į ritinį susuktas virves. Eiti darėsi vis sunkiau; elnių takai siaurėjo ir statėjo. Iš jų teliko pėdos platumo įdubos tarp aukštų, kelius siekiančių viržių, kurios, lietui lyjant, buvo nepatikimos ir pavojingos. Kartais mums tekdavo aplenkti didžiules krūvas akmenų, ir tada mes laikėmės įsikibę už šaknų ir viržių kuokštų, o kojos slidinėjo, čiūžčiodamos ant siauros purvinos briaunos, nes tai buvo visa, kas liko iš mūsų tako.

Virš mūsų stūksojo milžiniškos uolos, juodai žvilgančios lietuje, staigiai kylančios iš skardingų akmenynų šlaitų kaip žvynuotos pabaisos iš bangų. Jau patys akmenynai buvo pakankamai šiurpūs. Jie leidosi nuo uolų papėdžių, šimtai pėdų riedulių, slidžių ir apsamanojusių, apgaulingų ir keliančių pavojų nematomų duobių ir palaidų akmenų, ir atrodė, kad, žengtelėjus vieną klaidingą žingsnį, pusė kalno nuriedės žemyn pražūtinga lavina.

Vieta, kur Dugalas Makrėjus matė alpinistus, buvo Bleiveno vakarinio šlaito pusiaukelėje. Čia kalno ketera kilo virš akmenų nuogriuvos milžinišku gūbriu, susidedančiu iš dantytų viršukalnių. Du tūkstančiai ar daugiau pėdų niūrių plikų uolų, įsirėmusių į dangų su skriejančiais debesimis. Sustojau ir pažvelgiau į viršų. Vėjo išblaškyti miglos kuokštai driekėsi ir drisko užkliuvę už grėsmingų uolų atramų; vėtros genami debesys kaip dūmų sūkuriai blaškėsi aplink jų skardžius; o virš audros sukeltų gūsių, virš tumulais lenktyniaujančių pilkų debesų pasirodydavo, dingdavo ir vėl pasirodydavo juodos ir grėsmingos velnio smailės, skrosdamos dangų ir skirdamos vėjų nešamas debesų sroves. Bleivenas plaikstė audras kaip vėliavas.

Iš kažkurio aukšto tamsaus duburio tarp viršukalnių tekėjo siaura vandens srovelė, kuri toliau virto Sputan Du upe-

liu. Aš vos įžvelgiau ją, iškilusią aukštai ant tolimos, baugios uolos – siauras baltas kaspinas, ne daugiau, kybantis pilkame fone, liauna tvirta juosta, ir regėjosi, kad ji nejuda, išskyrus tas akimirkas, kai stiprus vėjo gūsis priversdavo ją susiūbuoti, kaip lengvai pučiamą voratinklį. Lėtai krintantis voratinklio siūlas per amžius giliai įsirėžė į gyvą uolą ir išgraužė joje ilgą plyšį per visą kalną iki pat apačios. Srovelė slysta šiuo plyšiu, bėga ir vėl slysta, tai pasislėpdama, tai vėl iššokdama į paviršių, bet nuolat didėdama ir garsėdama, įgydama jėgos, kol pasiekia pačią kalno šlaito apačią ir triukšmingai dingsta iš akių plyšyje, kuris atskiria viršutinę keterą, iškilusią virš akmenyno.

Ir tada pagaliau ji išsilaisvina iš kalno. Iš plyšio, esančio keleto šimtų pėdų aukštyje išoriniame kalno šlaite, vanduo krinta kaip iš latako, siaura riaumojančio vandens srovė, kuri atšoka nuo uolos ir įveikdama paskutiniuosius keletą šimtų pėdų virsta ištisa baltų putų mase. Tada ji dingsta skardžioje gelmėje daubos, kurią pati prasigraužė.

Gelbėjimo grupė dabar atsargiai rinkdamasi kelią žingsniavo viršutiniu šios daubos kraštu. Protarpiais kuris nors šūkteldavo, bet vienintelis atsakas tebuvo išbaidyto juodvarnio klyksmas, kai jis pakilęs nusklęsdavo nuo uolos, kimiai krankdamas pakaičiui su jį mėgdžiojančiais aidais.

Aš sunkiai skyniausi kelią per šlapius akmenis, batai čiužinėjo gličiais žolės ir gvaizdžių kupstais, burna mėšlungiškai gaudė orą, veidas buvo drėgnas ir įkaitęs nuo įtampos, nors jį nuolat gairino šalto lietingo vėjo gūsiai. Vyrai nenuilsdami stūmėsi pirmyn tariamai nerūpestinga eigastimi sparčiai trumpindami nuotolį. Aš dusdama šlubčiojau jiems įkandin, kartais pakeldama akis į grėsmingas juodas uolas priešakyje, nepermaldaujamai niūrias ir tolimas, stūksančias priešais mane aukštai virš besiplaikstančių audros skvernų. Apačioje kairėje, pačiame išgraužos dugne, velnio

duburiuose, virė, riaumojo ir sukosi vanduo. Tai buvo tikras piktųjų dvasių tarpeklis: juodas, suskilinėjęs, septyniasdešimties pėdų gylio, kertantis pusiau akmenuotą šlaitą su plikomis, juodomis, varvančiomis sienomis, dugne daugybe didelių akmenų ir veržlaus vandens.

Staiga pirmą kartą aiškiai suvokiau, kad kažkur čia, šiuose tyruose, žiaurių uolų ir šniokščiančio vandens aplinkoje, tikriausiai guli dvi negyvos jaunos moterys. Arba, geriausiu atveju, gyvos, sužalotos ir negalinčios prisišaukti pagalbos per nesibaigiantį vėjo ir vandens riaumojimą.

Pajutau, kaip sulaikydama kvapą kvailai pašnibždomis kartoju: „Roberta... Roberta..."

Prieš mane ėjo Alesteras. Jis atsisuko ir padrąsinančiai šyptelėjo, tada ištiesė didelę ranką, padėdamas man išlaikyti pusiausvyrą ant šlaito.

– Neik pernelyg arti krašto, Dženete... taip geriau. Jei Dugalas neklydo, netrukus jas rasime. Žinai, tie vyrukai iš gelbėjimo grupės pažįsta čia kiekvieną colį.

– Bet... Alesterai, – iš nuovargio man pynėsi liežuvis, – negali būti, kad jos dar gyvos. Jos tikriausiai... tikriausiai...

– Jeigu jos sugebėjo įšliaužti į kokią nors priedangą, tai tikrai turėtų būti gyvos, jeigu, žinoma, rimtai nesusižeidė krisdamos. Praėjusi naktis nebuvo šalta.

– Ar tu tiki, kad jie buvo trise?

– Dugalas Makrėjus ne iš tų, kuriuos valdo vaizduotė, – pasakė Alesteras.

– Ar pasigendama kurio nors iš vietinių žmonių?

– Jau sakė, kad ne.

– Vadinasi, jei ten *buvo* trys žmonės, tai trečiasis alpinistas – vienas iš viešbučio gyventojų. Bet viešbutyje taip pat nė vieno nepasigendama.

– Būtent taip, – pasakė Alesteras sutrikęs ir tarsi išsisukinėdamas.

– O jeigu niekas iš viešbučio gyventojų nepranešė apie nelaimingą įvykį, vadinasi...

– Būtent taip, – pakartojo Alesteras. Jis stabtelėjo ir paėmė mane už rankos, tada laisvąja ranka parodė į viršų, truputį į dešinę nuo tos vietos, kurioje stovėjome. – Štai ten tą naktį degė laužas, – pasakė jis. Tuomet paleido mano ranką ir vėl ėmė kopti aukštyn.

Nustėrusi ir priblokšta nusekiau iš paskos. Žmogžudystė? Vėl? Kas, po galais, norėtų nužudyti Merioną ir Robertą? Absurdiška mintis. Kita vertus, dėl ko reikėjo žudyti Heter Makrėj... ir dar šitaip? Bet vėlgi, tariau sau, tarp šių dviejų įvykių negali būti jokio ryšio. Dviejų alpinisčių dingimas buvo jei ne natūralus, tai bent neturėjo fantastinio, beveik ritualinio anos mirties atspalvio. O gal turėjo? Kai rasime kūnus...

Virpančia ranka nubraukiau nuo veido šlapius plaukus ir pažvelgiau į viršų.

Vyrai, kopę priekyje, sustojo ties daubos kraštu toje vietoje, kur vanduo krinta nuo viršutinės uolos paskutiniąsias šimtą pėdų. Kažkuris rodė į apačią. Pradėta išvynioti virves.

Užsivilkau paskutinį žingsnį uola ir sustojau. Tada lėtai nuėjau prie jų.

Aš bijojau, siaubingai bijojau. Jaučiau, kad jokia pasaulio jėga neprivers manęs pažvelgti žemyn per uolos kraštą, pamatyti nereges Robertos akis, spoksančias iš ten į mane, jos perpjautą gerklę kaip prašmatniosios Marsijos lėlės, ryškų kraują, nušviesintą lietaus, lėtai sruvenantį tarp žydinčių gvaizdžių guotų.

Bet paaiškėjo, kad dar nebuvo pastebėta nė ženklo nei Robertos, nei Merionos, nors nerimastingos akys išnaršė visą tamsiojo plyšio gilumą. Dugalas Makrėjus parodė ki-

tiems vyrams vietą, kurioje buvo matęs alpinistes. Tiesą sakant, jis matė jas ne ant pačios uolos, o tik kopiančias tokiu kampu, kuris leido manyti, kad jos ketino arba kopti Stulpo išoriniu šlaitu, arba kirsti jį virš krioklio per viršutines uolas.

Roderikas Grantas pasuko galvą, pamatė mane ir priėjo, traukdamas aplamdytą cigarečių pakelį iš kažkurios vidinės kišenės. Jis padavė man vieną ir mes jas užsidegėme, o tai buvo nelengvas darbas, nes stiprūs vėjo gūsiai dar nebuvo pakankamai nurimę.

– Ką jie ketina daryti? – paklausiau sunerimusi.

– Jei Dugalas neklysta ir jos buvo pradėjusios kopti skersai Stulpo, tai pirmiausiai eisime jų pėdomis. Gal akmenyse virš tarpeklio liko kokių nors pėdsakų, arba gelbėtojai galės pasižvalgyti apačioje prie krioklio.

– Ar vakar naktį buvote net iki čia atėję?

– Taip, bet, žinoma, be naudos, nes buvo tamsu. Galėjome tik šūkauti.

Žvilgterėjau žemyn į tarpeklį, kuriame siautė, šokinėjo ir šėlo putota upė. Tarpeklio sienos žvilgėjo, nuo jų lašėjo vanduo, kabantys paparčių ir viržių kuokštai blaškėsi nuo vėjo, kuris riaumodamas skriejo tarpekliu kaip oras ventiliacijos vamzdžiu. Kiekvienas vėjo šuoras blokšdavo krioklio vandenį atgal ir priplodavo jį su visais purslais prie uolos. Aidas buvo šiurpus.

Aš sudrebėjau ir vėl pažvelgiau į niūrų nuožulnų šlaitą virš mūsų.

– Ar šia vieta labai sunku kopti?

Jis atsakė labai rimtai.

– Labai sunku kiekvienam, o naujokei... na, tai gryna beprotybė.

– Ar vyrai galės nusileisti į properšą, jeigu... jeigu jiems tektų? – paklausiau baimingai.

– O, taip. Byglas sako, kad jis leisis į apačią, o Rodris Makdauelas eis su juo. Jis vietinis vaikinas ir puikus alpinistas.

Vėl žvilgterėjau į aidu skambančią gilumą.

– Gal žemiau dauba lygesnė? Tai yra, gal jie galėtų nusileisti ten ir dugnu ateiti iki čia?

– Šitaip greičiau. Iš apačios tektų eiti valandų valandas. Srovė teka šuoliais, vanduo šokteli į viršų nuo septynių iki dvidešimties pėdų. Daug paprasčiau leistis nuo čia.

Uolos papėdėje prasidėjo darbai. Trys vyrai, tarp jų ir Byglas, rišosi virve vienas prie kito, rengdamiesi skersai perkopti Stulpą. Kiti komandos nariai išsiskirstė nedidelėmis grupelėmis ir patraukė atgal kalvos kraštu pasidairyti po mažesnes įdubas ir tarp akmenų nuolaužų.

– Ką mes darysime? – paklausiau Roderiko.

– Tavimi dėtas, laukčiau čia. Jeigu jas ras sužeistas, tu galėsi pagelbėti. – Jis padrąsinančiai man nusišypsojo. – Reikalai ne tokie prasti, kaip atrodo, Dženete. Netrukus saugiai pargabensime jas į viešbutį.

Tada jis nuėjo, palikęs mane su Alma Korigen ir nedideliu būreliu vyrų, kurie liko stebėti, kaip bus keliamasi per tarpeklį.

10

Aš net neapsimetu, kad ką nors išmanau apie alpinizmą. Buvo matyti, kad tie trys vyrai, kopiantys išoriniu šlaitu, yra tikri savo darbo žinovai; iš tiesų jie judėjo uola taip lengvai ir sklandžiai, kad buvo sunku patikėti, jog perėjimas iš tiesų toks pavojingas, kaip tvirtina Roderikas.

Aš paėjau tolėliau akmenynu iki ten, iš kur jie pradėjo

kopti, ir nervingai rūkydama sėdėjau ir stebėjau, kaip trys alpinistai nenukrypdami ir nesvyruodami suko ratą po rato aplink lietaus permerktą uolą. Jų pasirinktas takas kilo stačiai uolos paviršiumi, vienoje vietoje apglėbdamas siaurò plyšio puses virš vandens srauto. Net mano nepatyrusiai akiai buvo aišku, kad šlapia uola ir vėjo gūsiai gerokai padidina kopimo pavojų, bet atrodė, kad alpinistams sąlygos neturėjo jokios įtakos. Ronaldas Byglas lipo pirmas, apsijuosęs virve, ir taip tiksliai ir sklandžiai vedė komandą, kad buvo gražu žiūrėti. Kiti du, Rodris Makdauelas ir vaikinas, vardu Jenas, buvo vietinės gelbėjimo komandos nariai. Visi trys – bent man taip atrodė – kopė labai iš lėto, su ilgomis pertraukomis prieš kiekvieną žingsnį, kaip supratau, ieškodami kitų alpinistų paliktų pėdsakų. Tačiau jie neparodė nė ženklo, kad ką nors būtų radę, tik neskubėdami judėjo aukštyn ir skersai siaubingojo plyšio.

Dugalas Makrėjus ištarė man už nugaros:

– Kaip gražiai jie lipa.

Ronaldas Byglas jau buvo beveik užsiropštęs ant žvilgančios uolos, kuri priminė skersai permestą plokštę, baisų atvirą šlaitą, nes plokštė gulėjo pasvirusi tiesiai virš tarpeklio. Jis kopė ritmiškai ir lengvai, įveikdamas dar vieną etapą, pasvirusią iškyšą, iškilusią virš jo per penkiolika pėdų.

– Nuostabiai, – pritariau šiltai. – Nieko neišmanau apie alpinizmą, bet man regis, kad tai nepaprastai sudėtinga.

– Ši vieta labai sunki, – sutiko Dugalas. – O ta, kurioje dabar yra ponas Byglas, – baisiausia iš visų.

– Taip ir atrodo.

– Jis dabar tiesiai virš plyšio. Aha, užlipo. Dabar prisitvirtino.

Byglas lengvai užkopė ant iškyšos ir dabar, darydamas kilpą, rišosi prie gretimos uolos atsikišimo. Tada pasisuko ir kažką šūktelėjo vyrams apačioje. Negirdėjau, ką jis sakė,

bet tikriausiai liepė palaukti, nes nė vienas nepajudėjo iš savo vietos. Byglas atsisuko veidu ir, pritvirtintos virvės laikomas, nušliaužė pasižvalgyti po plyšį.

Nespėjusi suvokti, ką darau, sušukau:

– Bet ten jų negali būti, pone Makrėjau! Tai neįmanoma!

Jis apsiniaukęs panarino akis, žiūrėdamas žemyn per pypkės galą.

– Jei jos nukrito nuo šitos uolos, tai tik ten ir gali būti.

– Tai ir turiu galvoje. – Sugrubusiais pirštais graibiau kitos cigaretės. – Jos niekada nebūtų perkopusios per tokią uolą. Toji mergina, Roberta Saims, dar nėra bandžiusi šitaip kopti. Ji iš viso dar nėra kopusi į kalnus!

Jo antakiai nusileido.

– Iš tikrųjų?

– Ji pati mums sakė. Panelė Bredford, matyt, buvo gera alpinistė. Ji nebūtų leidusi Robertai išbandyti šito maršruto, tikrai ne!

– Ne. Turbūt ne. – Jis vėl susirūpinęs pakėlė akis į pavojingąjį šlaitą. – Ne. Bet kai jas mačiau, jos ėjo būtent čionai. Ir buvo tikrai panašu, kad jos ketina perlipti Sputan Du. O, jie vėl pajudėjo.

Rodris Makdauelas, vidurinysis vyras, tuo metu atsidūrė ant Byglo iškyšos, o pats Byglas buvo dingęs už nuosvyros, kybojusios virš tolimojo tarpeklio krašto. Jenas, paskutinis prie virvės, dabar kopė į viršų.

Nervingai traukiau cigaretės dūmą, po to užgesinau ją į šlapią akmenį.

– Man... man... įdomu, ar jie ten... apačioje, ką nors pamatė? – Mano virpančius, nenoromis išspaustus žodžius nusinešė drėgnas vėjas.

– Mums belieka tikėtis, kad jūs teisi ir jie tikrai neleido tai mergaitei bandyti čia kopti. Gali būti, kad...

– Jie? – Greitai atsigręžiau į jį. – Juk tai jūs sakėte, kad

jie buvo trise, ar ne? Jūs negalėjote suklysti, tiesa? Ar esate įsitikinęs?

– O, taip. – Švelnus jo balsas buvo ryžtingas. – Jie buvo trise, nėra abejonių.

– O tas trečiasis... buvo vyras ar moteris?

– Nežinau. Mačiau juos iš taip toli, kad negaliu nieko pasakyti. Be to, moterys šiais laikais kopia į kalnus vilkėdamos kelnėmis. Nieko išskirtinio nepastebėjau, tik tai, kad žmogus viduryje dėvėjo raudoną striukę.

– Tai panelė Saims, – pasakiau aš ir su skausmu prisiminiau, kaip ryškiai raudona neperpučiama striukė tiko prie Robertos skaistaus olandiškos lėlės veidelio ir tamsių plaukų.

– Kai pagalvoji, dėl to dabar būtų lengviau ją surasti, – pasakė Dugalas.

– Taip... tikriausiai.

Štai dingo ir antrasis alpinistas. Šviesi ir lygi kaip pieštuku nubrėžta virvės linija blizgėjo ant iškyšos ir Jenas dabar kopė ja ant briaunos. Štai jis jau pasiekė ją ir prisitvirtino. Girdėjau, kaip jis kažką šūktelėjo ir netrukus šiek tiek tolėliau vėl išniro Ronaldas Byglas, bandantis įveikti paskutinį kelio etapą, platoką iškyšą virš akmenyno tolimajame tarpeklio krašte, nuo kurios nusirepečkoti buvo jau vienas juokas.

Dar po keleto minučių visi trys vyrai susirinko ant iškyšos ir atrodė, kad ten vyksta kažkoks pasitarimas. Žmonės, kurie liko mūsiškėje tarpeklio pusėje, – Alma Korigen, Dugalas Makrėjus, aš ir saujelė vyrų, kurie nėjo apžiūrėti akmenuotų šlaitų, stebėjome juos, apgaubti slegiančios tylos, sustingdyti nelaimę pranašaujančios nuojautos. Aš sėdėjau pamiršusi apie cigaretę, kurios galas rūko tarp šlapių pirštų, kvailai įtempusi akis ir ausis, stengdamasi suprasti tolimus vyrų pokalbio garsus ir gestus.

Staiga Dugalas pasakė:

– Man regis, jie tarpeklyje kažką pamatė.

– Ne, – pasakiau ir vėl kvailai pakartojau, tarsi bandydama nustumti šalin šią galimybę. – Ne.

– Rodris Makdauelas rodo ranka. Aš manau, kad jis kažką pamatė, kai buvo ant uolos.

Mirksėdama stebeilijau priešais drėgną vėją ir pamačiau, jog vienas iš vyrų tikrai rodė į tarpeklį už savęs. Visi trys dabar jau atsirišo nuo virvės ir skubėdami leidosi akmenuotu šlaitu prie tolimojo tarpeklio krašto. Buvo aiškiai matyti, kad jie skuba, turėdami konkretų tikslą, dėl to Dugalo pastaba nuskambėjo taip nelinksmai.

Staiga nuo gretimos grupelės atsiskyrė Alma Korigen ir atžingsniavo prie mūsų.

– Jos ten, apačioje, – tiesiai pranešė ji.

Aš tik spoksojau į ją, nepajėgdama ištarti nė žodžio, ir nevikriai atsistojau. Už jos nugaros greitai prakalbo viešbučio valdytojas Bilas Persimonas:

– Dar tikrai nežinome, bet panašu, kad jie kažką pamatė.

– Vadinasi, leisitės žemyn į tarpeklį, – pasakė Dugalas Makrėjus.

– Tikriausiai. – Bilas Persimonas nusigręžė ir toliau stebėjo artėjančius gelbėtojus.

Už nugaros išgirdome, kaip per viržius brūžuoja ir slidinėja kažkieno batai. Šlaitu leidosi Nikolas, o jam pavymui ėjo Roderikas. Nikolo akys, primerktos nuo lietaus, atidžiai stebėjo Byglą, artėjantį kitu tarpeklio kraštu.

– Laikas pakeisti juos, – pasakė jis ūmiai. – Jei jas rado tarpeklio dugne, aš ten nulipsiu. O tu, Bilai?

– Manau, – pradėjo majoras Persimonas, – kad turėtume...

– Ar jie tikrai apačioje kažką pamatė? – pertraukė jį neramus Roderiko balsas. – Mes grįžome, nes regėjosi... nes

mums pasirodė... – Jis žvilgterėjo man į veidą, nutilo, greitai priėjęs atsistojo šalia ir padrąsinančiai nusišypsojo.

Bet aš tik papurčiau galvą.

– Bijau, kad pamatė, – ištariau tyliai. – Dugalas sako, kad vienas iš vyrų kažką pamatė.

– Taip. Rodris. Matėm, kaip jis rodė ranka. Labai bijau, kad... – Jis vėl nutilo ir prikando apatinę lūpą. – Gal geriau grįžk į viešbutį, Dženete.

– O Viešpatie, – šūktelėjau beveik įniršusi. – Ne dėl manęs turite nerimauti. Juk man nieko neatsitiko.

Dabar visi trys vyrai jau buvo prie tarpeklio krašto. Tarp vėjo gūsių ir vandens šniokštimo vis pasigirsdavo Byglo balso nuotrupos.

– ...Žemiau telkinio... nepavyko gerai įžiūrėti... gali būti... koja... lipsiu žemyn...

Klestelėjau ant savo akmens. Nustebau, kad dabar, kai tai jau įvyko, nebejaučiau siaubo, tik stingulį. Visokios menkos nepatogios smulkmenos, kaip peršlapę batai, šalta dulksna, purvina nosinė palto kišenėje, viena po kitos įkyriai traukė dėmesį, ir aš apstulbusi galvojau tik apie save. Gal tai buvo nevalinga savisauga, o gal šitaip pasireiškė šokas; kad ir kas tai buvo, aš tik sėdėjau ir grūdau rankas į drėgnas pirštines, o aplink mane buvo gyvai ruošiamasi paskutiniam atradimo siaubui.

Byglas ir Rodris Makdauelas galiausiai nusileido žemyn. Man, bešališkai, beveik su vaikišku smalsumu stebinčiai juos, visa ši operacija atrodė stulbinanti. Jie veikė neįtikėtinai greitai. Byglas vis dar kažką šūkčiojo iš anos tarpeklio pusės, o Rodris ir tas kitas vaikinas Jenas permetė virvę per uolos atramą, kyšančią tarp jų. Abu virvės galai rangydamiesi nuvinguriavo gilyn, pasiekė dugną ir pakibo. Rodris kažką tarstelėjo Jenui, kažkaip ištraukė virvę sau tarp kojų, permetė per petį ir tada tiesiog atbulas žengė nuo

uolos. Jis sparčiai leidosi nugara žemyn, prisilaikydamas virvės, kuri, pasirodo, buvo jam atrama leidžiantis. Tai atrodė paprasta ir kartu beprotiška. Matyt, šūktelėjau, nes Roderikas, stovėjęs šalia manęs, prunkštelėjo.

– Tai vadinama nusileidimu virve... – Jis pats jau irgi tvarkė virvę. – Normalus ir pats greičiausias nusileidimo būdas... Ne, Bilai, eisiu aš. Mes tuoj pat duosime ženklą, jei mums reikės pastiprinimo.

Rodris jau buvo dingęs. Jenas liko šalia uolos smaigalio, prie kurio buvo pritvirtinta virvė, tad dabar jau ir Byglas leidosi žemyn. Nikolas grįžo nuo tarpeklio pakraščio.

– Aš leisiuosi žemyn, – pasakė jis trumpai.

Roderikas, kuris pasilenkęs tvirtino savo virvę, greitai pakėlė į jį akis ir sumikčiojo:

– Tu? Nežinojau, kad tu alpinistas.

– Nežinojai? – paklausė Nikolas ne itin mandagiai.

Roderiko akys plykstelėjo, bet jis tik maloniai atsakė:

– Gal geriau aš lipsiu pirmas.

Ir jis dingo greitai kaip Rodris, tik dar sklandžiau. Nikolas stebėjo, kaip jis leidosi, atgręžęs nugarą į tą pusę, kur aš kūpsojau ant šlapio akmens. Tada, išgirdęs šūksnį iš apačios, jis irgi apsivyniojo virve ir atsargiai nusileido per kraštą.

Mažoji laukiančių vyrų grupelė priėjo prie tarpeklio briaunos ir sužiuro į aidinčią gilumą, vėl atgaivindami tą pačią pikta lemiančią nuojautą, kuri būgštavimus paverčia tikrove. Atsistojau ir priėjau prie jų.

Ir beveik tą pačią akimirką iš apačios pasigirdo šūktelėjimas, bežodis garsas, kurio prasmė buvo taip siaubingai aiški. Puoliau bėgti, bet pajutau, kaip Dugalo Makrėjaus ranka suspaudė man alkūnę.

– Ramiau!

– Jis jas rado! – sušukau.

– Taip. Manau, kad rado.

Majoras Persimonas klūpėjo prie tarpeklio krašto, buvo girdėti susišūkčiojant, bet vėjas išblaškė žodžius. Tada vyrų grupė, iki šiol stovėjusi nejudėdama, ėmė sparčiai ir įgudusiai veikti. Dar du vietinės gelbėtojų komandos nariai ruošėsi lipti apačion, o pagrindinė grupė nuskubėjo šlaitu žemyn.

– Kur jie eina?

– Neštuvų, – atsakė Dugalas.

Viltis miršta paskutinė. Atsidūrusi tarp karšto troškimo ir visiško neišmanymo, aš buvau tarsi kurčia jo balso intonacijai ir kitų vyrų žodžiams. Energingai išsiveržiau iš jo gniaužtų ir puoliau prie tarpeklio krašto.

– Neštuvų? Jos gyvos? Ar gali būti, kad jos dar gyvos?

Tada pamačiau tai, kas buvo tarpeklio dugne. Nikolas ir Byglas nešė ją dviese, iš lėto, klupinėdami per akmenis, užtvėrusius vandens tėkmę. Nekilo jokių abejonių dėl nešulio, kurį jie ištraukė iš po krintančio vandens purslų... Buvau pamiršusi, kad negyvėliai esti sustingę, tarsi groteskiškos medžio skulptūros, surakinti graudžia paskutine mirties poza. Tamsiai mėlynos kelnės, žydra striukė buvo tokios purvinos ir permirkusios, kad atrodė juodos, ant rankų, išskėstų iš siaubo, geltonavo nešvarios pirštinės... Meriona Bredford.

Bet tai buvo ne Meriona Bredford; vyrai nešė baisią medinę lėlę, kurios galva maskatavo ant nusvirusio kaklo...

Greitai grįžau prie savo akmens, atsisėdau ir įsistebeilijau į kojas.

Nepajudėjau ir tada, kai atnešė neštuvus. Aš čia niekuo negalėjau padėti, bet mintis vienai grįžti į viešbutį taip pat buvo atgrasi, nes Alma Korigen irgi nebuvo nusiteikusi išeiti. Tad likau ten, kur sėdėjau, intensyviai rūkiau ir stengiausi nukreipti žvilgsnį nuo tarpeklio į pilką kalnų grandi-

nę, o už nugaros girdėjau gelbėjimo darbų bruzdesį, nors iš tikrųjų tai jau nebuvo gelbėjimas. Įtemptos virvės tratėjimas; švelni gėlų kalba; krenkšėjimas; tolimas ir iškreiptas Roderiko šūktelėjimas; įsakmus Byglo balsas; arti pasigirdę majoro Persimono žodžiai: „Ką? Dieve mano!“, tada dar vienas gėlų kalbos pliūpsnis, šį kartą toks nerimastingas, kad aš susijaudinau, nejaukiai pasimuisčiau ir apsižvalgiau.

Tai šūktelėjo Dugalas. Jis ir majoras Persimonas klūpėjo šalia ir atidžiai žiūrėjo žemyn į tarpeklį. Girdėjau, kaip Persimonas pakartojo: „Dieve mano“, tada abu vyrai lėtai atsistojo, žvelgdami vienas į kitą.

– Jis teisus, Dugalai.

Dugalas nieko neatsakė. Jo veidas buvo rūstus kaip iškaltas iš granito.

– Kas yra? Ko jie ten apačioje šūkauja? – Almos Korigen balsas perėjo į spiegimą.

Bilas Persimonas atsakė:

– Ji tikrai nukrito nuo iškyšos. Kūnas vis dar apjuostas virve. Virvė nupjauta.

Jos veidas, pridengtas ryškiu šaliku, išblyško.

– Ką... ką jūs turite omenyje?

Jis truktelėjo petimi ir pavargęs atsakė:

– Tai, ką pasakiau. Kažkas nupjovė virvę ir ji nukrito.

Alma Korigen tyliai ir sausai sušnibždėjo:

– Žmogžudystė.

Tada aš paklausiau:

– O Roberta Saims?

Jo išsiblaškęs žvilgsnis stabtelėjo ties manimi ir vėl grįžo prie tarpeklio krašto.

– Jos dar nerado.

Jie jos taip ir nerado, nors išnaršė baisųjį tarpeklį nuo vieno galo iki kito ir visą likusią dienos dalį praleido dar kartą plūkdamiesi begaliniu akmenynu aukštyn ir žemyn.

11

Paieškos tęsėsi visą dieną. Vėlyvą popietę vėjas nurimo, tik retkarčiais atgydavo šuoringais gūsiais. Lietus liovėsi, bet didžiuliai tamsiai pilki debesys kabojo žemai, visai uždengę Kuliną ir grėsmingai susitelkę virš Bleiveno viršukalnės. Marsko kalnas, stūksantis toliau į šiaurę, buvo visai neįžvelgiamas, o giliai apačioje it švinas dūlavo Kreithyčo įlanka.

Apie ketvirtą valandą Merionos Bredford kūnas buvo pagaliau nugabentas žemyn iki tarpeklio papėdės. Iš aukštai, nuo akmenų šlaito, stebėjau liūdną retą eiseną, su vargu besiskiriančią kelią pro šlapius viržius, o tamsūs debesys karojo jiems virš galvų. Eisena priartėjo prie žemutinio Ant Srono gūbrio ir niūriai nuvingiavo jo ketera pro ironiškai graudų šventės laužą, perkopė per kalvą ir dingo iš akių.

Prislėgta atsigręžiau į pilkąjį akmenyną, žvejodama naujos cigaretės. Karūnavimo šventės laužas... rytoj Londone skambės visi varpai, gros orkestrai, tuo tarpu čia... čia rytoj nebus jokios šventės. Rytoj, kaip ir šiandien, Kemesanerio slėnio tylą tedrums tik vienišas didžiosios kuolingos burbuliavimas, be galo liūdnas dirvinio sėjiko pypsėjimas ir tolimas jūros gaudesys. O jeigu dar neras Robertos...

Išgirdau, kaip virš manęs ant akmenų sučežėjo batai, ir pakėlusi akis pamačiau Roderiką Grantą, besileidžiantį viena iš nesuskaičiuojamos daugybės atbrailų, atsirėmusių į uolą, pakibusią virš Sputan Du. Jis buvo be kepurės, šviesūs plaukai patamsėję nuo lietaus. Atrodė neapsakomai pavargęs ir nusiminęs, iš rankos bėgo kraujas. Prisiminiau, ką Marsija buvo man sakiusi, ir staiga panorau sužinoti, ar jis numanė apie tai, kad Meriona Bredford buvo jam neabejinga, ir ar dabar bent truputį sau priekaištavo.

Pamačius mane, jo veidas šiek tiek praskaidrėjo, bet netrukus jį vėl užtemdė įtampos kaukė. Blausioje šviesoje akys atrodė pilkšvai mėlynos.

– Tau reikėtų grįžti į viešbutį, – pasakė jis netikėtai. – Atrodai visai nusikamavusi.

– Gal ir taip, – atsakiau vangiai. Mano rankos buvo drėgnos ir šaltos, kai pirštais negrabiai bandžiau įžiebti degtuką. Jis švelniai suėmė mane už pečių ir stumtelėjo sėstis ant akmens. Dėkinga susmukau, o jis tuo tarpu įžiebė žiebtuvėlį, pridegė man cigaretę, atrišo kuprinę ir išėmė ryšulėlį su maistu.

– Ką valgei?

– A, sumuštinių. Jau pamiršau.

– Pamiršai, nes valgei labai seniai, – pasakė jis. – Imk. Įsidėjau dvigubą porciją. Padėk man suvalgyti. Gal turi kavos?

– Turiu.

Jis ištiesė man plokščią sidabrinę gertuvę.

– Gurkštelk lašelį, padės.

Jis neklydo. Tai buvo gryna degtinė ir per penkias sekundes ji visai mane atgaivino. Atsitiesiau ir paėmiau antrą sumuštinį.

Roderikas mane stebėjo.

– Dabar jau geriau. Bet vis tiek verčiau grįžk į viešbutį.

Papurčiau galvą.

– Jokiu būdu. Dar ne. Dabar tikrai dar negalėsiu nusiraminti ir laukti. Turime rasti Robertą. Jei ji dar vieną naktį liks kalnuose...

Jis prabilo švelniu balsu:

– Abejoju, ar Robertai svarbi dar viena naktis, Dženete.

– Ji turi būti gyva, – nenusileidau. – Jei būtų įkritusi į tarpeklį kartu su Meriona Bredford, ją jau būtų radę. Dugalas Makrėjus sako, kad ji galėjo įstrigti kur nors aukš-

čiau, prie iškyšos ar dar kur nors. Juk prie tarpeklio viršaus yra tokių vietelių...

– Aš jau du kartus išieškojau visą aukštutinę slėnio dalį, – tarė jis išvargusiu balsu. – Draris, aš ir Korigenas praleidome ten visą dieną. Jos nėra nė pėdsako.

– Juk kažkur ji turi būti. – Mano balsas skambėjo atkakliai ir kvailai. – Ji tikriausiai sužeista, nes kitaip būtų atsiliepusi; o jeigu ji sužeista, tai negalėjo toli nueiti. Nebent...

Pajutau, kaip nervingai susitraukė raumenys, nes tik dabar pirmą kartą aiškiai suvokiau, ką galėjo reikšti nupjautasis virvės galas. Išsigandusi atsigręžiau į Grantą.

– Roderikai, – nesvarstydama kreipiausi į jį vardu. – Tu buvai nusileidęs į tarpeklį. Matei Merionos virvę. Juk nupjauta virvė gali reikšti tik viena, tiesa?

Jis stipriai užsitraukė cigaretę ir išleido debesį dūmų kaip gilų atodūsį.

– Tiesa. Vėl žmogžudystė...

Prabilau iš lėto:

– Dugalas prisiekia, kad buvo trečias alpinistas, tik jis neįžiūrėjo, kas: vyras ar moteris.

Jis nekantriai mostelėjo.

– Jei galima juo tikėti.

– Manau, kad galima. Jei šiame pasaulyje galima kuo nors pasitikėti, tai tik Dugalu Makrėjumi. Jei trečio alpinisto nebuvo, mes priversti manyti, kad virvę nupjovė Roberta, o tai jau tikra fantastika.

– Taip manai?

Aš išpūčiau akis.

– Nejaugi tiki, kad Roberta...

– Ji buvo naujokė. Jei Meriona nusprūdo ir traukė ją žemyn nuo ten, kur ji laikėsi, ji galėjo persigąsti ir...

– Netikiu! Beje, tu taip pat netiki!

Jis kreivai šyptelėjo.

– Netikiu.

– Vadinasi, trečiasis alpinistas buvo, – pasakiau. – Ir jis nupjovė virvę, taigi jis žmogžudys. Jis buvo ten, kai Meriona nukrito. O Robertos neranda nei nukritusios, nei sveikos. Dėl to padėtis ne aiškesnė, tiesa?

– Ar manai, kad žmogžudys pernešė Robertą?

– O ką kita mums belieka manyti? Mes jos nerandame. Jei ji būtų buvusi negyva, jis lengva širdimi būtų ją palikęs. Jei ji buvo tik sužeista, jis turėjo ją nutildyti. Galbūt jis nužudė ją ir paslėpė, tikėdamasis, kad jeigu kūnų ilgai neras, jam išeis tik į gera. – Aš atsidusau. – Nežinau. Jaučiuosi kaip patekusi į tamsų sūkurį, meldžiuosi, kad tik ji būtų sveika, ir... Dieve mano, tuo pat metu žinau, kad tai neįmanoma.

Aš atsistojau.

– Teks su ta mintimi apsiprasti, – pasakiau.

Jau ėmė temti, o gelbėtojai nenuilsdami toliau darbavosi visuose kalno šlaituose. Byglas ir Rodris Makdauelas, kurie buvo nusileidę su neštuvais, grįždami atsinešė iš viešbučio maisto, sriubos, kavos ir deglus. Valgėme ir gėrėme sustoję ratu, gaubiami tirštėjančios tamsos. Beveik niekas nekalbėjo; vyrų veidai buvo persikreipę ir įsitempę, judesiai sunkūs. Trumpi pokalbiai sukosi tik apie paieškų rezultatus ir tolesnius žvalgymo darbus.

Aš atsidūriau šalia Ronaldo Byglo, kuris, gelbstint buvęs toks reiklus, dabar beveik visai atsipalaidavo. Jis baigė tuštinti savo puoduką karštos kavos, kai priėjo Alesteras, tamsoje šalia žemesniojo vyro įgaudamas didelį ir grėsmingą pavidalą.

– Tas tarpeklis po Sputan Du, – paklausė jis greitai. – Koks jo dugnas?

Byglas kilstelėjo į jį akis ir atsakė švelniai nustebusiu balsu:

– Gana nelygus. Pilnas duburių ir nuriedėjusių akmenų. Srovė keletoje vietų krinta kriokliais į akmenyno papėdę. O ką? Gali neabejoti, mes tikrai būtume ją pastebėję.

– Ar tarpeklio sienose yra olų ar plyšių?

– Daugybė. – Ronaldas Byglas pasilenkė ir įdėjo puodelį į viešbučio krepšį. – Bet mes ten buvome keturiese, taigi galiu laiduoti...

– Ar gali laiduoti, – ramiai tęsė Alesteras, – kad bent po du iš jūsų apieškojo kiekvieną plyšį?

Akimirką buvo tylu; mačiau, kaip trumpai sužėravusi geso, įsidegė ir vėl geso Alestero cigaretė. Tada šalia jo sušvito dar viena cigaretė ir iš ten pasigirdo Roderiko balsas.

– Kodėl klausi? Ką nori tuo pasakyti?

– Noriu pasakyti, kad vienas iš mūsų yra žudikas, – šiurkščiai atsakė Alesteras.

Įsiterpė Hartlis Korigenas.

– Nedora šitaip kalbėti! Tai tolygu kaltinti Byglą, Grantą ar Drarį.

– Žinai, jis teisus, – tyliai pritarė Byglas. – Juo gali būti kiekvienas iš mūsų. Bet kam žudikui slėpti antrąjį kūną, jei pirmasis jau surastas? Žinoma, jei ji dar gyva, jis turėtų būti suinteresuotas pirmasis ją rasti ir nutildyti. – Jis vėl pakėlė akis į Alesterą. – Bet jis to nepadarė. Manau, kad kiekvienas iš mūsų, po vieną ir kartu, apieškojome visus tarpeklio plyšelius.

– Tai faktas, – staiga atsklido iš tamsos Rodrio Makdauelo balsas.

– Gerai jau, gerai, – nusileido Alesteras. Jis pažiūrėjo į Byglą. – Juk supranti, mūsų tokia padėtis...

– Suprantu. Viskas gerai.

Vyrams dar kartą grįžtant kiekvienam į savo paieškos komandą, grupė vėl judėjo, šešėlių būreliai tai glaudėsi, tai vėl skirstėsi. Šalia savęs pamačiau Nikolą.

Jis tarstelėjo šiurkščiu iš nuovargio balsu:

– Tai neprotinga, Džianeta. Tuoj pat grįžk į viešbutį.

Nebeturėjau jėgų piktintis jo balso tonu.

– Dar negaliu pasiduoti, – atsakiau dusliai. – Neištverčiau sėdinėdama, laukdama, su Kaudrei-Simpsonais klausydamasi žinių apie Everestą ir nė minutę nesustodama galvoti apie tai, kas vyksta kalnuose.

– Jums nėra jokios prasmės čia būti, – pritarė jam Ronaldas Byglas. – Grįžkit, pailsėkit ir pasistenkit išmesti iš galvos visą šį reikalą. Beje, apie Everestą... – Jis krestelėjo kuprinę ir prabilo garsiau. Mačiau, kaip jam netikėtai nusišypsojus, sužvilgo balti dantys. – Pamiršau jums pasakyti, – kreipėsi jis į visas išsibarsčiusias grupeles, dūlavusias aplink jį, – kad neseniai per karinę stotį išgirdome žinią. Jiems pavyko. Kaip Dievą myliu, pavyko. Jie įkopė į Everestą.

Prasidėjo sujaudintas bruzdesys, trumpą akimirką visi pamiršo, dėl kokios niūrios užduoties čia susirinko, ir Byglas buvo apipiltas klausimais. Jis atsakinėjo rimtai kaip visada, bet netrukus paėjėjo į šalį, visai vienas, ir draugija tuoj pat iširo bei mažomis grupelėmis pasklido į visas puses tęsti paieškų. Jiems tolstant girdėjau jų balsus, gyvai aptarinėjančius Byglo naujieną. Man atrodė, kad jis sąmoningai laukė progos paskelbti žinią, kuri suteiktų nuvargusiems ieškotojams naujų jėgų. Mano pagarba jam dar išaugo.

Šalia manęs vėl piktai prabilo Nikolas:

– Klausyk, Džianeta...

Bet Roderikas nutraukė jį:

– Palik ją ramybėje.

– Ką nori tuo pasakyti, po galais?

Netoliese mirksėjo fakelai ir jų trūkinėjančiame žybčiojime mačiau Roderiko veidą. Jis buvo išblyškęs ir degė kaž-

kokiu nervingu pykčiu. Jo akys buvo įsmeigtos į Nikolą, o liepsnos apšviestos jos atrodė juodos ir pavojingos.

– Tą, ką pasakiau. Ne tavo reikalas, ką Dženetė veikia, aš esu įsitikinęs, kad jai labiau patiktų, jei paliktum ją ramybėje.

Tai buvo kokti, atgrasi scena ir ji prasidėjo taip greitai, kad aš išstovėjau tarp jų išsižiojusi geras penkiolika sekundžių, kol suvokiau, kas įvyko. Marsijos darbelis, kad ją kur galas.

– Tuoj pat abudu liaukitės, – pasakiau griežtai. – Tai, ką veikiu, yra mano ir niekieno kito reikalas. – Tvėriau Roderikui už rankos ir spustelėjau. – Jis teisus, Roderikai. Iš manęs čia jokios naudos ir aš grįžtu atgal. Todėl abu palikite mane ramybėje. – Išsitraukiau iš kišenės vilnones pirštines ir ėmiau traukti jas ant šaltų rankų. – Mes visi pavargę ir sudirgę, tad, dėl Dievo meilės, nereikia tų scenų. Aš susikrausiu termosus bei kitus indus ir nunešiu tiesiai į viešbutį, o tada eisiu miegoti.

Atsiklaupiau ir pradėjau krauti indus į krepšį. Į Nikolą net nepažvelgiau. Jis neištarė nė žodžio, bet mačiau, kaip įniršęs sviedė žemyn cigaretę, tylėdamas nusisuko ir dingo tamsoje paskui Ronaldą Byglą. Roderikas iš viršaus dvejodamas paklausė:

– Ar turi deglą?

– Taip, – atsakiau. – Dėl manęs nesirūpink. Aš rasiu kelią. Eik ir padėk kitiems. – Neryžtingai pažvelgiau aukštyn į jį. – Roderikai...

– Ką? – jo balsas tebebuvo įsitempęs ir niūrus.

– Rask ją, būk geras.

– Pasistengsiu.

Ir jis taip pat nuėjo. Susirinkau visą laužą daiktų, kuriuos apšvietė mano deglas, tada porą akimirkų atsisėdau ir užsidegiau dar vieną cigaretę. Vieną ką tik buvau surūkiusi, bet

tebesijaučiau sudirgusi, o pastaroji scena su visomis savo keistomis užuominomis prislėgė mane labiau, nei norėjau pripažinti.

Jau buvo visai tamsu. Kalva už manęs blykčiojo paskli-dusių deglų liepsnelėmis, o tarp vėjo gūsių girdėjau paskirus ieškotojų šūksnius. Nutilus vėjui išgirsdavau batų girgždėjimą ant žvirgždo, o toli kairėje pusėje porą kartų kažkas šaižiai sulojo, tikriausiai kalnų lapė.

Pagaliau atsistojau, sutrypiau kulnu nuorūką, paėmiau krepšį ir pradėjau atsargiai leistis žemyn nuo kalno. Plačiu lanku apėjau tarpeklį ir, pasišviesdama deglu, lėtai ir apdairiai repečkojausi žemyn pro netvarkingai suvirtusius žvirgždyno akmenis. Žinojau, kad pusiaukelėje turiu išeiti į elnių taką, kuris sunkiai, bet saugiai vedė prie žemutinio Ant Srono gūbrio. Toli apačioje nuo kranto pakilo pulkas triukšmingai besikivirčijančių jūrinių šarkų ir nuskrido virš slėnio. Girdėjau jų džiugų šiurkštų čeksėjimą, aidu atsimušantį nuo įlankos vandens ir tirpstantį tyloje. Vėjas stipriai pūtė man į veidą, jaučiau aštrų jūros, žolės ir durpių kvapą. Atsargiai žengiau ant dumblinos atbrailos ir pamačiau, kad jau einu elnių taku.

Dabar eiti buvo jau lengviau, bet vis tiek žingsniavau neskubėdama ir atsargiai, suvaržyta tempiamo krepšio ir deglo, tad, jei slystelėčiau, neturėčiau laisvos rankos susilaikyti. Po turbūt daugiau nei valandą trukusios kelionės su palengvėjimu pasijutau jau minanti viržiais per kalvagūbrį, jungiantį Bleiveną su Ant Sronu.

Aš taip bijojau suklupti arba nuklysti nuo elnių tako, kad lipau nuo kalvos, neatplėšdama akių nuo mažo, deglo apšviesto žemės sklypelio prie pat mano kojų. Bet kai pasiekiau lygius kalvagūbrio viržius, mano nosis užuodė naują aštraus vėjo gūsių atnešamą kvapą. Nors ir atpažinau, kad tai dūmų kvapas, be baimės ir apie nieką negalvodama ėjau toliau.

Kol pakėliau akis ir ne toliau nei už šimto jardų išvydau blyškų vinguriuojantį dūmų stulpą.

Laužas. Kažkas užkūrė laužą. Dūmas nuo drėgnų malkų tai kilo stulpu, tai lingavo kaip šmėkla tamsioje naktyje, bet stulpo apačia tebežėravo raudonai ir aš girdėjau, kaip spragsėdami šokinėjo liepsnos liežuviai.

Man regis, kad stovėjau ir spoksojau į liepsną ištisą pusę minutės, kol mano lėtas protas suvokė, jog kažkas, nežinantis apie nelaimę, užkūrė šventinį laužą. Suspragsėjo kita pliauska, subangavo rausvas dūmas ir šviesos fone sujudėjo tamsi vyro figūra.

Akimirksniu mano smegenyse tarsi spragtelėjo užraktas ir vietoj šio vaizdo man prieš akis iškilo seniau matytasis. Ugnies stulpas ir priešais jį groteskiškai šokančio vyro šešėlis. Pajuodęs laužas, o ant jo – rūpestingai kaip aukojant paguldyta nužudyta mergaitė...

Roberta!

Štai kam žudikas pasiliko Robertą.

Su triukšmu išmečiau krepšį ir kaip pamišusi nulėkiau prie rūkstančio laužo. Nežinojau, ką darysiu. Veikiau gryno instinkto genama. Puoliau į priekį šaukdama, tvirtai kaip kirvį sugniaužusi rankoje sunkų deglą.

Kažkas atsiliepdamas šūktelėjo nuo kalvos man už nugaros, visai arti, bet aš nekreipiau dėmesio. Bėgau žūtbūtinai, sukandusi dantis, verkdama, gaudydama kvapą. Ugnis vėl bandė įsidegti. Vėjas blaškė dūmus į šalis ir dusinančiu debesiu suko juos aplink mane.

Ir štai pribėgau prie laužo. Dūmai raizgėsi aplink mane ir plaikstydamiesi kilo į juodą dangų. Trakštelint įsidegusioms smulkioms šakutėms, liepsnos pliūpteldavo į viršų, o kryžmai sudėtos degančios šakos kūpsojo jų kelyje kaip užtvaros.

Slidinėdama ir dusdama sustojau prie pat laužo ir pabandžiau prisidengti akis prieš pakeldama jas aukštyn.

Mačiau, kaip dūmai tarsi vėduoklė skleidžiasi po kažkuo, gulinčiu ant malkų krūvos viršaus. Mačiau, kaip raudona liepsna atsispindi rankinio laikrodžio stikle. Mačiau tabaluojantį batą, o padų vinutės blykčiojo kaip liepsnos liežuvėliai.

Puoliau prie degančios krūvos ir pabandžiau nutverti ranką ar koją.

Tada iš dūmų už manęs išniro šešėlis. Tvirtos vyro rankos stvėrė mane ir atitraukė atgal. Aš muisčiausi ir dūriau deglu. Vyras nusikeikė ir tada jau stipriai surakino mane glėbyje. Priešinausi kaip pašėlusi ir, regis, šaukiau. Jo glėbys tiesiog traiškė mane. Tada vyras parvirto ir aš nugriuvau į šlapius viržius, prispausta sunkaus užpuoliko kūno.

Tarsi per miglą išgirdau šūksnius, kojų trepsėjimą ir kimų balsą: „Džianeta!" Kažkas nutraukė nuo manęs užpuoliką. Išgirdau apstulbusį Alestero balsą: „Džeimsi Farleinai! Dėl Dievo meilės, kas čia darosi?" ir jaunuolis atsidūrė jo galingame glėbyje. Dugalas Makrėjus padėjo man atsistoti ant kojų. Aš drebėjau ir, rodos, verkiau. Jis paklausė:

– Ar jums nieko neatsitiko, panele?

Stipriai įsitvėriau į jį ir drebančiomis lūpomis šnibždėjau:

– Ant laužo... Roberta... greičiau.

Jis apkabino mane. Jo didelis kūnas taip pat drebėjo ir, kai suvokiau, dėl ko, gailestis jam padėjo man susitvardyti. Jau ramiau paklausiau:

– Ar ji mirusi?

Man atsakė kitas balsas. Nuvargusi pažvelgiau aukštyn. Netoli laužo stovėjo vyras. Tai buvo Hartlis Korigenas. Jis žiūrėjo žemyn į daiktą, gulintį prie jo kojų.

Jo balsas buvo be jokios išraiškos, kai jis pasakė:

– Tai ne Roberta Saims. Tai Byglas. Kažkas perpjovė jam gerklę.

12

Kitą rytą po košmarų nakties miegojau ilgai, o atsibudau jau šviesiame pasaulyje. Rūkas vis dar dengė kalnų viršūnes, sniego dribsniais rinkosi siauruose plyšiuose ir duburiuose, bet vėjas jau buvo nurimęs ir švietė saulė. Bleivenas atrodė mėlynas, o jūra žėrėjo.

Bet nuotaika nepasitaisė, kai nulipusi apačion sužinojau, kad Robertos dar nerado ir atvyko policija. Valgyti negalėjau, bet išgėriau kavos ir spoksojau pro tuščio valgomojo langą, kol įėjo nuvargęs ir liūdnas Bilas Persimonas ir pasakė, kad policija norėtų šnektelėti su manimi.

Kaip tyčia iš Elgolio tą rytą buvo atvykęs pareigūnas, vadovavęs Makrėj nužudymo tyrimui ir ketinęs papildomai apklausti gyventojus dėl anos bylos... Taigi naujųjų įvykių pėdsakais, šviežesniais, nei tikėtasi tiriant žmogžudystę, iš Inverneso atvyko ramių akių inspektorius Makenzis, o drauge su juo stambus rudaplaukis jaunas seržantas, vardu Hektoras Manrou. Gydytojas, skubiai iškviestas telefonu dar brėkštant, jau buvo apžiūrėjęs Merionos ir Byglo kūnus, o prie naujojo laužo buvo pasiųstas konsteblis saugoti visų įkalčių, kuriuos inspektorius galėtų ten surinkti, baigęs parengiamąją apklausą viešbutyje.

Šią informaciją skubomis man perdavė Bilas Persimonas, vesdamas mane į mažytę svetainę už poilsio kambario, kur laikinai buvo įkurtas inspektoriaus kabinetas.

Kad ir kaip tai buvo kvaila, aš nervinausi ir nenusiraminau, net kai paaiškėjo, kad inspektorius – geraširdis vidutinio amžiaus vyras žilstančiais plaukais ir giliomis pilkomis akimis, kurių kampučiai buvo išvagoti raukšlelių kaip daug juoktis mėgstančio žmogaus. Man įėjus jis atsistojo ir mes oficialiai paspaudėme vienas kitam ranką. Klestelėjau ant kėdės, kurią jis man nurodė, ir mudu sėdėjome abipus nedi-

delio stalelio vienas priešais kitą. Stambusis rudaplaukis seržantas, iškilmingai pasitempęs, laukiantis su užrašų knygele rankoje, užgožė stalą, savo siaurą kėdę ir, tiesą sakant, visą kambarėlį.

– Na, panele Bruk... – Inspektorius žvilgterėjo į popierių krūvą, gulėjusią priešais jį, tarsi abejodamas dėl mano asmenybės ir norėdamas pasitikslinti. – Kaip suprantu, jūs atvykote tik šeštadienį po pietų.

– Taip, inspektoriau.

– Ar prieš atvykdama čionai jūs ką nors žinojote apie Heter Makrėj nužudymą?

Nustebau ir neslėpiau to.

– Ką jūs, ne.

– Ir neskaitėte laikraščiuose?

– Kiek pamenu, ne.

– Aha. – Jis tebežiūrėjo į stalą ir nerūpestingai kalbėjo: – O kas jums apie ją papasakojo?

Atsakiau atsargiai, svarstydama, ko jis siekia.

– Iš užuominų, kurias išgirdau iš įvairių žmonių, supratau, kad įvyko kažkas baisaus, todėl paklausiau pono Granto ir jis man viską papasakojo.

– Vadinasi, Roderikas Grantas, tiesa? – Jis pervertė keletą popieriaus lapų, o seržantas kažką užsirašė.

– Taip. Kitą rytą ponas Hėjus vėl apie tai prašneko. – Ir mandagiai pridūriau seržantui: – Ponas Hubertas Hėjus. Laisvas menininkas.

– Teisingai. – Inspektoriaus akių kampučių raukšlės akimirką pagilėjo. – Gerai, kol kas apie tai nekalbėsime. Aš supratau, kad būtent jūs vakar vakare aptikote ant laužo pono Byglo kūną.

– Taip. Tiksliau, aš pirmoji tą vaizdą pamačiau. Bet nežinau, kas jį nuo laužo nukėlė.

Pirmą kartą inspektorius pažvelgė tiesiai į mane ir aš

pastebėjau, kad jo akys buvo bereikšmės, tolimos ir netgi šaltos. Dėl to jo paprastas malonus veidas kėlė nerimą ir šiek tiek baugino. Jis tarė:

– Kada jūs pastebėjote, kad laužas uždegtas?

– Tik tada, kai jau buvau netoli jo. Ar jūs žinote tą kalvą, inspektoriau Makenzi?

– Pastarąsias tris savaites dažnai ant jos buvojau.

– Iš tiesų. Kaip kvailai paklausiau.

Netikėtai jis nusišypsojo.

– Mudu su Hekiu turime žemėlapį. Na, panele Bruk, dabar paprasčiausiai papasakokite savais žodžiais, kas įvyko jums leidžiantis nuo kalvos.

Aš papasakojau. Jis klausėsi tylėdamas, jo pilkos akys žvelgė ramiai ir tiriamai. Šalia jo rudaplaukis seržantas, toks pat ramus, įgudusia ranka stenografavo mano žodžius.

– ...Ir tada prie laužo pamačiau tarsi vyro šešėlį.

– Tik vieną?

– Taip.

– Kaip suprantu, jūs jo nepažinote.

– Ne.

– Ar jis tuo metu nešė, ar tempė kūną?

– O, ne. Jis tik judėjo šone prie rūkstančių dūmų, kuriuos vėjas plaikstė šen ir ten. Aš prisiminiau tą... tą kitą žmogžudystę ir pamaniau, kad šį kartą nužudė Robertą.

– Robertą?

– Robertą Saims, merginą, kurios pasigendama. Inspektoriau, ar nebūtų geriau, jei dabar mes visi ieškotume...

Jis ramiai atsakė:

– Ant kalvos yra vyrų. Tęskite.

– Tai viskas. Aš pradėjau bėgti prie laužo. Negalvodama, ką darysiu. Ir tada ant jo kažką išvydau... kūną... o kai bandžiau jį pasiekti, kol dar neapėmė liepsna, žudikas puolė mane.

– Tiesą sakant, – ramiai įsiterpė inspektorius, – jus užpuolė Džeimsis Farleinas.

Aš spoksojau į jį.

– Žinau. Tikrai...

Jis nutraukė mane:

– Na, gerai. Išsiaiškinkime. Jūs, be abejo, suvokiate, kad ponas Byglas buvo nužudytas visai prieš jums jį aptinkant. Ar nieko nesutikote ir su niekuo neprasilenkėte, leisdamasi žemyn į Ant Sroną?

– Ne.

– Gal ką nors girdėjote? Žingsnius arba...

– Nieko. Tik girdėjau, kaip toli šlaite šūkčioja vyrai, bet daugiau nieko. Kai pamačiau laužą ir surikau, kažkas šūktelėjo visai man už nugaros, bet iki tos akimirkos jo negirdėjau. Mat vėjas pūtė gana stipriai ir...

– Tiesa. – Atrodė, kad jis vėl susimąstęs apžiūrinėja priešais stovintį stalą. – Jūs paskutinė matėte poną Byglą gyvą, kai grupė vakar naktį išsiskirstė baigiamajai paieškai, ar ne?

– Aš... Inspektoriau, ar jums leidžiama pateikti primenamuosius klausimus?

Jis nusišypsojo.

– Jau tūkstantį kartų girdėjau atsakymą į šį klausimą. Taupau laiką. Tai ar taip?

– Taip.

– Ar matėte, į kurią pusę jis nuėjo?

– Kalva žemyn.

– Vienas?

– Taip.

– Tikrai?

Žvelgiau į jį atvirai.

– Visiškai.

– Aišku. Dabar grįžkime prie laužo, gerai? Jūs pribėgote prie jo ir surikote. Ar pažinote, kas šūktelėjo atsiliepdamas jums už nugaros, – regis, taip sakėte?

– Ne, nepažinau. Bet spėju, kad tai buvo Alesteras, ponas Breinas, nes jis atitraukė Džeimsį Farleiną nuo manęs. Matyt, jis ten atsirado labai greitai. Dar buvo ir Dugalas Makrėjus.

– Vadinasi, pirmasis, ir labai greitai, scenoje pasirodė ponas Alesteras Breinas. – Jo balsas buvo mąslus ir malonus. Pajutau, kaip įsitempia mano raumenys. – Kas dar ten buvo?

– Ponas Korigenas. Jis stovėjo prie laužo. Matyt, jis ištraukė iš ugnies kūną. – Nurijau seiles ir greitai pridūriau: – Jiedu su Alesteru tikriausiai nusileido drauge.

– Ne, – atsakė inspektorius švelniai kreipdamasis į stalo viršų. – Abu džentelmenai teigė, kad atėjo atskirai. – Jo akys, pakeltos į mane, staiga tapo griežtos ir gyvos. – Kas dar ten buvo?

– Daugiau nieko.

– Džeimsis Farleinas ir Dugalas Makrėjus, ponas Breinas ir ponas Korigenas, visi, kurie subėgo jums surikus. Kas dar?

Pažvelgiau į jį.

– Viskas. Daugiau nieko nemačiau.

Jo pilkos akys tyrinėjo mane, tada nukrypo žemyn.

– Šit kaip, – pasakė inspektorius neaiškiai, bet man liko nejaukus įspūdis, kad per pastarąsias penkias minutes jis priėjo išvadą, kuri jam pačiam nekėlė jokių abejonių. Jis be tikslo pavartaliojo kelis popierius ir nepakeldamas akių paklausė: – Ar jūs užsisakėte kambarį prieš savaitę?

– Na taip.

– Po Heter Makrėj nužudymo?

– Turbūt. Aš nežinojau...

– Suprantama. Seržantas Manrou užrašė jūsų parodymus... Panele Bruk, jūs užsisakėte kambarį Drari, ponios Nikolas Drari vardu.

Kaip kvaila, kad jis elgiasi su manimi, kaip su priešiška liudytoja ir kad turiu sėdėti čia trūkčiojančiais nervais, tvirtai sugniaužusi rankas tik dėl to, kad jo elgesys su manimi tapo nebe toks draugiškas.

Atsakiau kaltu ir drauge įžūliu balsu:

– Tokia mano pavardė.

– Tai kodėl, vos atvykusi, pakeitėte ją į Bruk? Ir kodėl jūs ir jūsų vyras stengiatės išvengti vienas kito?

– Jis nebe mano vyras. – Nepajutau, kaip puoliau aiškintis. – Mes išsiskyrėme prieš ketverius metus. Aš nežinojau, kad jis čia. Kai pirmąjį vakarą čia jį pamačiau, labai suglumau ir užsiregistravau mergautine pavarde, kad išvengčiau klausimų.

– Supratau. – Ir jis staiga nusišypsojo. – Atleiskit, kad privarginau jus, panele Bruk. Jūs man padėjote, tikrai labai padėjote.

Keista, bet jo žodžiai anaiptol manęs neįtikino. Griežtai paklausiau:

– Kodėl jums visa tai taip svarbu? Ar dabar jau tikrai viskas aišku? Jūs žinote, kas yra žudikas, ir...

Jo antakiai pakilo.

– Žinome, kas yra žudikas?

– Džeimsis Farleinas! – sušukau. – Džeimsis Farleinas! Kas kitas galėtų būti? Jis buvo prie laužo, jis ten mane užpuolė. Ko jums dar reikia?

– Šio to daugiau, – atsakė inspektorius Makenzis, nežymiai šypsodamasis. – Farleinas sako, kad jis ėjo iš viešbučio, nugabenęs ten neštuvus. Jis buvo Ant Srono papėdėje, kai pamatė, kad užsidegė laužas. Jis kaip galėdamas skubiau užkopė į kalvą ir buvo jau beveik pačiame viršuje, kai išgirdo jūsų riksmą, tada jūs pradėjote bėgti ir, anot jo, puolėte į laužą. Jam pasirodė, kad jūs galite apdegti, tad jis prišo-

ko ir jus nutempė. Jūs trenkėte jam, prasidėjo imtynės ir judu pargriuvote ant viržių šlaito... Ar tiesa, Heki?

– Tiesa, sere. – Hektoras Manrou palingavo savo rudą galvą.

– Matote? – pasakė inspektorius Makenzis man.

– Gal ir tiesa, – sutikau.

Jis nusišypsojo.

– Gal. Juolab kad Dugalas Makrėjus visą laiką buvo kartu su juo.

Stojo trumpa įtempta tyla. Tada jis pakilo ir pradėjo rinkti savo popierius. Aš irgi atsistojau.

– Jei galima, – pasakė jis, – vėliau norėčiau dar su jumis pasikalbėti, bet dabar geriau palypėsiu į Ant Sroną. – Jis pabrėžtinai mandagiai praleido mane pro duris. – Kaip suprantu, būsite čia visą dieną.

– Aš taip pat lipsiu į kalvą, – atsakiau, nesugebėdama nuslėpti balse atšiaurumo. – Juk vieno asmens vis dar pasigendama.

– Nepamiršau, – atsakė jis rimtai ir uždarė už manęs duris.

13

Dvi naktys ir viena diena – labai ilgas laikas, jei esi kalnuose. Man regis, kad dabar jau visi buvome praradę viltį rasti Robertą gyvą. Aš pati daug vyliausi dėl to, kad jos pėdsakų nebuvo aplink tą vietą, kur rado Merionos Bredford kūną. Įkritusi į tą patį tarpeklį, ji tikrai būtų užsimušusi. O kadangi jos niekur arti nesimatė, piršosi mintis, jog ne itin rimtas sužeidimas nesukliudė jai išropoti ir susirasti priedangą. Bet, žinoma, jei ji neprarado sąmonės, turėjo girdėti gelbėtojų šūksnius. O dvi naktys ir viena diena net vasaros oru yra labai ilgas laiko tarpas...

Jau buvau atmetusi savo šiurpią teoriją, kad žudikas – trečiasis alpinistas – nusitempė Robertą, gyvą ar mirusią, saviems tikslams. Jei žudikas, kuris degino laužus, ir žudikas, kuris nupjovė virvę, yra vienas ir tas pats asmuo, – o tai yra taip įmanoma, kad beveik galima vadinti neabejotinu faktu, – tada, turėdamas rankose Robertos kūną, vargu ar jis būtų žudęs vargšą Byglą savo antrajam laužui.

Negalėjau patikėti, kad jis turėjo kokį tikrą motyvą žudyti Ronaldą Byglą. Labiau nei kada nors anksčiau atrodė akivaizdu, jog susidūrėme su maniaku. Žudynių pobūdis buvo toks beprasmis ir pamišėliškas, kad vien apie tai pagalvojus imdavo pykinti. Aš vėl stipriai nusipurčiau prisiminusi Huberto Hėjaus žodį „aukojimas".

Niekaip nesuvokiau, kuo šie du aiškiai ritualiniai nužudymai galėjo sietis su Merionos ir Robertos mirtimi. Todėl vėl kėblindama elnių taku paskui Hubertą Hėjų galvojau, kad mes bent šį tą galime veikti. Jei rastume Robertą ar jos kūną, vis šiek tiek padėtume policijai gaudyti neabejotiną pamišėlį.

Saulė vis dar skaisčiai švietė mėlyname danguje. Vakar, kai dangus kabojo sunkus ir pilkas, nesunkiai įsivaizdavome kalno šlaitus kaip tragedijos foną, bet šiandien, saulei žarstant auksinių pluoštų arabeskas ant jaunų papartynų ir iš prožirnių traukiant karštą kokoso kvapą, Bleivenas jau nebeatrodė toks bloga lemiantis kaip vakar. Vasara jį atgaivino. Kalnų čivyliai čypsėdami ir treliuodami žaidė virš ryškių dygiakrūmių brūzgynų, o visuose pilkų uolynų kampuose skaisčia rausvai violetine spalva švietė ankstyvųjų šilojų žiedai.

Ieškotojų grupės pagaliau paliko Juodąjį Stulpą ir išsibarstė po kalną, vis dar dairydamosi po žvirgždynus ir aukštų viržių atšlaites. Viena grupė, kaip sakė man Hubertas Hėjus, įkopė į uolas virš Sputan Du ir, pasiekusi aukščiausią

kalno tašką, dingo iš akių. Vėl akras po akro skvarbydama žvilgsniu stačius akmenuotus šlaitus, išraižytus tarpekliais ir plyšiais, supratau, kodėl žmonės gali išgulėti kalnuose savaitę ar mėnesį, ir niekas neras jų kūnų. Vis dar yra alpinistų, pasakė man Hubertas Hėjus, kurie dingo prieš daugelį metų, o jų pėdsakų iki šiol taip niekas ir neaptiko.

Kai pasiekėme vietą, kur vakar sutikau Roderiką, lipantį žemyn nuo Juodojo Stulpo, išgirdome šūktelint ir dešinėje pusėje pamatėme nedidelę grupelę vyrų, o vienas iš jų, regis, Hartlis Korigenas, mojavo ranka ir kažką sakė.

– Ar manai, kad rado? – paklausiau užgniaužusi kvapą.

– Nepanašu, – atsakė Hubertas Hėjus. – Matyt, jie sudarė naują paieškų planą. Nueisiu ir šnektelsiu su jais.

Jis pasuko prie grupelės, o aš, likusi viena, dar šiek tiek pastovėjau žiūrėdama aukštyn į uolas. Pastebėjau, kad buvau lygiai po ta vieta, kur rado Heter Makrėj. Akimirką pasidaviau klaikiai minčiai, kad čia, ant pajuodusios iškyšos, rasime gulinčią Robertą. Bet nupurčiau tą mintį kaip baisaus praėjusios nakties sapno skiautes ir nukreipiau žvilgsnį į lengviau įveikiamą kelią, kuris vedė link Juodojo Stulpo perėjos.

Žinojau, kad visa teritorija jau apieškota; be to, dirbo vyrų komanda, nepalyginti geriau išmananti apie kalnus nei aš. Bet kažkas mumyse nenori sutikti su kitų pateiktais pranešimais, kad ir kokie patikimi jie būtų, jog kažkas kitas ieškojo ir nerado. Mes negalime nurimti, kol patys visur neišieškome. Juk galėjo atsitikti, sakiau sau, kad jie praleido kokį kampelį, skylę ar plyšį šioje baisioje vietovėje.

Pradėjau atkakliai ropštis į viršų prie Sputan Du šlaito ten, kur netvarkingai suvirtusios uolos pramaišiui kaitaliojosi su viržių ploteliais.

Kopti buvo be galo sunku. Uolos šiandien buvo sausos, vėjas nepūtė, bet reikėjo repečkotis ant kiekvieno didesnio

akmens, o tarp jų žiojėjo pavojingos duobės, plonai pridengtos viksvomis ir viržiais. Netrukus mane išpylė prakaitas, o galva svaigo nuo per dažno žvalgymosi po iškyšomis ir smulkių akmenų kiaurymėmis, prasiraususiomis tarp didesnių uolų. Keberiojausi į viršų nesuvokdama, kaip aukštai užlipau, kol nuovargis privertė mane sustoti ir atsigręžus pažvelgti žemyn į kelią, kurį įveikiau.

Tą pačią akimirką mano akys už kažko užkliuvo – mažytė švieselė tarp viržių, spindulys, sklindantis nuo mažutėlės gintaro spalvos žvaigždelės. Pamačiau žvilgant metalą ir pasilenkiau patyrinėti iš arčiau.

Tai buvo segė, kokios paprastai pardavinėjamos Škotijos suvenyrų parduotuvėse. Apvali sidabro plokštelė su jaspio akmenukais. Staiga susijaudinusi pasilenkiau jos pakelti. Roberta... Iš tikrųjų ar ne Roberta segėjo ją pirmąjį vakarą viešbutyje? Nuvaliau nuo jos purvą, užsidegiau cigaretę ir atsisėdau laikydama segę rankoje, galvodama apie ją. Tai galėjo reikšti tik viena – kad Roberta nuėjo šiuo keliu, bet tai jau žinojau iš Dugalo Makrėjaus žodžių. Toji mirksinti gintarinė žvaigždelė buvo man džiugus atradimas ir aš su atgimusia viltimi ėmiau naršyti po tuščius šlaitus.

Ieškotojų komanda manęs nematė ir aš nebegirdėjau jų balsų. Vienintelis garsas, tvyrojęs vasaros ore, buvo krintančio vandens šniokštimas ir netikėtai pratrūkusi sodri strazdo giesmė, kai pabaidžiau jį nuo šakos. Suraukusi kaktą žvelgiau į stačią uolos viršūnę virš tarpeklio, stengdamasi įsivaizduoti, kas čia galėjo atsitikti prieš dvi dienas.

Pažvelgusi atgal dabar suvokiu, kad tai buvo turbūt keisčiausia viso to įvykio akimirka. Jei nebūčiau buvusi tokia beviltiška neišmanėlė ir tokia kvaila, ir, užuot kopusi per Sputan Du, būčiau apsvarsčiusi visus turimus įrodymus (kaip kiti svarstė net dabar), aš taip pat būčiau nutolusi nuo tarpeklio ir ieškojusi kitur, taigi istorijos pabaiga būtų

visai kitokia. Bet aš sėdėjau saulėkaitoje, rūkiau, lipdžiau iš gabalėlių savo įrodymus ir nusprendžiau, jog, kad ir kas atsitiktų, privalau pati įsitikinti, ar Roberta yra šioje Sputan Du pusėje. Taigi užgesinau cigaretės nuorūką ir pakilau ieškoti toliau.

Neįsivaizduoju, kiek tai truko. Aš ropščiausi, slysčiojau ir žvalgiausi, praskleisdama viržių ir viksvų paklotą, įrėplindama į pačias neįtikimiausias vietas. Iš pradžių retsykiais šūkteldavau, ir duslus „Roberta!" keistai atsimušdavo nuo viršutinių uolų. Netrukus nebeliko jėgų šūkčioti, aš tik kopiau ir žvalgiausi, niūriai tylėdama ir sunkiai kvėpuodama, ir kas akimirką vis labiau pripažindama, kad Roderikas neklydo sakydamas, jog apieškojo kiekvieną colį. Robertos čia nebuvo.

Galiausiai, kai jau nusiteikiau pasiduoti ir baigiau apžiūrinėti iškyšą, mano koja slystelėjo. Briauna buvo pakankamai plati – tad joks rimtas pavojus man negrėsė, bet jos kraštas kyšojo virš tarpeklio, ir aš taip išsigandau, kad atsisėdau, prispaudžiau nugarą prie uolos sienos ir stengiausi susikaupti ir atgauti drąsą.

Saulė žėrė spindulius, išraižydama uolą violetiniais šešėliais. Aukštyn kylantys skardžiai užgožė visus garsus, išskyrus vienišą tekančio vandens šniokštimą. Viskas aplink nutolo per šimtus mylių. Tyla buvo slogi, gąsdinanti ir šiurpi. Sėdėjau ramiai, klausydamasi savo širdies dūžių.

Ir tada išgirdau dejonę.

Ji sklido kažkur iš kairės pusės man už nugaros.

Akimirksniu pašokau ant kojų, pamiršusi nuovargį ir baimę.

– Roberta!

Mano balsas nuskambėjo veriamai ir šiurkščiai. Palaukiau.

Vėl pasigirdo tyli gyvo padaro dejonė. Jis sklido kažkur nuo iškyšos, kažkur iš už jos, tarsi iš pačios uolos... Ryžtin-

gai atgręžiau nugarą į tarpeklį ir, atsisukusi į skardį, kiek išdrįsdama greičiau žengiau garso link.

Priėjau prie atsikišusios uolos ir pažvelgiau per jos kampą, o širdis kūju dunksėjo gerklėje. Už uolos atbraila tęsėsi išilgai tarpeklio krašto, palaipsniui kildama ir siaurėdama iki paprasto uolos plyšio. Mačiau jį visą iš tos vietos, kur stovėjau. Ten nieko nebuvo. Nieko.

Aš vėl šūktelėjau:

– Roberta!

Palaukiau. Nė garso. Tik saulė plieskė į tuščią uolą.

– Roberta!

Štai ir vėl pasigirdo silpna dejonė.

Atsargiai prasispraudžiau pro kampą ir nuėjau atbraila. Ji buvo pakankamai plati net tokiai nerimtyrusiai alpinistei kaip aš, bet kai pamačiau, kad ji siaurėja ir kartu darosi vis nuožulnesnė, suglumusi sustojau ir vėl išsigandau. Ant iškyšos nieko nebuvo. Bet taip pat akivaizdžiai matėsi, kad ja jau buvo vaikščiota. Mačiau batų pėdas, vedančias iki kampo. Vaizduotė įtemptai dirbo.

Tą akimirką vėl išgirdau silpną skausmingą dejonę, bet šį kartą kairėje sau už nugaros.

Atsigręžiau į tą pusę, iš kur atėjau, beveik svaigdama nuo sumišimo ir susijaudinimo, širdis daužėsi, o kojos ir rankų riešai nusilpo.

Tada supratau galvosūkio sprendimą. Aš prasispraudžiau pro atsikišusį uolos pagrindo kampą ir nepastebėjau, kad už jo uolos gilumon vedė siauras plyšys. Beveik visą jo angą dengė kabantis žolių ir viržių kilimas, bet po jais buvo likę erdvės, pro kurią kažkas galėjo įropoti.

Karštligiškai plėšiau viržių kilimą. Jis buvo stiprus, bet gabalai pasidavė ir aš mečiau juos į tarpeklį. Ant iškyšos pabiro žvirgždas ir durpės. Įnirtingai trūktelėjau žaliąją

uždangą ir sviedžiau žemyn, ir pro mane praslydę saulės spinduliai nutvieskė nedidelę sausą olą.

Ji buvo ten. Gulėjo susirietusi į kamuoliuką, nugarą priglaudusi prie olos sienos. Viena koja kyšojo siaubingu kampu, rankos buvo apdraskytos, purvinos ir apskretusios krauju.

Bet ji buvo gyva. Puoliau per olą ir atsiklaupiau šalia. Jos akys buvo užmerktos, skaistus veidas, kurį puikiai prisiminiau, buvo šiurpios balkšvai pilkos spalvos, išmuštas prakaito plėvele. Raumenys atrodė pridžiūvę prie kaulų, dėl to nosis styrojo kaip aštrus tilviko snapas.

Pakišau drebančią ranką po puikia raudona striuke, bandydama apčiuopti širdį...

Olos grindis užtemdė vyro šešėlis.

14

Roderiko balsas pasakė:

– O Dieve, ir kaipgi tu ją radai!

Atsigręžiau į jį, su palengvėjimu pratrūkusi raudoti.

– Roderikai... ačiū Dievui, bent kas atėjo! Ji gyva ir...

– Gyva? – Iš balso jutau, kad jam sunku patikėti. Jis perėjo olą ir palinko prie mūsų. – Gyva?

– Taip. Taip, ji gyva! Išgirdau ją dejuojant, taip ir radau.

Dabar jis jau klūpojo šalia manęs, rankomis liesdamas Robertą. Jo veidas buvo niūrus.

– Taip. Ji gyva. Bet tik kol kas, Dženete. Labai bijau, kad...

Jis nutilo, o jo rankos atsargiai tikrino jos galvą. Ji suinkštė ir krustelėjo. Aš pasakiau:

– Aš liksiu su ja, Roderikai. Tu eik ir pakviesk kitus. Tu nueisi greičiau negu aš.

Atrodė, kad jis manęs negirdi. Jis vis taip pat atsidėjęs

ir susimąstęs tikrino Robertą. Kai prabilo, šnekėjo labai įsakmiai.

– Dženete, atbrailos gale palikau kuprinę. Kišenėlėje rasi gertuvę su brendžiu. Atnešk, būk gera.

Skubiai išėjau. Kai žengiau pro olos angą, saulė mane pasitiko svaiginančia šviesa ir šiluma. Už nugaros vėl sudejavo Roberta ir kažką pasakė neaiškiu leisgyviu balsu. Nugirdau vieną žodį: „Meriona...“

Šis žodis sustabdė mane pusiaukelėj, nes pirmą kartą iki galo suvokiau Robertos suradimo reikšmę, baisiąją reikšmę. Staiga atsigręžiau. Roderikas pasuko galvą ir siaubo pilnos mano akys sutiko jo žvilgsnį. Po išoriniu atsainiu šaltumu įžvelgiau tą pačią mintį, kuri vertė mano širdį pašėlusiai plakti krūtinėje.

– Roderikai, – beveik pašnibždomis kreipiausi į jį. – Roderikai, ji... žino, kas tai padarė.

Jo veidas niūriai persikreipė.

– Taip, – pasakė jis. – Dievas mato, ji liks gyva, kol galės mums pasakyti. Prašau, eik ir atnešk tą brendį.

– Iš pradžių apklostykime ją. Imk mano paltą... Turime kaip nors ją sušildyti, kol pakviesime kitus.

Nusivilkau. Jis greitai pasekė mano pavyzdžiu, ir aš atsiklaupiau, stengdamasi kuo šilčiau apklostyti nurimusią Robertą mūsų abiejų drabužiais.

Jis pridūrė su ta pačia niūria gaidele balse:

– Aš neisiu ieškoti pagalbos ir nepaliksiu tavęs čia vienos su šia potencialaus dinamito našta; ir daugiau po kalvą viena nevaikščiosi, brangioji. Atnešk brendį, kol aš apžiūrėsiu jos koją, o tada nueisi prie iškyšos krašto ir šauksi apie kruviną žmogžudystę, kol kas nors ateis. O jei tau nepatiks tas, kuris ateis, šauk man: „Žudo!“ – Staiga jis nusišypsojo. – Aš būsiu čia. Dabar paskubėk.

– Gerai, – atsakiau. Bet kai kišdama sušalusias Rober-

tos rankas po apsiaustu bandžiau jas pakelti, ji vėl neramiai sujudėjo. Papilkėjusios lūpos prasižiojo nuo dejonės, ir aš mačiau, kaip suvirpėjo akių vokai.

– Ji atsigauna, – sušnibždėjau. Širdis vėl tuksėjo kaip pamišusi. Roderiko ranka suspaudė man petį.

Tada Roberta plačiai atsimerkė; akys buvo patamsėjusios, kupinos skausmo, bet suprantančios. Akimirką ji spoksojo į mane tarsi sumišusi, paskui jos žvilgsnis nuslydo į šalį.

Atbraila kažkas artėjo.

Robertos rankos mano saujoje silpnai suvirpėjo kaip du išgąsdinti žvėreliai. Akys išsiplėtė iš tikro siaubo. Ir ji vėl nualpo.

Atsigręžiau. Siauroje olos angoje stovėjo Hartlis Korigenas, o už jo Nikolas. Girdėjau ir Alestero balsą, jam ateinant paskui kitus per iškyšą.

Alma Korigen laukė atbrailos gale, ir dabar jie šūktelėjo jai ateiti. Pasirodžius kitiems, mano atsakomybės našta sumažėjo ir aš spėjau pajusti, kaip nervinė įtampa, kilusi dėl reakcijos į šiuos įvykius, atslūgo. Akimirksniu kaip skandinanti banga mane užliejo nuovargis, o kartu ir tikras dėkingumas už tai, kad šalia manęs atsirado ponia Korigen, kuri drauge su Roderiku ėmė rūpintis Roberta. Girdėjau, kaip ji greitai duoda nurodymus suteikti pirmąją pagalbą, o Roderikas tuo tarpu trumpai paliepė Nikolui nueiti ir pakviesti kitus ieškotojus bei pasirūpinti, kad atgabentų neštuvus.

Dabar į olą buvo prisigrūdę neįprastai daug žmonių, bet, prisiminusi siaubą Robertos akyse, niekur nesitraukiau. Išėjau ant atbrailos, bet ten ir likau, atsirėmusi į saulės nušviestą uolą, stebėdama kitus, triūsiančius viduje. Jei vienas iš šių žmonių buvo žudikas, bandęs užmušti Robertą,

vargu ar jis galėtų užbaigti pradėtą darbą dabar, kol ji nespėjo prašnekti ir išduoti jį, bet aš neketinau rizikuoti. Rymojau prie šiltos uolos ir stebėjau, kaip visi kiti oloje rūpinasi Roberta.

Netrukus išgirdau, kaip tolėliau, prie pagrindinės uolos, šūktelėjo Nikolas. Jam atsakė dar tolimesnis balsas. Gana greitai pasirodė grupė vyrų su neštuvais, tad pagaliau galėjau palikti savo postą ir užleisti jiems vietą ant atbrailos.

Su jais buvo Dugalas Makrėjus, jaunasis Jenas ir Hubertas Hėjus, kuris tikrai negalėjo būti trečiasis alpinistas, nes tada, kai Meriona krisdama užsimušė, jis buvo su manimi Sgur na Stri kalne. Dabar Roberta turėtų būti pakankamai saugi, kitaip tariant, jei žudikas neatliko savo darbo pernelyg gerai ir ji nemirs dėl užslėpto sužeidimo.

Gerai bent tai, kad ją suradom. Ilgas įtampos laikas baigėsi. Sėdėjau tarp viržių, laukdama, kol neštuvus nuneš nuo atbrailos, pakėlusi veidą į saulę ir pirmą kartą per dvi dienas pajutau, kad atsikvėpiau. Šią šiltą saldžiais viržiais kvepiančią popietę kiekviena vyturio giesmės gaida, kiekvienas čivylio čirptelėjimas liudijo, kad ir diena, ir vieta yra niekuo neišsiskiriančios iš kitų. Net ir tada, kai, lydimi negarsių žodžių ir atsargaus batų čežėjimo į akmenis, neštuvai buvo apsukriai pernešti atbraila ir atsargiai nukelti ant šlaito, net ir tada jaučiausi keistai atsipalaidavusi, tarsi tai, kas blogiausia, jau būtų praėję.

Visai pamiršau, kad užtektų Robertai praverti burną, ir žmogus – mano pažįstamas – būtų pakartas ir užkastas po negesintomis kalkėmis kalėjimo kieme.

Inspektorius Makenzis drauge su stambiuoju Hekiu ir Nilu, jaunu vietiniu konstebliu, buvo Ant Srone, kai ten nugabeno neštuvus. Hekis liko vietoje ir toliau apžiūrinėjo žemę aplink laužą, bet inspektorius Makenzis, kartą žvilgte-

rėjęs į Robertą, liepė jaunajam Nilui baigti darbą ir jie drauge nulydėjo neštuvus į viešbutį.

Vos tik jam pasakė, kad Robertą radau aš, jis atsiliko su manimi nuo pagrindinės grupės ir pradėjo klausinėti. Papasakojau jam, kas įvyko, kiek įmanoma tiksliau. Jis tylėdamas klausėsi, bet vos tik baigiau, vėl liepė man pradėti nuo pradžių, retsykiais įterpdamas kokį klausimą, kol pakartojau kiekvieną veiksmą, kiekvieną žodį nuo tos akimirkos, kai išgirdau dejonę, iki tos, kai atėjo grupė su neštuvais. Kol pasakojau savo istoriją, išsikamavusi vilkdama kojas šalia jo per slėnį, aš suvokiau, kad netikra ramybė, gaubusi mane tą trumpą valandėlę ant kalvos, dabar išsisklaidė, išgaravo kaip lašas ant įkaitusio akmens, ir aš vėl viena skyniausi kelią per pilką netikrumo ir nevilties dykynę. Vėl šaltas siaubo gūsis lediniais pirštais grabinėjo ir pešiojo man rankovę, ir pasakodama vieną ar du kartus susipainiojau. Bet aš pakankamai dorai ir garbingai išklojau viską, ką prisiminiau, ir leidau jam pačiam daryti išvadas.

Tada jis mane nustebino. Žvilgterėjo į mane iš šono ir netikėtai pasakė:

– Įsakysiu jaunajam Nilui saugoti mergaitę ir tuoj pat išsiųsime žmogų parvežti apylinkės seselės. Bet ji atvyks tik rytoj, nes daktaras šį rytą sakė man, kad kol kas ji negali pasitraukti nuo sunkaus ligonio. Tad kas nors turi pagloboti panelę Saims, kol seselė atvažiuos. Ar jūs ką nors išmanote apie slaugymą?

– Regis, šiek tiek išmanau, bet...

– Puiku. Ar sutiksite? Ar pabūsite šalia jos per naktį ir ją pasaugosite?

– Taip, žinoma, – atsakiau. – Bet gal kas nors kitas – aš norėjau pasakyti, argi nėra geriau išmanančio ir patyrusio žmogaus nei aš? Man atrodo, kad ponia Korigen šį tą moka, tikriausiai ir ponia Persimon...

– Neabejoju, – sutiko jis sausai. – Bet ar jums netoptelėjo, panele, kad jūs esate vienintelė viešnia, kurios nebuvo viešbutyje, kai įvyko pirmoji žmogžudystė?

– Na taip, žinoma. Bet, inspektoriau, negi jūs įtariate moterį? Tai yra...

– Gal ir ne, – atsakė jis, – bet ponios Korigen ir Persimon turi vyrus. O aš nenoriu, kad tame kambaryje liktų asmuo, bent kiek... hm... susijęs su tuo, kas įvyko. – Jis pervėrė mane keistu žvilgsniu. – Kad ir mažiausiai susijęs asmuo dėl menkiausios priežasties. Ar suprantate mane?

– Jei turite mintyje Nikolą, – išpoškinau aš, – tai aš tikrai nebesu su juo „susijusi" ir galiu jus užtikrinti, kad į tą kambarį jis neįeis.

Jo veido išraiška truputį suminkštėjo.

– Na, na, mergyt, – pasakė jis kone nuolaidžiai, – nieko panašaus galvoje ir neturėjau. Vadinasi, jei teisingai supratau, sutinkate?

– Žinoma. – Smalsiai žvelgiau į jį. – Ar norite pasakyti, kad esu čia vienintelis žmogus, kurio neįtariate?

– Tarkime, – pradėjo jis atsargiai, – kad aš neįtariu jūsų norint nužudyti Robertą Saims.

Su tais žodžiais priėjome viešbutį. Merionos Bredford kūnas buvo paliktas tame kambaryje, kuriame ji gyveno su Roberta, o policija jį užrakino, tad aš pasiūliau paguldyti Robertą mano kambario antroje lovoje. Inspektorius mano pasiūlymui pritarė, o Persimonai dėkingi sutiko, nes jau buvo nepaprastai išvargę. Palikau ponias Persimon ir Kaudrei-Simpson jos įkurdinti, kol kambaryje buvo inspektorius ir Nilas, o pati nuėjau į vonią išsimaudyti.

Kai pagaliau grįžau į savo kambarį, pamačiau, kad židinyje skaisčiai liepsnoja ugnis, o ant grotelių linksmai dainuoja arbatinis. Jau buvo atnešti visi arbatos reikmenys, o ant stalelio šalia lovos žybčiojo pusbutelis brendžio.

Inspektorius jau buvo išėjęs, bet ponia Persimon dar triūsė prie židinio. Nilas atsistojo nuo kėdės prie židinio ir droviai nusišypsojo man. Tai buvo aukštas ištįsęs dvidešimtmetis jaunuolis grakščiais kumeliuko judesiais, juodais plaukais ir mėlynomis akimis, tikras keltas. Jis tarė:

– Daktaras tuoj ateis, panele Bruk. Inspektorius Makenzis liepė jums tai pranešti. Jis klausė, ar iki to laiko galite pabūti čia su manimi.

– Žinoma. Ar laukdami galime jai kuo nors padėti?

Ponia Persimon atsistojo.

– Mes apkamšėme ją šildyklėmis, – pasakė ji. – Pasistengėme, kad jai būtų kiek įmanoma šilčiau, ir dabar belieka tik laukti gydytojo. – Ji susirūpinusi palinko prie Robertos lovos ir be jokio reikalo ėmė taisinėti paklodes. Tai buvo nedidukė moterėlė apvaliu, geraširdišku veidu ir plonais rudais nesutvarkytais plaukais. Jos akys buvo retos pilko stiklo spalvos, atviros ir mielos, bet tą akimirką buvo primerktos ir apniukusios iš nerimo. – Jei ji sustiprės tiek, kad pajėgs ryti, duokite jai truputį saldžios arbatos, o aš eisiu į apačią ir išvirsiu gero skaidraus sultinio. Bet tai ir viskas, ką šią akimirką dėl jos galime padaryti.

– Išskyrus tai, – švelniai įsiterpė Nilas, – kad dabar galime ją stebėti.

Mes abi pažvelgėme į jį. Aš dvejodama pasakiau:

– Visa tai labai... labai baisu, Nilai. Ar inspektorius tikrai mano, kad žudikas kėsinsis į ją šičia?

Jis skėstelėjo įdiržusiomis, nuostabios formos rankomis.

– Jei ji prabils, mes galėsime jį pakarti, – pasakė jis paprastai.

Priėjau prie lovos ir pažvelgiau į Robertą. Dabar ji gulėjo labai ramiai, ir nors atrodė, kad ledinio odos blizgesio nebeliko, įtemptas blyškumas neišnyko, ir tai mus gąsdino. Jos veidas buvo iškankintas ir susmulkėjęs, o kūnas, apkamšy-

tas antklodėmis, atrodė ramus ir menkutis. Visai nepavojingas, ne „potencialus dinamitas“; nevertas baisios rizikos, bandant ją nutildyti... Buvo sunku patikėti, kad šios sausos lūpos kada nors prabils.

Bet man gręžiantis nuo lovos ji pajudėjo, suvaitojo ir jos akių vokai krustelėjo. Tamsiaplaukė galva neramiai pasisuko ant pagalvės.

– Štai, – atsiliepė ponia Persimon nuo židinio. – Štai arbata.

Rūpestingai, susikaupusios mes įpylėme keletą saldaus skysčio lašelių jai tarp lūpų ir su džiaugsmu pastebėjome, kaip ryjant sujudėjo jos gerklės raumenys. Pradėjau pilti jai gyvybės jėgas atstatančią gliukozę, vieną šaukštelį po kito, su nerimu vildamasi pastebėti jos veide bent menkiausią pokytį.

– Eisiu, pasirūpinsiu sultiniu, – pagaliau sukruto ponia Persimon ir išėjo.

Suskambėjo telefonas. Krūptelėjusi pašokau ir išpyliau arbatą ant patalynės. Nilas pakėlė ragelį, išklausė ir tarė man:

– Inspektorius lipa į viršų, ponia. Daktaras jau čia.

– Ačiū Dievui, – ištariau karštai.

– Taip, iš tikrųjų.

Po akimirkos įleidome inspektorių Makenzį ir daktarą, ir su pasitenkinimu stebėjome, kaip išmanančiai pastarasis apžiūrinėja Robertą. Galiausiai jis nuklojo antklodę ir per lovą pažvelgė į inspektorių.

– Niekas nesužeista, tik kojos, – ištarė jis šiurkščiai. – Yra mėlynių ir kraujosruvų. Laikui bėgant jos užgis. Bet dabar turime sutvarkyti kojį. Tegu ponia Persimon ir dar kas nors padeda man.

Jis žvilgterėjo į mane, klausiamai pakėlęs antakius, bet įsikišo inspektorius.

– Ne. Panelė Bruk šiandien ir taip pasistengė, be to, ji budės naktį. Liepkite poniai Persimon atvesti vieną iš tarnaičių, o aš pats liksiu čia. Štai telefonas, daktare, jei jums reikia duoti nurodymus.

– Ką? A, taip, žinoma.

Daktaras pakėlė ragelį ir pradėjo diktuoti reikalavimų sąrašą.

Inspektorius Makenzis atsisuko į mane.

– Paprašiau virėjos kuo greičiau tave pamaitinti, – pasakė jis. – Po dešimties minučių valgis bus paruoštas virtuvėje. Lipk žemyn, mergyte. Aš pakviesiu, kai norėsime, kad grįžtum.

Dar kartą žvilgterėjau į mažytę figūrėlę lovoje ir nulipau laiptais į svetainę.

15

Roderikas buvo hole. Matyt, laukė manęs, nes vos tik pasirodžiau, neramus priėjo prie laiptų apačios.

– Kaip ji? Ką sakė daktaras?

– Jis nedaug pasakė, – atsiliepiau. – Nerado rimtų sužeidimų, išskyrus lūžusią koją, bet manau, kad ją gali pražudyti tos dvi naktys, praleistos oloje.

– Kokia jo nuomonė apie jos galimybes pasveikti?

– Jis nesakė. Manau, kad jos ne mažesnės, nei kiekvieno, patyrusio tiek, kiek jai teko patirti. Ji jauna ir labai stipri, ir ji susirado sausą kampelį, apsaugotą nuo vėjo ir lietaus.

– Ji, žinoma, tebėra be sąmonės?

– O, taip.

– Išsikapstys, – pareiškė jis nesvyruodamas. – Kai tik jai sutvarkys koją... Tikiuosi, kad jie dabar tuo ir užsiėmę?

– Taip. Jiems padeda ponia Persimon. Mane išsiuntė žemyn, ir aš tuo džiaugiuosi.

– Aš taip pat. Atrodai išvargusi, Dženete.

Aš nusišypsojau.

– Ačiū už komplimentą.

– Apgailestauju, bet tai tiesa. – Jis vis dar atrodė susirūpinęs. – Tau nebereikės grįžti ir sėdėti prie jos, ar ne?

– Man regis, inspektorius norėtų, kad šiąnakt likčiau tame kambaryje.

– Bet tai nesąmonė! – pareiškė jis piktai. – Tu ir taip per dieną nuveikei daugiau nei užtektinai! Kodėl ponia Korigen negalėtų prie jos pabudėti?

– Ji nuveikė ne mažiau už mane.

– Na, tuomet ponia Kaudrei-Simpson.

Atsargiai paaiškinau:

– Inspektorius Makenzis leido man suprasti, kad neįtraukė manęs į savo įtariamųjų sąrašą.

– Neįtraukė?.. – Jis staiga nutilo ir jo mėlynos akys susiaurėjo. – Negi jis įtaria kurią nors iš moterų?

– Sakyčiau, kad jis įtaria visus, – išdrožiau negailestingai. – Šiaip ar taip, aš nesu net įtariamojo žmona.

Jis prasižiojo kažką sakyti, bet tuoj pat vėl kietai suspaudė lūpas. Tada nusuko akis ir ėmė tyrinėti kilimo raštą.

Nurijau seilę ir greitai pasakiau:

– Aš susitvarkysiu, Roderikai. Visas mano darbas – retsykiais duoti jai gerti, o per tas pertraukas galėsiu pamiegoti. Tiesą sakant, ten labai jauku: kūrenasi židinys, arbatinyje verda vanduo ir visi tie rankdarbiai!

– O ar inspektorius... – Jis nutilo, greitai apžvelgė holą ir ėmė kalbėti tyliau. – Ar inspektorius mano, kad Robertai vis dar gresia pavojus iš... iš jo?

Paskutinieji žodžiai, sušnibždėti tuščiame hole, nuskambėjo keistai. Pajutau, kad atsakydama taip pat pritildžiau balsą.

– Manau, kad taip. Bet jis imsis atsargumo priemonių. Roberta bus saugi, o su ja kartu ir aš. – Vėl nusišypsojau jam. – Todėl nesirūpink.

– Puiku, tada nesirūpinsiu. Tiesą sakant, – pradėjo jis staiga niūriai, išsiblaškęs, – tiesą sakant, tu tikriausiai esi vienintelis svečias viešbutyje, kurio...

– Kurio neįtaria žmogžudyste?

– Ne. Kuriam iš žudiko negresia pavojus.

Jis pažvelgė į mane keistu dvejojančiu žvilgsniu, kuriame atsispindėjo užuojauta, sumišusi su baime bei dar kažkuo, ko negalėjau suprasti. Jaučiau, kaip krūtinėje daužosi ir spurda širdis, ir nepajėgiau atlaikyti jo žvilgsnio. Staiga nusukau akis į svetainės duris ir pasakiau sausu bespalviu balsu:

– Einu, paskambinsiu, kad atneštų išgerti.

Svetainėje buvo minia žmonių, susispietusių grupelėmis prie liepsnojančio židinio. Oras putojo nuo pašnibždų, kurios, man įėjus, beregint nutilo. Atsigręžė galvos, įsmigo akys ir ant manęs pažiro klausimų kruša.

– Kaip ji? – vienu metu paklausė ponia Kaudrei-Simpson, jos vyras, Hubertas Hėjus ir Alesteras. Almos Korigen klausimas: „Ar ji jau ką nors pasakė?" – smeigė tarsi peiliu.

Priėjau prie židinio ir atkišau rankas į liepsną.

– Dabar pas ją daktaras, jis įtveria jai koją. Kiti sužeidimai tik paviršiniai, ir daktaras dar nekalbėjo apie tai, ar ji pasveiks, taip ilgai išbuvusi kalnuose.

Pažvelgiau į Almą Korigen, kuri suko ir suko tarp pirštų tuščią viskio taurę. Man pasirodė, kad ji išsigandusi.

– Kol kas ji dar niekam nieko nesakė, – nuraminau.

Kai pasisukau paskambinti ir užsisakyti gėrimo, pamačiau, kad Hartlis Korigenas priėjo prie žmonos ir atsisėdo ant krėslo atramos. Ką gi, puiki permaina, pamaniau ir su ironija pasvarsčiau, kur dabar galėtų būti Missija. Viena aiš-

ku – ji pasitraukė kuo toliau nuo visko, kas čia vyko, nors šią akimirką man kaip tik praverstų dar vienas žmogus, kurio padėtis būtų tokia pat dviprasmiška kaip mano. Kambaryje susirinkusieji savo elgesiu neišsidavė, kad jie žino ar piktinasi tuo, jog esu vienintelė, kurios policija neįtaria, bet vis tiek man buvo nejauku, nes jaučiau, kad esu išskirta, tarsi avis tarp ožkų. O Hartlio Korigeno elgesyje įžvelgiau keistą norą apsiginti.

Ponia Kaudrei-Simpson vėl pakėlė akis nuo nesibaigiančio mezginio.

– Aš manau... aš tikiuosi, kad policija imsis tinkamų priemonių apsaugoti mergaitei nuo to žvėries, kuris laisvas vaikščioja tarp mūsų.

Sakinys nuskambėjo neįprastai sukrečiančiai, ir pati kalbėjusioji tai pajuto, nes blyškios akys po akiniais atsigręžė į grupę ir ji beveik teisindamasi pasakė:

– Šiame kambaryje yra žudikas. Nuo šio fakto nepasislėpsite.

– Nebūtinai, – sausokai atšovė Alesteras. – Juk mes čia ne visi. Grantas, Draris, Persimonas, neminint Džeimsio Farleino... jie šiek tiek pailgina sąrašą, ponia Kaudrei-Simpson.

Jis nusijuokė atšiauriu juoku be kruopelės linksmumo.

– Kokį sąrašą aš šiek tiek pailginu? – pasiteiravo Roderikas, įeidamas pro suveriamas duris su dviem taurėmis rankose.

– Mes pradedame rimtai vertinti faktą, kad kažkuris iš viešbučio svečių yra žudikas, – atsakė Alesteras.

Roderikas padavė man taurę ir mes greitai susižvalgėme. Jis šaltai tarė:

– Ką pasieksite diskutuodami? Man regis, kad policija puikiai tvarkosi su byla. Galime jais pasitikėti, jie savo darbą atliks.

– Jeigu jie pasirūpins Roberta ir padės jai atsigauti, – pareiškė ponia Kaudrei-Simpson, – ji atliks už juos visą darbą.

– Konsteblis saugos ją per naktį, – pareiškiau aš.

– Jaunasis Nilas Grehemas? Ar to... pakaks?

Aš padvejojusi atsakiau:

– Ir aš ten būsiu. – Ir netvirtai pridūriau: – Ji guli mano kambaryje.

– Oooo...

Vėl pajutau, kaip visi tarsi atsitraukė, palikdami mane vieną ant kilimėlio prie židinio kaip negyvenamoj saloj, atskirtą dėl to, kad esu nekalta.

– Ar nebijosite?

Klausė Alma Korigen. Ar tikrai jos balse išgirdau pagiežą, ar tik įsivaizdavau?

– Manau, kad ne. – Pakėliau taurę ir per jos kraštą greitai apžvelgiau draugiją. – Kur ponas Draris?

– Regis, kad nuėjo į garažą, – atsakė Hubertas Hėjus. – Jis pasigedo knygos ir nusprendė, kad paliko ją automobilyje.

– O ką? – paklausė Alma Korigen, ir šį kartą jos balse tikrai išgirdau įtūžį. – Ar inspektorius įpareigojo jus pranešti apie kiekvieną mūsų žingsnį?

Jutau, kaip mane išpylė raudonis, bet užgniaužiau pyktį ir labai ramiai atsakiau:

– Policija nepasamdė manęs jūsų šnipinėti, kaip jūs bandote teigti, ponia Korigen. Mano padėtis palanki tuo, kad nesu įtariamoji dėl labai paprastos priežasties: tuo metu, kai įvyko pirmoji žmogžudystė, manęs čia nebuvo, o kadangi žudikas yra tik vienas, o ne du, aš negaliu juo būti. Taigi inspektorius gali palikti mane su Roberta, kol atvyks slaugė.

– Bjauru ir absurdiška, kad... – karštai kreipėsi Roderikas į Almą Korigen, bet aš jį nutraukiau.

– Tiek to, Roderikai. Ir mintis ne tokia jau absurdiška. Aš tikrai padedu policijai. Tikiuosi, kad padedame visi. Ir jeigu ta pagalba reiškia ir informuoti apie visų jūsų žingsnius kiekvieną akimirką, aš pasistengsiu kuo tiksliau tai atlikti.

– Na, žinote, – pradėjo Alma Korigen. – Turiu pasakyti, kad...

Jos vyras uždėjo plaštaką jai ant rankos ir ji nutilo.

Tada aš šaltai pareiškiau jai:

– Tikriausiai nereikia nė sakyti, kad tai nėra policijos byla prieš visą būrį įtariamųjų. Tai žudiko byla prieš kiekvieną iš čia esančių.

– Tuo geriau jums, – netikėtai pareiškė Hubertas Hėjus.

Pulkininkas Kaudrei-Simpsonas atsikrenkštė. Jo veidas tapo rimtas ir tolimas, jis netikėtai nušvito vidine išmintimi, kurią anksčiau slėpė švelnumas. Išraiška buvo atlaidi ir užjaučianti, labiau deranti teisėjui, o ne kariui. Pasijutau besvarstanti, ar jis kartais ne teisėjas.

– Tai ne viskas, mieloji panele, – tarė jis man. – Kiekviena žmogžudystės byla yra žmogžudžio byla prieš kiekvieną civilizuotą asmenį. Kai tik jis pakelia ranką žudyti, tuoj pat atsiduria už įstatymo ribų. Pasakyčiau dar daugiau. Aš linkęs manyti, kad jeigu žmogui kyla mintis, jog nužudymas yra priimtinas problemos sprendimas, tuomet jam gresia pavojus netekti civilizuotos būtybės vardo.

– Labai griežtai pasakyta, pone, – pareiškė Roderikas.

– Mano nuomonė dėl to tikrai tvirta, – atkirto pulkininkas.

– Ar tą patį principą kaip atskiriems asmenims taikote ir valstybėms? Jūs, būdamas kariškis?

– Taikau.

– Ir karo veiksmams?

– Agresijos veiksmams. Jei valstybei atrodo, kad prie-

varta yra politikos įnagis, ji paneigia šimtmečių intelekto vystymosi progresą.

– Vis vien, – užsispyrusi pakartojo Alma Korigen, – nesąmonė, kad su mumis elgiamasi kaip su įtariamaisiais. Policija turėtų žinoti, kas nužudė.

– Jei dar nežino, – įsiterpė Hubertas Hėjus, – tai nedelsiant sužinos, kai tik Roberta pravers burną.

Trumpai stojo nejauki tyla.

Pastačiau taurę ir ji dzingtelėjo į stiklinį stalo paviršių.

– Ką gi, – tariau, – dėl visų tų čia esančių, kurie nėra žudikai, aš pasistengsiu, kad Roberta būtų saugi, kol galės praverti burną.

Ir išėjau iš kambario.

Kaip nedaug tereikia, pamaniau, nulupti mandagumo ir apsimetimo luobui nuo žmonių, kuriems gresia pavojus. Šįvakar svetainėje tekėjo stiprios povandeninės srovės, ir aš jaučiau, kad jeigu kam nors būtų pavykę jas aptikti, jis labai priartėtų prie paslapties atskleidimo. Sprendžiant iš išorės, svarsčiau eidama per holą ir leisdamasi tamsiu koridoriumi į virtuvę ir pagalbines patalpas, aš būčiau linkusi išteisinti pulkininką. Jis taip įtikinamai išdėstė savo principus; kita vertus, su neviltimi pridūriau, gal būtent šitaip žudikas ir elgtųsi? Dievas mato, mūsiškis žudikas protingas. Tai aktorius, kuris net vilkolakio instinktus sugebėtų paslėpti po nepriekaištingu civilizuotu paviršiumi. Nė vienas iš šįvakar buvusiųjų svetainėje nė nemirktelėjo, išgirdęs, kad yra pasmerktas, atskirtas nuo mūsų visų. Bet juk visai įmanoma, kad žudiko svetainėje nė nebuvo... Kaip pabrėžė Alesteras, yra dar ir kitų galimybių.

Pasukau už koridoriaus kampo ir susidūriau su Nikolu.

Tikrąja žodžio prasme susidūriau su juo. Jis pagavo mane už rankų ir sustabdė, įdėmiai žiūrėdamas man į veidą koridoriaus prieblandoje.

– Na, – pradėjo jis švelniai, – mūsų mažoji policijos šnipė. Inspektoriaus čia nėra, mieloji.

Ir aš netekau kantrybės. Žybtelėjau akimis ir bandžiau išsilaisvinti iš jo rankų.

– Paleisk mane, po galais! Paleisk! Nedrįsk šitaip su manim kalbėti! Tu neturi teisės...

– Tai jau ne kartą man sakei. Kur eini?

– Ne tavo sumautas reikalas!

– Šioje žmogžudiškoje aplinkoje kiekvieno reikalas neleisti tau vienai vaikščioti tamsoje.

– Einu į virtuvę pasiimti valgyti, – tariau dygiai, – ir labai skubu.

Jis nepajudėjo.

– Kur tavo draugas?

– Koks draugas?

– Galantiškasis auksaplaukis kavalierius. Kodėl jis nesideda tavo asmens sargybiniu?

– Esi vis toks pat nešvankėlis, Nikolai, – pasakiau su kartėliu.

– Tikrai, ar ne? – Jis nusišaipė. – Ši savybė vertingas turtas rašytojui, bet ne vyrui...

– Teisingai. Dabar leisk man eiti.

– Lukterk. Beje, aš kalbu visai rimtai, Džianeta. Man regis, tu pernelyg mielai vaikštinėji viena... arba su tais, kurių nepažįsti. Jei turėtum bent krislą sveiko proto, suprastum, kad tas vyrukas nejuokauja. Argi tu nebijai?

– Prieš tris minutes dar nebijojau, – atsakiau šiurkščiai.

Nesuprantu, kas privertė mane ištarti tuos žodžius. Vos pasakiusi, ėmiau gailėtis, bet buvo per vėlu. Jis paleido mano rankas ir stovėjo patamsyje, žiūrėdamas į mane. Man atrodė, kad jis girdi, kaip daužosi mano širdis.

– Oho, – ištarė jis pagaliau ir švelniai pridūrė: – Tai štai iš kur vėjai pučia.

Aš tylėjau. Norėjau pabėgti nuo jo į šviesią ir šiltą virtuvę, bet negalėjau pajudėti, tarsi mano pačios širdies dūžiai būtų prikalę mane prie koridoriaus sienos.

Nikolas pasakė:

– Vadinasi, tu bijai, kad nenužudyčiau tavęs, manoji Džianeta?.. Negi tikrai manai, kad galėčiau taip pasielgti, Džianeta? Perpjauti tą gražų kaklą, Džianeta... ir dėl ko? Dėl seniai praėjusių dalykų?

– Ar tau reikia priežasties? – Mano balsas virto kuždesiu, kuris man pačiai nuskambėjo keistai. Negali būti, kad tai tikrovė; negali būti, kad iš tikrųjų vyksta šis nerealus pokalbis... – Ar tau reikia priežasties? – sušnibždėjau.

Jis neatsakė. Stovėjo ir tylėdamas žiūrėjo į mane, o jo veidas dulsvoje šviesoje buvo neįžvelgiamas. Pagaliau jis prabilo visai kitu tonu:

– Ar turi įrodymų?

Aš beveik pašokau.

– Aš jų neturiu.

– O jei turėtum, ar įduotum mane... dėl seniai praėjusių dalykų?

Iliuzija... ji tirštėjo aplink mus kaip voro audžiamas tinklas. Tarsi jis būtų paklausęs, ar man dar reikia pinigų namų reikalams. Prispaudžiau ranką prie kaktos.

– Aš... aš nežinau, Nikolai.

– Tu... nežinai.

Jo tonas privertė mane parausti.

– Nikolai, – tariau beviltiškai, – pasistenk suprasti...

– Tu buvai mano žmona.

– Žinau, bet...

– Tu nuolat kartodavai, kad netiki skyrybomis.

– Žinau, – sutikau liūdnai. Tai buvo tikrai seniai praėję reikalai. Visi mūsų barniai baigdavosi tuo, kad aš būdavau priversta gintis. Dabar vėl pajutau, kaip nedrąsiai, bet siuti-

namai į mano balsą skverbiasi atsiprašymo gaidelės. – Bet išsiskyrėme ne dėl mano kaltės.

– Net jeigu ir taip, prisimenant tai, ką sakydavai, tu vis dar turėtum jaustis su manim susijusi... o gal dabar jau nebe...

– Dabar? Nesuprantu.

– Ne? Grįžtu prie šviesiaplaukio draugo.

– Kad tave kur galas, Nikolai!

Jis trumpai ir šiurkščiai nusijuokė.

– Sprendi bjaurią problemą, ar ne, Džianeta? Moralinis lojalumas prieš pilietinę pareigą. O gal situacija dabar paprastesnė: senoji meilė prieš naująją? Išvengtum daug bėdų, jei galėtum šią akimirką mane įduoti, ar ne?

Pyktis, kuris mane užliejo, buvo tikras, apčiuopiamas, kaip šokas. Balsas tapo šaltas it ledas ir ramus.

– Jei dabar būtum buvęs svetainėje, būtum girdėjęs, kaip pulkininkas Kaudrei-Simpsonas pasakė tai, ką aš galvoju. O jis pasakė, kad vykdydamas prievartą, taigi ir žmogžudystę, žmogus atskiria save nuo savo bičiulių ir netenka teisės būti žmogumi. Jei vis dar būčiau tavo žmona... – Aš prispaudžiau rankas prie sienos ir pajutau tvirtą drąsinančią paramą. – Jei vis dar teisiškai būčiau tavo žmona, aš nesistengčiau apkaltinti tavęs, net jei galėčiau, nes kaip tavo žmona būčiau sutapatinta su viskuo, ką tu padarei... bet aš tave palikčiau. Negalėčiau gyventi šalia tavęs, žinodama, kad tu esi...

– Kainas?

– Taip.

Jo balse atsirado keista gaidelė.

– O jei taip yra?

– Jei taip yra... – Nutilau ir, savo siaubui, pajutau, kad imu kalbėti verksmingai. – Jei taip yra, – pasakiau šiurkščiai, – tada nežinau, po galais. Paleisk mane.

Netaręs nė žodžio jis pasitraukė, aš praėjau pro jį ir nuskubėjau žemyn į virtuvę.

16

Virtuvėje buvo šviesu ir šilta, ir gardžiai kvepėjo maistu. Virėja triūsė prie viryklės, o viena iš mergaičių, kurios patarnaudavo prie stalo, tvarkė kalnus lėkščių.

Tarpduryje stabtelėjau, staiga pajutusi, kaip dreba rankos, o akys pilnos ašarų, bet virėja pažvelgė į mane, apdovanojo smagia riebia šypsena ir parodė į vietą, padengtą viename didelio nušveisto stalo gale.

– Jei neprieštarausite, panele, – sutratėjo ji Žemumų gyventojos greitakalbe, – papietaukite čia. Bus šilčiau ir greičiau. Inspektorius sakė, kad valgysit dabar.

– Jūs labai gera. Tikiuosi, kad nepridariau jums rūpesčių.

– Jokių rūpesčių, – nuramino mane virėja, nesitraukdama nuo viryklės. – Efe, įpilk panelei sriubos.

Efė buvo liesa tamsiaplaukė mergina didžiulėmis akimis, kurios smalsiai mane stebėjo. Ji atnešė man lėkštę garuojančios sriubos ir atsargiai pastatė priešais, tarsi bijodama, kad jai neįkąsčiau. Tada pasitraukė porą žingsnių atgal ir įsikibo į prijuostės kraštus.

– Na jau, Efe, – pasigirdo griežtas virėjos balsas. – Nestovėk, nešk indus į valgomąjį.

Efė išėjo, metusi į mane ilgesingą, delsiantį žvilgsnį. Kai virtuvės durys už jos užsivėrė, virėja padėjo samtį ir sušnibždėjo įspūdingu kimiu balsu:

– Ji visai pamišo dėl tų žudikų, panele! Bet tai iš tiesų šiurpulinga. Net kraujas stingsta!

Nesvarstydama sutikau. Karšta sriuba nuostabiai ramino, ir šviesi virtuvės šiluma netruko išsklaidyti to nerealaus pašnekesio koridoriuje įspūdį. Virėja atsirėmė putliais raudonais kumščiais kitame stalo gale ir stebėjo mane su puikiai savo darbą išmanančio žmogaus pasitenkinimu.

– Na, gardus sultinys, tiesa?

– Taip, labai gardus, ponia.

– Nuo jo jūsų skruostai bent kiek parausvės. Atrodėte visai nuvargusi ir išblyškusi, kai įėjote, pasakysiu aš jums. Šneka, kad ją radote jūs?

– Taip. Man pasisekė.

– Tai jai pasisekė, vargšei mergaitei, kad ji iki šiol gyva. – Ji sunkiai palingavo galvą. – O jums visai nepasisekė. Ir atsitik tu man šitaip.

– Ką gi, – atsakiau. – Juk ne kasmet vyksta žmogžudystės.

– Ne. Ačiū Dievui. Bet aš ne tai turėjau galvoje. – Ji patraukė tuščią sriubos lėkštę ir vietoj jos pastūmė man avienos šonkauliukus su žirneliais ir keptomis bulvėmis. – Aš kalbėjau apie nelaimingus atsitikimus kalnuose.

– Taip? – Prisiminiau kažką girdėjusi iš kitų. – Ar šie metai tikrai nelemtesni už kitus?

– Taip, tikrai, panele. Tos dvi merginos, – ji kryptelėjo galva į lubas, – tai jau trečias nelaimingas atsitikimas šiais metais, nekalbant apie žmogžudystes.

– O kas buvo tie kiti?

– Na, vieni iš jų – pora iš Londono. Tie keistuoliai bandė įkopti į Kuliną be žemėlapio ir be kompaso. Juos rado tik po savaitės, gulinčius prarajos dugne.

– Kaip siaubinga. Ar juos paklaidino migla?

– Ta diena, kai jie išėjo, buvo skaidri kaip sultinys, – pasakė virėja. – Niekas nežino, kas atsitiko.

– Brangiai sumokėjo už neatsargumą, – pastebėjau.

– Taip, tikrai. Bet kalnų lengvai neįveiksi, ir tas vargšas žmogelis, kuris guli ten, viršuje, ne kartą šitai sakė, o jis buvo puikus alpinistas. Obuolių pyragas.

– Atsiprašau? A, supratau. Ačiū, ponia. Jis labai skanus.

– Neprastas, – sutiko virėja patenkinta, stebėdama, kaip doroju jos sotų, minkštą pyragą. – Dar buvo du Oksfordo ir Kembridžo studentai. Jie abu nusprūdo nuo šlapios uolos beveik toje pačioje vietoje.

– Užsimušė?

– Taip. Krito kaip akmenys. Nutrūko virvė.

Atsargiai padėjau greta šaukštą ir šakutę į tuščią lėkštę ir kelias sekundes į juos spoksojau, nieko nematydama. Keistoje šmėkštelėjusioje vizijoje regėjau dvi poras alpinistų, kopiančių į Kuliną... bet kiekvienu atveju eidavo dar vienas – trečiasis, kuriam esant trūkinėjo virvės, o kūnai krito, mirtinai susitrenkdami.

– Gal puodelį kavos? – pasiūlė virėja.

– Labai norėčiau, – atsakiau, – bet išgersiu ją viršuje. Daktaras tikriausiai jau baigė tvarkytis, o ponia Persimon norėtų nulipti žemyn.

– Kaip jautėsi mergaitė, kai ją palikote? – Ji pastatė ant stalo didelį mėlyną puodelį ir pradėjo pilti į jį kavą.

– Ne itin gerai. Bet manau, kad ji pasveiks.

– Ačiū Dievui. Duodu jums didelį puodelį. Neškitės greičiau, kol kava dar karšta. Cukraus?

– Taip, prašyčiau. Ačiū jums, ponia. Buvo nuostabu. Jaučiuosi daug geriau.

– Taip ir atrodo, – pasakė virėja. – Nepamirškite nakčiai užsirakinti durų, panelyte.

– Nepamiršiu, – užtikrinau ją karštai, ir kai ji nusigręžė prie viryklės, aš atsistojau.

Koridoriuje nieko nebuvo. Nuskubėjau juo besidaužančia širdimi, pasukau už kampo ir įėjau į atvirą holą. Nikolas buvo ten. Palinkęs virš administratoriaus pertvaros, jis pusbalsiu kalbėjosi su Bilu Persimonu. Jis mane pamatė, bet tik truktelėjo antakiais ir daugiau neparodė jokių ženklų.

Apsimečiau jo nematanti ir beveik tekina užskubėjau laiptais, stengdamasi neišlaistyti kavos.

Laiptų aikštelėje sutikau ponią Persimon ir kambarinę.

– O, štai ir jūs, panele Bruk! – Ponios Persimon balsas vis dar buvo sutrikęs, ir tai mane stebino. – Ar pavalgėte pietus?

– Taip, ačiū. Labai skaniai pavalgiau.

– Puiku, puiku. Man regis, policija jau laukia jūsų.

– Kaip panelė Saims?

– Tiesiog nežinau. Vis dar be sąmonės, o daktaras mažai šneka. Ak, Dieve, Dieve... – Ir ji nuskubėjo žemyn, lydima kambarinės su glėbiu suglamžytos patalynės.

Vis dar girdėjau ją tyliai dejuojant, kai priėjau prie savo kambario ir pabeldžiau į duris.

Inspektorius jas atidarė.

– O, panelė Bruk. Prašau įeiti.

Jis rūpestingai uždarė duris paskui mane. Daktaras jau buvo išėjęs. Roberta po antklodėmis atrodė labai tyki ir išblyškusi, tokia išblyškusi, kad aš sunerimusi paklausiau:

– Inspektoriau Makenzi, ar jai nieko neatsitiko?

Jis papurtė galvą.

– Daktaras mano, kad viskas gerai. Ji ištvers.

– Tai nuostabu!

Jis žiūrėjo į ramų, nebylų Robertos veidą.

– Taip, – pasakė jis be jokios išraiškos. Tada pasisuko į mane. – O kaip jūs? Ar pavalgėte?

– Taip. Virėja pamaitino mane virtuvėje.

– Gerai. Kaip dabar jaučiatės?

Aš nusišypsojau.

– Aš viskam pasiruošusi. Bet tikiuosi, kad paaiškinsite man, ką daryti, prieš palikdami mane vieną su ligone.

– Daktaras paliko nurodymus, aš jums juos užrašiau. – Jis parodė į popieriaus lapelį ant naktinio stalelio. – Bet pa-

grindiniai darbai bus palaikyti šildykles karštas, o kambarį šiltą. Galite duoti jai truputį sultinio arba arbatos su lašeliu brendžio, kada tik ji panorės. Daktaro laukia gimdyvė, tad jis turėjo išvykti, bet jeigu jums pasidarys labai neramu, susiraskite mane, aš paskambinsiu į Brodfordo ligoninę ir paklausiu patarimo.

– Ar turėsiu atsiųsti pas jus Nilą?

– Ne. Paskambinkite telefonu. Aš pasinaudosiu panelės Meling kambariu. Turbūt per naktį nemiegosiu, bet kai tik užlipsiu į viršų, prisijungsiu telefoną. Jei bent truputį susinervinsit ar susirūpinsit, skambinkit, nesivaržykit. Mes būsime čia iki ryto.

– Gerai, skambinsiu.

– Puiku. O dabar... – Jis atsigręžė į Nilą, pasirodžiusį tarpduryje. – Nilai, tu žinai, ką daryti. Įsikurk patogiai. Seržantas Manrou pakeis tave antrą valandą, o aš vis užeisiu pažiūrėti, kaip jums sekasi. Abejoju, ar kuris iš mūsų šiąnakt galėsime išsimiegoti. – Jis priėjo prie lango ir pažvelgė į lauką. – Atslenka migla. Gaila. Ji nepadeda tokiam darbui kaip mūsų. Aš manau... – Jis ištiesė ranką ir užsklendė langinę. – Šitaip bus tikriau. Ar pakentėsite, jei bus tvankoka?

– Tokiomis aplinkybėmis pakentėsiu.

– Tuomet viskas gerai. Ką gi, paliksiu jus. Jums prieš akis ilga naktis, bet manau, kad ji bus saugi. Aha, tiesa, ponas Persimonas visą naktį neišjungs generatoriaus, todėl šviesa degs. Viskas aišku, Nilai?

– Taip, sere.

Jis atsigręžė į mane.

– Ar jautriai miegate, panele?

– Regis, kad taip.

– Visai nebūtina budėti visą naktį. Ji miegos, o jeigu jai ko nors prireiks, Nilas jus pažadins. O per tą laiką pailsėkite. Sutarta?

– Taip.

– Na, labanakt, mergyte.

– Inspektoriau Makenzi...

Jis jau buvo prie durų. Atsisuko, ranką laikydamas ant rankenos.

– Ką?

– Dar keletas dalykų... manau, kad turėtumėte žinoti dar keletą dalykų.

– Svarbių?

– Na, nežinau.

– Ar jie padės man dabar ir čia suimti mūsų žudiką?

– O, ne. Ne.

Jo akys keistai tyrė mane.

– Gal išsiaiškinote, kas jis?

– Ne! – Žodį išrėkiau garsiai, nustebindama save ne mažiau nei inspektorių.

– Tada drįstu prašyti, kad palauktumėt iki ryto, panele, – pasakė jis.

Ir išėjo. Greitai perėjau kambarį ir pasukau raktą. Užrakto gergždimas ir spragtelėjimas nuramino, o kleptelėjusi sklendė visiškai užtikrino mums saugumą.

17

Lėtai praslinko ilgas vakaras ir stojo naktis. Aš knapsėjau prie židinio su „Lamermuro sužadėtine“ rankose, kovodama su beviltišku nuovargiu, kuris baigė mane priveikti. Nilas sėdėjo šešėliuose prie Robertos lovos, jo ilgas kūnas ramiai ilsėjosi pintoje kėdėje nugara į mane ir į visą kambarį. Roberta kartą ar du sujudėjo, bet jos kvėpavimas pamažu išsilygino, veidas atgavo spal-

vą, tad pagaliau, visai pagrįstai nurimusi, aš padėjau knygą ir nusprendžiau pabandyti numigti.

Tyliai perėjau per kambarį prie savo lovos.

– Labanakt, Nilai.

– Labanakt, panele, – atsakė jis, nepasukdamas galvos ir, kad ir kaip keista, nuo jo tylaus atsakymo mane užliejo nusiraminimo banga. Atrodė, kad vienas iš tykiųjų kambario šešėlių skleidė ramybę; bet tuo pat metu aš nemaloniai suvokiau, kad, nepaisant visų atsargumo priemonių ir Nilo buvimo čia, iš tikrųjų aš labai nervinausi. Griežtai sudraudžiau save, prisukau savo mažytį naktinį laikrodį ir nusispyriau šlepetes. Kambarys buvo užrakintas, tiek durys, tiek langas, su manimi buvo Nilas, tvirtas ir patikimas Nilas; ir čia pat, ranka pasiekiamas, kitame telefono laido gale, budėjo inspektorius Makenzis.

Kilstelėjau pūkinę antklodę ir palindau po ja, susisukdama į chalato skvernus. Iš nuovargio gėlė visą kūną, bet aš nesibaiminau, jog galiu įmigti taip kietai, kad neišgirsčiau Robertos judant. Visai kitokie būgštavimai turėjo neleisti man atitolti nuo budrumo ribos...

Aš neklydau. Tai užsnūsdavau, tai pabusdavau, tai vėl užsnūsdavau trumpomis nejaukaus miego valandėlėmis, kurios galėjo tęstis ir minutę, ir valandą. Du kartus Roberta sujudėjo ir sudejavo, ir aš akimirksniu pašokau, pasirėmusi ant alkūnės; bet ji bematant vėl nugrimzdavo į miegą. Kartą, tuoj po vidurnakčio, ji atrodė daugiau prabudusi, todėl atsikėliau, pašildžiau sultinį ir mums su Nilu pavyko priversti ją nuryti keletą šaukštelių, tada ji nekantriu judesiu nusigręžė ir vėl paniro į miegą. Kitą kartą, pamenu, kaitinau vandenį šildyklėms ir lyg per miglą mačiau, kaip tyliai pasikeitė budėtojai, kai antrą valandą Hektoras Manrou paleido Nilą; pamenu, kaip tarsi per sapną girdėjau inspektoriaus balsą už užrakintų durų, klausiantį, kaip mums seka-

si. Kartą pačioje nakties gūdumoje Hekis išvirė puodelį arbatos, šį sykį labai stiprios, ir aš ją išgėriau, jaukiai susisupusi į pūkinę antklodę, o tada vėl atsikėliau pripilti į šildykles karšto vandens.

Savo darbą atlikau pakankamai kvalifikuotai, tai aš žinau, bet judėjau šiame liepsnos apšviestame iliuziniame pasaulyje tarsi įstrigusi tarp realybės ir sapno, tad dabar, žvelgdama atgal, negalėčiau pasakyti, kur baigėsi realybė, o kur prasidėjo košmaras. Iš tiesų prisimenu tą naktį kaip nesibaigiantį košmarą, kuriame man patikėti paprasti darbai nepajėgė išgainioti šešėlių, nejaukiai man besivaidenančių židinio apšviesto kambario kampuose. Mano mažojo laikrodžio tiksėjimas, kasdieniškas verdančio arbatinuko šnypštimas, – visi šie įprasti garsai man snaudžiant ankstyvomis priešaušrio valandomis virto iškreiptais košmaro vaizdiniais, – kurie buvo tokie pat klaikūs ir šiurpūs, kaip šešėliai, virpantys virš mano galvos ant ugnies apšviestų lubų. Šešėliai ir liepsna... šešėliai ir atspindžiai... šešėliai, kurie man stebint susiliedavo į žudiko siluetą, gestikuliuojantį priešais ugnį, pamišėliškai šokantį aplink sukrautą laužą, kuris augo, didėjo, plėtėsi, kol virto didžiuliu rūkstančiu raudonai įkaitusiu Parakutino laužu, tikru pragaro kalnu... Štai jis jau virto Bleivenu ir dunkso virš manęs, apšviestas liepsnų. Vienišas beveidis alpinistas ropščiasi į tą velnio viršūnę, tempdamas paskui save nupjautos virvės galą. Kažkur sužybsi peilis, ir aš girdžiu, kaip švelniai pakaičiui dundena du balsai, plevenantys per krintančio vandens gausmą: „Tu buvai mano žmona... Tu jį radai, ar ne?.. Susidūrei su bjauria problema, tiesa?.. Tu jį radai, ar ne?.. Ar ne?..“

Pagaliau mane pabudino mano pačios: „Ne!“ ir aš taip krūptelėjau, kad suabejojau, ar nesušukau garsiai, tad įtempiau ausis, bene išgirsiu savo pačios balso virpesį tarp šešėlių. O gal tai Hekis kalbėjo? Arba Roberta? Pasikėliau ant

alkūnės ir per lovą pažvelgiau į ją. Ji judėjo, gailiai dejuodama iš skausmo, bet ne dėl to mano širdis krūptelėjo, o kūnas sustingo savo mažame lizdelyje po pūkine antklode. Hekio nebebuvo.

Nors mano reakcija išdavė varganą mano nervų būklę, aš pasukau galvą ir pamačiau jį, kaip mano sapnų šmėklą, stovintį priešais ugnį. Bet ši ugnis nemetė į kambarį bauginančio šešėlio, ir dėl pačios blogiausios priežasties. Ji buvo beveik visai užgesusi.

Žvilgterėjusi į laikrodį pamačiau, kad penkiolika po keturių. Mano miegota trumpai, o Hekis, matyt, visai nebuvo nusnūdęs, bet durpės, sukrautos nepatyrusia ranka, išblėso ir virto negyva juodos velėnos mase.

Neišmanančiam ne taip paprasta kūrenti durpes. Kol dega, jos būna nuostabiai karštos, raudona kaitri masė primena aukštakrosnės pakurą. Ponia Persimon buvo pakrovusi durpes įgudusia ranka, Nilas taip pat būtų žinojęs, ką daryti, bet Hekis buvo miestietis ir gyveno Slėnyje, o aš buvau bejėgiškiausia iš visų neišmanėlių. Tarp mūsų šnekant, mes taip nevykusiai kūrenome, kad ugnis beveik užgeso, o kai Hekis pajudino durpes, jos suiro ir pabiro mažais gabalėliais, kurie pradėjo sparčiai juoduoti.

Aš iššokau iš lovos, sukišau kojas į šlepetes ir tyliai priėjau prie židinio.

– Ar neužges visai, seržante?

– Neužges.

– Ar nebėra durpių?

– O, yra daug. Visa gudrybė – kaip teisingai jas pakrauti. Ar jūs ką nors apie tai išmanote, panele?

– Beveik nieko, bet privalome pabandyti.

Prie židinio gulėjo nedidelė krūvelė šviežių durpių. Atsiklaupiau šalia Hekio, mes drauge dėliojome jas ant žarijų ir pūsdami bandėme įdegti. Bet mums nepavyko; raudoni

pelenai blyško ir tamsėjo, o durpės niūriai dūmavo, tamsios ir abejingos. Kambarys atvėso.

– Negerai, – pasakiau. – Ugnis gęsta.

Nusivylę susižvelgėme ir aš atsistojau, prikandusi lūpą. Turėjau pakeisti Robertos šildykles karštesnėmis. Turėjau būti pasirengusi vėl duoti jai atsigerti. Turėjau sušildyti kambarį ir apsaugoti jį nuo priešaušrio vėsos.

– Atsiprašau, – pasakiau Hekiui. – Aš...

– Mano kaltė ne menkesnė nei jūsų. Tiesą sakant, negalima nė vieno iš mūsų kaltinti dėl to, kad nemokame tvarkytis su šiuo prakeiktu daiktu. Mudu turėjome nueiti pas ponią Persimon ir paprašyti malkų, kad durpės lengviau įsidegtų. Deja, man ir į galvą netoptelėjo.

Jis atsistojo, švelniai valydamasis nuo dulkių rankas.

– Gal paprašyti inspektoriaus Makenzio, kad atneštų mums malkų?

– Jų kur nors turėtų būti, – pasakiau. – Svetainės židinyje kūrenosi pliauskos, aš pamenu. Galbūt...

– Aš surasiu, kur jų yra. – Jis jau stovėjo prie telefono. – Žinote, man ne kartą teko apžiūrėti visą namą. Malkos turėtų būti anoje pusėje. – Jis padėjo ragelį ir pažvelgė į mane. – Niekas neatsako. Tikriausiai jis išėjo apsižvalgyti aplink namą.

– Tuomet... gal mums būtų geriau palaukti?

Jis žvilgterėjo į juoduojantį židinį.

– Užtruksiu ne ilgiau nei penkias minutes. Geriau eisiu pats.

Aš abejodama paklausiau:

– Ar tikrai jūs pats turite eiti?

– Juk reikia, kad židinys kūrentųsi, ar ne?

– Taip. Taip, reikia.

– Tuomet manau, kad eisiu. Ir jeigu jūs iki man sugrįžtant neatidarysite durų, nieko blogo neatsitiks.

– Tikriausiai ne. O kai jūs grįšite, kaip aš pažinsiu, kad tai jūs?

– Aš pabelsiu štai šitaip.

Jis priėjo arčiau ir ištiesė ranką prie židinio atbrailos šalia manęs. Sujudėjo pirštas. Išgirdau švelnų barbenimą. Tokį triukšmą galėjo sukelti žiogas, nevikriai stryktelėjęs ant lapo: tak-taktak-taktaktak-tak. Niekas negalėjo išgirsti to garso, tik mano ausis, esanti už keleto colių nuo piršto.

– Gerai – sutikau. – Tik, dėl Dievo meilės, grįžkite kuo skubiau. Ir... ee... seržante...

– Ką, panele?

– Ar jums nieko neatsitiks?

Jis žvelgė į mane ir šypsojosi.

– Dėl manęs nesijaudinkite. Kad ir kas jis būtų, atiduočiau visų metų atlyginimą, kad tik sutikčiau jį prie malkinės! Sugaišiu ne ilgiau nei penkias minutes, panele, o jeigu pamatysiu besižvalgantį inspektorių Makenzį, tuoj pat atsiųsiu jį jums.

Jis išėjo, o aš užrakinau ir užsklendžiau paskui jį duris. Girdėjau, kaip jis lengvai nuskubėjo koridoriumi. Tyla.

Mano širdis nejaukiai daužėsi, ir aš vėl griežtai prisiverčiau daryti tai, ką privalėjau. Ryžtingai pasukau nuo durų ir nuėjau pažiūrėti, kaip laikosi Roberta. Ji atrodė ramesnė, kvėpavimas nebebuvo toks paviršinis, bet akių vokai trūkčiojo, tarsi jai kliudytų šviesa. Ištraukiau iš stalčiaus savo žaliąjį šalį, užmečiau ant lemputės šalia jos lovos ir grįžau prie židinio puoselėti raudono žaizdro kauburėlio, kol Hekis pareis.

Jis grįžo neįtikėtinai greitai. Buvau išplėšusi porą lapų iš „The Autocar" žurnalo. Popierius ir keletas gabalėlių durpių padėjo man įkurti nedidelį liepsnos liežuvėlį, kai išgirdau beldžiant į duris.

Jau spėjau perbėgti pusę kambario, kai suvokiau, kad beldimas visai neprimena žiogo striksėjimo, kaip buvo sumanęs Hekis.

Vėl pasigirdo tylus stuksenimas: tak tak tak.

Stovėjau už trijų pėdų nuo durų, rankas sugniaužusi į kumščius ir prispaudusi jas prie šlaunų. Širdis plakė smarkiais svaiginančiais dūžiais. Stovėjau, sustingusi į marmurą, akis įsmeigusi į duris, o naktinis laikrodukas kaip pamišęs skaičiavo sekundes.

Labai švelniai sujudėjo durų rankena. Taip pat švelniai brakštelėjo durys, kai kažkas bandė jas pastumti.

Jei šauksiu, pamaniau, žmonės nubus ir čia pat pagaus jį... žudiką, bandantį patekti pas Robertą.

Bet jei šauksiu, mano riksmas prasiskverbs ir į ramų Robertos miegą, ir aš nežinau, kaip ją toks šokas paveiks. Jaučiau, kad neturiu teisės šitaip rizikuoti.

Vėl atsidūriau prie durų.

– Kas ten? – Nustebau, kaip normaliai skambėjo mano balsas. – Ar tai jūs, seržante?

Be abejo, ten buvo ne jis; bet jeigu jis atsakys, kad taip...

– Ne. – Taip energingai šnibždėjo tikrai ne Hekis. – Inspektorius Makenzis. Atėjau žvilgterėti į ją. Atidaryk, mergyte.

Nors nuo jo žodžių man akimirksniu palengvėjo, aš dar kartą nustebinau pati save. Išgirdau save ramiai sakant:

– Lukterkit, inspektoriau. Apsivilksiu chalatą.

Trim šuoliais atsidūriau prie telefono ir pakėliau ragelį. Mano laikrodukas tiksėjo šalia manęs kaip pašėlęs... dvi, keturios, septynios sekundės, septyni ilgi šviesmečiai, kol išgirdau kitame laido gale pakelto ragelio trakštelėjimą ir švelnus, bet budrus inspektoriaus Makenzio balsas aštriai pasakė:

– Makenzis klauso. Kas yra?

Delnu pridengiau ragelį ir sušnibždėjau:

– Greičiau ateikite! Greičiau! Jis prie durų!

Linija išsijungė. Man pakirto pakinklius ir aš lėtai atsisėdau ant lovos, rankoje tebespausdama ragelį. Galvą, sustingusią kaip lėlės, buvau pasukusi ir stebėjau duris.

Nesigirdėjo jokio garso, jokio braškesio, durų rankena nebejudėjo. Durys stovėjo aklinos, šviečiančios glotniais baltais dažais ir nieko nebylojo.

Koridoriuje pasigirdo greiti vos girdimi žingsniai. Ir balsas.

– Inspektoriau? Kas atsitiko?

– Kur tave velnias nešioja, Hektorai Manrou?

– Buvau malkų. Atleiskit, sere. Ar kas nors atsitiko?

Durys atsidarė. Išgirdau aštrų nervingą Hartlio Korigeno balsą.

– Kas per velniava čia dedasi?

Tada pasigirdo jo žmonos šnibždesys:

– Ar kas nors... atsitiko?

– Nieko, ponia. Prašau grįžti į lovą.

Inspektoriaus balsas virto raminančiu murmėjimu, o aš, girdėdama koridoriuje tris ar keturis pritildytus balsus, atidariau duris.

Korigenai dabar grįžo į savo kambarį, esantį priešais manąjį. Kiti du žmonės, kuriuos prikėlė šitas bruzdesys, buvo pulkininkas Kaudrei-Simpsonas ir Hubertas Hėjus. Jų kambariai buvo už kampo, pagrindiniame koridoriuje. Kai atidariau duris, Hekis, stovintis susigėdęs prieš inspektorių su glėbiu malkų vienoje rankoje ir vis dar garuojančiu arbatiniu kitoje, atsisuko, pamatė mane ir su palengvėjimu atskubėjo koridoriumi.

Inspektorius Makenzis puolė paskui jį. Jo balsas buvo žemas, bet skardus ir įsakmus.

– Heki! Neliesk durų! Panele Bruk, prašau pasitraukti nuo durų!

– Klausykite, inspektoriau... – prabilo pulkininkas Kaudrei-Simpsonas, nelauktai valdingas, nors apsivilkęs palaikiu chalatu ir išsiėmęs dirbtinius dantis. – Kas atsitiko?

– Prašau patikėti, nieko neatsitiko, pone. Nuraminkite ponią Kaudrei-Simpson. O jums, pone Hėjau, pažadu, kad jeigu man reiks pagalbos, aš kreipsiuos į jus, bet dabar...

– Gerai. Aš išeinu. – Ir Hubertas Hėjus nenoromis dingo, šiugždendamas Paislio šilku.

Inspektorius greitai priėjo ten, kur aš tebestovėjau.

– Na, tai kas čia atsitiko?

Jis kreipėsi į mane tokiu standartiniu policininko klausimu, kad mane suėmė kvailas juokas. Trūkčiojančiu balsu pasakiau:

– Jis... jis buvo prie durų. Žudikas. Jis pasakė... jis pasakė...

Jis paėmė mane už rankos ir švelniai nuvedė per kambarį prie lovos.

– Sėskis čia. Ir nesistenk kalbėti. – Jis greitai žvilgterėjo į Robertą ir, regis, liko patenkintas. – Heki, pakurk židinį... Ne, persigalvojau, leisk, aš jį pakursiu. Tu nueik į mano kambarį, atnešk lagaminėlį ir atidžiai apžiūrėk duris. – Jis pažvelgė į mane. – Sakei, kad jis buvo prie durų. Tikiuosi, kad jis prisilietė prie jų?

– Taip. Jis stumtelėjo jas ir pasuko rankeną.

Inspektorius patenkintas krenkštelėjo.

– Rankeną, Heki. Ne, vyruti, palik duris atviras, kad šmėkla nenuvalytų jos, kol tu sugrįši. Oooo!

Jis džiugiai šūktelėjo, kai sausos malkos įsidegė ir traškančios liepsnos riaumodamos šoko į židinio kaminą.

– Ateidamas turbūt nieko nepastebėjote? – pasiteiravau.

– Nieko.

Jis išmanančiai krovė durpes.

– Tikriausiai išgirdo, kai jums skambinau. Apgailestauju.

– Priešingai. Tu pasielgei labai gerai.

– Tada apgailestauju, kad priverčiau Heki nulipti į apačią. Aš kalta, kad leidau ugniai užgesti, bet juk privalėjau vėl ją įkurti.

Jis stumtelėjo arbatinį arčiau prie žėrinčių durpių ir atsistojo.

– Be abejo, būtų labiau pasisekę, – pareiškė jis, – jei būtumėm pamatę žudiką. Dabar tau teks man viską papasakoti.

Viską jam papasakojau, kol Hekis apžiūrinėjo durų paviršių, o Roberta tyliai gulėjo po antklodėmis, apšviesta žalios naktinės lemputės.

Jis klausėsi tylėdamas, akis įsmeigęs man į veidą.

– Hm, – pratarė pagaliau. – Arba jis girdėjo, kaip Hekis išėjo, arba matė jį einantį per kiemą. Bet tai nedaug mums paaiškina, išskyrus vieną dalyką.

– Kokį?

– Tai įrodo, kad panelė Saims gali jį apkaltinti. Jis tikrai buvo trečiasis alpinistas. Jis nupjovė tą virvę.

Aš griežtai paklausiau:

– Inspektoriau, ar žinote, kas tas žudikas?

– Ar jau baigei, Heki?

– Taip, sere. Jau baigiu.

– Inspektoriau, maldauju...

– Ar ką nors radai, Heki?

Hekis išsitiesė. Jo veidas buvo liūdnas.

– Ne, sere. Durys nuvalytos.

– Ką? – Trim šuoliais inspektorius perbėgo per kambarį ir pats ėmė jas apžiūrinėti kietai suspaudęs lūpas. – Po galais! – pratrūko jis, ir pridūrė: – Gerai, Heki. Uždaryk duris ir sėsk į savo kėdę. – Jis piktas grįžo į kambarį. – Mano įkaltis dingo, – pridūrė karčiai.

– Įkaltis? – paklausiau. – Vadinasi, jūs žinote, kas jis.

– Žinau. Nors tai gal pernelyg kategoriškai pasakyta. Geriau pavadinkime tai pagrįstu spėjimu... Bet spėjimo policininkui per maža, o mes neturime jokių įrodymų, nė šapelio. Ir jeigu ta lovoje gulinti mergaitė kuo greičiau neprabils, bijau to, kas gali atsitikti. Kad ir ši naktis. Matei, kokia galimybe jis paskubėjo naudotis. Ir jam gali pavykti, Dieve saugok mus, nes nė vienas blaiviai mąstantis žmogus neįtars, kad jis galėtų šitaip rizikuoti.

– Vienas kartas nemeluos, – pasakiau.

– Vienas kartas! – Jo balsas tarsi sprogo, tariant šiuos žodžius. – Jis nužudė Heter Makrėj šalia dvidešimties pėdų laužo liepsnos atvirame Bleiveno šlaite. Jis nužudė panelę Bredford, matant visam Kemesanerio slėniui vidury šviesios dienos. Jis perpjovė Byglui gerklę per keletą jardų – jardų! – nuo liudininkų. O dabar tai! – Jis žvilgterėjo į mane ir jau ramiai pridūrė: – Stebėjau koridorių visą naktį. Tik prieš dvidešimt minučių nusileidau žemyn į kontorą. Ir tada, kaip tik tada, židinys užgeso ir jis pamatė, kaip Hekis Manrou išėjo, palikęs tave vieną.

– Aš... aš labai apgailestauju, – išlemenau.

Jis nusišypsojo.

– Nereikia, mergyte. Aš tau sakiau, kad tu dėl to nekalta. Buvai puiki policijos pagalbininkė, iš tiesų... Arbatinis verda. Įpilsiu į šildykles karšto vandens, gerai?

– Aš pati, ačiū.

Pradėjau pilti vandenį į Robertos šildykles.

Jis stovėjo prie lovos ir stebėjo jos veidą, tarsi norėdamas ištraukti paslaptį iš po blyškių antakių užtvaros. Jo kakta buvo suraukta, plaukai išsitaršę, neskustas smakras apžėlęs žilais šeriais, kumščiai giliai sukišti į kišenes, pečiai nuleisti. Jis atrodė kaip eilinis susirūpinęs vidutinio amžiaus vyras, raudančio vaiko pabudintas iš miego. Tada jis atsigręžė ir jo ramios protingos akys išsklaidė klaidingą įspūdį.

– Ar neprieštarausi, jei paliksiu tave budėti iki ryto?

– Neprieštarausiu.

– Tik daugiau nebeišsiųsk Hekio.

– Tikrai nebeišsiųsiu.

– Manęs prie telefono nebebus. Turiu kai ką padaryti. Bet nesijaudink. Kas žino, gal viskas baigsis greičiau, nei manai. Mes jį pagausime. Taip, mes jį pagausime...

Jo akys buvo nebe geros, bet šaltos ir bauginančios.

18

Kai pagaliau, išleidusi jį, vėl užrakinau ir užsklendžiau duris, užsiėmiau Roberta. Šitaip triūsiant praėjo dvidešimt minučių, o kai baigiau, visi miegai jau buvo išlakstę.

Atitraukiau užuolaidą ir pažvelgiau pro langą. Lauke vis dar buvo ūkanota. Mačiau, kaip pro rūko uždangą skverbiasi pirmoji miglota pilka ryto šviesa kaip spindulys pro perlą. Ji buvo drėgna ir vėsi, ir aš džiaugiausi galėdama grįžti į židinio apšviestą kambarį.

Hekis buvo paruošęs arbatos, ir aš nusinešiau puodelį į lovą, apgailestaudama, kad neturiu nieko rimtesnio paskaityti. Šią ankstyvą ryto valandą mano širdis purtėsi nuo minties apie „Lamermuro sužadėtinę“, o beveik visą „The Autocar“ žurnalą buvau suplėšiusi ugniai įkurti. Tad liko tik „Auksinė šaka“. Keista buvo rasti šią knygą atokiame Škotijos viešbutyje. Pavadinimas atrodė patrauklus, bet neaiškiai jutau, kad ir ją bus nelengva skaityti kaip „Lamermuro sužadėtinę“. Tikriausiai joje aprašytos primityviosios religijos. Vargu ar ji tinkama skaityti lovoje, ir vargu, pamaniau imdama ją be jokio susidomėjimo, ar ji padės su-

trumpinti pačią drėgniausią dieną Skai saloje. Nebent, aišku, sekmadienį, nes tą dieną niekas nemeškerioja.

Bet kažkas buvo ją skaitęs. Tarp lapų buvo įspraustas žymeklis, senas vokas, ir sunki knyga atsivertė toje vietoje, kurioje buvo pažymėta. Ji atsivertė greitai ir įprastai kaip knyga, kurios skaitytojui dažniausiai prisireikdavo būtent šio puslapio.

Žvilgterėjau į ją truputį susidomėjusi.

„Beltanės laužai", – perskaičiau pavadinimą. – „Centrinės Škotijos kalnuose gegužės 1-ą dieną būdavo kūrenami apeigų laužai, vadinami Beltanės laužais. Yra neabejotinų ir aiškių žmonių aukojimo pėdsakų..."

Atsisėdau ir apstulbusi spoksojau į puslapį, o galvoje spengė. Atrodė, kad žodžiai sprogo kambario tyloje, ir aš pažiūrėjau per kambarį į plačią Hekio Manrou nugarą, sunkiai galėdama patikėti, kad jis nejuto jų smūgio. Mano akys perbėgo šaltą ir tikslų lapą. Iš jo, tarsi iškeverzoti švytinčiais dažais, į mane šokinėjo žodžiai ir frazės. „Todėl jie aukodavo atvirame ore, dažnai ant kalvų viršūnių... sukraudavo malkas ar kitą kurą... Skai, Malo ir Tirio salose... naudodavo tam tikras kerpes, kurios auga ant senų beržų ir yra labai degios..."

Tarp manęs ir spausdinto lapo iškilo gyvas prisiminimas: beržynėlis, pasidabinęs sidabruotais vasaros nėriniais, aplaužytos kerpės, pabirusios ant drėgnos žemės tarp glotnialiemenių medžių. Ir rudos kerpių vėduoklės, iškėlusios delnus nuo keleto lieknų kamienų. „Labai degios..."

Aš skaičiau toliau, o šalta abejinga proza piešė mano verpetuojančiose mintyse vieną paveikslą po kito: „Hebridų salose, Velse, Airijoje" – tie laužai buvo deginami atokiausiuose keltų žemių kampeliuose, buvo atliekami groteskiški ritualai, nekaltai pakartojantys niūrius ir kruvinus senųjų laikų ritualus. Gegužės pirmosios laužai, Joninių laužai, Visų šven-

tųjų dienos laužai. Nesuskaičiuojamą daugybę metų jie apvalydavo žemę, saugojo gyvulius nuo maro, degino raganas...

„Degino raganas“. Iškilo kitas pasibaisėjimą keliantis prisiminimas: jauna mergaitė guli ant žarijų su perpjauta gerkle; Huberto Hėjaus balsas, pasakojantis apie magiją ir folklorą, ir rašytojai, kurie klausinėjo Heter Makrėj apie senovės prietarus.

Pajutau, kad mano rankos sudrėko nuo prakaito, o raidės mirguliavo prieš akis. Tai buvo absurdas. Absurdas. Nė viena šiuolaikiška aštuoniolikos metų mergina, kad ir kokiame atokiame žemės kampelyje ji gyventų, negalėjo būti paaukota kaip ragana. Ši dalis – visiška nesąmonė. Bet tuomet kodėl ją nužudė tokiu neabejotinai ritualiniu būdu? Vargu ar norėdami apsaugoti derlių. Net Džeimsis Farleinas, gimęs ir augęs kalnuose, tuo nebetikėtų...

Nupurčiau tas mintis ir skaičiau toliau. Skaičiau apie tai, kaip aukojimui sukrautas laužas būdavo užkuriamas ne „sutramdyta“, o šviežia ugnimi, šventąja gyvąja ugnimi, įskelta iš sauso ąžuolo ir kurstoma laukinėmis kerpėmis. Skaičiau, kaip tie, kurie skeldavo gyvąją ugnį, „išversdavo kišenes ir šitaip atsikratydavo pinigų ir visų kitų metalinių daiktų“. Skaičiau, kad kai kuriose vietovėse ugnį galėjo kurstyti tik jauni ir nekalti...

Žodžiai pradėjo šokti laukinį gramzdinantį šokį ir tekstas nuplaukė tolyn. Prispaudžiau delnus prie veido ir, mintims lėtai ir skausmingai šviesėjant, galvojau apie Heter Makrėj, kuri buvo jauna ir nekalta ir kuri nusiėmė visus savo varganus papuošalus, kad galėtų įkurti žudikui šventąją ugnį. Tikriausiai visas tas dalykas jai atrodė kvailas, karčiai svarsčiau aš, bet ji manė, kad tai smagu, kad tai yra „kitaip“, kad tai tarsi romantiškas kvailiojimas, kuriame protingas, apsiskaitęs džentelmenas iš Londono norėtų dalyvauti.

Mano mintys spruko nuo to paties protingojo džentelmeno iš Londono, kai veltui bandžiau įsprausti kitas žmogžudystes į tuos pačius primityvaus ritualo rėmus. Kur šiame pirmykščiame žudiko mąstyme galėtų pritikti Ronaldo Byglo nužudymas? Arba nupjauta Merionos Bredford virvė? Arba Oksfordo ir Kembridžo studentai? Arba Marsijos Meling lėlė?

Remdamasi knyga aš tvirtai įsitikinau, kad vienintelė logika, kuri galėjo sieti tokias skirtingas žmogžudystes, buvo nesveika pamišėlio logika. Neabejojau, kad knyga yra daiktinis įrodymas. Pernelyg daug panašumų galima įžvelgti tarp joje pateiktų abejingų teiginių ir pamišėliškos ritualinės žmogžudystės ant Bleiveno kalvos. Ir pati knyga negalėjo atsirasti čia, viešbutyje, netyčia. Ji greičiausiai priklausė žudikui: žmogui, kuris tyrinėdamas pakankamai gerai susipažino su tokiais ritualais ir papročiais; protiškai nesveikam žmogui, kuris, psichikai visai pakrikus, galėjo atlikti tokį iškreiptą nedorą ritualą, koks dabar atrodė Heter nužudymas. Arba galėjo būti...

Pajutau, kad drėgname kumštyje vis dar spaudžiu sulamdytą voką, žymėjusį knygos puslapį. Išlyginau jį, lengvai papurtydama ranką.

Sėdėjau ir ilgai į jį spoksojau.

Pažinau savo tėvo rašyseną. Ant voko nebuvo pašto ženklo, bet aiškiu, dailiu raštu buvo išvedžiota pavardė ir adresas:

Nikolui Drariui, Eskv.,
Kemes Fjonarido viešbutis,
Skai sala,
Invernesšyras

19

Rytas atnešė mums miglotą saulės šviesą ir slaugę. Ji buvo apyjaunė tvirtai surėsta moteris, atrodė labai gera ir nepaprastai profesionali. Su palengvėjimu perdaviau jai Robertą ir nusileidau žemyn pusryčiauti.

Kai įėjau į valgyklą, visų galvos pasigręžė, o ponia Kaudrei-Simpson greitai paklausė:

– Kaip jaučiasi mergaitė?

Aš nusišypsojau.

– Iki šiol gerai, ačiū. Dabar su ja liko slaugė. Ji sako, kad ligonė sveiksta.

– Kaip džiaugiuosi! Bijojau, kad tas nakties sąmyšis...

– Nieko neatsitiko, – nuraminau aš. – Netyčia užgesinau židinį, o inspektorius išgirdo, kaip seržantas Manrou tykino laiptais žemyn atnešti man malkų.

Kol valgiau pusryčius, niekas daugiau manęs nekalbino ir aš buvau dėkinga. Pastebėjau, kad kiek galėdama vengiu pagauti kieno nors žvilgsnį. Vos spėjau įsipilti antrą puodelį kavos, kai man prie šono atsirado kukulakė Efė.

– Jei teiksitės, panele, inspektorius sakė, kad kai jau būsite pasirengusi... Jis sakė, kad jokiu būdu nesitrukdytumėte...

Jos balsas rėžė ausį ir buvo ypač skardus. Mirtinoje ausyloje tyloje atsakiau:

– Tuoj pat ateisiu ir susitiksiu su inspektorium. Ačiū tau, Efe.

Paėmiau „Auksinę šaką“, kurią buvau suvyniojusi į „The Autocar“ numerį, kita ranka pasiėmiau kavos puodelį ir išėjau iš valgomojo, vis dar gaubiamo nejaukios tylos. Mano veidas liepsnojo. Praėjusios nakties karantinas tebeskyrė mane nuo kitų, o Nikolo pašnibždomis ištarta pašaipi frazė

vyte išvijo mane iš kambario. Kiekviename mane sekusiame žvilgsnyje jaučiau tą patį priešiškumą. Viena akių pora galėjo žiūrėti į mane su baime. Mano skruostai vis dar degė kaip raudonos vėliavos, kai įžengiau į laikinąjį inspektoriaus kabinetą.

Jis džiugiai mane pasveikino ir gudriai žvilgterėjo man į veidą, ir aš nesusilaikiau kandžiai nepareiškusi:

– Mielai atsisakyčiau neįtariamosios vaidmens, inspektoriau Makenzi!

Jis nesutriko.

– Iš tikrųjų? Ar jiems tai nepatiko?

– Žinoma, nepatiko! Jaučiuosi nuo jų atskirta. Ir, kas keisčiausia, kalta jaučiuosi būtent aš. Norėčiau, kad viskas jau būtų pasibaigę!

– Šiuo atžvilgiu jums pritariu. – Jis ištiesė ranką. – Ar ji man?

Padaviau jam „Auksinę šaką". Keistai jaučiau, kad paduodama jam knygą aš tarsi kažkuo įsipareigojau, tarsi žengiau į taką, iš kurio nebėra kelio atgal. Aš atsisėdau.

– Tą vietą pažymėjau, – pasakiau.

Pasilenkiau prie kavos puodelio ir ėmiau ją be jokio reikalo maišyti, susikaupusi ties rudo skysčio sūkuriu tarp mėlynų puodelio kraštų. Išgirdau, kaip inspektorius keistai krenkštelėjo ir aštriai paklausė:

– Kur jūs ją radot?

Pasakiau jam.

– O kada pastebėjot šitą pažymėtą pastraipą?

– Vakar naktį. – Ir apie tai viską jam papasakojau. Tik apie sulamdytą voką nieko nesakiau. Jis buvo mano kišenėje. Taip toli žengti taku negalėjau. Dar ne.

– Ar jūs pati pažymėjot pastraipas?

– Taip.

– Ar žinot, kieno ši knyga?

Vokas svilte svilo mano kišenėje.

– Ne.

Stojo pauzė. Pakėliau akis ir pamačiau, kad jis mane stebi.

– Kiek prisimenu, jau anksčiau turėjot ką man pasakyti. Sakėt pati, prieš rasdama šitą knygą. Na, panele Bruk, – šį rytą jis kalbėjo labai formaliai, – ką, jūsų manymu, dar turėčiau žinoti?

– Visų pirma, – pradėjau, – apie nupjautą virvę, dėl kurios žuvo Meriona Bredford.

– Klausau.

Pradėjau pasakoti jam apie tai, kaip pirmąją naktį viešbutyje patamsyje nusileidau laiptais žemyn ir viešbučio verandoje pamačiau Džeimsį Farleiną ir Alesterą Breiną.

– Ponas Korigenas žvejojo kartu su jais, – tęsiau iš lėto. – Alesteras teigia, kad tada jis jau buvo grįžęs, bet vakar jo žmona sakė, kad jis parsirado tik trečią valandą. Aš kalbėjausi su Alesteru pusę trijų.

Inspektorius paskubomis rašė. Kai nutilau, jis pakėlė akis.

– Jūs bandote man įteigti, kad visi tie trys vyrai turėjo galimybę įpjauti merginos laipiojimo virvę iš vakaro prieš jai kopiant į kalną?

– Taip, – sutikau liūdnai.

– Tai koks tuomet Dugalo Makrėjaus trečiojo alpinisto vaidmuo?

– Jis gali būti visai nekaltas, – pasakiau. – Tik išsigando. Kai pamatė, kad jos krinta...

– Taip, taip, mergyte, – sausai sutiko inspektorius ir vėl atidžiai mane nužvelgė. – Ar dar turite ką man pasakyti?

Aš dvejojau. Apie voką? Dar ne, tariau sau, dar ne... O tas kitas dalykas? Tas pusiau melas, kurį papasakojau apie tai, kas įvyko prie antrojo laužo? Tai ne įrodymas, beviltiš-

kai įtikinėjau save, o jam reikia tik įrodymų. Tikrai neturiu jam to sakyti. Dar ne... Jis atidžiai stebėjo mane iš kitos stalo pusės. Karštligiškai ėmiau pasakoti jam įvykį su Marsijos lėle. Pagaliau atsilošiau ir nelaiminga pažiūrėjau į jį per stalą.

– Bet tikriausiai jūs jau žinojote.

Jis linktelėjo patvirtindamas.

– Man apie tai papasakojo ponia Persimon. Galit tą įvykį pamiršti. Jis jau nebe paslaptis, jis ir nebuvo šios paslapties dalis. Manau, kad galiu jums pasakyti, jog tai buvo nedidelė asmeninio priešiškumo tarp ponios Korigen ir panelės Meling išraiška.

– Ką? Jūs norite pasakyti, kad tai padarė Alma Korigen?

– Taip. Ji man šįryt pasisakė. Ji norėjo pagąsdinti panelę Meling, kad toji išvažiuotų iš viešbučio. Ji turėjo... hm... savų priežasčių.

– Supratau. – Prisiminiau Almos Korigen veidą, kai ji stebėjo Marsijos automobilį, išvažiuojantį slėniu. – Regis, tai padėjo.

Jo veidas truputį sušvelnėjo.

– Dar ir kaip. – Jis peržvelgė savo užrašus. – Labai dėkoju, kad visa tai man papasakojot. Jūs teisingai pasielgėt. Ar dar ką nors pasakysit?

– Ne, – atsakiau, bet nepakankamai užtikrintai, ir jo akys greitai įsmigo man į veidą. Jos net susiaurėjo iš smalsumo.

Jis tiesiai paklausė:

– Jūs man meluojat, ar ne? Kažkas liko nepasakyta.

– Ne, – paneigiau pernelyg garsiai.

Keletą akimirkų jis rimtai žvelgė į mane. Tada rūpestingai paguldė pieštuką ant savo popierių ir sudėjo rankas ant stalo delnais į apačią.

– Mergyte, – jo tonas nebebuvo oficialus. Jis kalbėjo maloniai. – Vakar jūs man pamelavot, ar ne?

– Aš? Pamelavau? Kaip...

– Kai pasakėt, kad neįsivaizduojat, kuris galėtų būti žudikas.

Prikandau lūpą ir sėdėjau įsitempusi, akis įsmeigusi į grindis.

Jis prabilo:

– Negi tikrai manot, kad tokia patyrusi alpinistė kaip Meriona Bredford nebūtų pastebėjusi, jog virvė įpjauta, kai ji ją juosėsi? Negi manot, kad virvę įpjovė viešbučio verandoje tą naktį?

– Juk... galėjo taip atsitikti.

– Galėjo. Bet jūs nemanot, kad taip atsitiko.

– N-ne.

Jis patylėjo.

– Pasakysiu, kaip, mūsų nuomone, ta žmogžudystė įvyko, – pradėjo jis pagaliau. – Be abejo, suprantat, kad Roberta Saims niekada neperkopė per Sputan Du.

Man bespoksant į jį, pridūrė:

– Ant jos kūno nebuvo virvės, ar ne?

Lėtai atsakiau.

– Ne. Ne, nebuvo. Žinoma... jei ji būtų kopusi viduryje, žudikas nebūtų galėjęs nupjauti virvės tarp jos ir Merionos. Žinote, aš apie tai nepagalvojau. Kokia aš kvaila!

– Gerai, kad nepagalvojot, nes būtumėt nulipusi nuo Sputan Du ieškoti jos kitur.

– Tai kas iš tikrųjų atsitiko?

– Mes manome, kad jis pasisiūlė kopti su Meriona Bredford, o Roberta liko stebėti. Kai panelė Bredford jau buvo perkopusi į kitą vienos viršūnės pusę – ten yra tokia pakibusi uola...

– Žinau. Pastebėjau ją. Tada jis galėjo nupjauti virvę niekieno nepastebėtas, kai jo nesimatė.

Jis linktelėjo.

– Jis nutraukė Merioną ir nupjovė virvę. Roberta galėjo matyti „nelaimingą įvykį“, matyti, kaip ji krinta. Tada ji išgirdo jį garsiai šaukiant, kad jis tuoj pat sugrįš. Jis galėjo lengvai sugrįžti vienas, eidamas aukštėliau tarpeklio... Ji laukė jo prie tarpeklio krašto, apimta siaubingų minčių. Grįžęs jis nustūmė ir ją. Nustūmęs tikriausiai jos nebematė, nes, jei būtų įtaręs, kad ji dar gyva, būtų nusileidęs jos pribaigti.

Aš tylėjau. Negalėjau kalbėti, negalėjau galvoti. Regis, net užsimerkiau. Tik atmenu, kad drebėjau.

– Mergyte, – kreipėsi jis į mane labai švelniai, – jei tas vyras žmogžudys, ir dar toks žmogžudys, pakvaišęs ir... taip, žiaurus ir pakvaišęs, jis nevertas, kad jį gintumėt.

Springdama atsakiau:

– Ištikimybė...

– Ji čia visai netinka. Tas žmogus nusikaltėlis. Jūs turit būti ištikima mums visiems, eiliniams sveiko proto žmonėms, kurie norime izoliuoti jį, kad galėtume jaustis saugūs.

– Kodėl nesuimate jo, jei esate taip tvirtai įsitikinęs?

– Aš jau sakiau. Be įrodymų negaliu nė pajudėti. Laukiu informacijos iš Londono. Arba... iš Robertos.

– Kodėl palikote mane su ja, jei esate įsitikinęs, kad aš užstoju žudiką? – sušukau.

– Nes aš pakankamai gerai pažįstu žmones ir žinau, kad, kai prireiks, jūs sugebėsit teisingai pasirinkti, nesvarbu, kam norėtumėt būti ištikima.

– Turite galvoje mano instinktus, – ištariau su kartėliu. – Jei vakar vakare būtumėt buvęs svetainėje, būtumėt girdėjęs, kaip gražiai ir išsamiau dėsčiau savo principus, bet dabar... – Aš atsistojau. – Ar jums niekas nesakė, kad moterims žmonės svarbiau už principus? Aš moteris, inspektoriau Makenzi.

Jis jau buvo atsistojęs ir jo akys ramiai žvelgė į mane.

– Kaip ir Heter Makrėj.

Po šių jo žodžių aš ėmiau karščiuotis.

– Nesuprantu, kodėl pamokslaujate apie ištikimybę, inspektoriau Makenzi! Jei aš ir atspėčiau, kuris iš jų yra žudikas, tai būtų tik spėlionė! Kaip galiu padėti jums jį sugauti? Aš jums viską pasakiau...

– Ne. – Jo balsas buvo švelnus, bet akimirksniu mane sustabdė. – Aš vis dar netikiu jumis. – Jis niūriai stebėjo mane. – O jeigu tas jūsų slepiamas faktas, kad ir koks jis būtų, pasirodys esąs įrodymas, kurio man reikia, tuomet privalau jus perspėti, kad...

– Įrodymas? Aš neturiu jokių įrodymų! Prisiekiu, neturiu! O jei turėčiau... Dieve, man reikia laiko apsvarstyti, – pasakiau netvirtai ir beveik bėgte išpuoliau iš kambario.

Hole galėjo būti žmonių, bet aš jų nepastebėjau. Perėjau jį kaip akla ir nesąmoningai pasukau į stiklinę verandą, į gryną orą, į slėnio laisvę. Sprausdamasi pro besisukančias duris į verandą, aš akis į akį susidūriau su įeinančiu Dugalu Makrėjumi. Jis rimtai pasisveikino su manim.

– Labas rytas, panele. Koks puikus rytas, nepaisant to trupučio miglos, kuri kyla nuo įlankos. Ar norėtumėt eiti tuoj pat?

– Eiti? – Žiūrėjau į jį nieko nesuprasdama.

– Juk šiandien aš veduosi jus žvejoti, panele Bruk. Ar pamiršote?

– Žvejoti? Ak... – Pradėjau negarsiai juoktis, tada atsiprašiau. – Atleiskit, bet keista galvoti apie žvejybą po to... po to, kas čia įvyko.

– Be jokių abejonių. Bet kas iš to, jei tik sėdėsite čia ir lauksite, kas bus toliau, panele. Geriau išeiti į gryną orą ir pažvejoti Abein Kemes Fjonaride, kad nebegalvotumėte apie tuos įvykius. Aš tai gerai žinau.

– Taip, manau, kad žinote... Na, gerai, pone Makrėjau, aš eisiu. Palaukite manęs penkias minutes.

Po ketvirčio valandos, jau stovėdama viržiuose toje vietoje, kur Kemesanerio upė išteka iš Kreithyčo ežero, aš supratau, kad Dugalas buvo teisus.

Migla, kuri anksti rytą buvo apklojusi slėnį, jau pakilo ir kamuoliais riedėjo tolyn, ilgomis garų skraistėmis nutįsdama virš žemesniųjų Bleiveno ir Sgur na Stri šlaitų. Visai šalia mūsų esančio Ant Srono pro rūko dangą visai nesimatė, o nuo jo papėdės į šiaurę driekėsi blyškiai žvilgantis ežeras, susiliejantis su virš jo kabančia migla ir virstantis judančiu, visom vaivorykštės spalvom besimainančiu rūku. Marskas išnyko; Kulinas taip pat dingo už tos neperregimos uždangos, bet virš mūsų galvų dangus buvo žydras ir giedras ir švietė šilta saulė. Upė, slystanti iš ežero plačia šliaužiančia sidabro vėduokle, siaurėjo ties ta vieta, kur mes stovėjome, ir virto gilesne vaga, kuri raitėsi ir blykčiojo tarp riedulių, ištikšdama putomis arba peršokdama per juos žėrinčiais lankais, be galo primenančiais šokinėjančių lašišų nugaras. Prie pat krantų, nedideliuose užutėkėliuose, rudame kaip alus vandenyje virė ir burbuliavo putos. Džiūstančių viržių ir durpingo vandens kvapas, stiprus ir šviežias, maišėsi su aitriu gailės aromatu.

Dugalas buvo geras mokytojas. Greitai jis išmokė mane, kaip surinkti mano išsinuomotą meškerę, pririšti valą, prikabinti musę, o tada neįsivaizduojamai kantriai pradėjo mokyti mane užmesti. Mudu šnekėjome tik apie tai, ką veikėme, bet ir tai labai nedaug. Neilgai trukus nustebau suvokusi, kad šis sudėtingas mano išmėginamas menas buvo kupinas tokio galingo žavesio, kad praeitis išnyko, ateitis atsitraukė, o visa dabartis susitelkė ties šia žvilgančio, spinduliuojančio vandens juosta ir musele, kurią stengiausi už-

mesti. Šis laikui nepavaldus reginys ir amžinas vandens balsas sukūrė stiprią hipnotizuojančią jėgą, kuriai pasidavus viešbutis su visais savo gyventojais ir jų rūpesčiais atrodė tolimas ir palyginti nesvarbus.

Ir nors mano pačios problema nenutolo drauge su kitomis, aš taip karštai nenorėjau jos spręsti, kad ji šiek tiek atleido gniaužtus, veržiančius mano smegenis.

Dugalas paruošė ir savo meškerę, bet iš pradžių nežvejojo. Jis sėdėjo ant kranto, rūkė ir stebėjo mane, retsykiais atsistodamas, kad parodytų, kaip užmesti. Žinoma, aš nieko nepagavau; nė viena žuvelė net nepakibino mano jauko. Bet vietos tyla ir amžinumas taip stipriai mane veikė, kad kai pagaliau Dugalas pradėjo dėlioti sumuštinius priešpiečiams, aš jau galėjau pakankamai blaiviai galvoti ir kalbėti.

Iš pradžių valgėme tylėdami, tik rusvas vanduo burbuliuodamas tekėjo pro šalį, o virš upės vidurio cypsėdamas praskrido narutis. Sidabriniu lanku blykstelėjo iššokusi žuvis.

– Kaip tik ten, kur aš meškeriojau, – pasakiau susigėdusi. – Matyt, visą laiką užmesdavau jauką už jos, dėl to nepagavau.

– Dar galite pagauti. Atsitinka ir keistesnių dalykų, – pareiškė Dugalas. Vargu ar galėjau pavadinti šį atsakymą padrąsinančiu, bet spėjau, kad šie žodžiai, pasakyti kalniečio, buvo lygūs reikšmingam pagyrimui. Jis pažvelgė į dangų. – Tiesą sakant, pernelyg giedras oras žvejoti. Jei migla nors truputį nusileistų ir išnyktų spindėjimas, sektųsi geriau.

– Gaila, kad tenka norėti, jog saulė pasislėptų.

– Kai pradėsite žvejoti, to net nepastebėsit.

Tylėdami baigėme valgyti, tada Dugalas išsitraukė senovinę pypkę, o aš ėmiau naršyti po kišenes, ieškodama ciga-

rečių. Kai pirštai sugriebė vakarykštį gerokai aplamdytą „Players" pakelį, jie apčiuopė ir kitą, metalinį ir nepažįstamą daiktą.

Aiktelėjau prisiminusi, koks tai daiktas. Dugalas klausiamai žvilgterėjo į mano pusę pro lengvutį pypkės dūmą.

– Man regis, turėjau atiduoti ją inspektoriui, – tariau, traukdama iš kišenės ranką, kurioje laikiau jaspio akmenukų segę. – Visai apie ją pamiršau. Ji Robertos ir...

– Iš kur ją gavote? – Aukštojo škoto balsas buvo kimus. Paleista pypkė nukrito į viržius, jis staiga ištiesė ranką ir čiupo segę man nuo delno. Jis sukiojo ją ir sukiojo, o jo ranka tuo metu smarkiau drebėjo.

– Radau ją ant kalvos, vakar, – atsakiau abejodama. – Akmenų šlaite netoli Sputan Du. Pamaniau, kad... kad panelė Saims bus ją pametusi.

– Tai Heter segė. – Dugalo balsas irgi buvo netvirtas.

– Heter? – Sumišusi stengiausi prisiminti, kur ją radau... Taip, ji gulėjo akmenyne po atbraila, ant kurios rado mergaitę. Ar ji galėjo būti nukritusi ar nuspirta nuo tos nedidukės metalo krūvelės kampe?.. Atsigręžiau pažiūrėti į Bleiveną, bet pamačiau tik miglą, kuri ritosi jo šlaitais žemyn kaip garuojančios lavos srautas. Bleivenas tapo nebeįžiūrimas, o didžiulė nepajudinama miglos siena vienodai sklido po slėnį už mūsų, sugadindama popietę.

– Šią segę aš padovanojau jai gimtadienio proga, – pasakė Dugalas, o jo balsas buvo nenatūraliai garsus ir šiurkštus. – Ji segėjo ją tą vakarą, kai išėjo... – Dar sekundę pažiūrėjęs į segę, atkišo ją man. – Geriau paimkite ją, panele. Atiduokite inspektoriui ir pasakykite jam, kur ją radote. Dievas mato, jam tai ne ką padės, bet... – Jis užsikirto, nusisuko ir pasilenkęs ėmė ieškoti pypkės. Kai susirado ir užsidegė, jo veidas vėl buvo ramus, o rankos nebedrebėjo. Jis nužvelgė tyliai atslenkančią miglą.

– Bus geriau meškerioti, – pasakė jis ir vėl nugrimzdo į tylą.

Saulė dingo, o su ja dingo ir šios vietos ramybė. Atrastoji vargana segė pernelyg gyvai priminė tą siaubą, kuris buvo apgulęs šį gražų slėnį. Mano pačios nelinksmos abejonės ir baimė vėl prislėgė mane kartu su slopinančia pilkšva migla. Jau nesimatė kito upės kranto. Atrodė, kad mudu su Dugalu atsidūrėme pačiame riedančių pilkų debesų centre, atkirsti tarp garsiai šniokščiančios upės ir ežero, kurio ramus ir niūrus blizgėjimas pamažu virto pilka nebūties migla.

Aš nusipurčiau.

– Ar nemanote, kad mums geriau grįžti, pone Makrėjau? Turėtume tuoj pat atiduoti segę inspektoriui.

Jis atsistojo.

– Kaip norite, panele. Ar ir meškeres paimti?

Aš padvejojau. Gal kaltas buvo tik migla užkloto slėnio klaikumas, bet aš staiga baisiai panorau dingti iš čia. Ilgiau nebegalėjau slapstytis; privalėjau tuoj pat spręsti savo problemą ir tenkintis ta ramybe, kuri man po to liks.

– Mes turime grįžti, – galų gale pasakiau. – Reikia susitikt su inspektorium dar ir dėl kitų priežasčių. Nebegaliu atidėlioti. Be to, man nepatinka migla.

– Net ir tokioje migloje nepaklysime, eidami palei upės krantą. Dėl miglos galite nesibaiminti. Tik ramiai lukterkit, kol paimsiu savo meškerę, ir galėsime grįžti.

Jis pasuko pasroviui ir vos nuėjęs dešimtį jardų dingo migloje. Aš užgesinau cigaretę į jau atvėsusį akmenį ir stebėjau pilką sūkurį, kuris jį prarijo. Viską gožiantis debesis priartėjo, užgulė viržius, uolą, čiurlenantį vandenį.

Pirmasis mane įspėjo narutis. Jis purptelėjo iš miglos ir nuskrido prieš srovę čerkšdamas apie pavojų, priversdamas mano nervus krūptelėti ir sudilgsėti.

Tada akliną miglos sieną perplėšė riksmas. Keiksmas. Duslus trūkčiojantis kvėpavimas, atgrasus smūgio garsas. Ir aštrus Dugalo riksmas:

– Mergyte! Bėk!

Tada baisus gargaliuojantis kriokimas, sklindantis iš užspaustos gerklės; dar vienas smūgis; ir tyla.

20

Žinoma, aš suklykiau. Šaižus garsas kaip peilis perskrodė miglą. Bet pilki sūkuriai jį nuslopino; jie vijosi aplinkui, čiupdami ir liesdami mane, o aš klupinėdama skubėjau į tą pusę, iš kurios pasigirdo Dugalo balsas.

Aš nesu drąsi. Mane apėmė šlykštus pykinantis siaubas. Bet nemanau, kad normalus žmogus nedvejodamas pabėgtų, išgirdęs, jog netoliese užpuolė jo draugą.

Taigi puoliau į priekį, bet paknopstomis nulėkusi penketą jardų užkliuvau ir suklupau, nes per miglą, apglėbusią viržyną, visai nieko nebemačiau. Upės kranto nesimatė ir skubėdama galėjau išsinarinti kulkšnį arba, geriausiu atveju, įkristi į per akmenis siaučiantį vandenį. Kvailai ištiesiau į priekį rankas ir ėjau apgraibomis, tarsi būčiau galėjusi praskirti blyškią miglos užuolaidą. Dar ketvertą jardų yriausi per ją, tada po kojomis nieko nebeliko, aš vis atsitrenkdama ėmiau riedėti žemyn nuo kranto ir nukritau ant kelių į gilius viržius.

Tik tada pastebėjau, kokia netrikdoma tyla tvyro aplink mane. Grumtynių garsų nebesigirdėjo. Net upė, kurią nuo manęs skyrė krantas, pritilusi tekėjo migloje. Aš rėpliojau, sukrėsta ir išsigandusi, laikydamasi už šlapių viržių stiebų, išplėstomis neregėmis akimis spoksodama į mane supančią

tuštumą. Pajutau, kaip rangydamasi aklai sukioju galvą į visas puses, uosdama orą lyg naujagimis žvėris. Migla spaudė iš arti, siaubinga, visus pojūčius sugerianti miglos nebūtis, ir aš nebežinojau, į kurią pusę teka upė, iš kur girdėjau vyrų muštynių garsus ir kurioje pusėje dabar buvo ar galėjo būti žmogžudys.

Tada išgirdau jį kvėpuojant.

Jis žengė vieną žingsnį, kitą. Nuo viržių patiško vanduo; kietos viksvos sušnarėjo ir nurimo. Tyla.

Jis buvo priešais mane, dešinėje. Dėl to neabejojau, bet kaip toli?..

Dabar tikrai išgirdau kvėpuojant man už nugaros. Staiga pasukau galvą, o kaklo raumenys buvo įsitempę ir sausi kaip virvė. Jaučiau, kaip išsiplėtė akys, iš siaubo atvipo burna. Rankos taip stipriai įsikibo į viržių stiebus, kad pamaniau, jog jis išgirs, kaip traška mano kaulai.

Dabar kvėpavimas nutilo. Kažkur po durpingais krantais upė ginė savo nerūpestingus vandenis. Už manęs? Prieš mane? Dešinėje? Jutau, kad nebegaliu pasitikėti savo pojūčiais, ir dėl tokios jų išdavystės prasidėjo panika.

Akimirksniu migla prisipildė garsų. Viržių šnarėjimas atrodė kaip žudiko kvėpavimas, mano širdies dūžiai atrodė kaip jo žingsniai; į smilkinius suplūdęs kraujas susiliejo su nematomos upės bėgimu, garsai sukosi verpetais ir pleveno, svaiginančios miglos iškraipyti ir paversti į vieną gryniausio siaubo pavidalą...

Burnoje pajutau sūrų skonį – kraujas. Lūpa skausmingai tvinkčiojo toje vietoje, kur įsikandau, bet skausmas sumažino paniką. Aš atsiguliau tarp ilgų viržių, užsimerkiau ir įsiklausiau.

Jis buvo čia, dėl to negalėjo būti jokių abejonių. Jis buvo gana arti, judėjo link manęs, bet truputį į šalį – tarp manęs ir upės. Dabar jau aiškiai girdėjau tekantį vandenį už keleto

jardų į dešinę. Aš dar giliau pasislėpiau viržiuose, prisiplojau kaip medžiojamas žvėrelis, dabar jau džiaugdamasi gluminančia migla, kuri buvo daugiau medžiojamojo, nei medžiotojo bičiulė. Man reikėjo tik ramiai tūnoti; galbūt, kai jis pro mane praeis, aš galėsiu išlįsti iš slėptuvės, bėgti ir...

Dabar jis susilygino su manimi, atsidūrė tarp manęs ir upės. Kvėpavo negiliai, greitai, susijaudinęs. Jis sustojo.

Tada tolėliau, kažkur ant upės kranto, išgirdau kitą garsą. Žingsnių, sunkių, netvirtų žingsnių, kurie dunksėjo ant viržių, o vėliau čežėjo per akmenis. Kimus Dugalo Makrėjaus balsas šūktelėjo:

– Mergyte... mergyte, ar esi ten?

Didžiulio dėkingumo graudulys sugniaužė man gerklę, bet aš jį nurijau, pašėlusiai svarstydama, ką daryti. Jei atsiliepsiu... Žinojau, kad žudikas yra už šešių jardų nuo manęs. Girdėjau, kaip jis sulaikė savo šiurkštų kvėpavimą, jutau, kaip įsitempė jo raumenys, kai suprato, kad jam nepavyko sunaikinti Dugalo. Jei Dugalui atsiliepsiu, ar bus kas išgelbsti mano kaklą nuo aštraus skerdiko peilio, tykančio už dvidešimties pėdų? Nuo peilio, kuris per sekundę perskros mane ir atgręš krauju lašantį smaigalį, laukdamas, kol Dugalas atsilieps į mano riksmą...

Bet aš privalau atsiliepti. Ne šaukdamasi pagalbos, bet kad įspėčiau. Turiu rėkti, pasakyti Dugalui, kad jis čia, žudikas čia, visai šalia manęs. Aš privalau šūktelėti, o tada bėgti, bėgti į tą mielą akinančią miglą, kuo toliau nuo peilio ir nuo nekantrių skerdiko rankų, siekiančių mane nutverti.

O Dugalas artėjo. Jis yrėsi į mus drąsiai ir sunkiai, kaip įsiutęs bulius. Aš atsiklaupiau, burna prasižiojo įspėjamai šūktelėti, kai staiga žudikas pasisuko ir nubėgo upės krantu prieš srovę. Girdėjau, kaip jis tarsi elnias šuoliavo per aukštus viržius. Dugalas taip pat jį išgirdo. Jis suriko keikdamasis ir metėsi paskui sprunkantį vyrą. Mačiau jį šmėkš-

čiojant migloje. Jo pakeltoje rankoje spėjau pamatyti žėrinčius ašmenis, veidas buvo toks išbalęs ir iškreiptas pykčio, kad tapo neatpažįstamas. Jis buvo panašus į keršijantį milžiną iš senovinio mito.

Jam puolant pirmyn pro mane, aš kažką šūktelėjau, bet jam buvo nė motais. Jis pralėkė, tarsi manęs iš viso nebūtų buvę, ir klupdamas nubėgo per miglą paskui žudiką. Net kai panikos apimta šūktelėjau: „Dugalai!", jis nestabtelėjęs nubėgo prieš srovę ir dingo rūke. Tikriausiai jis pastebėjo arba išgirdo savo persekiojamąjį, nes mano šūktelėjimas dingo šiurkščiame baisiame riksme, pagonišku aidu sudrebinusiame niūrius viržius ir išbaidžiusiame būrelį jūršarkių, kurios rėkdamos kaip raganos pakilo migloje.

– Žmogžudy! Šėtone! Ei! Prakeiktas kruvinas žudike! Ei!

Vienas paukštis praskriejo man virš galvos krykdamas kaip prakeikta siela, o migla nuo jo sparnų gulė kuokštais tarsi pilkos žolės pradalgės.

Paukštis dingo, jo vietą vėl užpildė migla ir klampi tyla nuslopino bėgančių vyrų žingsnius.

Aš apsigręžiau ir aklai nubėgau į priešingą pusę.

Nežinau, ar ilgai taip klupinėdama ir išsigandusi bėgau per viržius. Pagaliau pasidaviau tikrai panikai – bemintei, bejausmei, raudančiai panikai. Žudiko jau nebebijojau. Pasitelkusi paskutinius šalto proto likučius suvokiau, kad aš jam neberūpiu. Pulti iš miglos nieko neįtariantį žmogų yra viena; visai kas kita stoti į atvirą kovą su kalniečiu, besikaunančiu savo žemėje. Ne, žudikas turėjo labai gudriai paklaidinti Dugalą migloje prieš išdrįsdamas grįžti manęs. Tik tada jis pasistengs mane rasti.

Bet panika nepasidavė šaltam protui. Dabar šaltas protas nuslydo nuo sraigtelių ir smegenys sukosi pašėlusiu greičiu, nevaldomai ir be naudos. Aš bėgau, šokinėjau ir slidi-

nėjau, sūrios ašaros riedėjo veidu kartu su drėgnos miglos lašais ir varvėjo man į atvirą burną ant liežuvio. Balta migla pasitiko mane kaip aklina siena; rankas buvau ištiesusi kaip akloji; veido ir delnų oda virpčiojo, kai it pamišusi skverbiausi pro neapčiuopiamą barjerą. Bėgdama kvailai sau kartojau: „Ne... o, ne... o, ne...“

Staiga atsipeikėjau, sustingau, ir panika dingo kaip po botago kirčio: žemė, kuria pakniopstomis lėkiau, ėmė linguoti po mano kojomis.

Pusiau apsvaigusi spoksojau į samanų kuokštus, per kuriuos bėgau. Bandydama žengiau dar vieną žingsnį. Žemė susiūbavo, ir aš greitai atitraukiau koją, pajutusi, kad pelkės paviršius linguoja kaip plokščiadugnės valties lentos.

Stovėjau labai ramiai.

Po kojomis pasigirdo tylus siaubingas garsas, tarsi šliurpdama įkvėpė žemė.

21

Šalto proto praradimas man brangiai kainavo. Aš įbėgau toli į pelkę, apie kurią Roderikas kartą pasakojo, bet supratau, kad nežinau, kaip toli. Ir nebegalėjau tiksliai pasakyti, iš kurios pusės atbėgau, kai padariau šį baisų atradimą.

Siaubas iš naujo ėmė plakti mane šikšnosparnio sparnais, bet aš stipriai papurčiau galvą, tarsi šitaip tikėdamasi jį nubaidyti. Stovėjau ten, kur sustojau, stengdamasi nekreipti dėmesio į pražūtingą žemės liulėjimą, ir bandžiau išgirsti tekančią upę.

Jokios naudos. Kuo stipriau įtempiau klausą, tuo neaiškesni darėsi garsai, verpetuojantys ir besisupantys aplink mane migloje. Išgirdau silpną, prislopintą upės tekėjimą,

bet atrodė, kad girdžiu jį iš visų keturių pusių vienu metu, atsimušantį nuo rūko pakraščių, o virš jo šnibždėjo ir kliuksėjo nematomas pelkės gyvenimas: neryškus čiulpsėjimas, siurbimas, milijonų burbuliukų sproginėjimas, sunkūs atodūsiai...

Mano kojos pradėjo grimzti. Beveik per jėgą sutelkiau paskutinius savitvardos likučius ir ramiai žengiau prie viržių kupstų už keleto jardų. Kai pajutau po kojomis kietus ir tvirtus jų stiebus, nervai aprimo, bet kūnas nevaldomai drebėjo ir barškėjo dantys. Stovėjau ant viržių kupsto kaip salelėje, veltui apžiūrinėdama žemę aplinkui – visur mačiau tik keletą pėdų tokios pačios pelkių žalumos, plūduriuojančios ir besimainančios po apgaulingos miglos sluoksniu.

Bet aš supratau, kad turiu judėti iš čia, palikti mažąjį saugų kemselį ir eiti kuria nors kryptimi, nesvarbu kuria. Įtikinėjau save, kad pelkė neturėtų būti iš tiesų pavojinga, bet vėlgi šaltas protas menkai man tepadėjo. Manau, kad panika taip negailestingai mane smaugė dėl to, kad nieko nemačiau. Jei būčiau galėjusi įžvelgti ką nors bent už keturių jardų, matyti, kur einu, bent penkis žingsnius į priekį, nebūtų buvę taip baisu. Bet dabar man tektų aklai žengti per šį šlykštų, liulantį raistą, nesuvokiant tikrojo pavojaus rimtumo, ir, galimas daiktas, nubrisčiau į dar baisesnę vietą...

Suspaudžiau rankas į ledinius kumščius, pasisukau į tą pusę, kur įsivaizdavau esant upę, ir iš lėto pradėjau eiti pirmyn.

Pastangos susivaldyti ir prisiversti žengti kuo lėčiau atėmė daug jėgų ir, ačiū Dievui, neleido man galvoti apie nieką kitą. Aš norėjau bėgti, Dieve brangus, kaip aš norėjau bėgti! Bet prisiverčiau eiti lėtai, atsargiai išbandydama kiekvieną žingsnį. Vieną kartą netyčia žengiau ant šviesesnės žalumos lopinėlio ir iki kelių nugrimzdau į juodą purvą. Kuomet išsikrapščiau iš šviesiojo lopinėlio ir apdairiai kėliau

koją nuo vieno samanų kupsto ant kito, aš vėl nebežinojau, į kurią pusę einu, tad kai iš miglos šalia manęs išplaukė į skeletą panašus vaiduokliškas šešėlis, mano kūnas susipurtė iš baimės kaip marionetė. Tai buvo tik blanki jauno berželio šmėkla, tuščiaviduris stuobrys, gulintis ir pūvantis raiste, pūzras, baigiantis sutrupėti; tačiau miglotame liūne jis atrodė tvirtas, o toje vietoje, kur jis gulėjo, smilgų krūmai buvo aukšti ir tamsūs ir viliojo mane saugumu.

Su viltimi atsikvėpiau. Šešėlis, kuris per miglą atrodė toks neryškus, buvo man jau matytas. Jokių abejonių, mudu su Roderiku praėjome pro šį nulūžusį beržą, kai pirmąjį vakarą buvome išėję pasivaikščioti. Tada jis gulėjo mums iš kairės, už keleto jardų tarp mūsų ir upės. Man liko tik prisiminti, kurioje pusėje tako jis gulėjo, ir tada nedvejodama išeisiu į saugią žemę.

Atsargiai mažais žingsneliais ėjau link jo, stengdamasi mintyse atgaivinti medį tokį, kokį jį mačiau pirmąjį vakarą. Tai galėjo būti ne tas pats medis, bet miglos sūkuryje, nušluojančiame visas mintis, net šis trapus kompasas atrodė tikras kaip laužo liepsna neįžengiamame miške. Stovėjau šalia, prikaustyta jo apgaulingo tvirtumo, ir stengiausi prisiminti, kartu sąmoningai ramindama save viltimi.

Medis gulėjo apytikriai iš šiaurės į pietus. Dėl to visai neabejojau. Ir aš dabar tikrai stovėjau toje pusėje, kur upė. Tuomet maždaug už trisdešimties jardų turėtų būti kieta žemė. Jei ją pasieksiu, anksčiau ar vėliau rasiu avių taką, kuris išves mane į slėnį, ten, kur jau girdėsiu jūros ošimą. O gal aptiksiu kokią tekančio vandens srovelę, kuri saugiai nuves prie upės ir iki viešbučio.

Man už nugaros iš miglos šūstelėjo tamsus šešėlis, praskriejo pro mane ir dingo neperregimame rūke. Tetervinas. Tyliai pasiunčiau jam keiksmą ir vėl nuraminau besidaužan-

čią širdį. Tada atsargiai peržengiau medį ir, įtemptai žvelgdama į miglą, nustačiau padėtį, kurioje maniau esanti.

Ir tik tada visiškai suvokiau tai, kas jau kurį laiką nedavė ramybės mano nuojautai. Žemė lingavo. Aš stovėjau visiškai ramiai, bet žemė lingavo.

Aš buvau taip apimta naujos baimės, kad visai pamiršau, jog kažkur ten, neperregimame pasaulyje, manęs ieško žudikas su peiliu rankoje... Bet štai jis čia, ir atkakliai braunasi per šliurpsintį raistą.

Kritau veidu žemyn šalia beržo stuobrio. Viksvos buvo aukštos ir tankios. Po manimi virpėjo ir dūsavo žemė. Gulėjau sustingusi, jau net nebe išsigandusi, tik sustirusi, ledinė, nutirpusiu kūnu. Abejoju, ar peilis, skrodžiantis miglą, būtų privertęs mane pajudėti.

– Džianeta...

Tai buvo vos girdimas šnibždesys, ne garsesnis už stiprų kvėptelėjimą. Šitaip kvėptelėti galėjo ir raistas, išleidžiantis pelkių dujas milijonais mažų burbuliukų.

– Džianeta... – Šnibždesys priartėjo. – Džianeta...

Migla nešė mano vardą. Jis sklandė mažyčiais sausais šnipštelėjimais kaip krintantys lapai ir supdamasis leidosi ilsėtis ant linguojančios žemės.

Žmogus slinko iš lėto; po savo kūnu jaučiau ritmingus jo žingsnių virpesius. Jo ranka tikriausiai ištiesta ir graibo manęs; jo šnibždesys patikrino tylą ir bandė mane nutverti.

Žinoma, aš tą šnibždesį pažinau. Taip, žinojau, kieno jis, dėl to nekilo abejonių. Žinojau, kad mano nelinksmi spėliojimai buvo teisingi; supratau, kodėl inspektorius manęs gailėjosi; kodėl Alesteras prieš dvi dienas pažvelgė į mane tylios užuojautos žvilgsniu.

– Džianeta...

Vėl išgirdau tą vardą, kuriuo niekas kitas manęs nevadi-

no... vardą, kurį girdėjau šaukiamą tamsoje prie Ronaldo Byglo laidotuvių laužo... Jo balsas plaukė per miglą, dabar jau šiek tiek tyliau, tarsi jis būtų nusigręžęs.

– Džianeta, kur tu? Dėl Dievo, kur tu esi?

Roderikas, žinoma, taip pat teisingai spėjo. Spausdamasi visu kūnu prie drėgnos žemės svarsčiau, kodėl jis buvo taip tvirtai įsitikinęs, kad aš vienintelė iš „Kemesanerio" gyventojų nenukentėsiu.

– Ar tu ten esi, Džianeta? Nebijok...

Regis, aš ir nebebijojau, kai įsitikinau, kad tai Nikolas. Nebijojau ne dėl to, kad tikėjau, kaip Roderikas, jog vardan praeities Nikolas niekada manęs nenuskriaus. Tiesiog kai baisusis šnibždesys atgaivino įtarimus ir juos patvirtino, man buvo jau nebesvarbu. Niekas nebesvarbu.

– Džianeta... Džianeta... Džianeta...

Žodžių skiemenys tekšeno migloje fantastišku dusliu ritmu. Prispaudžiau šaltą skruostą prie permirkusios žolės ir tyliai verkiau, migla lingavo ir šnibždėjo mano vardą, o jos pamėkliški pilki pirštai spaudė mane į liūną.

Tada jo nebeliko. Grabinėjantis balsas išnyko, nuskambėjo aidu ir prapuolė. Raistas nebepliumpsėjo. Virš žolės tyliai purptelėjo niekieno nepabaidytas paukštis. Nikolo nebebuvo.

Aš nerangiai atsikėliau ir pati judėdama kaip šmėkla, į šmėklą nekreipdama dėmesio ir apie nieką negalvodama, nusivilkau per raistą kuo toliau nuo paskutinio pašaipaus jo balso aido.

Beveik tą pačią minutę atsistojau ant kietos žemės tarp akmenų ir aukštų viržių. Instinktyviai paspartinau žingsnį. Žemė tolyn nuo raisto vis kilo į viršų, ir dabar migla jau vyniojosi ir pynėsi aplink mane. Kopiau šlaitu vis sparčiau, o mano akiratis platėjo. Migla praretėjo, susitraukė ir nuslūgo man už nugaros.

Staiga, išnirusi kaip plaukikė iš putotos bangos įkvėpti oro, aš išsiveržiau iš paskutinio miglos verpeto į ryškią saulę.

22

Man taip nežmoniškai palengvėjo, mano išsigelbėjimas buvo toks neįtikimas, kad aš tik stovėjau ir mirksėjau ryškioje popiečio saulėje. Praėjo keletas akimirkų, kol mano akys, miglos apakintos ir vis dar apspangusios nuo ašarų, priprato prie šviesos srauto. Tada pamačiau, kur esu. Buvau palypėjusi kairiuoju Bleiveno šlaitu toje vietoje, kur didžioji akmenų užtvara kirto žvirgždyną ir tarsi milžiniška tvirtovės siena, sauganti nuo aukštutinių uolų, kilo kalva į viršų.

Migla laižė šio įtvirtinimo papėdę, todėl apatinės žemės po jos blyškia jūra vis dar nesimatė. Pats slėnis, fiordas, Atlanto įlanka slypėjo paskendę migloje, kuri driekėsi kaip balto vandens ežeras nuo Bleiveno iki Sgur na Stri, nuo Garsveno iki Marsko. O iš jo visose pusėse saulės apšviesti kilo rausvi, mėlyni, violetiniai ir aukso bei žalios spalvos kalnai, plaukiantys virš miglotos jūros kaip pasakiškos salos. Apačioje neperžvelgiamas siaubas vis dar taikėsi įtraukti į dusinančią pilkumą; čia, viršuje, kur stovėjau, švytėjo naujas auksinis pasaulis. Tarsi aš viena būčiau atsidūrusi laiko priešaušryje ir stebėjusi, kaip iš chaoso debesų randasi pirmieji kalnai...

Bet aš buvau ne viena.

Vos akys spėjo priprasti prie žėrinčios naujojo pasaulio virš debesų erdvės, kai maždaug už penkiasdešimties jardų nuo savęs pajutau kažką esant. Jis manęs dar nepastebėjo, bet stovėjo akmeninės sienos papėdėje ir žvelgė pro ją į

kitą pusę, į atvirą pietvakarių horizontą. Tai buvo Roderikas Grantas. Mačiau, kaip saulėje tamsiu auksu žvilga jo plaukai.

– Roderikai! – pašaukiau jį ir nustebau, kaip šiurkščiai sugargė mano balsas iš sustingusios gerklės.

Jis nepajudėjo. Keliai man drebėjo, ir aš sunkiai, netvirtais žingsniais pajudėjau per nelygią žemę link jo.

Dar kartą pašaukiau jį vardu.

– Roderikai!

Šį kartą jis išgirdo. Greitai atsigręžė. Atsiliepė.

– Ką? – ir pridūrė: – Dženete!

Jo balsas sušvokštė iš netikėtumo, bet dėl to nevertėjo stebėtis. Dievas žino, kaip aš atrodžiau, mirtinai išblyškusi ir drebanti, sušlapusi ir purvina, o siaubo ir nevilties šmėklos vis dar žvelgė man iš akių.

Jis žengė porą sparčių žingsnių manęs pasitikti ir paėmė už rankų, nes būčiau parkritusi. Tada pasodino mane ant plokščios uolos, nugara atremdamas į šiltą sienos akmenį. Užsimerkiau, o saulė plieskė man į vokus raudonais, auksiniais ir violetiniais verpetais. Jaučiau, kaip jos karštis užlieja mane didelėmis gaivinančiomis bangomis, aš atsipalaidavau ir pradėjau lygiau kvėpuoti. Pagaliau atsimerkiau ir pažvelgiau aukštyn į Roderiką.

Jis stovėjo priešais ir stebėjo mane, o jo mėlynose akyse vėl pamačiau tą nepakenčiamą užjaučiantį žvilgsnį. Dabar žinojau, ką jis reiškia, ir nepajėgiau jo atremti. Nusukau akis ir pradėjau autis purvinus batus, atsisagsčiau paltą, jis nuslydo man nuo pečių ir šlapiu gumulu šleptelėjo ant akmens. Palaidinukė buvo vos drėgna ir maloni šiluma skverbėsi pro ją man į pečius.

Tada jis prakalbo.

– Tu... nežinai?

Aš papurčiau galvą.

Jis atsakė iš lėto, su keista gaidele balse:

– Sakiau tau, kad tu nenukentėsi. Neturėjau to sakyti. Tai buvo...

– Nebesvarbu, – atsakiau nuvargusi. – Bet nesuprantu, kodėl po to, ką Nikolas privertė mane patirti per skyrybas, tu dar tikėjai, kad dabar jis turės dėl manęs kažkokių dvejonių? – Ranka buvau atsirėmusi į akmenį. Ant bevardžio piršto, kur anksčiau mūvėjau vestuvinį žiedą, aiškiai ryškėjo baltas ruoželis. Vis dar neatsikračiusi slegiančio liūdesio tariau: – Aš klydau, bandydama jį apginti, nors įtariau, kas jis. Dabar įsitikinau. Nevalia statyti žmonių aukščiau už principus. Juo labiau, jei tie žmonės – nusikaltėliai.

Mano balsas sudrebėjo ir nutrūko. Jis nusisuko nuo manęs ir jo žvilgsnis nuklydo į Kulino viršūnes, plaukiančias virš ūkanų ežero.

– Kodėl tu taip elgeisi?

Aš kvailai sumirksėjau.

– Kaip elgiausi?

– Gynei jį. – Jo balse nugirdau keistą intonaciją, tarsi jam būtų palengvėję.

Padvejojusi išpyškinau:

– Dėl to, kad aš jo žmona.

Jis staigiai atsigręžė.

– Buvusi.

– Na, taip, bet... kai kurie dalykai po skyrybų nepasikeičia. Aš noriu pasakyti, kad išlieka tam tikri sentimentai...

Jis mane šiurkščiai nutraukė.

– Sentimentai? Kodėl kalbi apie sentimentus, kai turi galvoje meilę?

Aš nieko neatsakiau.

– Ar ne tiesa?

– Gal ir taip...

Jis tylėjo. Po to staiga paklausė:

– Kas ten apačioje įvyko? Kaip tu supratai?

– Jis ieškojo manęs migloje. Jis mane šaukė. Aš pažinau jo balsą.

– Jis tave šaukė? Na, žinai...

– Mudu su Dugalu Makrėjumi čia žvejojome, kai užslinko migla. Dugalas nuėjo pasiimti meškerės. Girdėjau, kaip vyko muštynės ir Dugalas tikriausiai buvo partrenktas, o jis, Nikolas, ėmė ieškoti manęs. Tada Dugalas atsipeikėjo ir nuskubėjo paskui jį. Jie abu dingo migloje, o aš pabėgau, bet pasiklydau. O tada... tada...

– Kas?

– Girdėjau, kaip jis ėjo per raistą, šaukdamas mane. Tiesą sakant, ne garsiai šaukdamas, o šnibždėdamas. Manau, kad jis leido Dugalui pasprukti ir dabar mėtydamas pėdas grįžo ieškoti manęs. Jis nedrįso garsiai šaukti, kad Dugalas neišgirstų.

– Jis tikriausiai suprato, kad tu jau žinai, kas jis.

Mane nupurtė šiurpas.

– Taip.

Dabar jis žiūrėjo į tankią skraistę, dengiančią slėnį.

– Vadinasi, Draris apačioje. Ten?

– Taip.

– Ar toli?

– Nežinau. Man regis, kad viskas įvyko tik prieš keletą minučių.

Jis atsisuko į mane taip staigiai, kad aš net išsigandau.

– Eime, – paliepė jis trumpai, beveik šiurkščiai. – Turime nešdintis iš čia. Pasiimk batus.

Jis jau buvo nutvėręs mane už riešo ir pastatęs ant kojų.

– Žemyn į miglą? – paklausiau dvejodama. – Ar ne geriau, jei palauktume, kol migla išsisklaidys? Juk jis...

– Žemyn? Žinoma, ne. Mes lipsime aukštyn.

– Ką tu sumanei, po galais?

Jis beveik linksmai nusikvatojo.

– „Aš pakelsiu akis į kalvas...“ – Paėmė nuo akmens mano paltą ir išpurtė šlapias klostes. Kažkas skambiai dzingtelėjo į akmenį ir žybtelėjęs nuriedėjo. – Geriau neklausinėk, Dženete. Daryk, ką sakau. Kas tai?

– Oi! – šūktelėjau lenkdamasi jos paimti. – Tai Heter segė!

– Heter segė? – Jis paklausė abejingai, taip abejingai, kad nustebusi žvilgterėjau į jį.

– Taip. Radau ją vakar po ta baisiąja atbraila. Maniau, kad ji Robertos, bet Dugalas pasakė...

Mano balsas užsikirto ir įstrigo gerklėje. Atsistojau, laikydama rankoje segę, ir pažvelgiau jam į akis.

Tada prabilau.

– Pirmąjį vakarą man čia atvykus tu papasakojai apie Heter nužudymą. Papasakojai ir apie papuošalų krūvelę, rastą ant atbrailos. Sakei, kad ten buvo apyrankė, segė ir kiti daiktai. Bet kai ją rado, segės ant atbrailos nebuvo. Kadangi ji buvo gavusi segę tik tą pačią dieną kaip gimtadienio dovaną, tu negalėjai to žinoti, *nebent pats matei ją pasipuošusią ta sege. Nebent tu pats padėjai ją į tą krūvelę ant atbrailos šalia laužo.*

Kažkur aukštai čireno vieversys. Aplink mus giedroje, virš miglos, ramiai plaukė kalnai. Roderikas Grantas šypsojosi, žvelgdamas į mane, o jo akys ryškiai blizgėjo.

– Taip, – ištarė jis švelniai. – Žinoma. Bet kaip gaila, kad tu tai prisiminei, ar ne?

23

Taigi mudu stovėjome vienas priešais kitą, žmogžudys ir aš, įstrigę ant naujojo Ararato salelės virš debesų tvano, visai vieni virš tylaus pasaulio, ant kalno, kur jis jau buvo nusiuntęs myriop tris žmones.

Jis tebesišypsojo, o jo veide vėl įžvelgiau užuojautą, kurios prasmę dabar supratau. Aš jam patikau, bet jis ketino mane nužudyti. Jis apgailestavo, bet ketino mane nužudyti.

Bet vieną akimirką net šį žinojimą išstūmė mane užliejusi pakili banga. Visas šis tylus pasaulis virš debesų buvo pripildytas saulės šviesos, vyturio giesmės ir suvokimo, kad dėl Nikolo aš nusikaltėliškai, kvailai, žiauriai klydau. Man regis, kad porą gerų minučių aš spoksojau į mėlynas pamišusias Roderiko Granto akis ir, užuot galvojusi: „Aš viena su žudiku maniaku", mintyse kartojau: „Tai ne Nikolas, tai ne Nikolas..."

Roderikas apgailestaudamas pasakė:

– Man labai gaila, Dženete. Iš tikrųjų. Kai išgirdau tave kalbantis su Dugalu prie upės, supratau, kad anksčiau ar vėliau tu prisiminsi. Tikrai to nenorėjau, bet dabar, žinoma, būsiu priverstas tave nužudyti.

Pati nustebau išgirdusi, kaip ramiai nuskambėjo mano balsas. Aš pasakiau:

– Tavęs tai neišgelbės, Roderikai. Inspektorius viską žino.

Jis susiraukė.

– Aš tavimi netikiu.

– Jis man pats sakė. Dabar laukia informacijos iš Londono, kuri patvirtins tai, ką jis žino. Be to, dar yra Roberta.

Jo veidas apsiniaukė.

– Taip. Roberta.

Prisiminus nesėkmę su Roberta, jo gyvos akys prigeso.

Aš svarsčiau, ar jis nužudė Dugalą, o gal Dugalas ir Nikolas vis dar naršo po miglą apačioje... po tą mielą saugią miglą tik už keleto jardų po mūsų kojomis.

– Nebandyk bėgti, – perspėjo Roderikas. – Tuomet man teks parsivesti tave atgal. Ir nešauk, Dženete, nes tada turėsiu tave pasmaugti, o paprastai, – jis man švelniai nusišypsojo, – paprastai aš perpjaunu aukoms gerklę, jei tik galiu. Geriausias būdas.

Aš prisispaudžiau prie akmeninio įtvirtinimo. Siena buvo šilta ir tvirta, o mano pirštai plyšiuose užčiuopė mažyčius uolaskėlių kuokštelius. Tikrus. Normalius. Prisiverčiau sustingusiomis lūpomis nusišypsoti Roderikui. Dabar svarbiausia – priversti jį nesustoti kalbėjus. Palaikyti jo beprotiško švelnumo nuotaiką. Turiu šnekėti sklandžiai ir ramiai. Jei vėl pasiduosiu panikai, mano baimė taps kibirkštimi, kuri sutrikdys pamišusio žudiko minčių eigą.

Taigi aš nusišypsojau.

– Kodėl tu žudai, Roderikai? Kodėl nužudei Heter Makrėj ir kitus?

Jis pažvelgė į mane nustebęs.

– Jie to norėjo.

– Jie?

– Kalnai. – Jis padarė keistai gražų gestą. – Daugybę metų, daugybę amžių jie laukė, štai šitaip snausdami virš debesų, iš aukštai stebėdami žalią slėnių gyvenimą. Kadaise, labai seniai, žmonės juos garbino, degino jiems ugnį, kasmet aukojo aukas, bet dabar... – Jo balse pasigirdo išsiblaškiusi susimąstymo gaidelė. – Dabar jie patys turi pasiimti tai, ką gali. Kasmet po gyvybę, štai ko jiems reikia... kraujo, ugnies ir Gegužės šventės aukų, kurias žmonės jiems atiduodavo, kai pasaulis dar buvo jaunas ir nesudėtingas, ir žmonės pažinojo dievus, gyvenusius kalnuose.

Jis pažvelgė į mane. Kaip šiurpu ir siaubinga žiūrėti į

pažįstamą veidą, klausytis pažįstamo balso ir matyti visiškai svetimo žmogaus akis!

– Ji padėjo man sunešti malkas ir durpes. Drauge mes surinkome laužui devynis krituolius medžius, kerpių ir ąžuoliuką. Ji užkūrė man laužą, tada aš perpjoviau jai gerklę ir...

Privalėjau nutraukti jį. Todėl aštriai įsiterpiau:

– Bet už ką tu nužudei Merioną Bredford?

Jo veidas patamsėjo iš pykčio.

– Tos dvi moteriškės! Tu girdėjai, ką tą vakarą kalbėjo jaunesnioji, Roberta. Girdėjai tą šventvagystę, kai ji pliaušką, kad užkariaus, užkariaus juos. – Ir vėl toks pat grakštus gestas, apglėbiantis snaudžiančias viršūnes. – O ta antroji, panelė Bredford, irgi ne geresnė. – Staiga jis nusijuokė ir tapo visai normalus bei žavingas. – Buvo visai lengva. Man regis, kad vyresnioji, ta baisioji kvaiša, buvo šiek tiek mane įsimylėjusi. Ji džiaugėsi ir jautėsi pamaloninta, kai pasitikau jas ant kalno ir pasisiūliau parodyti, kur galima perkopti per Sputan Du.

– Palikdamas jas tenai tikriausiai manei, kad jos abi nebegyvos.

– Taip ir turėjo būti, – atsakė jis. – Sėkmė mane apleido.

– Tikrai apleido, – atsakiau sausai. Mano akys nuklydo pro jį ir tyrinėjo miglos pakraščius. Nė gyvos dvasios. Nieko.

Jis niūriai žiūrėjo į viržių šakelę, kurią buvo išsirovęs.

– Ta atbraila, kur radai Robertą... – pradėjo jis. – Tris kartus buvau nuėjęs į tą prakeiktą vietą, bet įsitikinęs, kad ant atbrailos nieko nėra, nė sykio nepasukau už kampo. Aišku, norėjau pirmas ją rasti.

– Be abejo.

Vyturėlis nustojo čirenti. Žydroje ir auksinėje dienoje nesigirdėjo kitų garsų, tik mūsų malonūs, mandagūs balsai, kalbantys apie žudynes.

– Bet tu ją radai. – Jo antakių išlinkis buvo beveik aikštingas. – Ir vos vos, iš tiesų, vos vos nesuteikei man galimybės, kurios man taip reikėjo, Dženete.

Užmiršau, kad turiu kalbėti ramiai ir tyliai. Ir išrėkiau:

– Tada, kai nusiuntei mane atnešti gertuvės! Tada tu ketinai ją nužudyti!

Jis linktelėjo.

– Tada ir ketinau ją nužudyti. Truputėlį spustelėti gerklę ir... – Šį kartą jo gestas buvo siaubingas. – Bet tu sugrįžai, Dženete.

Apsilaižiau lūpas.

– Kai ji atsimerkė, – pradėjau aš kimiai, – ji pamatė tave. Tave, stovintį už manęs.

– Žinoma. – Jis nusijuokė. – O tu manei, kad tai Drario darbas, ar ne? Tu manei, kad Draris nužudė ir Ronaldą Byglą...

– Kodėl tu nužudei ir jį?

Jis padvejojo ir jo mėlynose akyse atsirado naivios nuostabos išraiška.

– Tiesiog pats nežinau, Dženete. Aš jau seniai jo nekenčiau, nes žinojau, kad, anot jo, kalnai – tai tik daugybė viršūnių, kurias reikia užkariauti, tik daugybė vardų, kuriuos reikia įrašyti. Tą vakarą jis užlipo su mumis ant kalno ir pliauškė kažką apie Everestą. Everestas užkariautas, neliesti sniegynai išvaikščioti ir sutrypti, nors aš maniau, kad joks žmogus ten niekada neįkels savo šventvagiškos kojos... Tai tavo žodžiai, Dženete. Prisimeni? Kartą tu šitaip kalbėjai ir dėl to aš pamaniau, kad niekada tavęs nenuskriausiu. Bet Byglas... aš nusekiau paskui jį kalva žemyn. Puoliau jį iš užpakalio ir nužudžiau. – Jo akys nuoširdžiai žvelgė į manąsias. – Man regis, – pasakė jis, – kad aš buvau truputį kvaištelėjęs.

Nieko neatsakiau. Stebėjau miglos kraštą, putojantį išilgai tuščio kalno šlaito.

– Na, – pradėjo Roderikas, apsičiupinėdamas savo palto kišenes, – kur mano peilis? – Jis stropiai tapšnojo paltą kaip žmogus, besistebintis, kur galėjo padėti pypkę. Saulė spindėjo jo tamsiai auksiniuose plaukuose. – Atrodo, jo čia nėra. Ak, tiesa, prisiminiau. Aš jį galandau. Ir kažkur padėjau. – Jis man nusišypsojo ir ėmė nekantriai ieškoti viržiuose. – Dženete, mieloji, ar tu jo nematai?

Gerkle ėmė kilti isterijos burbuliukai. Pirštai už nugaros gremžėsi ir kabinosi į akmenį. Krūptelėjusi sustingau ir ištiesiau ranką, rodydama į žemę už jo.

– Ten, Roderikai, jis ten.

Jis staigiai nusigręžė ir ėmė žvalgytis.

Man nepavyktų prasmukti pro jį ir dingti migloje. Teks kopti į viršų.

Lipau sienos briauna kaip katė, kaip driežas, rasdama atramas ten, kur jų nebuvo, kabindamasi už uolų kojinėmis apautomis kojomis ir rankų pirštais, kurie tarsi įgijo stebuklingos, kibios jėgos.

Girdėjau, kaip jis šaukė: „Dženete!“, ir tas garsas veikė mane kaip botagas nartų arklį. Vienu neįtikėtinu šuoliu užsirepečkojau uola dešimt pėdų į viršų ir kryžiumi kritau ant plokščios sienos iškyšos.

Milžiniškas akmens sparnas kabojo priešais mane ir baigėsi prie pat stačių uolų. Jo viršūnė buvo kokių aštuonių pėdų pločio ir kilo į viršų svaiginančiu kampu, didžiulėmis pakopomis ir atbrailomis kaip milžiniški aplūžę laiptai. Man kažkaip pavyko užsiropšti ant žemiausios pakopos ir aš lyg paklaikusi bandžiau įveikti antrąją, kai batų dunksėjimas į akmenis pasakė man, kad jis pradėjo mane vytis.

Pati nežinau, kaip man pavyko įkopti į dvidešimties pėdų aukštumo beveik stačią uolą. Bet paklaikęs impulsas ginė

mane, padėjo man išsilaikyti ant uolos, instinktyviai kabinantis rankomis už plyšių, statant kojas ant saugių uolos iškyšų, ir kėlė mane į viršų nieko nesvarstant ir taip patikimai, tarsi būčiau musė, ropojanti siena.

Besikilnojančia kaip dumplės krūtine mėšlungiškai prisitraukusi užsiropščiau ant platesnės atbrailos, kuri žymėjo antrąją pakopą. Kita stati uola negailestingai užtvėrė man kelią. Nuo viršūnės iki papėdės ją kirto vertikalus plyšys, arba tarpeklis. Puoliau prie jo, bet staiga sustojau, nes pamačiau, kad uola, ant kurios stovėjau, buvo tik nuolauža, tik gabalas, atskilęs nuo pagrindinės sienos, o tarp manęs ir kitos pakopos žiojėjo tarpas, kuris leidosi iki pat akmenyno šlaito.

Tarpas buvo keturių pėdų, ne platesnis. Kitoje pusėje, vienoje plyšio sienoje matėsi nedidukė trikampė atbraila, virš kurios gilioji įduba metė skersą šešėlį.

Štai už ko galėčiau įsitverti rankomis, štai ir atrama kojoms, jei tik sugebėčiau peršokti per baisųjį tarpą... Bet aš buvau visai išsekusi ir tai supratau. Skausmingai gaudžiau orą, viena koja buvo sužeista, rankos kraujavo.

Dvejojau, stovėdama ant uolos atbrailos kraštelio. Tada už nugaros išgirdau riedančius akmenukus... visai šalia manęs. Atsisukau, išsigandusi ir pasiryžusi gintis, o akys beviltiškai ieškojo kito kelio pasprukti nuo nuolaužos. Į kairę ir į dešinę uola smigo trisdešimt pėdų žemyn iki žvirgždo šlaito. Priešais mane žiojėjo bedugnė. Virš atbrailos, ant kurios stovėjau, pasirodė ranka. Paskui ją iškilo ir tamsiai auksinė galva. Į mane spoksojo pamišėlio akys, kuriose nebebuvo nė pėdsako žmogiškumo.

Apsigręžiau ir negalvodama šokau per tarpą. Nusileidau ant mažytės atbrailos. Keliai atsimušė į akmenį, bet aš nieko nejutau, nes rankos, pašėlusiai kabindamosi, surado ply-

šyje saugią atramą. Tada ir mano keliai pasiekė ją. Raitydamasi užsliuogiau pati ir atsidūriau plyšyje, kuris buvo toks siauras, kad galėjau spraustis viena puse, o kitoje ieškoti, už ko laikytis. Rėpliojau aukštyn kaip kaminkrėčio padėjėjas, kurio šeimininkas apačioje pakūrė ugnį.

Tada mano ranka nuslydo į gilią įtrūką uoloje; tvirtai įsikibau ir paskutiniu judesiu, paskutine pastanga iškėliau save iš to plyšio, atsidurdama ant plačios atbrailos, virš kurios kabojo nuosvyra.

Šį kartą buvau įsprausta į kampą. Žinojau tai. Net jei sugebėčiau užkopti nuosvyra, kyšančia virš manęs, mane stūmusi jėga jau buvo išsikvėpusi; nugalėjo prigimtis. Aš buvau pribaigta. Vieta, kurioje įstrigau, buvo nedidelė uolos atbraila, keturiasdešimties pėdų pločio, apibirusi smulkiu žvyru ir liepsnojanti nuo šilojų.

Nuropojau per kvepiančias gėles ir pažvelgiau žemyn.

Roderikas stovėjo apačioje už dvidešimties pėdų prie pat plyšio krašto, perkreiptą veidą pakėlęs į mane. Kvėpavo trūkčiodamas, siaubingai. Mačiau, kaip žvilgėjo prakaitas ant jo įraudusių skruostų ir ant kumščio, kuriame laikė peilį, krumplių...

Tada aš surikau. Balsas atsimušė į uolas ir pažiro milijonais šaižių, draskančių aidų, kurie suplėšė į skutus popietės tylą. Išgąsdintas varnas kranksėdamas nuplasnojo aukštai virš manęs.

Kažkas švilptelėjęs kaip vytelė praskriejo man pro skruostą. Veidu pajutau dvelktelėjimą. Roderiko peilis atsitrenkė į uolą už manęs ir suskilo į šimtus dzingtelėjimų, kurie, man vėl surikus, susimaišė su mano balso aidu.

Tuščia uola grąžino man buką tvinksintį siaubą. Varnas krankdamas pakilo į tuščią žydrą orą. Toli vakaruose, dar erdvesnėje tuštumoje, abejingai snaudė Kulinas. Aš gūžiausi

savo kamputyje aukštai virš debesų jūros kaip menkas vabalėlis, besispraudžiantis į sienos plyšį.

Apačioje šiurkščiai keikėsi Roderikas, pakėlęs tuščias rankas, sulenkęs pirštus kaip paukščio nagus.

– Aš ateinu, – ištarė jis grėsmingu, trūkčiojančiu balsu ir aš pamačiau, kaip jis pritūpė, ruošdamasis šuoliui per prarają.

Mano pirštai ėmė grabinėti tarp viržių, surado didelį kampuotą akmenį ir laikė jį iškėlę virš atbrailos krašto.

– Nesiartink! – sukriokiau. – Lik, kur esi, nes sutriuškinsiu tau galvą!

Jis žvilgterėjo į viršų ir aš pastebėjau, kaip žengtelėjo pusę žingsnio atgal. Tada nusijuokė, ir jo juokas sudarkė mūsų padėtį, pridėdamas jai dar daugiau kvailumo, nes juokas buvo nuoširdus ir smagus. Nuo veido, atkreipto aukštyn į mane, žiaurumas buvo dingęs be pėdsakų; jame įžvelgiau gerai pažįstamą linksmumą bei žavesį, ir, be jokių abejonių, švelnumą.

Jis liūdnai pasakė:

– Aš sulaužiau peilį, Dženete. Leisk man užlipti.

Bet aš klausiau blaivaus proto likučių.

– Ne! Lik, kur esi, nes mesiu jį tiesiai į tave!

Jis nusibraukė nuo akių plaukus.

– Nieko panašaus tu nepadarysi, mieloji Dženete, – pareiškė ir elnio šuoliu peršoko per prarają.

Jis jau stovėjo apačioje ant nedidelės trikampės atbrailos, viena ranka įsikibęs į plyšį. Mačiau, kaip įsitempė jo raumenys jam rengiantis išsiropšti iš siauro tarpeklio pas mane.

Jis atlošė galvą; mėlynos akys spitrino į mane.

– Nieko panašaus negalėtum padaryti, ar ne? – tarė jis.

Ir tikrai, tegu Dievas man padeda, aš negalėjau. Pirštai

spaudė kampuotą akmenį. Aš pakėliau jį, pasirengusi smogti, bet kažkas mane sulaikė... gal akmens smūgio į kūną vaizdas, į košę sukneţinti kaulai, akys, plaukai... Negalėjau smogti. Nusisukau, jausdama šleikštulį ir apsvaigusi, o akmuo išslydo man iš rankos ir nukrito ant atbrailos tarp gėlių.

– Ne, – pasakiau ir ištiesiau abi rankas, tarsi norėdama atstumti vaizdą žiaurumo, kurio nepajėgiau įvykdyti. – Ne, negaliu...

Jis vėl nusijuokė, ir aš pamačiau, kaip pabalo jo krumpliai bandant prisitraukti aukštyn. Tada kažkas trinktelėjo į uolą ne toliau, nei už penkių colių nuo jo galvos. Šūvio trenksmas nuaidėjo kalnais riaumodamas kaip greitasis traukinys, besiveržiantis iš tunelio.

– Nesirūpink, Džianeta, aš galiu, – rūsčiai ištarė Nikolas ir dar kartą iššovė.

24

Tik tada pastebėjau, kad truputį atokiau į šiaurę miglos kraštas pagaliau praplyšo, ėmė suktis ir iš jos išlindę vyrai skubiai pradėjo kopti kalvos šlaitu; inspektorius, Hekis, Nilas ir Džeimsis Farleinas – visi iš paskutiniųjų stengėsi pasiekti uolos papėdę.

Nikolas gerokai juos pralenkė ir jau atsidūrė ten, kur prasideda siena. Jo antrojo šūvio trenksmas gabalais sudraskė aidą ir akmuo šalia Roderiko rankos pažiro skeveldromis. Girdėjau, kaip zvimbtelėjo atšokusi kulka, ir pamačiau, kaip Roderikas sudrebėjo ir akimirką sustingo, prisispaudęs prie uolos.

Kiti vyrai, pavojingai greitai lekiantys žvirgždo šlaitu, jau pavijo Nikolą. Girdėjau, kaip inspektorius kažką šūktelėjo.

Roderikas pasisuko ant savo mažytės atbrailos, greitai pasiryžo ir šoko atgal per plyšį tarp atbrailos ir tarpeklio. Jo batų vinutės cypdamos braižė akmeninį pagrindą, kol pagaliau įkibo. Tą pačią akimirką išgirdau krebždant ir dzingsint batus, kai persekiotojai, išsiskleidę plačiu lanku, pradėjo kopti šiauriniu sienos šlaitu.

Roderikas stabtelėjo, stengdamasis išlaikyti pusiausvyrą prieš šokdamas ant akmenų krūvos. Saulė žaidė jo auksiniuose plaukuose, o jis tuo metu skubiai dairėsi – į vieną pusę, paskui į kitą... Tada stryktelėjo ant pietinio akmenyno krašto, persirito per jį ir dingo iš akių.

Kažkas suriko. Hekis jau buvo pusiau užkopęs ant apatinio sienos laipto ir pastebėjo jį. Mačiau, kaip, rodydamas į jį, jis beldė ir šaukė, o tada dar įnirtingiau pradėjo ropštis ant uolos.

Bet Roderikas buvo jau gerai įsibėgėjęs ir kopė kaip kalnų ožys. Nespėjau nė mirktelėti, o jau mačiau jį bėgantį link akmenyno į pietus nuo sienos ir sukantį žemyn kalva. Ilgais greitais šuoliais jis stengėsi pasiekti miglą ir aš išgirdau, kaip nusikeikė inspektorius, pats pasileisdamas bėgti žemyn nuo kalvos.

Bet Nikolas buvo vikresnis. Matyt, jis jau buvo išgirdęs, kaip Roderikas nušoko ant žvirgždo, nes vos tik bėglys puolė ieškoti prieglobsčio migloje, Nikolas apsigręžė ir ėmė leistis šiaurine siena...

Iš savo svaiginančių aukštumų mačiau juos abu. Lenktynės apačioje buvo tokia įstabi visos šios neįtikėtinos dienos kulminacija, kokią tik begalima įsivaizduoti. Didžiulis griovys stačiu skardžiu smigo žemyn nuo kalno šlaito ir dingo miglos jūroje; vienu jo krantu bėgo medžiotojas, kitu – medžiojamasis, vienu – įstatymo saugotojas, kitu – jo pažeidėjas, nutrūktgalviškai slidinėdami, šuoliuodami, čiuoždami že-

myn pavojingu žvirgždo šlaitu, lenktyniaudami paskutinėje beprotiškoje dvikovoje.

Kartą Roderikas slystelėjo ir suklupo ant vieno kelio, bet susilaikė rankomis. Nikolas spėjo nubėgti keturis didelius žingsnius, kol Roderikas nesusižeidęs atsistojo ir vėl pasileido žemyn nuo kalvos, skubėdamas pasislėpti migloje. Jau nebetoli... gal trisdešimt ar dvidešimt jardų... juos skirianti tvirtovės siena virto gūbriu, žema pertvara... ir tada Roderikas pamatė Nikolą, stačiu kampu pasuko į šalį ir puolė ieškoti apsaugos kuo toliau nuo jo.

Mačiau, kaip Nikolas ištiesė koją ir, slysdamas per palaidus akmenis, bandė sustoti. Jo rankoje kažkas sužvilgėjo.

Iš nematomos vietos kažkur po manimi pasigirdo inspektoriaus riksmas:

– Tik nebandyk šauti!

Pistoletas blykstelėjęs dingo tarp viržių, kai Nikolas atsirėmė ranka į žemą pylimą ir jį peršoko. Roderikas greitai žvilgterėjo per petį ir trimis didžiuliais šuoliais pasiekė miglos kraštą. Ši subangavo ir plyšo nuo jo veržlaus kūno, prarijo jį ir pavertė nematomu.

Po dvidešimties sekundžių tas pats miglos plotelis sulingavo ir įtrūko, kai Nikolas prasiveržė pro jį ir dingo.

Tada viskas, kas mane supo, uolos ir skaidrus žydras oras sulingavo, susiūbavo ir ištirpo tarsi pati migla. Mane apsiautė viržių kvapas, pykinančiai saldus kaip eterio garai, o saulė sudužo į milijonus besisukančių šviesos taškelių, į kurių verpetą buvau bejėgiškai įtraukta. Sūkurys, viesulas... ir aš jame. Pasijutau lengva kaip kamštis, kaip plunksnelė, netvari kaip pučiama dulkė...

Tuomet verpetuojančioje maišatyje pasigirdo inspektoriaus Makenzio balsas, ramus, dalykiškas ir visai artimas.

Jis pasakė:

– Atsibuskit, mergyte, laikas jums nuo ten nulipti.

Pasirodo, rankomis buvau užsidengusi akis. Atitraukiau jas ir sūkuriuojanti šviesa po truputį aprimo. Pasaulis siūbuodamas grįžo į vietą ir aš pažiūrėjau žemyn.

Inspektorius Makenzis stovėjo ant akmenų krūvos viršaus, ten, kur pirma stovėjo Roderikas. Su juo buvo ir Džeimsis Farleinas.

– Po galais, kaip jūs ten užsiropštėt?

– Neprisimenu, – prisipažinau. Sėdėjau ant viržių pagalvės ir žvelgiau žemyn į abu vyrus, staiga pasijutusi absurdiškai. – Aš... aš negaliu nulipti, inspektoriau.

Jis pagyvėjo.

– Ką gi, mergyte, teks jus nukelti. Laukit ten.

Jie abu pradėjo ruošti virves, tada Džeimsis priėjo prie mano uolos. Juokingai lengvai jis peršoko plyšį ir sustojo, apžiūrinėdamas jį.

Mačiau, kaip inspektorius žiūri sau per petį.

– Nikolas... – pradėjau prikimusiu balsu, bet jis mane nutraukė.

– Velnias jo negriebs, – kiek teko girdėti, jis vartojo tą vienintelį tikrai škotišką posakį. – Nesirūpinkit. Hekis ir Nilas nuėjo paskui jį. Būtumėt ir pati mačiusi, jei nebūtumėt pasistengusi nualpti. Jūsiškis saugus, mieloji.

Vos tik jis baigė šnekėti, pamačiau Nikolą, lėtai išnyrantį iš miglos. Jis judėjo kaip sukaustytas, tarsi labai nuvargęs žmogus, bet neatrodė, kad būtų sužeistas. Pakėlęs galvą ir pažvelgęs į mus, jis pagreitino žingsnį ir ranka padarė mostą, kurio prasmės nesupratau, bet kuris, regis, patenkino inspektorių, nes šis krenkštelėjo, linktelėjo galva ir vėl nusisuko stebėti, kaip sekasi Džeimsiui.

Nemanyčiau, kad buvau vargšui Džeimsiui kas nors daugiau nei nemaloni įkyruolė, kai pagaliau atsiradęs su virve šalia manęs ant atbrailos jis bandė rodyti man, kaip nulipti iš aukštybių... Tiesą sakant, dabar jau nepamenu, kaip man

galų gale pavyko nuo ten nusikraustyti. Pamenu tik, kaip jis apjuosė mane virve ir kaip po truputį leido žemyn, permetęs ją per save ir per uolos viršūnę. Dar pamenu, kaip, man pradėjus leistis, ant galvos liejosi raminančių nurodymų srovelė, bet nežinau, ar aš paklusau jiems, ar ne. Įtariu, kad ne; tiesą sakant, jam pačiam teko nuleisti mane, bejėgiškai kabalduojančią ant virvės galo. Aš nebūčiau pajėgusi peršokti per plyšį iki tvirto akmenų pagrindo, todėl Džeimsis nuleido mane dar maždaug trisdešimt pėdų tiesiai ant plyšio dugno. Pamenu, kaip mane apstulbino staigi vėsa, kai nutūpiau nuo saulės apšviestos uolos į siauros lomos šešėlį.

Mano kojos palietė žvirgždą ir tą pačią akimirką kažkas tvėrė mane ir stipriai apkabino.

Spėjau ištarti: „Ak, Nikolai!“ ir vėl viskas nuslydo į verpetuojančią saulės nutviekstą užmarštį.

25

Kai Nikolas panėrė paskui Roderiką į miglos tvenkinį, jis buvo atsilikęs nuo jo ne daugiau nei dvidešimt jardų, ir nors per tokią tirštą miglą vis dar nieko nesimatė, jis gerai girdėjo bėglio keliamą triukšmą. Tikriausiai Roderikas buvo įsitikinęs, kad Nikolas tebeturi pistoletą, o jis pats, pametęs peilį, liko beginklis; galbūt jis girdėjo ir kaip Nilas su Hekiu dundėjo kalva žemyn pagelbėti Nikolui; o gal jis tiesiog pasidavė panikai ir, pradėjęs bėgti, nebegalėjo sustoti. Kad ir kaip ten buvo, jis nebandė pulti persekiotojo ir lėkė pirma jo per miglą, kol pagaliau jie abu pasiekė lygų slėnio durpyną.

Čia eiti buvo lengviau, bet netrukus Nikolas suprato, kad jis sparčiai vejasi savo auką. Reikia prisiminti, kad Roderi-

kas tą popietę jau buvo gerokai nuvargęs, tad dabar jo jėgos sparčiai seko; panikos sukeltas impulsas užgeso, o kartu su juo ir energija. Nikolas vis artėjo, štai jau penkiolika jardų, dešimt, septyni... o kai tarpo nebeliko, panika vėl jį užvaldė, Roderikas atsisuko ir iš miglos šoko ant persekiotojo.

Prasidėjo įnirtingos, smarkios trumpos grumtynės, kuriose viskas buvo leidžiama. Tačiau jos buvo nelygios, nes Nikolas turėjo tik leidimą sulaikyti sprunkantį bėglį, tuo tarpu žudikas norėjo užmušti persekiotoją, jei tik būtų įmanoma. Sunku spėlioti, kuo tai galėjo baigtis, bet Nilas ir Hekis, muštynių triukšmo vedami, netruko prisistatyti, ir nors Roderikas kovėsi kaip pamišęs, jis buvo sulaikytas. O kai Dugalas Makrėjus, vis dar veikiamas laužo ir skerdynių dvasios, išniro, tarsi pats būtų iš miglos, viskas buvo baigta. Roderikas nebesipriešino ir trys vyrai nuvedė jį į viešbutį, kur turėjo laikyti iki atvykstant mašinai jo išvežti. Nikolas, sunkiai kvėpuodamas ir vis paliesdamas įdrėskimą ant skruosto, stebėjo, kaip juos apglėbė migla, tada apsisuko ir grįžo kalva aukštyn į saulę.

Visa tai sužinojau, sėdėdama šalia Nikolo ant viržių akmeninės sienos papėdėje, atsirėmusi į šiltą jos kraštą. Mane pastiprino viskiu ir cigarete, ir akimirką jaučiausi patenkinta, ilsėdamasi saulėkaitoje prieš žygį atgal į viešbutį.

Pasirodo, inspektorius privalėjo tuoj pat gabenti suimtąjį į Invernesą. Prieš nueidamas jis sustojo prie mūsų.

– Ar tikrai jums viskas gerai, mergyte?

– Ačiū, man viskas gerai, – atsakiau ir nusišypsojau pro cigaretės dūmus.

Jis pažvelgė į Nikolą, tada vėl į mane.

– Pasirodo, aš klydau, – pridūrė jis sausai.

– Dėl ko klydote?

– Įtardamas, kad slepiate svarbų įkaltį.

Pajutau, kaip paraudau.

– Ką, jūsų manymu, aš žinojau ir jums nepasakiau?

– Maniau, kad pažinot vyrą, kurį matėt kitapus laužo.

– Ak, ne. Nepažinau. Tikrai nepažinau.

– Aš jumis tikiu... – Bet jo žvilgsnis buvo mąslus, ir aš dar skaisčiau paraudau. – Net jei ir taip, galėčiau prisiekti, kad jūs man kažką melavot.

– Melavau, – sutikau aš, – bet ne apie tai. Melavau apie tai, ką girdėjau, bet ne apie tai, ką mačiau.

Jo žvilgsnis dar kartą nuklydo prie Nikolo ir jis nusišypsojo.

– Aha, – pasakė. – Šit kaip. Na ką gi, aš išvykstu. Džiaugiuosi palikdamas jus tokiose gerose rankose. Pasirūpinkite ja, sere. Jai nemažai teko iškęsti.

– Pasirūpinsiu, – pažadėjo Nikolas.

– Beje, – inspektorius Makenzis pervėrė jį gana griežtu žvilgsniu. – Neabejoju, kad turite leidimą laikyti pistoletui.

– Pistoletui? – paklausė Nikolas sutrikęs. – Kokiam pistoletui?

Inspektorius pritardamas linktelėjo.

– Ir aš taip manau, – pasakė jis sausai. – Ką gi, pasistenkite jį gauti.

Dar kartą linktelėjęs jis nusisuko ir migla akimirksniu prarijo jį.

Likome vieni kalno šlaite tarsi miglos ežero salelėje, o aplinkui auksinėje tolumoje slinko kalnų viršūnės, skendėdamos savo ramiose svajonėse. Mus supo kaitroje sustiprėjęs saldus ir aitrus medaus kvapas, sklindantis nuo uolaskėlių ir viržių, o vyturėlis vėl pakilo aukštai į dangų, tilindžiuodamas giesmelę kaip sidabro varpeliu.

Aš giliai įkvėpiau ir patenkinta prispaudžiau pečius prie šiltos uolos.

– Viskas baigta, – ištariau. – Sunku patikėti, bet viskas baigta.

– Dieve mano, na ir prisijaudinau dėl tavęs, – pasakė Nikolas. – Aš žinojau, kad Grantas išėjo, bet inspektorius buvo įsakęs Nilui sekti jį, o kai migla šitaip staiga užgriuvo, Nilas grįžo ir pareiškė, kad pametė sekamąjį. – Jis žvilgterėjo į mane. – Aš žinojau, kur judu su Dugalu meškeriojate, todėl nuskubėjau kiek pajėgdamas greičiau upės krantu prieš srovę. Policija nusekė paskui Grantą. Tada išgirdau šaukiant Dugalą, paskui surikai tu, ir aš pasileidau bėgti kaip pamišęs. Radau jūsų meškeres, bet tavęs nebebuvo, taigi ėmiau tavęs ieškoti. Perbėgau per raistą...

– Žinau. Girdėjau tave. Slėpiausi visai arti.

– Kvaila velniūkšte.

– Buvau labai išsigandusi. Maniau, kad tu esi žudikas, o tu mano baimės visai neišsklaidei, nes taip šiurpiai šnibždėjai mano vardą.

Jis liūdnai nusijuokė.

– Atleisk. Žinojau, kad Grantas gali būti arčiau tavęs nei aš, ir jei tu būtum atsiliepusi iš toliau, jis galėjo pirmas tave pasiekti. Ne, aš norėjau saugiai priglausti tave po savo sparnu, o tada...

– Vadinasi, tu žinojai, kad tai Roderikas.

Jis nuleido akis, žiūrėdamas pro mane.

– Tada jau žinojau. Jau kurį laiką domėjausi juo, kaip ir inspektorius Makenzis, bet neturėjau jokių įrodymų.

– Kokios informacijos inspektorius laukė iš Londono? Ar... ne, geriau pradėk nuo pradžios, Nikolai. Pasakyk man...

– Tai ir yra pradžia. Informacija, kurią šiandien gavome, ir yra istorijos pradžia. Ji apie Roderiko Granto šeimą. Ar žinai, kad jo tėvas buvo pastorius?

– Jis šiek tiek pasakojo man apie tai. Man buvo truputį gaila to vienišo berniuko šiaurės vėjų pagairėje, kaip jis vadino savo namus.

– Visai neprastas apibūdinimas. Man teko būti Oklekty-je. Tai nedidukas tuzino trobelių kaimas netoli Bein a Burd slėnio. Sodyba, kurioje gyveno Grantai, buvo už keturių ki-lometrų nuo kaimelio, vos aukštėliau, įsikūrusi šalia seno-sios bažnyčios ir jos senoviškų kapinių griuvėsių. Naujoji bažnyčia buvo pastatyta pačiame kaimelyje, o pastoriaus so-dybos kaimynystėje buvo tik nedidelis durpyno plotelis, ati-tvertas nuo viržyno, pilnas palaidų akmenų ir riedulių, ap-augusių gebenėmis, gervuogėmis ir senais, vėjo iškraipy-tais kukmedžiais.

– Jis man pasakojo, kad gyveno vienas su tėvu.

– Taip ir buvo. Motina mirė gimdydama jį, o močiutė, tėvo motina, augino berniuką iki devynerių metų. Tada ji mirė – beprotnamyje.

– Ak, Nikolai, kaip baisu. Vadinasi, jo tėvas... jo tėvo šeima...

– Taigi. Jo tėvas buvo griežtas, nenuolaidus, asketiš-kas, dievobaimingas presbiterionas, toks, kokių paprastai pasitaiko literatūroje, bet kartais ir gyvenime. Jo... liga iš pradžių pasireiškė vis didėjančiu užsisklendimu ir aske-tizmu, aistringu atsidavimu praeities tyrinėjimams, ir pa-mažu praeitis visai jį užvaldė, tapo realesnė už gyvenimą, kuris jį supo, jei tikruoju gyvenimu galima vadinti tai, kas vyko mažame kaimelyje, keturias mylias įbridusiame į tuš-čią slėnį. Seniai mirusių žmonių, palaidotų seniai sugriu-vusiose kapinėse, istorijos metams bėgant tapo vienin-teliu jam svarbiu dalyku. O mažasis berniukas rūpėjo tik tiek, kiek jis galėjo kimšti jam savo pusiau mokslines, pusiau pamišėliškas teorijas apie kalniečių senovės papročius ir legendas.

– Roderikas man sakė, kad jis išmoko garbinti kalnus, – įsiterpiau aš. – Neįtariau, kad jo žodžiai turėjo tiesioginę prasmę.

– Bet jis iš tikrųjų garbino kalnus. Matyt, didžiąją vaikystės dalį praleido klausydamasis tėvo istorijų ir teorijų, sugerdamas beprotiškas, iškraipytas šiaurės tautų papročių versijas, ryšio neturinčius, netikslius niekalus, kuriuos jis tau šiandien dėstė. Savo nesveikoje galvoje jis po trupinėlį susikūrė naują mitologiją, o konkretus jos pavyzdys – vadinamasis „ritualinis" Heter Makrėj nužudymas; faktų nuotrupos, surinktos iš knygų ir iš tėvo tyrinėjimų, jau primiršti ir iškraipyti tautosakos gabalėliai sukrito kaip stikliukai kaleidoskope ir sukūrė žiaurų paveikslą, kuris bepročio smegenims atrodė visai logiškas.

– Žinau. Radau keletą tų gabalėlių „Auksinėje šakoje".

– Ak, taip, mano „Auksinėje šakoje"! Inspektorius sakė, kad tu paėmei tą knygą. Vakar vakare išieškojau jos visame viešbutyje. Maniau, kad palikau automobilyje.

– Paėmiau ją paskaityti, visai atsitiktinai.

Papasakojau jam viską. Jis žvelgė į mane su mįslinga veido išraiška.

– Ir perdavei ją inspektoriui. Jei būtum žinojusi, kad knyga mano...

– Aš žinojau. Joje buvo vokas, adresuotas tau tėčio ranka. Turiu jį kišenėje.

– Tikrai? – Jaučiau įsmeigtas į mane jo akis, bet pati nedrįsau į jį pažvelgti. – Kodėl ir laiško neatidavei inspektoriui, jei žinojai, kad knyga mano?

– Aš... aš nežinau.

Vieversėlis, maloniai čirendamas, leidosi žemyn.

– Iš kur tėtis žinojo, kad tu esi čia?

– Ką? – Jo balsas buvo keistai sutrikęs. – A, rašiau jam ir prašiau, kad paskolintų man savąjį šios knygos egzempliorių. Mano namai tušti, todėl neturėjau į ką kreiptis, kad atsiųstų mano knygą. Mat Grantas yra parašęs vieną kitą pastabą, kurios privertė mane juo susidomėti. Tai keisti mela-

gingi teiginiai ir netikslumai, kurie primena pusiau užmirštas citatas iš Freizerio ir senesnių knygų, kuriomis Freizeris rėmėsi... Ir kai pamačiau, kad kai kurios Freizerio pateiktos smulkmenos sutampa su nelaimingosios Heter Makrėj aukojimo ritualu per Gegužės šventę...

– Per Gegužės šventę?

– Pagal senąjį kalendorių Gegužės šventė pažymima gegužės tryliktą dieną. Ir vėl senovės papročiai. Viskas atitiko, nors ir tokiu keistu beprotišku būdu, tad suprantama, kad parodžiau knygą inspektoriui Makenziui.

– Ką tu padarei? – sušukau. – Kada tai įvyko?

– Praėjusią savaitę.

– Vadinasi, jis žinojo, kad knyga tavo!

– Be abejo.

– Tuomet kodėl... – Į atmintį grįžo geras, užjaučiantis inspektoriaus žvilgsnis. – Ar jis niekada neįtarė tavęs, Nikolai?

– Iš pradžių gal ir įtarė. Žinoma, net po to, kai parodžiau jam „Auksinę šaką", jis dar įtarinėjo mane ir Hubertą Hėjų, kadangi mudu, kaip ir Grantas, tyrinėjome vietos tautosaką. Bet dėl Merionos mirties Hėjus turėjo alibi – tavo dėka, o aš, jei atmesime nepakenčiamas akių dūmimo ar dvigubos apgavystės galimybes, įrodžiau savo nekaltumą, duodamas policijai parodymus. Ir liko tik Grantas.

– Tai kodėl, – paklausiau vėl, – kodėl inspektorius buvo man šį rytą toks geras ir taip manęs gailėjosi? Kalbėjo apie ištikimybę ir...

– Ir tu pamanei, kad jis tave įspėja, jog aš esu kaltas? Kodėl tu nusprendei, kad privalai išsaugoti man kažkokią ištikimybę, Džianeta?

Staiga vieversys suplasnojo ir jo čirenimas liovėsi. Paukščiukas suglaudė sparnus ir kaip šešėlis nėrė į viržius. Aš visai kvailai paklausiau:

– Vadinasi, jis manė, kad aš prie laužo mačiau Roderiką?

– Žinoma. Jam atrodė, kad Roderikas Grantas ima tau patikti. Bijau, kad dėl to kaltas aš. Pasakiau jam tai be jokių rimtesnių įrodymų, bet, kita vertus, Grantas visai akivaizdžiai tavimi domėjosi.

Aš buvau pritrenkta.

– Tu pasakei inspektoriui, kad aš įsimylėjau Roderiką Grantą?

– Daugmaž taip. Atleisk man, Džianeta. Elgiausi kaip šuo ant šieno. Pavydo didelės akys.

Praleidau šį posakį pro ausis. Po akimirkos jis tęsė:

– Inspektorius galėjo patikėti tik mano žodžiu, o kai pasirodė, kad tu gini Grantą, jis pamanė, kad tu pati jį įtari, bet abejoji, ar jį išduoti.

– Koks absurdas! Aš jo visai nebuvau įsimylėjusi! Jis man patiko, tai tiesa. Atrodė žavingas, bet kad įsimylėčiau! – Kalbėjau karštai, pasipiktinusi. – Didžiausia nesąmonė!

– Kodėl? – Jo klausimas buvo švelnus kaip grietinėlė.

– Kodėl? Todėl, kad... – nebaigiau sakinio ir prikandau lūpą. Pajutau, kaip skruostus užlieja raudonis. Jo akys, prisimerkusios nuo cigaretės dūmų, svajingai, beveik išsiblaškiusiai žvelgė į ilgą mirgančią rūko juostą, žyminčią tolimą jūros pakraštį. Bet lūpų kampučiuose virpėjo šypsena. Paskubomis paklausiau: – Kada inspektorius galutinai įsitikino dėl Roderiko? Neabejoju, kad jis įtarė ir kitus viešbučio gyventojus.

– Žinoma. Kiekvienas iš likusiųjų vyrų – Breinas, Korigenas, Persimonas, Byglas – tikriausiai tylomis domėjosi tautosaka, bet prisimink, kad Merionos nužudymas smarkiai susiaurino įtariamųjų ratą, nes žudikas dar privalėjo būti ir geras alpinistas. O netrukus buvo nužudytas vienintelis tikras grupės alpinistas – vargšelis Byglas.

– Ir vėl lieka tik Roderikas.

– Teisingai. Kai inspektorius atvyko vakar rytą, Roderikas buvo, galima sakyti, pagrindinis, vienintelis įtariamasis, bet vis tiek buvo neįmanoma ką nors konkretaus jam prisegti. Tada tu radai Robertą, inspektorius gavo įrodymą, bet jis nedrįso laukti, kol ji pradės kalbėti. Nedelsdamas jis dar kartą paskambino į Londoną, stengdamasis gauti apie Grantą visą informaciją, kokią tik įmanoma iškapstyti. Jis ketino rizikuoti suimdamas jį kaip įtariamą žmogžudyste, jei tik gautų bent menkiausią žinią, kuri pateisintų šį jo žingsnį. Bet iki šio ryto jis nieko negavo.

– Kalbi apie tai, kad jo močiutė mirė išprotėjusi? Ar to pakako?

– Tai ne viskas, – rimtai atsakė Nikolas. – Prieš dvejus metus beprotnamyje mirė jo tėvas.

– O Dieve! – pasakiau aš.

– To jau pakako, – niūriai tęsė Nikolas, – kad būtų galima įsakyti sulaikyti jį, neleisti jam veikti, kol Roberta prabils. Bet buvo jau per vėlu. Ta prakeikta migla užslinko kaip užuolaida, Grantas išsprūdo Nilui iš rankų ir pasileido ieškoti tavęs. – Nikolas kalbėjo, ranka apkabinęs mane per pečius. – Prakeiktas kvailys, – pridūrė jis piktai, lūpomis liesdamas mano plaukus.

– Jei ne migla, šalia Dugalo man nieko nebūtų atsitikę, – bandžiau pasiteisinti. – Nikolai, pasakyk man vieną dalyką.

– Kokį?

– Dugalas... jis turėjo peilį. Aš jį mačiau. Ar jis... kai pagavote Roderiką, ar jis jo... nesužeidė?

Jo ranka spustelėjo mane, tarsi bandydama apsaugoti.

– Ne, – atsakė jis rimtai. – Jis spjaudėsi ugnimi, siera ir kerštu, vargšelis, bet vos pamatė Grantą, bemat nutilo.

– Kodėl?

– Grantas susmuko. Iš pradžių, kai sučiupau jį, jis daužėsi kaip laukinis, bet kai ir Dugalas atėjo, kai jis pamatė, kad

priešintis beviltiška, tiesiog subliūško. Palūžo. Staiga tapo toks bejėgis ir švelnus, ir net žodžių nerandu apsakyti, koks tylus. Vaizdas buvo šiurpus. Jis akimirksniu visiškai pasikeitė.

– Su manim bendraudamas jis elgėsi taip pat.

– Tikrai? Todėl tu supranti, kaip tai buvo koktu. Aš trenkiau jam į pasmakrę, o jis tik šypsojosi man kaip geras vaikas ir valėsi kraują.

– Negalvok apie tai, Nikolai. Jis net neprisimins, kad jam trenkei.

– Tikriausiai ne. Jis tik šypsojosi mums visiems. Tada Dugalas numetė peilį, paėmė jį už rankos ir pasakė: „Eime, vaikine. Bus geriau, jei išeisi iš miglos...“ Ir jis laimingas išėjo su tais trimis vyrais. – Nikolas užsitraukė cigaretę. – Kai jie šiek tiek paėjėjo ir dingo migloje, išgirdau jį dainuojant.

– Dainuojant? – spoksojau netikėdama.

– Taip. Dainavo jausmingai, tik sau. – Mūsų žvilgsniai susitiko. – „Aš pakelsiu į kalną akis, tik iš jo aš sulauksiu stiprybės...“ – Nikolas nusigręžė. – Vargšelis. Pakvaišęs vargšelis.

Aš skubotai paklausiau:

– Juk jo nepakars, Nikolai, ar ne?

– Ne.

Jis užspaudė cigaretę į akmenį ir sviedė ją šalin, tarsi norėdamas ištrinti ir užbraukti tos nemalonios scenos prisiminimus. Kai vėl atsigręžė, jo balsas staiga visai pasikeitė.

– Tu matei mane su Marsija Meling, tiesa?

– Taip.

– Girdėjau, kaip tu praėjai, kai ji... kai mes bučiavomės prie jos kambario.

– Girdėjai? Bet aš praslinkau net nebrakštelėjusi.

Jis kreivai šyptelėjo.

– Mieloji mano mergaite, tavo atžvilgiu mano instinktai veikia be paliovos. Net tamsoje, ir net tada, kai bučiuoju kitą moterį.

– Ypač tada, kai bučiuoji kitą moterį, – atšoviau sausai, o jis žvilgterėjo į mane iš padilbų.

– Nusipelniau priekaišto. Bet šiuo atveju, patikėk, greičiau mane bučiavo, nei aš bučiavau.

– Visą naktį? – paklausiau.

Jo antakiai pakilo.

– Apie ką šneki, po galais?

Papasakojau jam, kad vėliau naktį jos kambaryje girdėjau kalbant vyrą.

– Žinoma, supratau, kad tai tu. O kai kitą rytą tavęs paklausiau...

– Viskas aišku. Maniau, kad kalbi apie bučinį, kurį matei. Ne, Džianeta, aš nepraleidau nakties pas ją. Aš tik... kaip čia pasakius... akimirką užsimiršau, bet ir tai ne savo iniciatyva.

– Neabejoju, kad priešinaisi iš visų jėgų.

Jis nusišypsojo, bet nieko neatsakė.

– Vadinasi, vyras, buvęs jos kambaryje – Hartlis Korigenas. Štai kaip, dabar suprantu! Vadinasi, dėl to tą vakarą jis grįžo anksti iš žvejybos, o Alma Korigen sakė, kad jis atsigulė tik trečią.

– Manau, kad taip. Ir kai ji suvokė, kas įvyko, paėmė savo lūpų dažus ir jais „nužudė" Marsijos lėlę.

– Vargšė Alma.

– Taip. Jai tos bėdos irgi baigėsi. Manau, kad jie abu ganėtinai išsigando ir suvokė, kad vis dėlto vienas kitam dar daug reiškia... – Jis patylėjo ir šiek tiek paniuręs žvelgė į mane. – O dabar, – pareiškė jis visai kitokiu balsu, – gal pakalbėkime apie mus?

Aš neatsakiau. Širdis lengvai ir greitai tuksėjo kažkur gerklėje, ir aš nebegalėjau pasitikėti savo balsu. Vėl jaučiau į save įsmeigtas jo akis, o kai jis prabilo, kalbėjo lėtai, svarstydamas, tarsi nenoromis.

Jis pasakė:

– Nenoriu pradėti atsiprašinėti ar save žeminti, nors, Dievas mato, tu tikrai turi už daug ką man atleisti. Dievas žino ir tai, kodėl tu man, regis, jau atleidai. Visa tai aš tau vėliau išdėstysiu. Ne, patylėk. Leisk man užbaigti... Aš noriu pasakyti tau labai paprastą dalyką, bet jis man svarbesnis už viską pasaulyje. Noriu, kad grįžtum pas mane, Džianeta. Prakeikimas, kaip noriu, kad grįžtum. Man atrodo, aš pats supratau, kad elgiausi kaip kvailys, nedovanotinas, šiurkštus kvailys, ir taip jaučiausi porą dienų po to, kai mane palikai, bet tada išdidumas nugalėjo ir neleido man bėgti paskui tave.

Prisiminiau, kaip aiškinau Almai Korigen, jog santuokoje išdidumui vietos nėra. Tolesni jo žodžiai nuskambėjo kaip aidas... beveik.

Jis pasakė:

– Išdidumas ir meilė – nesuderinami, Džianeta. Aš tai supratau. Aš myliu tave, brangioji. Ir nė akimirkos nesiliovіau mylėti. – Jis švelniai apkabino mane per pečius ir atsuko veidu į save. – Ar priimsi mane, Džianeta? Atsakyk.

– Su tavimi niekada nebuvau išdidi, Nikolai, – atsakiau ir pabučiavau jį.

Vėliau, daug vėliau, jis netvirtu balsu paklausė:

– Tu tuo tikra? Tu tuo tikra, brangioji?

– Visiškai, – atsakiau, ir nors žodžiai buvo ryžtingi, balsas neatrodė tvirtas, kaip ir Nikolo. Tada kvailai pridūriau: – Brangusis Nikolai.

– Džianeta mia...

Vėliau, jau daug vėliau, jis paleido mane iš glėbio ir nusijuokė.

– Manau, kad šį kartą niekas nesuabejotų, ko iš tikrųjų verti mano jausmai.

– Kodėl taip manai?

Jis pažvelgė į mane seniai pažįstamu pašaipiu žvilgsniu.

– Jei dabar save matytum, miledi Žaliarankove, neklaustum. O jeigu čia būtų Hugas...

– Dieve gink...

– Amen. Ne, nesistenk susitvarkyti. Vis tiek nepavyks. Kita vertus, tu man patinki purvina, peršlapusi ir apiplyšusi. Noriu visą dėmesį skirti tavo gražiajai sielai.

– Pastebėjau.

Jis nusišypsojo, o ranka tvirčiau apkabino mane per pečius.

– Ar žinai, kad neatsitiktinai čia tave sutikau?

– Neatsitiktinai? Bet iš kur...

– Iš tavo tėvo, – atsakė jis trumpai.

– Ar nori man pasakyti...

Jis linktelėjo tebesišypsodamas.

– Prieš kurį laiką vėl susiradau taviškius. Kaip žinai, skyrybos juos labai nuliūdino, todėl jie mielai ėmėsi padėti man taisyti reikalus. – Jis nusišypsojo, žvelgdamas į mane. – Vargšele Džianeta, tavo galimybės buvo labai menkos. Tavo tėvas pasakė man tiesiai, kad be manęs tu niekada nebūsi laiminga, o mama... na, man regis, kad ji iki galo taip ir nesuvokė mūsų skyrybų fakto, ar ne?

– Nesuvokė. Mamai skyrybos iš viso neegzistuoja.

– Ir aš taip supratau. Taigi atvykau čionai gegužės pradžioje ir iš čia parašiau jam laišką, prašydamas atsiųsti man „Auksinę šaką“. Truputį vėliau paskambinau jam (tuo metu buvau Armdeile) ir jis man pasakė, kad tu ketini atostogauti ir kad jis sumanė...

– Jis sumanė! – šūktelėjau apstulbusi. Ir pradėjau juoktis. – Ak, senasis Makiavelis! O mama tikriausiai pridūrė, kad taip lemta.

– Taip ir buvo lemta, – rimtai patvirtino Nikolas. – Buvau įsitikinęs, kad man reikia tik galimybės su tavim pasikalbėti... – Jis liūdnai nusišypsojo. – Bet tu tada nuo manęs pabėgai, ir aš pamaniau, kad tavo tėvas klydo ir kad viskas iš tikrųjų baigta. Pernelyg savimi pasitikėjau ir nusipelniau atkirčio. Dievas mato, tikrai nusipelniau. Ir gavau jį. Tu atvykai, o aš negalėjau prie tavęs prisiartinti...

Jis karčiai nusijuokė.

– Taigi elgiausi kiek įmanoma blogiau. Prišnekėjau tau ne visai malonių dalykų, tiesa? Neturiu kuo pasiteisinti, bet maniau, kad pakvaišiu, būdamas taip arti tavęs ir neturėdamas jokių teisių. Bet labiausiai mano savimeilė buvo sukrėsta, kai pamačiau, kad atsisakei mano pavardės ir mano žiedo.

– Atsisakiau jų tik tą akimirką, kai registracijos knygoje pamačiau tavo pavardę. Žiūrėk.

Ištiesiau jam kairiąją ranką. Ant įdegusio bevardžio piršto ryškiai skyrėsi balta juostelė. Nikolas akimirką žiūrėjo į ją, jo lūpų kampučių raumenys suvirpėjo, tada jis atsisuko ir čiupo mane į glėbį. Jo balsas mano plaukuose skambėjo kimiai.

– Vadinasi, tu ketini vėl įsileisti mane į savo gyvenimą? Po to, ką padariau? Po...

– Sakei, kad apie tai nebekalbėsime.

– Taip. Aš nemėgstu sunkumų, tiesa? Ir man būtų gera pamoka, jei dabar mane paliktum, jei lieptum man grįžti ten, kur man vieta, jei lieptum liautis gadinus tau gyvenimą.

– Ne.

Vyturėlis vėl pakilo iš lizdo ir čireno aukštai giedrame danguje. Švelniai paliečiau Nikolo ranką.

– Daugiau niekada, niekada nepalik manęs, Nikolai. Aš neištverčiau.

Jo rankos dar stipriau mane apkabino. Su pašėlusia aistra jis ištarė:

– Niekada, Džianeta, daugiau niekada.

Lengvas kaip plunksnelė, kaip snaigė vyturėlis šokčiojo ant krištolinių savo dainelės trelių. Aukšti kalnai snūduriavo tarsi plaukdami, paslėpę galvas permatomoje migloje.

Sujudėjau jo glėbyje ir įkvėpiau tikros laimės oro.

– Galiu lažintis, – pasakiau, – kad kai atvyksime į Tenč Abasą, mama sutiks mus taip, tarsi nieko nebūtų atsitikę, ir ramiai palydės į laisvą kambarį.

– Tuomet geriau vėl susituokime prieš ten nuvykdami, – pasiūlė Nikolas, – nes už padarinius neatsakau.

Taip ir padarėme.

Stewart, Mary

St–181 Vidurnakčio laužai: romanas/Mary Stewart; iš anglų kalbos vertė Virginija Jakutienė. – Vilnius: Alma littera, 2001. – 224 p. – (Sfinksas)

ISBN 9986–02–951–1

Tai nuostabiai papasakota magiška detektyvinė suspenso istorija su romantiška pabaiga, vykstanti pasakiško grožio Skai saloje, Škotijoje.

Mažame viešbutėlyje, kur susirinkusi šauni žvejų ir alpinistų draugija, apsigyvena ramybės ieškanti manekenė Dženeta Bruk. Tačiau ramybės ir poilsio vietoje jai tenka tapti „detektyve", nes saloje dedasi kraupūs ir paslaptingi dalykai.

UDK 820–3

Mary Stewart

Vidurnakčio laužai

Romanas

Iš anglų kalbos vertė
Virginija Jakutienė

Dailininkas Jokūbas Jacovskis
Redaktorė Dalia Bataitytė
Korektorė Auksė Žiūkienė
Techninė redaktorė Birutė Tolvaišienė
Kompiuteriu maketavo Zita Pikturnienė

SL 412. Užsakymas 1051
Išleido leidykla „Alma littera". Juozapavičiaus g. 6/2, 2005 Vilnius
Puslapis internete: http://www.almali.lt
Spausdino AB spaustuvė „Spindulys". Gedimino g. 10, 3000 Kaunas

SFINKSAS

MARY STEWART – viena iš garsiausių šiuolaikinių anglų rašytojų – gimė Sanderlende Durhemo grafystėje. Baigusi Durhemo universitetą dėstė jame anglų kalbą ir literatūrą. Yra sukūrusi apie dvidešimt romanų: romantiškų meilės istorijų, magiškų suspenso kūrinių ir detektyvų, išleidžiamų milžiniškais tiražais ir tapusių bestseleriais. „Vidurnakčio laužai" – nuostabus visų šių žanrų derinys, kupinas rūstaus Škotijos kalnų grožio ir slėpinių. Jų fone dedasi paslaptingi ir kraupūs dalykai.

„Vidurnakčio laužai" – tai nuostabiai papasakota magiška detektyvinė suspenso istorija, vykstanti pasakiško grožio Skai saloje, Škotijoje, su romantiška pabaiga.

Romano herojė – Dženeta Bruk, nuvarginta darbų ir Londono triukšmo, vyksta atostogų į Skai salą, kur tikisi ramybės ir poilsio, tačiau jai tenka tapti „detektyve".

Viešbutėlis su keliolika prisiekusių žvejų ir alpinistų stovi netoli upės, už jo stūkso Bleiveno kalnas, didžiulis ir grėsmingas kaip audros debesis. Jo šlaituose kartais dega paslaptingi laužai, sklinda gandai, kad kalnas neša nelaimę, kad žudo. Bet kas iš tikrųjų ten slypi? Ir kodėl žūsta ir žudomi žmonės. Nejau tai kraupus fantastinis ritualas? Ir ką veikia viešbutyje buvęs Dženetos vyras Nikolas?

ISBN 9986-02-951-1